

ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ

Yrd. Doç. Dr. Seydi Vakkas TOPRAK

BESNİ

1846 Tarihli Bir Kefâlet Defterine Göre Nüfus ve Sosyal Hayat

ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Yayın No: 14

2015

Yrd. Doç. Dr. Seydi Vakkas TOPRAK

BESNİ

1846 Tarihli Bir Kefâlet Defterine Göre Nüfus ve Sosyal Hayat

BESNİ

Yrd. Doç. Dr. Seydi Vakkas Toprak

Editör

Doç. Dr. Ünal Taşkın

Mizanpaj ve Tasarım

Hüseyin Özkan

Basım ve Cilt

Serhat Reklam

Yenipınar Mh. Erdem Cd. No:22-C Adıyaman

Tel: 0416 213 13 87 Gsm: 0533 969 49 48

info@serhatreklam.com

ISBN : 978-605-9134-01-9

Bu araştırma Adıyaman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Birimi tarafından
FEFMAP/2015-0002 nolu araştırma projesi olarak desteklemiştir.

Bu eser Adıyaman Üniversite Yönetim Kurulu'nun 21.10.2015 tarih ve 23-4 sayılı kararı ile basılmıştır.

Tel: +90 (416) 223 38 00

Faks: +90 (416) 223 12 54

e-mail: arbap@adiyaman.edu.tr

web: www.adiyaman.edu.tr

Basım Tarihi:

Ekim 2015

ADİYAMAN

Yrd. Doç. Dr. Seydi Vakkas TOPRAK

BESNİ

1846 Tarihli Bir Kefâlet Defterine Göre Nüfus ve Sosyal Hayat

*Kardeşlerim Mehmet, İbrahim, Rukiye, Hacı,
Sümeyye, Halime ve Ali'ye...*

İÇİNDEKİLER

İçindekiler	I
Önsöz	VII
Giriş.....	1
I. BESNİ'NİN TARİHÇESİ	7
A. İlk Çağ'da Besni	7
B. Orta Çağ'da Besni	9
C. Besni'de Osmanlı Hakimiyeti	20
D. Cumhuriyet Döneminde Besni.....	23
E. Besni'ye Yolu Düşen Bazı Meşhur Şahsiyetler.....	24
II. KEFÂLET KAVRAMI.....	27
A. Kefâletin Anlamı ve Mahiyeti.....	27
B. Osmanlı Devleti'nde Kefâlet Sistemi	29
C. Kefile Bağlama Yöntemleri.....	32
D. Kefâlet Yoklaması ve Defter Tutma Esasları	38
E. Besni Kefâlet Defteri	41
F. Besni Kefâlet Defterinin Tanzim Sebebi	47
III. XIX. YÜZYIL ORTALARINDA NÜFUS SAYIMLARI VE BESNİ... 49	
A. Besni Kazası ve Nüfus Yapısı	49
1. Şehirli Nüfus.....	51
2. Kırsal Nüfus.....	58
a. Keysun Nahiyesi.....	58
b. Subadra Nahiyesi.....	62
c. Tut Arniç [Erence] Nahiyesi	63
d. Gölbaşı Nahiyesi	65
e. Hevîdî Nahiyesi	67

B. Besni Nüfusu Hakkında Genel Bir Değerlendirme	71
1. 1262/1846 Tarihinde Besni Kazasındaki Mahalle ve Köy Muhtarları	74
2. Mahalle ve Köy Muhtarları Listesi	75
3. 1262/1846 Tarihinde Besni Kazasındaki Mahalle ve Köy İmamaları	76
4. Mahalle ve Köy İmamaları Listesi	76
5. 1262/1846 Tarihinde Besni'de Dini Unvan Kullanan Kişiler.....	77
IV. ESNAF VE SANATKÂRLAR.....	81
A. XIX. Yüzyıl Ortalarında Besni'de Bulunan Esnaf Kolları	81
B. XIX. Yüzyıl Ortalarında Besni'de Yaygın Olan Başlıca Meslekler.....	83
1. Çiftçilik	83
2. Rençberlik	84
3. Cullâhlık	85
4. Boyacılık.....	85
5. Bakkallık.....	86
6. Basmacılık	86
7. Debbâğlık.....	87
8. Terzilik.....	88
9. Değirmencilik	88
10. Kalaycılık.....	89
11. Dülgerlik	90
12. Demircilik.....	90
13. Köşkerlik	90
14. Kuyumculuk	91
15. Tüfengcilik.....	91
16. Kılınççılık.....	91
17. Nalbantlık	92
18. Keçecilik.....	92
19. Çulculuk ve Palancılık.....	92
20. Kantarcılık	93
21. İğnecilik	93
22. Tüccârlık	93
C. 1262/1846 Tarihinde Besni Merkezindeki Sanat Kolları ve Esnaf Sayıları	94
1. Bozmekân Mahallesi	94
2. Çırçır Mahallesi	95

3. Hamra Mahallesi.....	96
4. Meydan Mahallesi	96
5. Hacı Kasım Mahallesi	97
6. Vusta Mahallesi	98
7. Kâhta Mahallesi.....	99
8. Zımmîyân Mahallesi.....	99
D. Besni Kazasında İcra Edilen İş ve Meslek Kolları	100
E. Besni Kazasına Bağlı Nahiye ve Köylerdeki Esnaf Kolları	103
F. Besni Kazasının Kırsal Kesimindeki Esnaf Kolları.....	107

V. BESNİ KAZASINDA KEFİLE BAĞLANAN ŞAHISLAR109

A. Besni Kaza Merkezinde Kefile Bağlanan Şahısların Listesi	109
1. Bozmekân Mahallesi	109
2. Çırçır Mahallesi	113
3. Hamra Mahallesi.....	115
4. Meydan Mahallesi	124
5. Hacı Kasım Mahallesi	139
6. Vusta Mahallesi	143
7. Kâhta Mahallesi	148
8. Zımmîyân (Ermeni) Mahallesi	156
B. Keysun Nahiyesi ve Köylerinde Kefile Bağlanan Şahısların Listesi	171
1. Atmalı Köyü	171
2. Çakallı Köyü.....	173
3. Akkuyu Köyü.....	173
4. Şenekci [Şanakçı] Köyü	174
5. Kara Halil Köyü.....	176
6. Yesrî [Bîseri, Beyseri] Köyü.....	177
7. Şambayat (Şambayadı) Köyü	177
8. Heznikân Köyü	182
9. Hamatil Köyü [Hementil]	182
10. Sayvirân Köyü	183
11. Ahurî Köyü [Ahrî, Aharî]	184
12. Çanakçı Köyü	184
13. Kızılın Köyü	184
14. Heznik Köyü.....	187

15. Çomak Köyü.....	187
16. Karnı Açık [Karnacık] Köyü	188
17. Yazıbeydili Köyü	189
18. Camuscu Köyü	189
19. Keysun Köyü	190
20. Kargalı Köyü	191
21. Yaylacık Köyü	191
22. Haydar Köyü.....	192
23. Sarıkaya Köyü	193
24. Araban Beydili Köyü	194
25. Yarımca Köyü	195
26. Söğütlü Köyü	195
27. Köseceli Köyü	197
28. Fal Köyü	197
29. Karakuyu Köyü.....	198
30. Tokar Köyü	199
31. Dereli Köyü	199
32. Oyratlı Köyü	200
33. Kantara Köyü.....	201
34. Sofraz Köyü	201
35. Adil Kılılı Köyü	205
C. Subadra Nahiyesi ve Köylerinde Kefile Bağlanan Şahısların Listesi	206
1. Fındık Köyü.....	206
2. Söğüt Köyü	207
3. Elmalu Köyü [Kazlı Elmalu].....	208
4. Kazlı Köyü.....	209
5. Harabşehir Köyü.....	210
6. Sürgü Köyü.....	211
7. Polad Köyü	214
8. Erkenek Köyü	218
9. Çankara Köyü	223
10. Karabahşlı Köyü	224

D. Tut Arniç [Ereniç, Erence] Nahiyesi ve Köylerinde	
Kefile Bağlanan Şahısların Listesi.....	225
1. Salah Köyü	225
2. Meryem Uşağı Köyü	226
3. Çiftlik Köyü	227
4. Havitli Köyü	228
5. Hus Köyü (صوه, سوه)	230
6. Sallak Köyü	231
7. Tut Köyü	232
10. Köseli [Köslü] Köyü.....	244
11. Şerefli Köyü	244
12. Davudhân Köyü.....	245
13. Akvirân Köyü [Ağviran].....	245
14. Börgenek Köyü.....	245
E. Gölbaşı Nahiyesi ve Köylerinde Kefile Bağlanan Şahısların Listesi	246
1. Ozan Köyü.....	246
2. Pehnek Köyü.....	248
3. Küçük Perverî Köyü	251
4. Penbegî Köyü	252
5. Burunçayır Köyü	254
6. Koristan Köyü	259
7. Büyük Perverî Köyü	260
8. Kenerli [Kinerli] Köyü	266
9. Çargan Köyü.....	268
10. Balkar Köyü.....	268
11. Çelik Köyü	272
12. Çorak Köyü.....	275
13. Cihanşah Köyü	276
14. Bilviran [Belviran] Köyü.....	276
15. Terbizek Köyü	282
16. Kızılhisar Köyü.....	283
17. Çilboğaz Köyü.....	284
18. Gelbulasın Köyü [Gelbelasin, Güneykaş]	284
19. Tilek Köyü	286

F. Hevîdî Nahiyesi ve Köylerinde Kefile Bağlanan Şahısların Listesi	287
1. Kız Oğlan Köyü.....	287
2. Nasırlı Köyü	288
3. Gedikli Köyü	290
4. Karakuyu Köyü.....	290
5. Uzunkuyu Köyü.....	292
6. Cencere Köyü	292
7. Sarıyaprak Köyü	294
8. Zirce Köyü.....	295
9. Kocabeydili Köyü.....	295
10. Mamdika [Mamadik] Köyü	296
11. Kitiş Köyü.....	296
12. Birişme Köyü.....	297
13. Boncuk Köyü.....	298
14. Eskiköy, Bereketlü ve Kosalı Köyleri	299
15. Suvarlı Köyü.....	302
16. Eskiköy'e Bağlı Birişme Köyü.....	308
SONUÇ.....	311
KAYNAKÇA.....	315
DİZİN	321
EKLER:	333
Ek: 1 Meydan Mahallesi Sakinlerinin Kefâlet Senedi	333
Ek: 2 Zımmîyân Mahallesi Sakinlerinin Kefâlet Senedi	334
Ek: 3 Keysun Nahiyesine Bağlı Köylerin Sakinlerinin Kefâlet Senedi.....	335
Ek: 4 Subadra Nahiyesine Bağlı Köylerin Sakinlerinin Kefâlet Senedi.....	336
Ek: 5 Tut Arniç [Erence] Nahiyesine Bağlı Köylerin Sakinlerinin Kefâlet Senedi	338
Ek: 6 Gölbaşı Nahiyesine Bağlı Köylerin Sakinlerinin Kefâlet Senedi	339
Ek: 7 Hevîdî Nahiyesi ve Köylerinde Yaşayanların Kefâlet Senedi	340
Ek: 8 Besni Kazası Sınırlarında Yaşayan Tüm Ahalinin Kefâlet Senedi	341
Ek: 9 Besni Kefâlet Defteri metni	343

Önsöz

Geçmişİ İlk Çağlara dayanan Besni, kaynakların haber verdiğiğine göre, Asur-Hitit mücadelesine sahne olduğu M. Ö. IX. yüzyıldan itibaren bulunduğu çevre üzerinde etkili olmuş olan bir şehirdir. Sahip olduğu stratejik konum dolayısıyla İlk Çağ boyunca doğu ile batı arasında bir sınır bölgesi olarak büyük devletlerin saldırılarına maruz kalmıştır. Asur, Hitit, Urartu, Büyük İskender, Selevkos, Kommagene, Roma ve Part devletlerinin egemenlik mücadelelerinde Besni, dönem dönem adı geçen devletlerin yönetiminde kalmıştır.

Şehrin konumlandığı coğrafya, İlk Çağ'da olduğu gibi Orta Çağ'da da doğu ile batı arasında sınır olma özelliğini korumuştur. Doğu Roma'nın Sasaniler ve Müslüman Araplarla yaptığı sınır çatışmaları Besni'yi de etkilemekteydi. Müslüman Arapların Anadolu'ya doğru ilerlediği dönemde Besni ve çevresi, Bizans'ın doğu sınırındaki önemli bir kaleydi. Hz. Ömer devrinde Müslümanların eline geçen Besni, Selçukluların bölgeye gelişine kadar oldukça önemli ve müstahkem bir kale olan Keysun'a bağlı olarak varlığını sürdürmüştür.

Haçlı Seferleri sırasında Ermeni kralların egemenliğine giren Besni, Urfa Haçlı Kontluğu ve Frankların Maraş Senyörlüğü idaresini de görmüştür. Bu dönemde şehir Damişmendliler, Artuklular, Zengîler, Selçuklular ve Eyyûbilerin egemenlik mücadelesi sürdürdükleri bölgenin önemli bir parçasıydı. İlhanlıların bölgeye gelmesiyle Moğolların idaresine giren şehir, Moğol ve Memlûk mücadelesine sahne olmuştur. Daha sonra Timur'un bölgeye gelmesiyle Timurluların egemenliğine girmiştir. Bölge üzerinde bir müddet Osmanlı-Dulkadirli-Memlûklu mücadelesi devam etmiş ve nihayet XVI. Yüzyılın ilk çeyreğinde Osmanlı idaresine girmiştir.

Osmanlılar zamanında nispeten stratejik önemini kaybeden Besni, ilk ve Orta Çağ'daki egemenlik mücadeleleri ve çatışmalardan uzak kalmıştır. Sınır bölgelerinden uzakta kalan şehrin kalesinin önemi de doğal olarak azalmıştır. Osmanlı döneminde çevresiyle birlikte Besni de nerdeyse kendi halinde bırakılmış bir

yerdi. Vergi yükümlülükleri ve askerlik dışında devlet merkezinde pek anılmayan ücra bir diyar olmuştu sanki. Osmanlı idaresine geçtikten sonra çevreyle birlikte Besni'de de tahrirler yapılmış, vergi mükellefleri kayda geçirilmiştir. Yine, sefer çıktığında belli sayıda asker göndermelerini emreden fermanlar, ülkenin her tarafına gönderildiği gibi Besni'nin yöneticilerine de gönderilmiştir.

Çalışmamıza konu edindiğimiz, Besni'nin Osmanlı dönemindeki (XIX yüzyıl ortaları) nüfus yapısı ve sosyal yaşamı hakkında kesin bilgiler veren sağlam kaynaklar maalesef mevcut değildir. Günümüze kadar bu konuda kapsamlı bir çalışma yapılamamıştır. Esasen Besni gibi küçük, merkezden uzak, önemli ticaret ve askerî yolların güzergahında olmayan tali bir yerin Osmanlı tarihi boyunca nüfus yapısı ve sosyal yaşamı gibi kayıtların tutulmasını gerektiren herhangi bir ihtiyaç da ortada bulunmamaktadır.

Besni'nin XIX. yüzyıl ortalarındaki nüfus yapısı ve sosyal yaşantısını araştırma düşüncesi *Osmanlı Arşivi*'nde 1846 tarihli bir kefâlet defterine tesadüf etmemiz sonucu ortaya çıktı. Muntazam olarak tanzim edilmiş bu defter, mahalle mahalle, köy köy bütün reşit kişilerin isimlerini ihtiva etmektedir. Besni kazası dahilinde yaşayan tüm yetişkin insanlar birbirlerine kefil yazılmışlardır. Güvenlik amacıyla düzenlenmiş olan bu defter, çoğu kişinin mesleğini de belirtmektedir. Bu defterdeki verilerden hareketle 1846 tarihinde kaza dahilinde yaşayan nüfus miktarını, dini ve etnik yapısını, şehirli ve kırsal nüfusu ve şehirde icra edilen meslekleri tespit etme düşüncesiyle adı geçen kefâlet defteri üzerinde çalışmaya başladık. Amacımız, 1846 tarihinde Besni'de düzenlenmiş bu kefâlet defterindeki bilgiler ışığında, şehrin XIX. yüzyıl ortalarındaki nüfus yapısı ve sosyal hayatını ortaya koyabilmektir. En önemlisi de, defterde kayıtlı olan şahıs isimlerini yayımlayarak, günümüzde Besni'de yaşayan veya başka yerlerde yaşayıp da atalarının Besni'de yaşadığını düşünenlerin soy kütüklerini tespit etmelerine bir nebze de olsa yardımcı olmaktır.

Çalışmamızı yaparken bize kılavuzluk yapan iki çalışmayı burada zikretme gereği duyuyorum. Çalışmalardan biri Hüseyin Nejdet Ertuğ tarafından, 1997, *Osmanlı Kefâlet Sistemi, 1792 Tarihli Bir Kefâlet Defterine Göre Boğaziçi*, ismiyle Sakarya Üniversitesi'nde yapılan bir Yüksek Lisans tezidir. Diğeri de Şenol Çelik tarafından hazırlanarak, Elazığ'da yayınlanan *Harput Araştırmaları Dergisi*'nin 2014 yılında yayınlanan ilk sayısında çıkan *1261/1845 Tarihli Harput Kefâlet Defteri ve Bu Deftere Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Harput Şehri* isimli makalesidir. Adı geçen iki çalışma güvenlik ve asayişin temini amacıyla yapılan kefile bağlama uygulaması sonucu düzenlenmiş olan defterler esas

alınarak hazırlanmıştır. Bu çalışmalar, henüz modern anlamda nüfus sayımlarının yapılmadığı dönemlere ait Osmanlı nüfusu hakkında yapılacak demografik çalışmalara öncülük edecek mahiyettedirler. Özellikle Osmanlı Arşiv vesikaları arasında yer alan tahrir, nüfus, teftiş, bostancıbaşı ve kefâlet defterleri gibi çeşitli adlarla kayıtlı olan kaynaklardaki verilerin bilimsel yöntemlerle değerlendirilmesi ve o döneme ait gerçek nüfus verilerinin tespitinde kıymetli birer rehber niteliğindedirler. Bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar günümüz modern nüfus sayımları kadar kesin bilgiler vermese de, gerçeğe yakın tahmini bilgiler ortaya koyabilmişlerdir.

İncelediğimiz kefâlet defterindeki veriler de asayiş temini ve kamu düzeninin sorunsuz işlemesi amacıyla kayıt altına alınmış verilerdir. Bu verileri modern nüfus tespit yöntemleriyle yeniden değerlendirerek Besni'nin 1846 yılındaki toplam nüfusunu, nüfusun dini dağılımını, şehirde icra edilen meslekleri ve insanların geçimlerini sağlamak için uğraştıkları zanaatları tespit etmeye çalıştık.

Bu çalışmanın eskizlerini okuyarak eksiklerin giderilmesinde yardımlarını gördüğüm Prof. Dr. Muammer GÜL ve Türk Dili Okutmanı Alime EVCİ'ye ayrıca isim listelerini Osmanlıca metinlerle karşılaştırarak katkıda bulunan öğrencilerim Kadir KOPARAL, Neşe BİTİK ve Sefa SAVAŞ'a şükranlarımı sunuyorum. Ayrıca eserin yayın aşamasında teknik desteğini gördüğüm arkadaşım Doç. Dr. Serdar Yavuz'a teşekkür ediyorum.

Yrd. Doç. Dr. Seydi Vakkas TOPRAK
Ekim 2015
ADİYAMAN

Giriş

İlk Çağ'dan beri var olduğu kabul edilen Besni'nin ilk olarak hangi isimle anıldığı konusunda kaynaklarda yeterli bilgiye tesadüf edilmemektedir. Bununla birlikte, M.Ö. VIII. yüzyıldan itibaren bugünkü Besni'nin yakınındaki Eski Besni'nin¹ bulunduğu yere denk gelebilecek şehir isimleri kaynaklarda göze çarpmaktadır. Araştırmalar, coğrafi karşılaştırmalar ve kaynaklardaki bilgiler ışığında Besni ile bağlantılı olabilecek şehirlerin varlığını ortaya çıkarmışlardır. Bu coğrafyadaki yerleşim yerleri, önemli merkezler ve yol güzergâhlarından hareketle, kentler arasındaki mesafelerin incelenmesiyle Besni ile eşleşen şehir isimleri tespit edilmiştir. Tarihi süreçte Besni'nin yerinde bulunan ilk kent ismine, M. Ö. VIII. yüzyılda, Urartu kaynaklarında tesadüf edilmektedir. *Kommagene (Kummuh)* kentleri arasında sayılan *Parala* kentinin günümüzdeki *Eski Besni* ören yerinin civarında olduğu tahmin edilmektedir². Roma dönemiyle ilgili coğrafi kaynaklarda Zeugma ve Samsat'ta bulunan iki lejyon kalesi ve bu noktalar arasında bulunan yardımcı birliklerin konuşlandığı karakol kaleleri

-
- 1 Çalışmamızda konu edindiğimiz *Besni* şehri, ilçenin günümüzde bulunduğu yerin 5 km güneyinde bulunan *Eski Besni* olarak bilinen ören yerinde, Besni Kalesi'nin çevresinde kurulmuş bir yerleşim yeri idi. Besni, 1950'li yılların sonuna kadar kalenin etrafındaki yerindeydi. Heyelan ve su basması nedeniyle 1950-1965 yılları arasında şehrin yeri değiştirilerek günümüzdeki yerine taşınmıştır. Mustafa Sucu, *Adıyaman İli ve İlçeleri*, Yapım-Bugün Ajans Basım-Yayın Rek. Yay., Gaziantep 1992, s. 52-62. Amatör bir çalışmada ise, Besni'nin yerinin değiştirilmesi meselesinin cumhuriyetin kurulmasından itibaren gündemde olduğu üzerinde durulmaktadır. Yer değişikliğinin sebebi olarak da şehrin yerleşim yerinin dar olması gösterilmektedir. Şehirin *Keysun* veya *Gölbaşı*'nın *Dündar Yazısı* denilen mevkiine taşınması tartışılmıştır. Ancak 1950'li yılların başından itibaren şimdiki Besni'ye taşınmanın başladığı ve devlet dairelerinin inşa edildiği görülmektedir. Halk ise taşınma işine pek sıcak bakmamış, eski evlerinde oturmaya devam etmiştir. 1955 yılında *Eski Besni*'de bir mahallenin eşkiyalar tarafından basılarak çok sayıda kişinin ölmesi üzerine yeni kurulan şehre taşınma hızlanmıştır. İsmet Nergiz, *Eski Besni'de Yaşam*, Fırat Basım San. Tic. Ltd. Şti. 2. Basım, İstanbul 2013, s. 16-17.
 - 2 Süleyman Özkan, "Kummuh/Kumaha", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C. VIII, İzmir 1993, s. 75.

işaretlenmiştir. Zeugma ve Samsat kaleleri arasındaki askerî yol güzergâhı üzerindeki *Kiştan*³ veya *Cesum (Nisus)* günümüzdeki Keysun'un, *Octacuscum* ise *Eski Besni*'nin olduğu yerde bulunmaktadır. M.S. I. yüzyıl sonu ile M.S. II. yüzyıl başlarında Besni'nin yerinde *Octacuscum* kentinin bulunduğu kabul edilebilir. Tarih boyunca bölgedeki yerleşim yerlerinin isimlerinin değiştiği de bilinen bir gerçektir. Özellikle bölgenin Müslüman devletlerin yönetiminde bulunduğu dönemlerde yer isimlerinin değiştiğine sıkça rastlanmaktadır. Dolayısıyla kuruluşundan günümüze kadar yaşanan tarihi süreç içerisinde şehrin ismi defalarca değişmiş olmalıdır.

Besni için kullanılan isimlerin XII.-XIX. yüzyıllar arasında çeşitli şekillerde yazıldığı görülmektedir. Bu süreçte Besni; Arapça *Bahasna*, Süryanice *Bet Hesna* ve *Behesna*, Ermenice *Behesni*, *Behesdin* ve *Behisni*, Osmanlıca (Türkçe) *Behisni*, *Behesne*, *Besne* ve *Besni* isimleriyle anılmıştır⁴. Şehrin isminin Acem kaynaklarında *Bihisti* olarak geçtiği de bazı eserlerde kayıtlıdır⁵.

Besni için Orta Çağ tarihçilerinden Bar Hebraus *Bet Hesna*⁶, Urfalı Mateos *Behesni* ve *Behesdin*⁷ isimlerini kullanmışlardır. XVII. yüzyıl ortalarında Besni'ye uğrayan Evliya Çelebi, Seyahatnâmesi'nde kent ve kale için *Sadr-ı Baz*, *Behisni* ve *Besne* isimlerini kaydetmiştir⁸. Çağdaş kaynaklar da Besni için *Behesni* ve *Behisni*⁹ gibi isimlerin kullanıldığını tespit etmişlerdir.

Kamûsu'l-A'lâm'da Besni kazasının konumu "Mamûratülaziz Vilayeti'nin güneybatısının son noktasında, kuzeyden Akçadağ, doğudan Hısnımansur kazalarıyla ve güneybatıdan Maraş sancaklarıyla çevrelenmiş" ifadesiyle tanımlanmıştır¹⁰.

3 Özkan, *a.g.m.*, s. 75.

4 Turgut H. Zeyrek-Ali N. Zeyrek-Ayşegül Zeyrek, *Besni (Parala-Octacuscum-Bahasna: Anadolu'nun Güneydoğusunda Antik bir Kent ve Yakın Çevresinin Arkeolojik Açından Değerlendirilmesi)*, Besni Belediyesi Yay., İstanbul 2006, s. 33. (Bundan sonra: Zeyrek, *Besni*).

5 Mustafa Sucu, *Tarih, Kültür ve Medeniyet Diyarı; Besni*, Kardelen Ofset Mat. Yay., Ankara 2006, s. 56. (Bundan sonra: Sucu, *Besni*).

6 Gregory Abû'l-Farac (Bar Hebraus), *Abû'l-Farac Tarihi*, (Türkçeye Çeviren: Ömer Rıza Doğrul), C. II, TTK Yay., Ankara 1999, s. 353.

7 Urfalı Mateos, *Urfalı Mateos Vekayi-namesi (952-1162) ve Papaz Grigor'un Zeyli*, (Çev: Hrant D. Andreasyan), TTK Yay., Ankara 2000, s. 252 not 87.

8 Evliya Çelebi Mehmed bin Zillî Derviş, *Evliya Çelebi Seyahatnâmesi*, C. III, Yayınlayan: Ahmed Cevdet, İkdâm Matbaası, Dersaadet 1314, s. 170; Seyit Ali Kahraman ve Yücel Dağlı, *Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnâmesi*, 4. Kitap, 1. Cilt, Yapı Kredi Yay., İstanbul 2010, s. 28 vd.

9 Altan Çetin, *Memlûk Devleti'nin Kuzey Sınırı*, TTK Yay., Ankara 2009, s. 81.

10 Şemseddin Sami, *Kamûsu'l-A'lâm*, C. 2, Mihran Matbaası, İstanbul 1306/1889, s. 1419.

Besni, Güneydoğu Anadolu’da, Fırat Nehri’ne Samsat’ın aşağısında karışan Göksu’ya dökülen bir çay yakınında ve Malatya dağlarının güney eteğinde kurulmuş bir şehirdir. Güneybatısında bulunan Gaziantep’e, batısında bulunan Kahramanmaraş’a ve kuzeydoğusunda bulunan Malatya’ya hemen hemen eşit bir mesafede¹¹ ve en yakın demir yolu istasyonu olan Gölbaşı’na 27 km uzaklıktadır¹².

Günümüzde Adıyaman iline bağlı bir ilçe merkezi olan Besni, batıdan Gölbaşı ilçesi, kuzeyden Tut ilçesi, doğudan Adıyaman, güneydoğusundan Fırat Nehri (nehirin diğer tarafında Şanlıurfa’nın Halfeti ve Bozova ilçeleri), güneyden Gaziantep ilinin Araban ilçesi ve güneybatıdan Kahramanmaraş’ın Pazarcık ilçesi ile çevrilidir. Yüzölçümü 1.330 kilometre kare olan ilçenin kuzeyi tamamen dağlık ve engebeli olup şehirden güneye gidildikçe engebelerin yerini alçak tepeler almaktadır. Kuzeydeki yükseltiler aynı zamanda yayla özelliği de taşıırken, güneye doğru azalan engebelerden sonra Kızıldağ’a kadar uzanan verimli bir ova başlamaktadır¹³.

Güneydoğu Toros Dağları silsilesinin güneye doğru alçalarak batı-doğu istikametinde uzanan dizisinden güneye doğru sarkan tepelerinden Yumrutepe eteklerinde kurulmuş¹⁴ olan Besni’nin, deniz seviyesinden yüksekliği yaklaşık olarak 930 metre civarındadır. Şehrin esas yerleşim yeri günümüzde bulunduğu yerin beş kilometre güneyinde bulunan Besni Kalesi’nin etrafıdır. Şehrin kurulduğu arazinin sık sık heyelana maruz kalması ve kenarında bulunduğu derenin taşması nedeniyle yerleşim yeri birkaç defa değişmiştir¹⁵.

Besni hakkında, daha çok arkeolojik değerlendirmeleri ön planda tutan bir eser kaleme alan Zeyrek’e göre; Besni’nin içinde yer aldığı Kommagene bölgesi antik Kilikya ve Kapadokya ile sınırlanmaktaydı. Bölge, günümüzdeki Gaziantep, Kahramanmaraş ve Adıyaman illerinin bulunduğu coğrafyayı kapsamaktaydı. Toros ve Amanos dağları bölgeyi Kapadokya’dan ayırmaktadır. Kuzeyinde yer alan Güneydoğu Toroslar bölgeyi güneybatı-kuzeydoğu istikametinde bir set gibi sınırlamaktadır. Güneydoğu Toros Dağları’nın bu kısmında bulunan yükseltiler

11 Besni yaklaşık olarak Malatya’ya 100 km ve Kahramanmaraş’a 90 km uzaklıktadır. Şemseddin Sami, *a.g.e.*, s. 1318. Besni’nin Gaziantep’e uzaklığı ise 105 km’dir.

12 Besim Darkot-M. Halil Yınanç, “Besni”, *İslam Ansiklopedisi*, C. 2, MEB Yay., İstanbul 1979, s. 570.

13 Sucu, *Besni*, s. 7-9; Mehmet Âkil Yağınlı, *Adıyaman Merkez ağız ve Kültürü*, Adıyaman Belediyesi Yay., Adıyaman 2013, s. 24.

14 Sucu, *Adıyaman İli ve İlçeleri*, s. 52.

15 Mehmet Taşdemir, “Besni”, *Türkiye Diyanet Ansiklopedisi*, Cilt 5, TDV Yay., Ankara 1992, s. 540; Sucu, *a.g.e.*, s. 8.

yer yer üç bin metreye ulaşmaktadır. Tarih boyunca doğu ile batı arasındaki ulaşımın bu sıra dağlar tarafından kesildiği bölge için Samsat ve Zeugma adeta doğu ve batıya açılan birer kapı görevi görmüşlerdir. Fırat Nehri ise bölgeyi güneyden kuzeydoğu-güneybatı istikametinde sınırlayan diğer bir doğal engel teşkil etmiştir. Ancak bölgeyi güneyden sınırlayan nehrin taşımacılığa uygun oluşu, bölgenin dış dünya ile bağlantısını da sağlamıştır¹⁶.

Besni, bulunduğu coğrafi konum itibariyle stratejik bir noktada bulunmaktaydı. Kent, Anadolu'nun güneydoğusunda, Güneydoğu Toros sıra dağlarının güneydoğu-kuzeybatı istikametinde yay gibi kıvrılarak uzandığı, güneydoğusu Fırat Nehri ile sınırlanan önemli bir bağlantı noktasında kurulmuştu. Kent bu haliyle doğu ve batıyı birbirine bağlayan yol ağının önemli bir geçiş noktasında bulunmaktaydı. Bölgenin önemli ticaret ve ulaşım yollarının, Asur kolonileri zamanından başlayarak Pers, Hellenistik ve Roma dönemlerinde Besni'den geçtiği bilinmektedir. Selevkoslar döneminde Samsat (Samosata)'tan başlayarak Tarsus (Tarsos), Dülük (Doliche), Maraş (Germanicia) ve Antakya (Antiokeia)'ya giden yollar Besni'den geçmekteydi. Kent, Romalıların bölgede geniş bir yol ağı kurdukları M. S. I. yüzyıldan itibaren Maraş-Zeugma-Urfa (Germanica-Zeugma-Edessa) yönünde uzanan yolların merkezi konumundaydı. Stratejik olarak oldukça önemli olan bu yollar, sadece askerî amaçlı kullanılmamış, aynı zamanda ticaret kervanlarının geçiş noktaları olarak da hizmet vermişlerdir. Dolayısıyla Besni ve çevresi, antik dönemden itibaren geniş bir yol ağına sahip olduğundan, kent zengin kültürel, ticarî ve siyasî ilişkilerin oluşması için uygun bir zemin olmuştur¹⁷.

Besni, Anadolu'dan Suriye'ye geçen yol kavşağında olması dolayısıyla stratejik önemini, daha önceki dönemlerde olduğu gibi, Anadolu Selçukluları zamanında da muhafaza etmiştir. Suriye'den İstanbul (Konstantinopolis)'a uzanan Halep-Kayseri-Ankara-İstanbul ve Halep-Kayseri-Konya-İstanbul yollarının geçtiği güzergâhlardaki yerleşim yerlerinden biri de Besni'ydi. Kayseri-Besni yolu üzerinde bulunan *Çavlı*, *Ashab-ı Kehf*, *Kemaleddin*, *Kuru* ve *Zilli* hanlarının Anadolu Selçukluları tarafından inşa edilmiş olduğu bilinmektedir. Osmanlı döneminde de Besni, eskisi kadar olmasa da, önemli yolların geçtiği bir merkez olmaya devam etmiştir. Bu dönemde Besni'den veya yakınından geçen

16 Zeyrek, *Besni*, s. 42-43.

17 Besni ve çevresindeki antik yollara ait fotoğraflar ve haritalar için bkz: Zeyrek, *Besni*, s. 33-39.

Bolu-Amasya-Tokat-Sivas-Malatya-Harput-Diyarbakır-Musul-Bağdat yolları kentin eski önemini korumasına vesile olmuştur ¹⁸.

Bölgeyi Suriye'ye ve İç Batı Anadolu'ya bağlayan stratejik yolları kontrolünde tutan Besni Kalesi, üç tarafı tepelerle çevrili bir vadinin ortasındaki yüksekçe bir tepenin üzerindedir. Kuzeyden güneye eğimli olan bu tepenin kuzey ve doğu tarafları bir kaya kaburgasıyla ikiye ayrılmış vaziyettedir. Doğu tarafındaki ana kütle dik bir eğimle yükselmekte, doğu ve batı yönlerindeki hafif eğimli tepeler ise duvar görevi görmektedir. Vadinin yapısı, kuzeybatı ve güneyde bulunan iki geçitle çevreyle bağlantı imkânı vermektedir. Kaleye ise sadece güney istikametinden ulaşılabilmektedir¹⁹. Kaleye giden yegâne yol, tepenin batı yamacının eteğini takip ederek güneydeki girişine bağlanmaktadır. Savunulması kolay olan bu muhkem kale sayesinde Besni, doğu batı yönüne giden yolların kontrolünü uzun süre elinde tuttuğu için stratejik önemini de muhafaza etmiştir.

18 Zeyrek, *Besni*, s. 39-40.

19 Zeyrek, *Besni*, s. 43-44.

I. BESNİ'NİN TARİHÇESİ

A. İlk Çağ'da Besni

Araştırmacıların, ne zaman kurulduğıyla ilgili bilgiler sunmadığı Besni hakkındaki en eski bilgiler Asur yıllıklarının verdiği bilgilerdir. Yıllıkların haber verdiği göre; Hitit egemenlik sahasında olan Besni, M.Ö. IX. yüzyıldan itibaren Asur askerî nüfuz sahasına girmiş olmalıdır. Besni'nin içinde bulunduğu Kummuh (Kommagene), M.Ö. IX. yüzyılda Asurlulara vergi veren devletler arasına girmiştir. Asurluların M.Ö. VIII. yüzyılda güç kaybetmesini fırsat bilen Urartular bölgedeki egemenlik alanlarını genişletmek için batıya doğru seferler düzenlemişlerdir. Kommagene'ye yaptıkları sefer sonucu Kummuh kralını yenerek vergiye bağladıkları gibi, Asurlulara karşı kurdukları ittifaka da dâhil etmişlerdir. Ancak Asurluların başına geçen III. Tiglatpileser'in devletin gücünü toparlamasıyla yeniden Asur-Urartu mücadelesi başlamıştır. Kummuh topraklarında, Asurlular ile Urartular arasında, M.Ö. 742'de *Kıştan* ve *Halpi*'nin de içinde bulunduğu bölgede bir savaş gerçekleşmiştir. Savaşın meydana geldiği yer olan Kıştan'ın günümüzdeki *Keysun* olduğu düşünülmektedir²⁰. Savaş sırasında Urartu toprakları arasında sayılan *Parala*'nın ise günümüzdeki Besni yakınlarındaki *Eski Besni* ören yeri civarında olduğu düşüncesi ağırlık kazanmıştır. Besni'yi de içine alan Kummuh, M.Ö. 708'de Asurların bir eyaleti haline gelmiştir²¹.

Makedonya Kralı Büyük İskender, M.Ö. 334'ten itibaren Anadolu'dan başlayarak Mısır, Mezopotamya ve İran'ı da içine alan fetihleri sırasında Besni'yi de egemenliği altına almış olmalıdır. Büyük İskender'in ölümünden sonra devleti parçalanmış, Besni'nin de içinde bulunduğu bölge Hellenistik kültürün temsilcisi olan devletlerden Selevkosların egemenliğinde kalmıştır. M.Ö. I. yüzyıl başlarında ise bölgede Kommagene Krallığı kurulmuştur. Kommagene döneminde

20 Özkan, *a.g.m.*, s. 75.

21 Zeyrek, *Besni*, s. 51-52.

Besni'nin önemli bir yer edindiği çevredeki Sofraz²² ve Sesünk²³ gibi anıtsal eserlerden anlaşılmaktadır.

Bölgede devam eden Roma ve Part mücadelesi nedeniyle Kommagene'nin bağımsız bir devlet olarak varlığını koruması zorlaşmıştır. Çünkü Kommagene toprakları bu iki büyük devlet arasında tampon bölge konumundaydı. Batıya doğru genişlemek isteyen Part ile doğuya doğru ilerleyen Roma imparatorluklarına direnemeyeceğini anlayan Kommagene kralları, diplomasi kanallarını kullanarak bağımsızlıklarını sürdürmeye çalışmışlardır. Romalılar, Anadolu'daki topraklarını koruyabilmek amacıyla, doğuya seferler düzenleyerek Fırat boylarını kendilerine bağlı hale getirmeye çalışmışlardır. Bu kapsamda M. S. I. yüzyıl ortalarından itibaren, M. S. 14'de kadar Kommagene, Roma'nın doğu sınırındaki vasal devletlerden biri olarak ayakta kalabilmiştir. Bu dönemde Kommagene toprakları Romalılar ve Partlar arasında uzun süren savaşlara sahne olmuş, gerileyen Romalılar karşısında Partlar Urfa (Edessa)'ya kadar ilerlemişlerdir. Part sınırında bulunan ve önemli yolların geçtiği Kommagene, M. S. 17'de, doğrudan Roma'nın *Suriye (Syria)* eyaletine ilhak edilmiştir. Ancak M. S. 41'de, yeniden vasal krallıklar hayata geçirilmiştir.

Kommagene kralları, Roma'ya bağlı buldukları dönemde, doğu seferlerinde Roma ordularına yardımda bulunarak başarılar elde etmişler, topraklarını genişleterek siyasi ve ekonomik yönden yeniden parlak bir dönem yaşamışlardır. Ancak Kommagene'deki bir huzursuzluğun doğu sınırları için tehlike olduğunu düşünen Romalılar, M. S. 72'de Kommagene kralının egemenliğine son vermişlerdir. Kommagene topraklarına giren Roma'nın Suriye valisinin ordusu başkent Samsat'a kadar gelmiş, kraldan aldığı ülkeyi kendi eyaletine ilhak etmiştir. Romalılar, bu ilhaktan sonra doğu sınırlarını koruma görevini lejyonlara vermişlerdir. Kommagene'nin de içinde bulunduğu, önemli ticaret yollarının geçtiği stratejik bir yer olan Kuzey Mezopotamya, Romalıların hâkimiyetlerinde tutmak için azami gayret gösterdikleri bir bölge olma özelliğini devam ettirmiştir. Romalılar, Suriye'yi M. S. 194-195'te birimlere ayırdıklarında, her birime bir lejyon yerleştirirken, Kommagene'ye iki lejyon yerleştirme gereği duymuşlardır²⁴.

22 Sucu, *Besni*, s. 314-316. Sucu, Sofraz yakınlarında kalıntıları bulunan tarihi Kül Şehri hakkında bilgiler vermektedir. Sucu, *Adıyaman İli ve İlçeleri*, s. 63.

23 Sesünk Tümüls'ü ve anıt mezarı hakkında geniş bilgi için bkz: Friedrich Karl Dörner, *Nemrud Dağı'nın Zirvesinde Tanrıların Tahtları*, (Çev: Vural Ülkü), TTK Yay., Ankara 1990, s. 36-38.

24 Zeyrek, *Besni*, s. 53-55.

B. Orta Çağ'da Besni

Besni'nin içinde bulunduğu coğrafya, İlk Çağ'da olduğu gibi Orta Çağ boyunca da doğu ile batı arasında sınır olma özelliğini korumuştur. Bölge, İlk Çağ'dan itibaren doğu ve batı devletleri arasında sınır kabul edilirken, Bizans İmparatorluğu zamanında bu sınır batıya doğru Toros Dağları'na kadar çekilmiştir. Bölgede M. S. VI. yüzyıldan itibaren Sasanîlerle mücadele eden Bizans, VII. Yüzyıl ortalarından itibaren de Müslüman Araplarla mücadele etmek zorunda kalmıştır. Müslüman fetihlerinin Yukarı Mezopotamya'da genişlediği dönemde Besni ve çevresi Bizans'ın doğu sınırında yer alan bir kaleydi. Hz. Ömer zamanında Müslümanların eline geçen Besni, Maraş'ın da fethinden sonra Bizans sınırında *suğûr*²⁵ diye tanımlanan önemli savunma kalelerinden biri haline gelmiştir. Besni, Hz. Ömer zamanından itibaren Selçuklular devrine kadar oldukça önemli ve müstahkem bir şehir olan Keysun'a bağlı bir yer olarak kalmıştır. Özellikle IX. Yüzyıl başlarından itibaren Besni ve Keysun çevresine Rebî'a ve Muzar Arap kabilelerinin yerleştiği ve bölgede egemen güç olmaya başladıkları bilinmektedir. Abbasi halifesi Harun Reşid'in oğulları Emin ve Me'mun'un 809-813 yılları arasındaki taht mücadelesi²⁶ sırasında Keysun ve Besni'de bulunan bu kabileler etkin rol oynamışlardır. Bölge, Emin taraftarı olan Mudar ve Rebi'a Arapları ve bunların lideri Nasr b. Şabas el-Ukayli tarafından uzun bir müddet Me'mun'a karşı muhalefet ve mukavemet merkezi olarak kullanılmıştır²⁷.

Bizans orduları, bölgeyi tekrar almak için, M.S. IX. yüzyıl ortalarından M.S. X. yüzyıl ortalarına kadar seferler düzenlemeye devam etmişlerdir. Hatta bölgeye gelen İmparator I. Basileos'un ordusunun 877'de Keysun ve çevresini tahrip ettiği bilinmektedir²⁸. Abbasîlerin zayıfladığı X. yüzyılda Musul, Diyarbekir ve Halep Hamdanîlerin idaresine geçmiştir. Hamdanîler döneminde de müstahkem bir sınır kalesi olma özelliğini koruyan Besni, X. yüzyıl ortalarında, Bizans İmparatorluğu'nun doğudaki ordularının komutanı olan Bardas Fokas tarafından, Maraş, Göynük ve Keysun ile birlikte Halep Hamdanî emiri Sayfû'd-Devle'den savaş

25 Suğur: Arapça'da dağınık, müteferrik şey demek olan *suğr* kelimesinin çoğuludur. Hudut başı, iki devlet toprağının birleştiği yer anlamında kullanılmış bir deyimdir. M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. III, MEB Yay., İstanbul 1971, s. 262.

26 Emin ve Me'mun'un halifelik dönemleri ve aralarındaki taht mücadelesi hakkında geniş bilgi için bkz: Hasan İbrahim Hasan, *İslam Tarihi*, C. II (Çev: İsmail Yüğit, Sadreddin Gümüş), Kayıhan Yay., İstanbul 1991, s. 359-370.

27 Darkot- Yınanç, *a.g.m.*, s. 570; Zeyrek, *Besni*, s. 56-57.

28 Zeyrek, *Besni*, s. 57.

yoluyla alınmıştır. Besni bundan sonra bir asırdan uzun bir süre (135 yıl) Bizans egemenliğinde kaldıktan sonra Müslüman Türklerin yönetimine geçmiştir²⁹.

Selçuklu Türkleri, XI. yüzyılın son çeyreğinin başında, İznik'te, Anadolu Selçuklu Devleti'ni kurduktan bir müddet sonra hâkimiyetlerini pekiştirmek için Anadolu'nun güneydoğusuna ve Suriye'ye yöneldiler. Devletin kurucusu olan Süleyman Şah'ın komutanlarından Buldacı, Ceyhan'dan başlayarak Güneydoğu Anadolu'ya kadar olan coğrafyada çok sayıda kaleyi ele geçirdi. Buldacı, bu fetihleri sırasında, 1084/1085'te, Besni'ye kadar geldi ve şehri Bizans'tan almayı başardı³⁰. Ancak, bu tarihten sonra şehir uzun süre Müslümanların elinde kalmayacak, 1097 yılında bölgeye ulaşan Birinci Haçlı Seferi dolayısıyla el değiştirecektir.

Maraş'ı 1097'de ele geçiren Haçlılar, şehri Bizans'a teslim ederek yollarına devam etmişlerdi. Bizans yöneticileri de şehrin idaresini nüfuz sahibi yerli Hristiyanlardan birine teslim etmişti. Bu sırada Haçlılarla birlikte hareket eden Hırsız Vasil lakaplı Kogh Vasil adında bir Ermeni, daha önce 1082'de Besni ile birlikte yakınında bulunan Keysun, Raban ve Rumkale'yi de ele geçirerek küçük bir devlet kurmuştu³¹. Birinci Haçlı Seferi sırasında Haçlılarla birlikte hareket eden Kogh Vasil, Haçlılar sayesinde bölgeye iyice yerleşmiştir. Böylece Maraş ile Fırat arasındaki bölgeyi Ermenilerin egemenlik alanı haline getirmiştir. Bölgeye yerleşen Hırsız Vasil'in nüfuzu Urfa'ya kadar ulaşmıştır. Ermeni kralı, Urfa'da ortaya çıkan iktidar mücadelesine karışarak Urfa Haçlı Kontu II. Baudouin'i

29 Darkot-Yınanç, *a.g.m.*, s. 570; Taşdemir, *a.g.m.*, s. 541. İbnü'l-Esîr, bu olayı aktarırken Sayfû'd-Devle'nin Bizans'a üstün gelerek birçok kale fethettiğini, aldığı esir ve ganimetlerle dönerken saldırıya uğradığını yazmaktadır. Sayfû'd-Devle'yi dar geçitlerde sıkıştıran Bizans ordusu, kaybedilen yerleri geri almıştır. Ancak İbnü'l-Esîr, savaşta alınan kalelerin ve Bizans komutanının isimlerini vermemektedir. İbnü'l-Esîr, *El-Kâmil fi'l-Târih Tercümesi, İslam Tarihi*, C. VIII, (Çev: Ahmet Ağırakça) Bahar Yay., İstanbul 1987, s. 417.

30 Emir Buldacı, Maraş ve Besni yöresini Anadolu Selçuklu topraklarına katarak Ermenilerin Bizans'la olan bağlantılarını kesmiştir. Birinci Haçlı Seferi sırasında, 1098'de, bölge yeniden Ermenilerin eline geçmiş ve 1144 yılına kadar onların kontrolünde kalmıştır. Bu sırada bölge Ermeniler, Haçlılar, Selçuklular, Artuklular ve Eyyübîlerin çatışma alanı olmuş ve çok defa el değiştirmiştir. Mehmet Taştemir, *XVI. Yüzyılda Adıyaman (Behisni, Hısn-ı Mansur, Gerger, Kâhta) Sosyal ve İktisadî Tarihi*, TTK Yay., Ankara 1999, s. 2.

31 Her zaman düşmanlarına ani baskınlar yaptığı için *Hırsız Vasil* diye anılan Ermeni Kogh Vasil, Kommagene'de Maraş'a kadar uzanan, Besni ve Keysun'un da içinde bulunduğu bölgede bir devlet kurmuştur. Keysun'da oturan Kogh Vasil, devletini 1082-1112 tarihleri arasında idare etmiş, Haçlılarla iyi ilişkiler kurarak bölgedeki egemenliğini pekiştirmiştir. Urfa'lı Mateos, *a.g.e.*, s. 221 not 22.

desteklemiştir. Ancak 1112’de Urfa’daki Ermenilerin planladıkları bir suikast teşebbüsü ortaya çıkınca, Urfa Haçlı kontu tüm Ermenileri Samsat’a sürmüştür.

Urfa’dan kaçan Ermenilerin bir kısmının Keysun’a gelerek Kogh Vasil’in halefi olan Vasil Dgha’ya sığınmaları üzerine Baudouin, Keysun Ermeni hâkimi-ne düşman oldu. Vasil Dgha ise, Franklara karşı Musul hâkimi Aksungur el-Porsuki’den yardım istedi. Böylece Ermenilerin Keysun’daki iktidarı uzun süreli olmadı. Bu arada, 1113 yılında, Antakya Haçlı kontu Tancrede ordusuyla Keysun’a doğru harekete geçerek Raban’ı ele geçirmiş, Keysun’da uzunca bir süre Kogh Vasil’in ordusuyla karşılıklı bekledikten sonra aldığı yerleri iade ederek Antakya’ya geri dönmüştü³².

Urfa Haçlı Kontu Baudouin, 1116 yılında, Vasil Dgha’ya savaş açarak Keysun üzerine yola çıktı. Raban’ın Ermeni hâkimi ile Vasil Dgha’yı kendisine teslim etmesi için anlaştı. Raban hâkimi bir bahane ile Keysun hâkimini davet ederek tutukladı ve Urfa Haçlı Kontu Baudouin’e teslim etti. Vasil Dgha, serbest bırakılarak İstanbul’a gitmesine izin verilmesi karşısında ülkesini Franklara sattı. Böylece Besni ve Keysun, Urfa Haçlı Kontluğu’nun idaresine girmiş oldu³³.

Artuklu emîri İlgazi’nin 1121 yılında Urfa üzerine yaptığı sefer sırasında Urfa Kontu Joscelin, Raban ve Besni taraflarından asker toplayarak Türklerin üzerine gitmiş ve onlara kayıp verdimiştir³⁴. Bundan sonra da Besni bir müddet daha Frankların yönetiminde kalacaktır. Franklar, Besni’yi Keysun ile birlikte, Maraş senyörlüğüne bağlamışlardır. Ancak Besni çevresi, özellikle Keysun, 1130’lu yıllarda Zengîlerin Halep Emîri Savar, Danişmendli emîri Mahmud (Muhammed) ve Türk komutan Afşin’in akınlarına maruz kaldığı gibi Gerger’in Ermeni hâkimi Mikhail ve Frankların çatışmalarına sahne olmuştur³⁵. Urfalı Mateos’un anlattığına göre Danişmendli Mahmud, 1137 yılı bağbozumu zamanında Keysun’a gelerek şehri kuşatmıştır. Bir müddet şehir önünde kaldıktan ve etrafı yakıp yıktıktan sonra, Bizans imparatorunun geldiği haberi üzerine, bol miktarda ganimet alarak kuşatmayı kaldırmış ve hızla bölgeden uzaklaşmıştır. Yine Hasankeyf Artuklu emîri Fahreddin Kara Aslan, 1138’de Raban’ı Ermenilerin elinden

32 Urfalı Mateos, *a.g.e.*, s. 247. Bar Hebraus da bu dönemlerde Besni ve Çevresi’nin Hırsız Vasil’in idaresinde olduğunu kaydetmiştir. Gregory Abû’l-Farac, *a.g.e.*, s. 353.

33 Urfalı Mateos, *a.g.e.*, s. 258-259; Stevan Runciman, *Haçlı Seferleri Tarihi*, C. I, (Çev: Fikret Işıltan), TTK Yay., Ankara 1998, s. 150; Stevan Runciman, *Haçlı Seferleri Tarihi*, C. II, (Çev: Fikret Işıltan), TTK Yay., Ankara 1992, s. 92-93; 106, 107.

34 Urfalı Mateos, *a.g.e.*, s. 267; Işın Demirkent, *Urfa Haçlı Kontluğu Tarihi (1118-1146)*, TTK Yay., Ankara 1987, s. 21-22.

35 Demirkent, *a.g.e.*, s. 110-113, 153-154.

almaya muvaffak olmuştur. Artuklu emirinin ordusundan bir grup Keysun'a gelerek şehri yakmış ve geri dönmüştür³⁶.

Nureddin Mahmud'un 1149'daki Antakya üzerine yaptığı sefer sırasında Besni hâkimi olarak Joscelin bulunuyordu³⁷. Besni, 1149 yılına kadar Maraş senyörlüğünün bir parçası olarak varlığını sürdürse de, bu dönemde Keysun ve Besni yöresine çok sayıda Türkmen akını olmuştur. Frankların son senyörü olan Renaud'un Suriye hükümdarı Nureddin Mahmud'a karşı yaptığı bir savaşta ölmesi üzerine³⁸, bütün senyörlük arazisi ile birlikte Besni de, tekrar Urfa Haçlı Kontluğu'nun hâkimiyetine girmiştir. Ancak bu hâkimiyet uzun sürmedi. Urfa Haçlı Kontu II. Joscelin, 1150 yılı Mayıs ayında, Anadolu Selçukluları, Zengîler ve Hasankeyf Artuklularına karşı giriştiği mücadeleyi kaybederek Nureddin Mahmud'a esir düştü³⁹. Merkezi Tell Başir olan toprakları Anadolu Selçukluları, Zengîler ve Hasankeyf Artukluları arasında paylaştırıldı⁴⁰. Paylaşımdan sonra Besni yeniden Türklerin idaresine geçmiş oldu.

Yukarıda bahsedilen paylaşımda Maraş, Merzubân⁴¹, Raban, Ayıntâb, Keysun ile birlikte Besni, Anadolu Selçuklu Sultanı I. Mesud'un payına düşmüştü. Selçuklu Sultanı, ordusunun başında bizzat gelerek adı geçen şehir ve kaleleri ele geçirdi. Besni ile birlikte yukarıda zikredilen yerlerin yönetimini oğlu Kılıç Arslan'a bıraktıktan sonra bölgeden ayrılarak Tell Başir (Telbaşer) üzerine gitti. Böylece Besni ve çevresi Elbistan'da ikamet eden Kılıç Arslan tarafından yönetildi⁴². Fakat Anadolu Selçuklularının Besni'deki egemenlikleri de uzun sürmedi. Sultan I. Mesud'un 1155 tarihinde ölmesi üzerine Anadolu'da çıkan karışıklıkları fırsat

36 Fahreddin Kara Aslan'ın askerlerinin Keysun'u yaktığı sırada şehir boştu. Şehrin hakimi askerleriyle bölgeye gelmiş olan Bizans imparatorunun yanına gitmişti. Şehirde korumasız kalan halk ise Besni, Raban ve Rumkale'ye gitmişti. Urfalı Mateos, *a.g.e.*, s. 287-290, 294-295.

37 Abu'l-Farac, *a.g.e.*, s. 386.

38 Runciman, *a.g.e.*, C. II, s. 273.

39 Abu'l-Farac, *a.g.e.*, s. 387-388.

40 Runciman, *a.g.e.*, C. II, s. 273-288; Urfalı Mateos, *a.g.e.*, s. 300-302; Zeyrek, *Besni*, s. 58-59; Taşdemir, *a.g.m.*, s. 541; Darkot-Yınanç, *a.g.m.*, s. 570.

41 Meruzbân, eskiden *Cingife* olarak adlandırılan yerdir. Günümüzde Gaziantep iline bağlı *Yavuzeli* ilçesidir. Demirkent, *a.g.e.*, s. 111.

42 Urfalı Mateos, *a.g.e.*, s. 303-304; Runciman, *a.g.e.*, C. II, s. 276. Babası Sultan I. Mesud tarafından 1144 yılında Elbistan'a melik olarak atanan Kılıç Arslan, Haçlılara karşı başarılı savaşlar yapmış ve onlardan Maraş, Gökşun, Besni ve Raban şehir ve kalelerini almayı başarmıştır. Yaşar Yücel- Ali Sevim, *Türkiye Tarihi*, C. 1, TTK Yay., Ankara 1990, s. 95, 96; Mustafa Alican, "Ortaçağda Behesni (Besni)", MKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 11, Sayı 27, (2014), s. 73.

bilen Zengîlerin atabeyi Nureddin Mahmud, bölgeye akınlar yaparak Besni'nin de içinde bulunduğu, yukarıda adı geçen, bu kaleleri 1160 tarihinde ele geçirdi⁴³.

Sultan Mesud'un yerine Anadolu Selçuklu tahtına geçen Sultan II. Kılıç Arslan, gerek Nureddin Mahmud'un aldığı yerleri geri almak, gerekse Ermenilerin bölgedeki taşkınlıklarını cezalandırmak amacıyla 1158 yılında Maraş bölgesine bir sefer düzenledi. Sultanın bu sefer vesilesiyle Besni civarına ve Keysun'a kadar geldiği bilinmektedir. Bu sırada Zengîlerin tayin etmiş olduğu Besni hâkimi, Selçukluların Hristiyanlara yönelik hoşgörülü tutumunun aksine, gayrimüslimlere kötü muamele ederek onların din adamlarına ve ileri gelenlerine zulmetmeye başlamıştı. Kendilerine yapılan kötü muamelelere daha fazla tahammül edemeyen ve vermek zorunda oldukları vergilerin çok daha fazlasını ödemek zorunda bırakılan bazı Ermeniler, Kilikya Ermeni Kralının kardeşi Stefan⁴⁴ ile temasa geçerek Ermenileri şehre davet etmişlerdi. Ancak ihanetleri ortaya çıkan bu kişiler, elleri ve ayakları bağlı olarak kayalıklardan atılmak suretiyle cezalandırılmışlardı. Bunun üzerine halkın büyük bir kısmı şehirden kaçarak Stefan'ın yanına gitmişti. II. Kılıç Arslan'ın özellikle Besni'ye yönelmesi, Urfalı Mateos'un adını vermekten çekindiğini belirttiği, Besni hâkiminin bu kötü tutumu nedeniyle şehrin siyasi ve sosyal olarak güvensiz hale gelmesi üzerine, halkın şehri terk ederek Ermeni kralına sığınmasından kaynaklanıyordu. Selçuklu Sultanı, Besni'yi Nureddin Mahmud'un tayin etmiş olduğu zalim yöneticiden kurtardı. Sultanın tesis ettiği iyi yönetim sayesinde daha önce şehirden kaçmış olanlar geri gelmiş ve şehir yeniden eski canlılığına kavuşmuştur⁴⁵.

Anadolu Selçuklu hükümdarı Besni'yi geri aldıysa da, burada kalıcı bir yönetim kuramadı. Şehrin bulunduğu bölge uzunca bir süre Selçuklular ile Zengîler arasında iktidar mücadelesinin yaşandığı yer haline geldi⁴⁶. Bu mücadelenin sonucu olarak da Besni taraflar arasında birçok defa el değiştirdi. Yukarıda bahsedilen olaydan yaklaşık iki yıl sonra (1159-1160) Ayıntâb, Maraş, Keysun ve Besni'nin bulunduğu bölge kısa süreliğine Nureddin Mahmud'un yönetimine girdi. Ancak Nureddin Mahmud'un Besni'de bulunduğu bir sırada, 1160'ta, Kudüs kralıyla yaptığı anlaşmanın Franklar tarafından bozulduğu ve ülkesine saldırılar

43 Zeyrek, *Besni*, s. 59; Taşdemir, *a.g.m.*, s. 541; Darkot-Yımaç, *a.g.m.*, s. 570.

44 Rubenien hanedanından Kilikya Ermeni kralı I. Leon'un oğlu ve I. Toros'un kardeşidir. Urfalı Mateos, *a.g.e.*, s. 265, 267.

45 Urfalı Mateos, *a.g.e.*, s. 316-318; Alican, *a.g.m.*, s. 74.

46 Bu konuda genel bir değerlendirme için bkz: Muammer Gül, *Selahaddin*, Bilge Kültür Sanat Yay., İstanbul 2015, s. 143-147.

yapıldığı haberleri geldi. Bunun üzerine Besni'den ayrılan Nureddin Mahmud, Kudüs kralıyla savaşmak üzere Halep'e doğru hareket etti⁴⁷.

Nureddin Mahmud, 1162-1163'de tekrar Selçuklu topraklarına akın düzenledi ve kaynakların ifadesiyle "kendisine mukavemet etme gücü olmayan" II. Kılıç Arslan'ın egemenlik bölgesi içerisindeki Merzuban, Keysun ve Maraş ile birlikte Besni'yi de kontrolü altına aldı. Bu dönemde taraflar arasında Raban dışında kalan bölgelerin Anadolu Selçuklularına teslim edilmesi yönünde bir anlaşma yapılmışsa da, iki devlet arasındaki egemenlik mücadelesi devam etmiştir. Nitekim anlaşmadan kısa bir süre sonra, 1166 yılında Zengîler, Selçuklu sınırlarını geçerek bir kez daha bölgeye geldiler ve Maraş, Keysun, Merzubân ve Besni'yi ele geçirdiler. Sonuçta taraflar arasında yine bir anlaşma sağlandı ve Nureddîn Mahmud ele geçirdiği bölgeleri Selçuklulara teslim ederek geri çekildi⁴⁸.

Bu şekilde Besni'nin idaresi 1173'e kadar Selçukluların elinde kaldı. Ancak Selçuklular, bu sırada uzun bir süredir hâkimiyet mücadelesi içerisinde oldukları Dânişmendlilerin idaresi altında bulunan Sivas'ı ele geçirdiler. Bunun üzerine Danişmendlilerin müttefiki olan Nureddin Mahmud, II. Kılıç Arslan'dan aldığı yerleri geri vermesini istedi. Olumlu cevap alamayınca da Selçuklulara karşı harekete geçerek Maraş, Göksun ve Besni yörelerini ele geçirdi. Zengîlerin bu saldırıları karşısında II. Kılıç Arslan ordusuyla Nureddin Mahmud'un üzerine yürüdü. Ancak iki taraf anlaşma yoluna giderek Zengîlerin işgal ettiği Selçuklu topraklarından çekilmesi ve Selçukluların da Besni'nin de içerisinde bulunduğu şehirlerin Zengîlere teslim edilmesi şartlarıyla savaşmaktan vazgeçtiler. Böylece Selçuklular ile Danişmendlilerin egemenlik mücadelesinden istifade eden Nureddîn Mahmud, Anadolu'ya düzenlediği sefer ile Zengîlerin egemenlik sahasını Besni'yi de kapsayan geniş bir alana taşımayı başarmıştır. Yaklaşık yirmi yıl boyunca Zengîler ve Anadolu Selçukluları arasında el değiştiren Besni, Nureddin Mahmud'un 1173'te Anadolu üzerine yaptığı seferden sonra kesin olarak Zengîlerin toprağı haline geldi. Ancak Zengîlerin yerini çok geçmeden Eyyûbîler aldılar⁴⁹. Zengîlerin topraklarının tamamına egemen olan Eyyûbîlerin eline geçen Besni, Selaheddîn Eyyûbî'den sonra devletinin parçalanması neticesinde ortaya çıkan devletlerden biri olan Halep Eyyûbîlerine bağlandı⁵⁰.

47 Urfalı Mateos, *a.g.e.*, s. 328.

48 İbnü'l-Adîm'den naklen Alican, *a.g.m.*, s. 74-75.

49 Nureddin Mahmud ile II. Kılıç Arslan arasındaki Keysun, Raban ve çevresi (Besni de dahil) üzerinde yeniden bir mücadele olmuş ancak eski sınırlar üzerine tekrar anlaşmaya varılmıştır. Bkz: Gül, *a.g.e.*, s. 144-145.

50 Yücel ve Sevim, *a.g.e.*, s. 96-97; Taşdemir, *a.g.m.*, s. 541; Darkot ve Yımanç, *a.g.m.*, s. 570; Alican, *a.g.m.*, s. 74-75.

Besni, Halep Eyyübî hükümdarı Melik Zâhir döneminde Eyyübîlere bağlıydı ve Necmeddin Altunbuğa isimli bir idareci tarafından yönetilmekteydi. Çocuk yaşta devletin başına geçen Melik Zâhir'in oğlu Melik Aziz döneminde Besni emîri merkezle olan bağlarını koparma eğilimleri göstermeye başladı. Bu arada Melik Aziz'in tahta geçmesini ve Halep'te çıkan bazı karışıklıkları fırsat bilen Anadolu Selçuk Sultanı I. İzzeddin Keykavus da Halep Eyyübîlerine saldırdı. I. İzzeddin Keykavus'un 1218'de, Suriye ve Halep üzerine çıktığı sefer sırasında Besni emiri olan Necmeddin Altunbuğa, Eyyübîlere isyan ederek Selçuklulara katılmıştı. Ordusu Halep emirleri karşısında başarısız olmuş, kendisi de ihanete uğramış bir ruh hali içinde olan I. İzzeddin Keykavus, Suriye'den geri çekilirken Besni'yi kuşatmış fakat alamamıştır⁵¹. Aslında bu sırada Besni emiri olan Necmeddin Altunbuğa, kendisini Selçuklu sultanına bağlı kabul ediyordu. Hatta onunla birlikte Suriye üzerine sefere de çıkmıştı. Halep önünde Melik Eşref'e karşı bozguna uğrayarak geri dönmek zorunda kalan Selçuklu sultanı, Besni emiri ile birlikte Besni Kalesi önüne geldiği zaman, kalenin doğrudan doğruya kendisine teslimini istemişti. Besni emiri, bu isteği kabul etmiş ise de, kalede bulunan karısı buna razı olmamış ve şehri teslim etmemiştir. Sultan da hiddetlenerek, işkenceyle, Besni emirini öldürtmüş ve Besni'yi kuşatmıştır. Ancak Melik Eşref'in yaklaşmakta olduğu haberi üzerine kuşatmayı kaldırarak Malatya'ya doğru gitmiş, böylece Besni Selçuklu tehlikesinden kurtulmuştur⁵².

Moğollar, 1231'den itibaren Doğu Anadolu'ya girerek Artuklu ve Eyyübî kale ve şehirlerini bir bir ele geçirerek tahrip etmeye başlamışlardı. Moğolların, Sivas yakınlarına kadar gelmeleri üzerine Anadolu Selçuklu Sultanı I. Alaeddin Keykubat, doğu sınırlarının güvenliğini temin için bir Selçuklu ordusunu Doğu Anadolu'ya gönderdi. Selçuklu ordusunun Ahlat, Van ve Bitlis'i ele geçirdiği sırada bir Eyyübî ordusu da, 1234 yılında, Halep-Kayseri kervan yolundan Anadolu'ya girmişti. İki ordunun karşılaşması ihtimaline karşılık Selçuklu ordusu, Eyyübî ordusunun güzergâhındaki bütün önemli geçit ve boğazları tutmuştu. Zor duruma düşen Eyyübî ordusu zorunlu olarak Besni ve Adıyaman taraflarına

51 Taşdemir, *a.g.m.*, s. 541. Suriye ve Halep seferi öncesinde Halep ve civarındaki emirlerden bir kısmı I. İzzeddin Keykavus'u şehri teslim etmek için davet etmişlerdi. Sultan, bölgeye gittiğinde kendisini davet eden emirlerin birleştiğinin farkına varınca ihanete uğradığını anladı. Giriştiği çatışmaları da kaybedince geri çekilmek zorunda kaldı. O zamana kadar giriştiği tüm seferlerde başarı ve zafer elde etmiş olan sultan, ihanete uğradığını sabit fikir haline getirdiğinden ağır bir ruhî bunalıma kapılmıştır. Bu nedenle şüphelendiği bazı emirlerini bir eve kapatarak yaktırmak suretiyle öldürtmüştür. Yücel ve Sevim, *a.g.e.*, s. 112.

52 Darkot ve Yınanç, *a.g.m.*, s. 570-571; Alican, *a.g.m.*, s. 74-75.

çekilmişti. Buradan Harput'a hareket eden Eyyübî ordusu, Harput önlerinde Selçuklu ordusuyla giriştiği savaşta büyük bir yenilgiye uğrayarak 1235'te Mısır'a dönmek zorunda kaldı⁵³.

Kaynaklar Besni'nin, 1260 tarihinden sonra bölgeye gelen Moğolların işgaline uğradığını göstermektedir. Moğol İmparatoru Hülâgu'nun Suriye üzerine düzenlediği sefer sırasında maiyetinde Kilikya Ermeni Kralı Hethum da bulunmaktaydı. Hülâgu, hizmetlerinden dolayı sefer sırasında ele geçirdiği Besni'nin de içinde bulunduğu bazı kasaba ve kaleleri Hethum'a hediye etmek istedi. Fakat Besni ahalisinin şehrin Ermeni kralına teslim edilmesine karşı çıkması üzerine Hülâgu, Besni Kalesi'nin kuşatılması emrini verdi. İlk kuşatmada başarısız olan Moğollar ancak ikinci bir kuşatmadan sonra şehre girdiler. Besni ahalisinin Ermeni kralını kabul etmeme ısrarı devam ettiğinden Moğollar şehre Müslüman bir yönetici tayin etmek zorunda kaldılar. Besni, Moğolların bölgeden ayrılmasının ardından Ermenilerin yoğun saldırılarına maruz kaldı⁵⁴.

Besni'de Müslüman bir yönetici bırakan Moğollar bölgeden ayrıldıktan sonra Memlûkler ile yaptıkları savaşları kaybederek Suriye'yi terk ettiler. Böylece Suriye ve Halep mıntıkası Memlûklerin yönetimine girdi. Bu sırada Ermeni kralının Besni'ye yönelik tehdidi devam ediyordu. Besni ahalisi, Ermenilerin tehdidi karşısında defalarca Halep'teki yöneticiden yardım istediye de sonuç alamadı. Neticede çaresiz kalan Besni ahalisi, şehri 1261'de Kilikya (Sis) Ermeni Kralı Hethum'a teslim etmek zorunda kaldı. Besni'nin Ermenilerin eline geçmesinden beş yıl sonra, 1266'da, Memlûk Sultanı Baybars, Kilikya üzerine bir sefere çıktı. Baybars, Ermenileri yenerek kralın oğlu Leon'u esir etti. Bu sırada, Halep civarında yapılan savaşta Moğollar tarafından esir edilmiş olan Memlûk emîri Şemseddin Sungur el-Aşkar, Ermeni Kralı Hethum'a teslim edilmişti. Sultan Baybars, esir bulunan Emir Sungur'u kurtarmak için Ermeni kralı ile anlaşma yolunu tercih etti. 1268'de, yapılan antlaşma ile Ermeni kralının Besni, Derbsak ve Raban kalelerinin de içinde bulunduğu Müslümanlardan aldığı tüm kaleleri teslim etmesi ve Sungur'un serbest bırakılmasına karar verildi. Bunun karşılığında da Ermeni prensi Leon serbest bırakılacaktı⁵⁵. Ancak esareten dönen Sungur'un ricası üzerine Sultan Baybars'ın, Besni'nin Ermeni kralının elinde kalmasına razı olduğu⁵⁶ kaynaklarda kayıtlıdır. Böylece Besni bir müddet daha Ermenilerin hâkimiyetinde kaldı.

53 Yücel ve Sevim, *a.g.e.*, s. 119-120.

54 Zeyrek, *Besni*, s. 59; Taşdemir, *a.g.m.*, s. 541; Darkot ve Yınanç, *a.g.m.*, s. 571.

55 Runciman, *a.g.e.*, C. III, s. 282.

56 Zeyrek, *Besni*, s. 59; Taşdemir, *a.g.m.*, s. 541; Darkot ve Yınanç, *a.g.m.*, s. 571.

Memlûk Sultanı Kalavun'un, 1285 yılında Maraş ve Besni'nin iade edilmesini istemesi üzerine Ermeniler, Fransa kralı ve papadan yardım istediler. Ancak karşılık alamadılar. İsteği yerine getirilmeyince Sultan Kalavun, komutanlarından Bedreddin Bidra'yı, 1292 yılında, Kilikya'ya sefer yapmakla görevlendirdi. Memlûklerle savaşa girmekten korkan Ermeni kralı, sultana elçiler ve hediyeler göndererek Besni, Maraş ve Tell Hamdun kalelerini teslim etmeye hazır olduğunu haber vererek barış talebinde bulundu. Memluk sultanı, Ermeni kralının isteğini kabul ederek adı geçen yerleri ülkesine kattı ve Besni'ye naip olarak Emir Bedreddin Bektaş el-Mansûrî'yi tayin etti. Besni, 1293'ten sonra bir müddet Memlûklerin Halep valilerine bağlı bir naiplik olarak idare edildi. Bu dönemde şehrin imarına ve kalesinin güçlendirilmesine gayret edildi⁵⁷. Yine bu dönemde Besni, Rumkale gibi Memlûklerin Anadolu politikasında ileri bir karakol, önemli bir üs olarak yerini almıştır. Bu tarihten itibaren uzunca bir müddet Halep Naipliği'ne bağlı olarak varlığını sürdürecektir olan Besni Naipliği, Anadolu-Memlûk Suriye'si arasında önemli ileri bir karakol olacaktır⁵⁸.

Memlûk Devleti'nin kuzey sınırını oluşturan bu bölge, Şam sınırı olarak kabul edilmekteydi. Bölgede Halep naipliğine bağlı naiplikler kurulmuştu. Besni'yi de bu naipliklere eklemişlerdi. Bu naiplikler Besni, Ayıntâb, Bagrâs, Bekâs, Derbsak, Gerger, Kâhta, Kusayr, Revândan, Rumkale, Şugr ve Şeyzer naipliklerinden meydana geliyordu. Bu şehirler İslâm tarihinde suğûr ve avâsım olarak anılan bölgenin içerisinde yer almışlardır. Bununla birlikte Toroslardan Fırat'a kadar olan alanı da kapsayan bölgede kurulan Halep'e bağlı naipliklerin sayısının kırk civarında olduğu bilinmektedir⁵⁹. Bölgenin Müslümanların eline geçmesinden itibaren bu sınır garnizonlarından Anadolu içlerine akınlar düzenleniyordu. Aynı zamanda suğûr ve avâsım şehirleri Suriye'nin kuzeyi ile Anadolu arasında tampon bölge görevi de görüyorlardı. Dolayısıyla Anadolu'nun güney kısımlarının Müslümanlar tarafından fethinde Besni üs olarak kullanılan önemli bir kale konumundaydı.

XIV. yüzyılın başlarından itibaren, Moğol baskısının Anadolu'yu da etkilemesi nedeniyle, Anadolu'daki Selçuklu idaresi zayıflamaya başlamış ve yüzyılın ortalarına doğru parçalanmıştır. Topraklarında irili ufaklı çok sayıda beylik ortaya çıkmıştı. Bu beyliklerden biri olarak Elbistan ve çevresinde XIV. yüzyılın ortalarından itibaren güçlenmeye başlayan Dulkadirîler, zaman zaman Besni ve

57 Zeyrek, *Besni*, s. 59-60; Taşdemir, *a.g.m.*, s. 541; Darkot ve Yımaç, *a.g.m.*, s. 571.

58 Konu hakkında daha teferruatlı bilgi için bkz. Muammer Gül, *Orta Çağlarda, Bilge Kültür ve Sanat Yay.*, İstanbul 2010.

59 Altan Çetin, *Memlûk Devleti'nin Kuzey Sınırı*, TTK Yay., Ankara 2009, s. 21, 27, 43, 68.

çevresine kadar akınlar düzenleyerek bölgeyi ele geçirmeye çalıştılar. Dulkadirli Halil Bey, Eretnalılar ve Memlûklerle mücadele ederek 1368'de Harput, Maraş, Malatya ve Besni çevresini beyliğine katmayı başardı. Fakat bir müddet sonra Memlûklere yenilince bu bölgeler yeniden Memlûklerin eline geçti⁶⁰. Ancak Dulkadirliilerin bölgeye akınları devam etti. Bu akınlar sırasında Dulkadirliilere mensup çok sayıda konargöçer Türkmen boy ve aşireti Besni ve çevresine yerleşti.

1394-1398 yılları arasında, kısa aralıklarla da olsa, Kadı Burhaneddin'in kontrolüne giren Besni, kısa bir süre de Osmanlıların idaresinde kalmıştır. Osmanlı Padişahı Yıldırım Bâyezîd, 1398'de Sivas'ı aldıktan sonra Malatya'ya doğru ilerlemiştir. Yıldırım Bâyezîd, Memlûk Sultanı Berkuk'un ölümünden sonra tahta küçük yaşta olan oğlu Nasırüddin Ferec'in geçmesinden ve Memlûk emirleri arasında çıkan ihtilaflardan yararlanmak istiyordu. Osmanlı sultanı, Malatya'nın da içinde bulunduğu bölgenin Kadı Burhaneddin'e aidiyetinden bahisle, Malatya'nın kendisine teslimi için Mısır'a bir elçi göndermiştir. İsteği reddedilince de Malatya üzerine sefere çıkmıştır. Sivas'tan Malatya'ya geçen Osmanlı padişahı, ordusuna karşı savunma tertibatı alınmış olduğunu gördü. Bunun üzerine şehri kuşatarak etrafındaki hendekleri doldurttu. Böylece şehri teslim olmak zorunda bıraktı. Malatya'yı 1399'da ele geçirdikten sonra Fırat'a doğru ilerleyerek Besni, Kâhta, Divriği ve Darend'e'yi de Osmanlı egemenliği altına aldı⁶¹. Ancak Osmanlılar, bölgeyi uzun süre ellerinde tutamadılar ve Timur'a terk etmek zorunda kaldılar.

Sivas'ı ele geçirmiş olan Timur'un ordusu, 1400'de Sivas'tan hareket ederek Darend'e, Elbistan ve Malatya'yı Osmanlıların elinden almıştır. Malatya'yı yerle bir ettikten sonra Besni ve çevresine yönelmiştir⁶². Bu sırada Besni tekrar Memlûk idaresinde bulunmaktaydı. Ancak Timur Besni'yi almaya kararlıydı. İlk başlarda kuşatılan kale alınamayınca bizzat Timur tarafından idare edilen ordu tarafından ablukaya alınmıştır. Besni, oldukça çetin bir kuşatma sonunda 27 Eylül 1400 tarihinde Timur'un eline geçmiştir⁶³.

Timur'un Besni'ye gelerek kaleyi alması Halep halkında büyük bir korkuya sebep olmuştu. Besni'de bir müddet kalan Timur, teslim olmaları için Halep'e elçi göndermişti. Timur'un gönderdiği elçi Memlûk sultanının emriyle Halep

60 Taştemir, *a.g.e.*, s. 3-4.

61 İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, C. I, TTK Yay., Ankara 1988, s. 300; Taştemir, *a.g.e.*, s. 4.

62 Çetin, *a.g.e.*, s. 58, 59, 81.

63 Darkot ve Yınanç, *a.g.m.*, s. 571.

Kalesi'ne hapsedilmişti. Besni'de, Halep'e gönderdiği elçinin getireceği cevabı beklerken elçisinin hapsedildiği haberini alan Timur çok kızmış ve Memlûkler üzerine yürüme kararı almıştır. Bu sırada Kahire'den Halep'e gönderilen askerlerin başına komutan tayin edilmiş olan Şam Naibi Emir Sudun, Timur'un Besni'yi kuşatmakta olduğunu öğrenmişti. Memlûklu komutanı bu haber üzerine Timur'un elçisinin boynunu vurdurmuştur.

Elçisinin öldürüldüğü haberini alan Timur, büyük bir öfkeye kapılarak, şiddetle Ayıntâb üzerine giderek kaleyi kuşatmıştır. İyi bir savunma tertibatı hazırlamış olan Ayıntâb Kalesi erzakla dolu olmasına rağmen servet sahipleri, ileri gelenler ve seçkinler şehirden kaçmışlardı. Geriye kalan halk ise kale kapılarını kapatarak savunma tedbiri almış ancak savunmada başarılı olamayarak şehri teslim etmek zorunda kalmıştır. Kaleyi alan Timur, hisarın burçlarını yerle bir ettiği gibi şehri de yakıp yıkmıştır. Ayıntâb'da iki gün kaldıktan sonra şehirden ayrılarak askerleriyle beraber Halep'e yönelmiştir⁶⁴.

Memlûklerle yaptığı savaşlarda üstünlük sağlayan Timur, Halep ve Şam'ı alarak Suriye seferini tamamlamış ve Irak'a yönelmiştir. Niyeti oradan da Anadolu'ya gelmekti. Şam'dan ayrılırken Tedmir, Antakya, Ayıntâb, Birecik, Urfa ve Mardin gibi şehirlere birlikler göndererek yağmalatmış ve kendisine mutlak itaat sağlamıştır⁶⁵.

Timur tarihini aktaran eserlerde Besni Kalesi'nin sağlamlığından ve direncinden uzun uzadıya bahsedilmesi Besni'nin stratejik olarak önemli bir merkez olduğunun kanıtıdır. Timur'un bölgeden çekilmesinden sonra şehir tekrar Memlûk idaresine girmiştir. Besni'nin idaresi, eskiden olduğu gibi Halep valilerine bağlı olarak Mısır'dan tayin edilen naipler tarafından yürütülmüştür. XV. yüzyılın ikinci yarısından sonra Besni Kalesi'nin pek fazla kuvvetlenmediği bölgenin Dulkadirlilerin eline geçmesinden anlaşılmaktadır⁶⁶.

Dulkadirliler ve Türkmen grupların 1404'ten itibaren Malatya ile birlikte Besni ve çevresini de ele geçirmesi üzerine Memlûkler harekete geçerek bölgeyi yeniden egemenlikleri altına almaya çalışmışlardır. Memlûk ordusu 1417'de kuzeye doğru harekete geçerek Besni ve Malatya'nın da içinde olduğu bölgede 1418'de yeniden hâkimiyet kurmayı başarmıştır. Ancak bölge XV. yüzyıl

64 Çetin, *a.g.e.*, s. 72, 80, 81, 82. Yaşar Yücel, *Timur'un Ortadoğu-Anadolu Seferleri ve Sonuçları (1393-1402)*, TTK Yay., Ankara 1989, s. 90, 91, 94, 96.

65 Yücel, *a.g.e.*, s. 110-119.

66 Darkot ve Yınanç, *a.g.m.*, s. 571.

boyunca savaş olmuş ve Memlûkler, Dulkadirîliler ve Türkmenler arasında el değiştirmiştir⁶⁷. Bu dönemde Besni ve çevresinde nüfus yoğunluğu Dulkadirli Türkmenlerinin lehine değişse de şehrin hukukî yönden Memlûklere bağlı kalmaya devam ettiği anlaşılmaktadır. Memlûklerin, Sultan Berkûk'un vefatından sonra bile Türkmenlerin yoğunluk kazandığı Besni'nin idaresi için düzenli olarak naipler görevlendirmeye devam etmiş olmaları bunun kanıtıdır. Dulkadirîlilerin şehre hâkim oldukları dönemde tayin ettikleri Besni naiplerinin Mısır sultanlarının onayı ile atandığı da bilinmektedir.

Bu sırada Memlûklere bağlı olarak varlıklarını sürdüren Dulkadirîliler, fırsat buldukça bölgedeki bazı şehirleri ele geçirerek siyasî bağımsızlıklarını sağlamaya çalışıyorlardı⁶⁸. Hatta bu dönemde basılan *Behisni* damgalı Dulkadirli paraları XVI. yüzyılın ilk çeyreğine kadar kullanılmıştır⁶⁹. Dulkadirîlilerin etkin olduğu bu dönemde Besni'ye çok sayıda Türkmen boy ve aşiretinin yerleşmiş olduğu günümüzde bölgede konuşulan Türkçeden de anlaşılmaktadır. Besni ve çevresinde konuşulan Türkçenin, Malatya'da konuşulan Doğu Anadolu şivesi yerine, Elbistan ve Maraş yöresinde konuşulan Orta Anadolu şivesine benzemesi bunun kanıtıdır⁷⁰.

C. Besni'de Osmanlı Hakimiyeti

Bazen Memlûklerin, bazen de Dulkadirîlilerin yönetimi altında varlığını sürdüren Besni, XV. yüzyıl başlarından itibaren İslam dünyasının oldukça önemli bir siyasî gücü konumuna yükselmiş olan Osmanlı Devleti'nin egemenliğine girmiştir. Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim, İran ve Mısır üzerine düzenlediği seferler sırasında (1515-1517) Besni'yi de Osmanlı topraklarına katmıştır. Alaüddevle'nin komutasındaki Dulkadirli ordusunun Sadrazam Hadım Sinan Paşa komutasındaki Osmanlı ordusuna yenilmesi sonucu Dulkadirli toprakları Osmanlıların eline geçmiş ve Osmanlı ordusu Mısır'a yönelmiştir. Hadım Sinan Paşa komutasında güneye doğru ilerleyen Osmanlı ordusuna karşı Memlûklerin Suriye'de önlem alması üzerine, Yavuz Sultan Selim bizzat ordunun başına geçerek Mısır seferine çıkmıştır. Bu sefer sırasında Memlûklere bağlı olan Ayıntâb ve Besni kaleleri 1516 yılı Ağustos ayında birer gün arayla Osmanlıların eline

67 Çetin, *a.g.e.*, s. 60-62.

68 Alican, *a.g.m.*, s. 79.

69 Zeyrek, *Besni*, s. 60.

70 Darkot ve Yınanç, *a.g.m.*, s. 571-572.

geçmiştir. Devam eden savaş Halep yakınlarındaki Mercidabık'ta Osmanlı ordusunun zaferiyle neticelenirken Memlûk Sultanı Kansu Gavri savaş alanında ölmüştür⁷¹.

Besni'nin de içinde bulunduğu Malatya yöresinin Osmanlıların eline geçtikten sonra oldukça önemli bir yer haline geldiğini belirtmekte fayda vardır. Çünkü bu bölge, o dönemde Mısır'a giden Osmanlı ordusunun bulunduğu merkez haline gelecektir. Sefer sırasında Mısır'a giden Osmanlı ordusu Malatya'dan hareket ederek Samanlı, Şamlu Yurdu, Zeliha, Sürgü ve Subadra üzerinden Besni yakınlarından geçerek yoluna devam ederdi⁷².

Besni, 1516 yılı Ağustos ayında, Yavuz Sultan Selim tarafından, Malatya'nın alınmasından sonra, Memlûklerden alınan Elbistan merkezli *Dulkadirli Beyliği*'ne bağlanmış olmalıdır. Yavuz Sultan Selim'in bu beyliğin başına getirdiği Şehsuvaroğlu Ali Bey, Osmanlı Devleti'ne sadıkane hizmet etmiş, orduyla seferlere katılmıştır. Ancak Kanuni Sultan Süleyman döneminde, Şehsuvaroğlu Ali Bey ile Ferhat Paşa arasındaki kıskançlık nedeniyle, Ali Bey'in katledilmesinden sonra bu beylik kaldırılarak yerine *Zülkadriyye (Dulkadiriyye) Eyaleti* kurulmuş ve Besni de yeni kurulan bu eyalete bağlı kazalardan biri yapılmıştır⁷³.

Bölgede vergi amaçlı tapu tahrirlerinin yapılmasına yörenin Osmanlı idaresine geçtiği Mısır Seferi'nden hemen sonra başlanmıştır. Araştırmalardan elde edilen bilgilere göre XVI. yüzyılda, bölgede 1519, 1524, 1530, 1536, 1540, 1547 ve 1560 yıllarında tahriri yapılmıştır. Bu tahrirlerde tutulan defterlerin hemen hepsinde Besni'nin adı geçmektedir. 1519 tahririnde Besni sancak merkezi olup yakınında bulunan Hısnımansur buraya bağlı bir nahiyedir. 1530'daki tahrirde ise Besni, Kâhta ve Gerger'e bağlı görünmektedir⁷⁴.

Tahrirlerde sancak olarak geçen Besni ve çevresinin idari olarak nereye bağlandığı açıkça belirtilmemekle birlikte, buranın *Vilayet-i Arab*'a tabi olduğu düşünülebilir. Çünkü Vilayet-i Arab'ı oluşturan sancak ve kazalar arasında Besni'nin de adı geçmektedir. Osmanlılar, genellikle aldıkları yerlerde bir müddet daha önceki idarî yapıyı devam ettirirlerdi. Nitekim Besni, 1519 tahririnde sancak merkezi olarak belirtilmişken 1530'da merkezi Maraş olan *Dulkadiriyye Eyaleti*'ne

71 Çetin, *a.g.e.*, s. 65. Halep'in Osmanlı hakimiyetine geçişi hakkında geniş bilgi için bkz: Enver Çakar, *XVI. Yüzyılda Halep Sancağı (1516-1566)*, Fırat Üniversitesi Orta-Doğu Araştırma Merkezi Yay., Elazığ 2003, s. 12-16.

72 Çetin, *a.g.e.*, s. 65.

73 Taştemir, *a.g.e.*, s. 5; Darkot ve Ymanç, *a.g.m.*, s. 571-572; Alican, *a.g.m.*, s. 79.

74 Taştemir, *a.g.e.*, s. 7-10.

bağlı bir kaza olarak geçmektedir. Yine 1524-27 yılları arasında yapılan *Rum Eyaleti*'nin genel tahririnde Besni ve çevresindeki yerlerin de isimleri geçtiğine göre, 1530'a kadar bu çevreler Rum Eyaleti dâhilinde kabul edilmekteydi. Bu yerler 1530-1540 yılları arasında *Elbistan Sancağı*'na bağlı kalmışlardır. 1540 yılından itibaren ise Dulkadiiriye Eyaleti'nin merkezi Maraş'a nakledildiğinden Besni'nin çevresindeki yerler Maraş'a bağlı hale gelmiştir. 1559'a kadar Rum Eyaleti'ne bağlı kalan Besni'nin, Kâhta ve Gerger'le birlikte, bir sefer nedeniyle bu tarihte Dulkadiiriye Eyaleti'ne bağlandığı anlaşılmaktadır. Ancak seferden sonra tekrar Rum Eyaleti'ne bağlanan Besni, 1563'ten sonra yine Dulkadiiriye Eyaleti'nin idaresine geçmiştir. Genel olarak bölgenin Maraş'tan idare edilişi XVI. yüzyıl ortalarından XIX. yüzyılın ortalarına kadar devam etmiştir⁷⁵.

Bölge ister Rum Eyaleti'ne, isterse Dulkadiiriye Eyaleti'ne bağlansın Besni ve çevresi her zaman *Malatya Sancağı*'na bağlı olarak idare edilmiştir⁷⁶. İncelediğimiz kefâlet defterinde kayıtlı olduğu üzere Besni, yine Malatya ile birlikte, muhtemelen 1845'ten itibaren *Maden-i Hümayun (Harput) Eyaleti*'ne bağlı olarak idare edilmiştir⁷⁷. Bu tarihten sonra, 1867 yılında Besni'nin sancak merkezi statüsünde olduğu görülmektedir. Hısnımansur'un sancak merkezi olması ve ardından Harput'un eyalet statüsünün kalkması Besni'yi kaza durumuna düşürmüştür⁷⁸. Tanzimat Döneminde memleket idaresinde yapılan yeniliklerden Besni de etkilenmiştir. Tanzimat'ın idarî alanda getirdiği en önemli yeniliklerden biri 1864'te yürürlüğe konan Vilayet Nizamnamesi'dir. Nizamname gereği 1864'te Tuna Vilayeti, 1865'te Bosna, Halep, Erzurum ve 1867 yılında Diyarbekir eyaletleri kurulmuştur. Besni, Hısnımansur ve Kâhta ile birlikte, 1867'de, yeni kurulan *Diyarbekir Eyaleti*'ne bağlanmıştır.

Besni'nin *Diyarbekir Eyaleti*'ne bağlandığı sırada Hısnımansur, Mamüratülaziz Sancağı'na bağlı bir kaza; Besni, Kâhta, Samsat ve Gerger de Hısnımansur'a

75 Hasan Çağrı Şaşmaz-Musa Şaşmaz, "Osmanlı İmparatorluğu İle Cumhuriyet Dönemi'nde Adıyaman'ın İdari Taksimatı", *Adıyaman Tarihi ve Kültürü Üzerine*, (Ed: Hamdi Doğan), Kömen Yay., Konya 2012, s. 9-10. (Bundan sonra: Şaşmaz, a.g.m.)

76 Taştemir, a.g.e., s. 11-13, 21.

77 Şaşmaz, her ne kadar Malatya Sancağı'nın 1847 yılında Harput Eyaleti'ne bağlandığını ifade etmiş ise de, incelediğimiz Besni Kefâlet Defteri'ndeki ilk kefâlet senedi 12 Şubat 1846 /15 Safer 1262 tarihli. Bu tarih, Besni'deki bu yoklamaya 1845 yılı sonundan itibaren bağlandığı kanaati uyandırmaktadır. Yoklamanın idari değişikliğin ardından yapıldığı da dikkate alınır. Malatya Sancağı'nın 1845 yılında Harput'a bağlandığı sonucuna varılabilir. Ayrıca adı geçen kefalet defterinin kapağında yer alan Maden-i Humayûn Eyaleti ibaresi bu tarihte kazanın Harput'tan idare edildiğini göstermektedir. Karşılaştırmız: Şaşmaz, a.g.m, s. 10; *BOA, NFD. d.*, 2696/ s. 3.

78 Şaşmaz, a.g.m, s. 115-16.

bağlı nahiyeye konumundaydılar. Ancak bölgedeki asayiş ve güvenlik problemleri nedeniyle, 1870⁷⁹ yılında, Malatya sancak yapılarak Besni, Hısnımansur, Kâhta ve Akçadağ bu yeni sancağa bağlanmıştır. Bu değişiklik sırasında Besni de kaza merkezi yapılmıştır. Besni'nin kaza statüsüne kavuşması, zaten yerleşik ve medeni bir yapıya sahip olan Besni halkının memnuniyet ve sevincine sebep olmuştur. Kaza teşkilatının oluşması için özel çaba sarf eden Besnililer, Besni'de bir hükümet konağının inşası için önemli katkılarda bulunmuşlardır. Besni kazası, bağlı bulunduğu Malatya Sancağı ile birlikte 1883 yılında kurulan *Mamûratülaziz Eyaleti*'ne bağlanmıştır⁸⁰. Böylece Besni 1883'tan 1918'e kadar Mamûratülaziz Vilayeti'nin Malatya Sancağı'na bağlı bir kaza olarak idare edilmiştir⁸¹.

D. Cumhuriyet Döneminde Besni

Besni'nin idarî statüsü cumhuriyet döneminin ilk yıllarına kadar Malatya'nın bir kazası olarak devam etmiştir. Kaza, 1926 yılında Malatya'dan ayrılarak Gaziantep'e bağlanmıştır. Ancak 1933 yılında çıkarılan bir kanunla tekrar Malatya'ya bağlanmıştır. Bu değişikliğin gerekçesi kanun tasarısında; bölgeden geçen demiryolu sebebiyle tüm ilişkileri Malatya'ya intikal eden Besni'nin Gaziantep'ten alınarak Malatya Vilayeti'ne bağlanması gerektiği şeklinde izah edilmiştir⁸².

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 14 Haziran 1954 tarihli oturumunda görüşülen bir kanun taslağının kabul edilmesiyle Adıyaman'ın Malatya'dan ayrılarak il yapılması kararlaştırılmıştır. Kanun tasarısında; Malatya'nın güneyinden geçen dağ silsilesinin Adıyaman, Besni, Kâhta ve Gerger kazalarının vilayet merkeziyle ulaşımını zorlaştırması gösterilmiştir. Çıkan kanuna göre 1 Aralık 1954 tarihinde il statüsüne kavuşan Adıyaman'a Besni de ilçe olarak bağlanmıştır. Kanun tasarısının mecliste görüşüldüğü sırada Besni'nin Adıyaman'a değil de iktisadî şartların gereği olarak Gaziantep'e bağlanmasını isteyen milletvekilleri olmuşsa da istekleri kabul edilmemiştir⁸³.

79 Şaşmaz, 1873 yılında Diyarbekir Vilayeti dâhilinde Mamûratülaziz ve Malatya sancaklarının kurulduğunu belirtir. Şaşmaz, *a.g.m.*, s. 10.

80 İlk olarak Hevîdî Nahiyesi'nin müdürlük binası olmak üzere bir konak tahsis edilmiş, ardından hayırseverler ve Besni eşrafının desteğiyle kısa sürede, Besni Kaymakamlığı için bir hükümet konağı binası inşa edilmiştir. Talip Atalay, "Diyarbekir Vilayeti'nde Hısnımansur, Kahta ve Besni", *Medeniyetler Kavşağı Adıyaman*, Adıyamanlılar Vakfı Yay., İstanbul 2008, s. 149-152.

81 Şaşmaz, *a.g.m.*, s. 11.

82 Musa Şaşmaz, *Türkiye'nin İdari Taksimatı (1920-2013)*, TTK Yay., Ankara 2014, s. 129.

83 Adıyaman'ın il yapılması ve Adıyaman'a bağlanan yerler hakkında geniş bilgi için bkz: Şaşmaz, *a.g.e.*, s. 113-265.

E. Besni'ye Yolu Düşen Bazı Meşhur Şahsiyetler

Besni, bazı tarihi şahsiyetlerin de uğrak yeri olmuştur: Bu şahsiyetlerden biri Anadolu'da Moğol (İlhanlı) hâkimiyetinin temsilcisi olan Emir Timurtaş'tır. İlhanlı hükümdarı Ebu Said'le ilişkileri bozulan Timurtaş, Memlûklere sığınmak zorunda kalmıştı. Timurtaş, 1327 yılında, yerine Emir Eretna'yı bırakarak Mısır'a giderken Besni üzerinden Şam'a, oradan da Mısır'a gitmiştir⁸⁴.

XIV. yüzyılın ilk yarısının sonuna doğru Eretna Beyliği'nin kurucusu Aladdin Eretna'nın oğlu Şeyh Hasan'ın da yolu Besni'ye düşmüştür. Şeyh Hasan, 1340 tarihinden sonra, babası tarafından, güven ve samimiyetin ifadesi olmak üzere Bağdat'a Şeyh Hasan Celayir'in yanına gönderilmiş ancak gideceği menzile varamamıştır. Bu sırada Memlûk egemenliğinde olan Güneydoğu Anadolu'daki valiler⁸⁵ şehzadenin Irak'a gitmesine mani olmuşlardır. Şeyh Hasan, Besni'ye geldiğinde, Memlûklerin Besni naibi tarafından yolundan alıkonulmuş ve Halep naibine gönderilmiştir. Halep naibi de şehzadeyi bir müddet yanında misafir ettikten sonra babasına geri göndermiştir⁸⁶.

XV. yüzyılın başında Celayirli Ahmed ve Karakoyunlu Kara Yusuf da yolu Besni'ye düşen tarihi şahsiyetlerdendir: Timur daha Güneydoğu Anadolu'ya gelmeden, 1400 yılında, Bağdat'ı Celayirli Ahmed'den, Musul'u da Karakoyunlu Kara Yusuf'tan almıştı. Bunun üzerine, iki hükümdar kaçarak Halep taraflarını almaya çalışmışlar, başarısız olunca da kuzeye yönelerek Besni'ye gelmişlerdir. Burada aralarında anlaşmazlık çıkmış ve birbirlerinden ayrılmışlardır. Kara Yusuf geri kalırken Celayirli Ahmed yoluna devam ederek Yıldırım Bayezid'in yanına gitmiştir⁸⁷.

Tarihin çeşitli zamanlarında bazı seyyahlar ve bilim insanları Besni'ye veya yakınındaki yerlere uğradıklarını eserlerinde yazmışlardır. Bunların en meşhurları Kâtip Çelebi, Evliya Çelebi, Helmuth Von Moltke, William Francis Ainsworth, Karl Humman ve Vital Cuinet gibi kimselerdir.

84 Kemal Göde, *Eretnalılar (1327-1381)*, TTK Yay., Ankara 1994, s. 13-14.

85 1343-1352 yılları arasında Malatya ve Besni'nin bir bölümü Memlûklerin idaresi altındaydı. Taştamir, *a.g.e.*, s. 3.

86 Şeyh Hasan'ın Besni'ye geldiği tarih kesin olarak bilinmemekle birlikte, şehzadenin 1348 yılı ve öncesinde şehre uğramış olması muhtemeldir. Şeyh Hasan 1348 yılında vefat ettiğine göre, şehzadenin Besni'ye gelişi bu tarihten önce olmuş olmalıdır. Yücel ve Sevim, *a.g.e.*, s. 268-269; Göde, *a.g.e.*, s. 59-60, 85-86; Yaşar Yücel, *Eretna Devleti-Kadı Burhaneddin Ahmed-Mutahharten ve Erzincan Emirliği II*, TTK Yay., Ankara 1989, s. 15.

87 Yücel, *a.g.e.*, s. 122-126.

Evliya Çelebi, XVII. yüzyıl ortalarında çıktığı hac yolculuğundan dönerken Besni'ye de uğramıştır. Seyyah, Sadr-ı Baz Kalesi dediği Besni Kalesi'nin alınması zor ve amansız bir hisar olduğunu, nice hükümdarların burayı almaya çalıştığını ancak alamadığını eserine derc etmiştir⁸⁸. Yaklaşık olarak Besni'nin on kilometre güneydoğusunda bulunan Sofraz'a da uğrayan Evliya Çelebi, buradaki bir kaleden bahsederken, bu kalenin Türkmenlerden Alaüddeve tarafından yapılmış olduğunu, kasabanın Göksu'ya yakın bir yerde bulunduğunu, akarsuları, bağ ve bahçeleriyle meşhur olduğunu kaydeder⁸⁹.

Evliya Çelebi'nin uğradığı yerler arasında, o dönemde Besni'ye bağlı olan, Süre [Süre İli Nahiyesi] de vardır. Seyyah, Kömür Dağı eteğinde bulunan bu şirin kasabanın havasının güzelliğinden, Kömür Dağı'ndan gelen bol su ile sulanan çok sayıdaki bağ, bahçe ve bostanlardan övgüyle bahseder⁹⁰.

Castle of Besni.

Seyyah Ainsworth tarafından yapılan Besni gravürü⁹¹.

88 Evliya Çelebi, a.g.e., C. III, s. 170; Kahraman ve Dağlı, a.g.e., C. III, 1. Kitap, s. 224-225.

89 Kahraman ve Yücel, a.g.e., s. 222.

90 Evliya Çelebi, a.g.e., C. III, s. 168.

91 William Francis Ainsworth, *Travels and Research in Asia Minor, Mesopotamia, Chaldea and Armenia*, C. I, London 1842, s. 260.

Anadolu'yu 1839 yılında gezmiş olan seyyah Ainsworth, gezdiği Besni çevresini tanımlarken şehir ve kaleden de bahseder. Eserinde, bir yaz günü Besni'de Ermeni bir sarrafın evinde konakladığını ifade eden seyyah, şehrin bir vadide bulunduğunu, hava sıcak olduğundan gece evlerin terasında uyduklarını, sabah erkenden bir mescide gittiklerini geniş olarak anlatmıştır. Şehirde oturan Müslüman ve Ermeni nüfus hakkında bilgi veren seyyah, şehir ve çevresindeki bağ ve bahçelerden de bahsederek insanların kibarlıklarından ve iyilikseverliklerinden övgüyle söz etmiştir⁹². Seyyah Ainsworth, Besni Kalesi ve şehrin güzel bir gravürünü yapmış ve eserine eklemiştir⁹³.

Anadolu'yu 1888-1890 yıllarında gezmiş olan Cuinet, Besni'ye de uğramıştır. Eserinde Besni hakkında geniş bilgi veren seyyah, şehrin idari yapısını, köylerini, coğrafi konumunu, komşu sancak ve kazalara olan uzaklığını tanımlamıştır. Ayrıca şehirde yaşayan Müslüman ve Ermeni nüfus hakkında bilgi vermiş, şehrin geçim kaynaklarından, tarım ürünlerinden, her yerde bol bulunan lezzetli üzümünden ve yetişen meyvelerden bahsetmiştir⁹⁴.

92 Gülin Öztürk, "Seyyahların Gözüyle Adıyaman", *Adıyaman Tarihi ve Kültürü Üzerine*, Kömen Yay., Konya 2012, s. 131-138.

93 Ainsworth, *a.g.e.*, s. 260.

94 Öztürk, *a.g.m.*, s. 143-144.

II. KEFÂLET KAVRAMI

A. Kefâletin Anlamı ve Mahiyeti

Sözlük anlamı “bir şeyi bir şeye eklemek, katmak, bitişirmek” olan *kefâlet* kelimesi, fıkıh terimi olarak “bir hakkın güvenceye bağlanması amacıyla, bir kimsenin, asıl borçlunun alacaklı karşısındaki sorumluluğuna katılması veya birinin teslimini üstlenmesi anlamında kullanılmıştır. Kefil olmak, genel olarak birinin sorumluluğunu veya biri adına sorumluluğu üstlenmeyi ifade eder. *Kefil* kelimesi Kur’ân-ı Kerîm’de⁹⁵ ve hadislerde de geçmektedir. Mecelle’de⁹⁶ ise *kefâlet* kavramı “bir şeyin mütâlebesi hakkında zimmeti zimmete zammetmek” ibaresiyle ifade edilmiştir⁹⁷.

Kefâlet, mala karşı olabildiği gibi şahsa karşı da olabilmektedir. Literatürde mala karşı kefâlet *el-kefâle bi’l-mâl*, şahsa karşı kefâlet de *el-kefâle bi’n-nefs* olarak geçmektedir. Mala kefil olmak, bir malın ödenmesini taahhüt etmek demektir. Buna borca kefâlet de denilir. Şahsa kefâlet ise bir kimsenin şahsına kefil olmak demektir. Şahsa kefil olmak, kefil olunan kişinin alacaklıya teslimini veya mahkemede hazır bulundurulmasını gerektirir⁹⁸. Şemseddin Sami, *kefâlet-i bi’n-nefs* terimini “nefsine kefil olma, yani bir adamın şahsı talep olundukda bulunup vermek taahhüdü” ibaresiyle tarif etmiştir⁹⁹. Beyzavî, mala kefâleti “biri üzerindeki borcu üstlenmek”, şahsa kefâleti de “gelmesi gereken birini veya iadesi bir malî

95 Şahsa kefâlete delil olarak Yusuf Suresi’ndeki, Hz. Yakub’un çocuklarının Mısır’a Hz. Yusuf’un yanına zahire almaya gidişiyle ilgili olayları anlatan, 66-72. ayetleri gösterilmiştir. Bkz: *Kur’ân-ı Kerîm*, 12/66-72.

96 Mecelle: XIX. yüzyılın ikinci yarısında (1868-1878) Ahmet Cevdet Paşa başkanlığındaki bir heyet tarafından, Hanefi mezhebinin fıkıhı esas alınarak hazırlanan kanun kitabı. Osmanlı Devleti’nin son elli yılında, mahkemelerde, medeni hukuk alanında Mecelle temel başvuru kaynağı olarak kullanılmıştır.

97 H. Yunus Apaydın, “Kefâlet”, *Türkiye Diyanet Ansiklopedisi*, Cilt 25, TDV Yay., Ankara 2002, s. 168-169.

98 Pakalın, *a.g.e.*, s. 237.

99 Şemseddin Samî, *Kamûs-ı Türkî*, Çağrı Yay., İstanbul 1989, s. 1171.

külfeti gerektiren muayyen bir şeyi getirmeyi üstlenmek” olarak izah etmiştir. Mala ve şahsa kefâletin şartları ve uygulanması konusunda İslam mezhepleri arasında görüş farklılıkları vardır¹⁰⁰.

Şahsa kefâletin caiz olduğunu savunanlar Kur’ân, hadis ve İslam tarihindeki uygulamaları kanıt olarak kabul etmişlerdir. Mezheplerin bir kısmı, oğullarının Mısır’a erzak almaya gidecekleri vakit, yanlarında küçük kardeşleri Bünyamin’i de götürmek istemeleri üzerine Hz. Yakub’un, onlardan küçük oğlunu geri getireceklerine dair sağlam bir söz istemesiyle ilgili Kur’ân-ı Kerim’de geçen ayetleri¹⁰¹ ve bazı hadisleri şahsa kefâlete kanıt olarak kabul etmişlerdir. Önemli hadis kitapları olan *Tirmizi* ve *İbn-i Mace*’de geçen “kefilin sorumlu olduğu şeyi tazmin edeceğini” ifade eden bir hadis ile Ebu Hureyre’den rivayet edilen “töhmət (itham, zan) altında bulunan birinden Hz. Peygamberin teminat ve ihtiyat olsun diye kefil aldığını” belirten bir hadisi Hanefî, Maliki ve Hanbeli fıkıhçılar delil olarak kabul etmişlerdir. Yine Hz. Ömer ve Hz. Ali arasındaki bir dava nedeniyle Ümmü Gülsüm’ün Hz. Ali’nin şahsına (nefsine) kefil olduğu bir olayı tarihi kanıt olarak ileri sürülmüştür. Hanefî hukukçulardan Serahsî ise Kadı Şureyh’in “bir başkasının şahsına kefil olan oğlunu, bu taahhüdünü yerine getirmediği için hapsedtiğini, daha sonra davalı bulunup getirilince oğlunu serbest bıraktığını” şahsa kefâletin sahih olduğuna delil olarak gösterdiği bilinmektedir. Eğer şahsa kefâlet dine uygun olmasaydı, bu taahhüdü yerine getirmeyenin hapsedilmemesi gerekirdi. Şahsa kefâletin caiz olduğunu söyleyen İslam hukukçuları, bu tür kefâlete, mala kefâletten daha çok başvurulduğunu belirtmişlerdir. Haklarını koruma bakımından insanların nefse kefâlet uygulamasına ihtiyaç duyduğunu, dolayısıyla nefse kefâletin insanların yararına olduğunu vurgulayan İslâm hukukçuları bu tür kefâletin caiz olduğunu savunmuşlardır¹⁰².

Şahsa kefâletin caiz olmadığını söyleyenler ise İmam Şafii ve Zahirilerdir. İmam Şafii’ye göre, hür bir insanın başkasının tasarrufu altına girmesi caiz olmadığından, şahsa kefâlette, kefil, borçlu veya sanık üzerinde velayet hakkına sahip olmadığı için, onu teslimine güç yetiremeyebilir. Güç yetirilemeyen bir şeye de kefâletin sahih olmadığını, dolayısıyla bunun havadaki kuşa kefil olmak gibi bir şey olduğunu söyleyerek şahsa kefâleti kabul etmemiştir. Buna rağmen Şafiilerce

100 Kefâlet hakkında geniş bilgi için bkz: Apaydın, *a.g.m.*, s. 168-177.

101 *Kur’ân’ı Kerim*, 12/66-72.

102 Abdullah Kahraman, “İslam Hukukunda Şahsa (Nefse) Kefâlet Müessesesi ve Türk Ceza Muhakemeleri Hukuku’ndaki Teminatla Salıverme Müessesesi ile Mukayesesi”, *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı. 2, Yıl 1998, s. 302-304.

kefilin, borçlu veya sanığın yerini alacaklıya göstermesi, ikisinin arasını düzeltmesi veya hâkimin tayin edeceği memurların yardımıyla borçlu veya sanığı teslim etmesi şeklinde olabilecek şahsa kefâlet uygun görülmüştür. İmam Şafii'nin kefâlete karşı olan görüşüne rağmen, mezhebin temel ve muteber fıkıh kitaplarında şahsa kefâletin caiz olduğu ifade edilmiştir¹⁰³.

Ancak İslam hukukçuları şahsa kefâletle ilgili olarak had ve kısas gerektiren suçlulara kefil olma durumunda, kefil olunan şahsın teslim edilememesi halinde, cezanın kefile uygulanamayacağı hususunda hem fikirdirler¹⁰⁴. Nefse kefil olan kişinin yüklendiği sorumluluğu yerine getirmemesinde bir kusuru varsa, teslim edilmesi gereken şahıs getirilinceye veya yakalanıncaya kadar kefilin hapsedilmesi yoluna gidildiği anlaşılmaktadır.

Çalışmamıza konu olan Besni Kefâlet Defteri'nin de içinde bulunduğu asayiş ve güvenliğin temini amacıyla uygulanan kefâlet çeşidi *el-kefâle bi'n-nefs* veya *kefâlet-i nefsiyye* olarak tanımlanan şahsa kefâlettir. Bu kefâlet türünde; bir veya birden çok konuda, şahsın bizzat kendisinin ve kendisine kefil olunan şahısların, yerine getirmeye söz verdiği şeyleri yerine getireceğine veya yapılmaması istenen şeyleri yapmayacağına dair söz vermesi ve taahhütte bulunması şarttır¹⁰⁵.

B. Osmanlı Devleti'nde Kefâlet Sistemi

Osmanlılar zamanında iktisadî ve ticarî işlerin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde kefaletle müracaat edildiği gibi, toplumda asayişin sağlanması ve suçların önlenmesi için nefse kefâlet uygulamasının çok sık olarak başvurulmuş bir yöntem olduğu anlaşılmaktadır. İnsanlar gerek devlet ile olan ilişkilerinde, gerekse birbirleriyle olan ilişkilerinde *kefâlet-i müteselsile* ile birbirlerine bağlanmışlardır. Yoğun olarak vatandaşların alacak ve borç gibi ticarî meselelerde kefâlete başvurduğu görülse de, kamu hizmetlerinin yürütülmesinde ortaya çıkabilecek muhtemel olumsuzlukları gidermek ve kamunun zarara uğramasını önlemek için devlet işlerinde de kefâlete başvurulmuştur¹⁰⁶.

103 Kahraman, *ag.m.*, s. 304-305.

104 Kahraman, *ag.m.*, s. 309-310.

105 Şenol Çelik, "1261/1845 Tarihli Harput Kefâlet Defteri ve Bu Deftere Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Harput Şehri", *Harput Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 1, Elazığ, Mart 2014, s. 22.

106 Çelik, *a.g.m.*, s. 22-23.

Kefâlet müessesesi sayesinde tam olarak bilinmeyen veya iyice tanınmayan kimseler güvenilir iyi kişiler haline gelebilmekteydi. Böylece vatandaşlar rahat bir şekilde ticarî ve iktisadî işlerini yürütebildikleri gibi, kolay yoldan asayişin temini ve bazı kamu hizmetlerinin görülmesi de mümkün olabilmekteydi. Osmanlıların kefâlet uygulamasına etkin olarak başvurduğuna dair kefâlet defterleri bulunduğu gibi kadı sicilleri ve teftiş defterleri gibi belgelerde de kefâlet uygulamalarına ait kayıtlar vardır. Örneğin, Bursa'nın hicrî 990-994 yıllarına ait üç adet kadı sicili defterinde toplam 899 tane kefâlet uygulamasına ait kayıt mevcuttur¹⁰⁷.

Kefâlet uygulaması, esnafta olduğu şekliyle bir gruba yönelik yapılabildiği gibi tek bir şahsa yönelik de yapılabilmekteydi. Özellikle güvenlik sorunlarının görüldüğü yerleşim birimlerinde yaşayan herkes kefile bağlanmaktaydı. Güvenlik gerekçesiyle yapılan kefâlet uygulamasında herkesin kefilinin olması zorunluydu. Şeriye sicillerinde, ferdi olarak yapılan kefâlet uygulamasıyla ilgili örneklerin sayısı oldukça fazladır. Mahkeme kayıtlarında, borcunu ödemediği için hapsedilen şahısların, durumları düzeldiğinde veya tanınan sürenin sonunda borçlarını ödeyeceklerine dair kefil bulduklarında serbest bırakıldıklarına dair çok sayıda kayıt bulunmaktadır. Yine, karısına kötü davranan bir şahıs için, bir daha karısına kötü davranmayacağına dair üç kişiyi kefil göstermesinden sonra karısıyla aynı evde oturma izni verildiğine dair kaydedilmiş bir vaka da mevcuttur. Yine, kürek cezasına çarptırılan kişilerin kefil bulduklarında serbest kaldıkları, suhte (softa, medrese öğrencileri) isyanlarına karışanların kefâletle serbest bırakıldıkları, çok ağır bir suçlu olmadıkça kefil olanların serbest bırakıldıkları, bulamayanların ise hapsedildikleri mahkeme sicillerinde kayıtlıdır¹⁰⁸.

Osmanlı kanunnamelerinde de şahsa kefâlet meselesine dair kayıtlara tesadüf edilmektedir. Yavuz Sultan Selim'in 1520'de çıkardığı bir kanunnameye göre; herhangi bir suçla töhmet edilen bir kimseye oğlu, kız kardeşi, akrabaları, arkadaşları, köylüleri veya mahalle cemaati veya kimin evinde kalıyorsa o kişi suçlanan kişiye kefil edilecektir. Bir bölgedeki derbend muhafızları görevlerini hakkıyla yapmayıp ahalinin zararına sebep olurlarsa, muhafızlar zayı olan malları korumakla görevli olduklarından, ahalinin uğradığı zarar onlardan tahsil

107 Muhammed Yazıcı, "XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Devleti'nde Kamu Düzeninin İşleyişini Etkileyen Unsurlar Üzerine, *Asia Minor Studies-İnternational Journal of Social Sciences*, Cilt 1, Sayı 1, Ocak 2013, s. 166-167.

108 Hüseyin Nejdet Ertuğ, *Osmanlı Kefâlet Sistemi, 1792 Tarihli Bir Kefâlet Defterine Göre Boğaziçi*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya 1997, s. 5-7.

edilecektir. Töhmüt altında olanların hapse atılması gerektiğinde, bu kişiler kefil bulsalar hapsedilmeyeceklerdir. Ancak kefil bulmazlarsa hapsedileceklerdir. Yine hırsızlık ve iffetsizlik töhmetiyle köy veya mahallesinden atılanlar, gittikleri yerlerde kabul edilmezlerse oradan da sürüleceklerdir¹⁰⁹. Kanuni Sultan Süleyman dönemine ait bir kanunnameye göre şahsa kefil olan kişi, mahkemenin isteği üzerine kefil olduğu kimseyi mahkemeye getirmek zorundadır. Kefil olduğu kimseyi arayıp bulamadığı için mahkemeye getiremeyenler, sözlerine güvenilmesi halinde sorumluluktan kurtulabileceklerdir. Zanlı olan şahsın mahkemeye getirilmesinde kefile birlikte şahsın akrabaları da sorumlu tutulmuştur¹¹⁰.

Osmanlı Devleti'nde şahsa kefâletin ne zamandan beri uygulandığı bilinmemekle birlikte XVI. yüzyıl başlarından itibaren kefâlet sisteminin var olduğu kaynaklardan anlaşılmaktadır. Bu dönemde görülen *Celâlî* isyanları, suhte, levent ve çiftbozanların kanun dışı hareketlerine karşı düzeni korumak için devlet, ilk olarak 1512'de İstanbul ve çevresinde çıkan karşılıkları bertaraf etmek amacıyla kefâlet sistemini uygulamaya koymuştur. Bu sistem daha sonra da yaygınlaşarak devam etmiştir. Yukarıda geçtiği üzere Yavuz Sultan Selim'e ait 1520 tarihli kanunnamede nefse kefâlet uygulamasından bahsedilmektedir. Kefâlet uygulamasına daha çok isyan ve iç karışıklıkların yaşandığı dönemlerde başvurulduğu göz önünde tutulduğunda, celâlî, suhte, levent ve çiftbozanlara karşı kefâlet sisteminin uygulandığı anlaşılmaktadır. Bu dönemde ortaya çıkan suhte isyanlarının önlenmesi amacıyla medreselerde okuyan tüm talebelerin kefile bağlanması için vilayetlere emirler gönderilmiştir. Bu emirlere göre her talebe medresedeki öğrenimine devam edebilmek için ehl-i namus bir kefil göstermek zorundaydı¹¹¹.

İstanbul'a yapılan göçün önlenmesi amacıyla yapılan sayım ve kefil alma işlemlerinin bir amacı da asayişin sağlanmasıydı. Özellikle Celâlî isyanlarının yaşandığı dönemlerde Anadolu'da güvenliğin kalmadığı ve büyük şehirlere doğru göçün arttığı bilinmektedir. Devlet, İstanbul'a göçle gelen bu kişileri bazı dönemlerde geldikleri yerlere geri göndermek istemişse de pek başarılı olamamıştır. Şehirde nüfus artışına sebep olan göçmenlerin geçinmek için bir işe girmeleri zorunluydu. Esnaf ise şehirlere göç ederek gelen bu insanları iş gücü kaynağı olarak değerlendirmiştir. İstanbul'da artan nüfus ve ortaya çıkan güvenlik sorunları nedeniyle esnaf grupları ve yanlarında çalışanların sayılarak kefile bağlanması

109 Yaşar Yücel – Selami Pulaha, *I. Selim Kanunnamesi (Tirana ve Leningrad Nüshaları) 1512-1520*, Ankara, TTK Yay., 1995, s. 182, metin tıpkı basım varak 28a-29a.

110 Yazıcı, *a.g.m.*, s. 168.

111 Mustafa Akdağ, *Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası*, Bilgi Yay., Ankara 1975, s. 267.

yoluyla önceden güvenlik önlemi alınmıştır. Esnaf ve yanlarında çalışanların kefilleriyle birlikte isimlerinin deftere kaydedilmesi görevi 1826 tarihli *İhtisab Ağalığı Nizamnamesi* ile *İhtisab Ağası*'na verilmiştir. Bununla beraber güvenlik problemleri çözülememiş, İstanbul'a göç devam etmiştir. Hatta İstanbul'a doluşan işsiz güçsüz takımı Patrona Halil İsyanı gibi ayaklanmalarda rol almışlardır. Güvenliğin sağlanması amacıyla ilk örnekleri Yavuz Sultan Selim döneminde görülen şahsa kefâlet uygulamasının devletin yıkıldığı XX. yüzyıla kadar devam ettiği görülmektedir¹¹².

C. Kefile Bağlama Yöntemleri

XVI. yüzyıl başlarından itibaren kefâlet sisteminin var olduğu kaynaklardan anlaşılmaktadır. Bu dönemde görülen *Celali* isyanları, suhte, levent ve çiftbozanların kanun dışı hareketlerine karşı düzeni korumak isteyen devlet, öncelikli olarak, düzen bozucu eylemlere katılma ihtimali olan gençleri kontrol altında tutmak istemiştir. Her genç insanı gözlem altında tutmanın mümkün olmadığını bilen hükümet, şehir, kasaba ve köylerdeki bütün genç erkekleri kefile bağlayarak halkı birbirinden sorumlu tutma yöntemini uygulamıştır. Kefile bağlama uygulamasının ilk olarak 1512'de İstanbul ve çevresinde çıkan karşılıkları bertaraf etmek amacıyla uygulandığı bilinmektedir. Daha sonra da yaygınlaşarak devam etmiştir. İstanbul ve çevresindeki leventler ile bağ ve bahçelerde çalışan ırgatları kefile bağlamakla görevlendirilen kaptan paşa, bu iş için subaşıları memur etmiştir. Subaşılar, subaşı ya da kadı istediği zaman, mahkemeye getirilmesi gereken kimseyi hemen bulup getirmeye kefil olmayı kabul eden kişi ile kefile bağlanması gereken kişiyi mahkemeye getirip kaydettirmişlerdir. Bu işlem sırasında yerleşim biriminin bütün erkekleri gruplar halinde mahkemeye getiriliyor, her erkek özellikle genç bir erkeğe kefil oluyor, köyün kethüdası da kefillere kefil oluyordu. İmam ya da papaz da kethüda ile birlikte hepsinin kefil oluyordu. Bağ, bahçe ve bostan gibi yerlerdeki ırgatlara da bunları çalıştıranlar kefil yazılıyordu. Şehirdeki bekâr odalarında kalan leventler ve bekâr çiftbozanlara da bekâr odalarının kethüda ve odabaşıları kefil yazılıyorlardı¹¹³.

XVI. yüzyıldan itibaren, olağanüstü karışıklıkların olduğu zamanlarda İstanbul'dan taşraya gönderilen *teftişçi* denilen görevlilerin de halkı kefile bağladıkları bilinmektedir. Örneğin, Bursa, Kite Yenişehir ve Yalova çevrelerinde hırsızlık, soygun ve cinayet olaylarının çoğalması üzerine, 1548'de, Yahya Subaşı adında

112 Akdağ, *a.g.e.*, s. 212-213; Ertuğ, *a.g.t.*, 16-20.

113 Akdağ, *a.g.e.*, s. 212-213.

bir yeniçeri subayı yirmi kadar yeniçeri ile bölgenin teftişine gönderilmiştir. Yahya Subaşı, köylerde eşkiya ararken herkesi sorguya çektiği gibi tüm bölge halkını mahkemeye getirerek kefile bağlamıştır¹¹⁴.

Teftiş dolayısıyla halkın kefile bağlandığına en iyi örneklerden bir de III. Selim zamanında çıkarılan İstanbul'un teftişiyle ilgili nizamnamedir. Nizam-ı Cedîd kanunları kapsamında çıkarılan nizamnameyi dönemin vakanüvisi Halil Nuri Bey "Sûret-i Nizâm-ı Teftîş-i İstanbul" başlığıyla eserine derc etmiştir. Nizamnameye göre; taşradan İstanbul'a gelip, dükkân, han, zaviye ve medrese köşelerinde işsiz güçsüz kalanların fesada sebep olmaları nedeniyle cami, medrese, zaviye, dükkân ve odalarda kalanların birbirine kefil yapılarak deftere kaydedilmeleri için hâcegândan bazılarının görevlendirilmesi ve bunların yanlarına birer yazıcı verilmesi emredilmekteydi. Bu şekilde serseri, başiboş ve kefilsiz olanlar tespit edilerek memleketlerine gönderilecektir. Yine gereğinden fazla olan hamal, kayıkçı ve dükkân çıraklarının, kefilleri bile olsa, memleketlerine gönderilmeleri kanun gereği idi. İstanbul halkının her altı ayda bir, tayin edilen görevlilerce, bu şekilde hazırlanan defterlere tatbik edilmesi ve durumu teftiş nizamnamesine uymayanların memleketlerine gönderilmesi Nizam-ı Cedîd gereği idi¹¹⁵.

Devlet, işlerin aksamadan yürütmesi için gerekli gördüğünde belli gruplardan da kefil almaktaydı. Bazı esnaf gruplarının isimleri ile kefillerinin isimlerinin kayıtlı olduğu defter ve listelerin varlığı, XVI. yüzyıldan itibaren esnaf arasında kefâlet uygulamasının bulunduğunu göstermektedir. Mesleklerin icrası ve devamı için gerekli ve zorunlu olarak esnaf grupları arasında yapılan genel kefâlette tüm esnaf birbirine kefil yapılırdı. Esnaf arasında yapılan kefâlet uygulaması ile belirlenen fiyat (narh) sınırına uyulacağı, gedik sınırının aşılmayacağı, esnafla ilgili nizamla uyulacağı, aralarında birisinin kabahati olduğunda veya cinayet işlendiğinde gizlenmeyip mahkemeye bildirileceği, içlerinde kanunsuz ve ahlaksız kimselerin barındırılmayacağı gibi hususlarda tüm esnaf birbirine kefil olmaktadır. Ayrıca farklı iş kollarında çalışan esnaf da kefilsiz, kim olduğu bilinmeyen kimseler yerine kefil olan esnaf ile çalışmayı tercih ettiğinden kefâlet uygulaması işlevsellik kazanmıştır¹¹⁶.

114 Akdağ, *a.g.e.*, s. 213.

115 Halil Nuri Bey, *Tarih-i Nuri Bey*, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazma, TY 5996, v. 88b-89a; Seydi Vakkas TOPRAK, *Nuri Tarihi (Metin-İnceleme)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yayımlanmamış Doktora tezi, İstanbul 2011, s. 324-325.

116 Ertuğ, *a.g.t.*, s. 8-13. Ertuğ, Üsküdar'daki peremecilerin ve kefillerinin isimlerinin bulunduğu 1535 yılına ait bir listenin bulunduğunu belirtmektedir. *A.g.t.*, s. 9.

Devletin belli görevler yüklediği kişiler de kefile bağlanmıştır. Mesela, Kite kadısına gönderilen 1538 tarihli bir fermada, hassa gemileri için gereken otuz beş neccâr ve kalafatçının tespit edilerek kefile bağlanması, kefillerin isimleriyle birlikte bu şahısların isimlerinin yazıldığı defterin, görevliler vasıtasıyla, tespit edilen neccâr ve kalafatçılarla birlikte İstanbul'a gönderilmesi istenmektedir. Yine suhte isyanlarına katılanlara yataklık eden bir kişi, isyancı elebaşların yakalanmasına yardım etmesi için kefil alınarak serbest bırakılmıştır.

Manisa kadısına yazılan bir hükümde, Valide Sultan imaretinde fesat ehli suhte ve leventlerin biriktiği, bu nedenle kefilsiz olan kişilerin imarete alınmaması istenmektedir¹¹⁷. Evliya Çelebi de, İstanbul'daki bekâr odalarında kalabilmek için kefil göstermek gerektiğini yazmaktadır¹¹⁸. İstanbul'a gelenler, İhtisap ağası tarafından, ilk olarak belli yerlerde tahsis edilen hanlara yerleştirilmekteydi. Daha sonra bir işe yerleştiklerinde, öncelikli olarak, hemşerileri arasından, kefil bulunanlardan bir kefil bularak ihtisap ağasına giderek deftere kaydoluyorlardı. İhtisap ağası, kefil olan şahsın da kefilinin sağlam olmasına dikkat etmek zorundaydı. Esnafın ve bekârların kefilleriyle birlikte kaydedildiği defterler daha sonra yapılan sayımlarda birbiriyle karşılaştırılmaktaydı¹¹⁹.

Gemilerde kürek çekmek için *kürekçi* toplanması sırasında da nefse kefâlet uygulamasına müracaat edilmiştir. Yerleşim yerlerinin her birinin belli sayıda kürekçi vermesi kararlaştırılarak kürekçi olarak tespit edilen şahıslar kürekçi defterine yazılırken kefilleri de yazılmaktaydı. Kürekçi olarak tespit edilen şahsın kaçması halinde, kefil devlete belli bir miktarda para ödemek zorundaydı¹²⁰.

Kefil almada önemli bir husus da, deniz yoluyla İstanbul'a gelenlerden sur kapılarında bulunan iskelelerde kefil talep edilmesidir. XVI. yüzyıldan itibaren İstanbul'un sur kapıları iskelelerinde gelenlerden ve gidenlerden kefil istendiği bilinmektedir. Bu dönemde şehir olarak İstanbul sur içinden ibaret kabul edilmekte ve şehrin iç güvenliği için sur kapılarının kontrol altında tutulmasına dikkat edilmekteydi. Denizden gelenlerin bir kısmı da sur kapılarında bulunan iskelelerden giriş yaparken kefillerini de beyan etmek zorundaydılar. Ancak zamanla büyüyen şehrin sınırları sur dışına taşmış ve bu uygulama işlevini yitirmiştir¹²¹.

117 Ertuğ, *a.g.t.*, s. 10.

118 Evliya Çelebi Mehmed bin Zillî Derviş, *Evliya Çelebi Seyahatnâmesi*, C. III, (Yayınlayan: Ahmed Cevdet), İkdâm Matbaası, Dersaadet 1314, s. s. 326.

119 Ertuğ, *a.g.t.*, s. 20.

120 Ertuğ, *a.g.t.*, s. 14.

121 Ertuğ, *a.g.t.*, s. 15.

Kefâlet uygulaması, durumun gereği ve önemine göre tüm bölgelerde genel sayımlar veya kefâlet yoklaması şeklinde yapıldığı gibi sadece güvenlik ve düzenin bozulduğu bölgelerde sayım ve yoklama yoluyla yapılmıştır. Sayımlar bizzat kadı veya naipleri tarafından yapılabildiği gibi bazen de kadı ve naiplerin tayin ettikleri memurlar tarafından yapılmıştır. Bu memurların bazen kolluk güçleri içinden tayin edildiği de olurdu. Duruma göre bu yoklamalara özel bir önem verilirdi. Mesela, 1596'da, Galata ve Tophane'deki bekâr Ermeni ve Rumların çıkarıldıkları karışıklıkların giderilmesi için bunların kefile bağlanması gerektiğinde, Galata kadısı, naibine itimat etmeyerek sayımı subaşı marifetiyle yaptırmıştır¹²².

İsyan gibi olağanüstü karışıklıklarda merkezden taşraya gönderilen geniş yetkilere sahip kimseler (müfettişler), gerektiğinde bütün mahalleyi veya köyü mahkeme huzuruna getirerek onlardan birbirlerine kefil olmalarını isteyebilirdi. Bu tarz kefil alımlarında iki yol izlenirdi. Ya ahali topluca mahkemeye götürülür ve mahkeme huzurunda kefil olanlar ile kefil olunanlar deftere yazılır ya da görevliler, mahallinde bizzat defter tutar, bu defterler daha sonra sicile kaydedilirdi. Sicile kaydedilen defterlerin suretleri gerekli yerlere de gönderilirdi. Köylerde yapılan kefil alma işleminde bütün erkekler mahkemeye getirilir, her erkek bir erkeğe kefil yazılır, köyün kethüdası da kefillere kefil olurdu. İmam ya da papaz da kethüda ile birlikte hepsine birden kefil yazılırlardı¹²³.

Şehirlerde mahallelerde, taşrada ise kasaba ve köylerde kefâlet uygulamasına yaygın olarak başvurulmuştur. Devlet, yerleşim birimlerinde yaşayan halkın güvenliğini temin etmek ve asayiş ihlal edecek olayların önlenmesi amacıyla nefse kefâlet uygulamasını geniş ölçüde kullanmıştır. Kefâlet uygulaması ile o yerleşim biriminde ikamet eden herkes, isimleri deftere kaydedilmek suretiyle, birbirine kefil yapıyordu. Devlet gerek gördükçe, yerleşim birimi ayırt etmeksizin bütün erkekleri kefile bağlayarak tüm halkı birbirine karşı sorumlu hale getirirdi. Köy, kasaba ve şehirlerde, istisnasız, bütün erkekler gruplar halinde mahkemeye getirilir, mahkeme huzurunda her erkek bir başka erkeğe kefil yapıldı. Köyün veya mahallenin muhtarları veya kethüdası da kefillere kefil yazılır, imam veya papaz da kethüda ile birlikte hepsinin kefil olarak kaydedilirdi¹²⁴. Köy veya

122 Ertuğ, *a.g.t.*, s. 9-10, 15.

123 Çelik, *a.g.m.*, s. 23; Ertuğ, *a.g.t.*, s. 9-10, 15-16. Kefil alma işlemi sicile kaydedilirken kefile bağlanan şahıslardan bir miktar para alınmaktaydı. Bu işlem sırasında bazen yolsuzluklar da görülmekteydi: Kadı ve voyvodalar sicile yazılan kimselerden *kefilname akçası* adıyla haksız ücret almaktaydılar. Hatta zengin kimselerin mallarını almak için sicile töhmetlidir diye kaydedildiği, eşkıya ve suçlu kimselerin de rüşvetle iyi insanlar olarak kaydedildiği olmuştur. Ertuğ, *a.g.t.*, s. 21.

124 İlk olarak 1829 yılında İstanbul'da ve 1833'ten itibaren Anadolu'da uygulamaya

mahallede kefilsiz şahısların ikametine izin verilmezdi. Hatta kefil olmayanlar hapse atılmakla karşı karşıya kalabilirlerdi.

Çoğunlukla konargöçer aşiretlerin yaşadığı taşrada asayişin temini, halkın güven içerisinde yaşayabilmesi için kefâlet sistemi önemli bir vasıtaydı. Özellikle göçebelerin belli bir yerde iskânını temin etmek, vergi ve askerlik gibi yükümlülüklerini sağlamak için göçebeler de kefile bağlanmışlardı. İsyan gibi olağanüstü karışıklıkların yaşandığı dönemlerde İstanbul'dan taşraya gönderilen geniş yetkili görevliler asayişi sağlamak için halkı birbirine kefil yazarlardı¹²⁵.

Yukarıda izah edilen genel uygulamadan başka, özel olarak şehirlerdeki esnaf grupları, bekâr odaları, şehir kenarlarındaki bağ, bahçe, bostan gibi yerlerde çalışan ırgatlar, işyerlerinde çalışan marangoz, demirci, sıvacı gibi zanaat erbabı kimseler için de kefâlet uygulaması geçerliydi. İstanbul'daki isyanlar nedeniyle medreselerde öğrenim gören bütün öğrencilerin kefil göstermesi zorunlu hale getirilmişti. Kefil gösteremeyen öğrencilerin medreselerde okumasına izin verilmiyordu¹²⁶.

Osmanlı döneminde, asayiş ve güvenlik sorunlarının baş gösterdiği zamanlarda, İstanbul'daki mahallelerde oturan insanların da birbirine kefil yapıldıkları kaynaklarda kayıtlıdır. *Silahdar Tarihi*'nde anlatıldığına göre; 1665 yılı Temmuz (H. 1076 Muharrem) ayında, bir handa kalan iki kölenin çıkardığı bir yangın sonucu İstanbul'un *Tahtakale* semtinin büyük bir kısmı yanmıştır. Yangından sonra şehirde asayiş bozulmuş, mahallelerde türeyen haramzadeler, gece gündüz demeden pencerelerden ateş atarak evleri yakmaya başlamışlardır. Yirmi gün boyunca mahalleleri ateşe vererek halkın huzur ve rahatını bozmuşlardır. Bu asiler yakalanıp cezalandırıldıktan sonra şehirde güvenlik tedbirleri arttırılmış, mahallelere gece bekçileri tayin edilmiştir. Ayrıca güvenliğin temini, mahalleye dışarıdan gelenlerin suç işlemelerine engel olunması için mahalle halkı birbirine kefil yapılmıştır¹²⁷.

konulan *Muhtarlık* usulüne göre her mahalle veya köyde *Muhtâr-ı evvel* ve *Muhtâr-ı sâni* olmak üzere iki muhtar bulunmaktaydı. Muhtarların görevi; köylere/mahallelere giriş çıkışı denetim altına alarak güvenliği sağlamaktı. Ayrıca muhtarlar, köy veya mahalle imamlarını muhtarlara, muhtarları köy/mahalle sakinlerine ve köy/mahalle ileri gelenlerini de birbirine kefil yaparak asayişi sağlamakla mükellefti. İstanbul'daki muhtarlar şehre yapılan göçleri de kontrol etmekle görevliydi. Ali Ak yıldız, "Muhtar", *DİA*, C. XXXI, Ankara 2006, 52.

125 Çelik, *a.g.m.*, s. 23.

126 Çelik, *a.g.m.*, s. 23; Ertuğ, *a.g.t.*, s. 21-22.

127 Silahdâr Fındıklılı Mehmed Ağa, *Silahdâr Tarihi*, C. I, (Ahmed Refik'in ilave notlarıyla), Devlet Matbaası, İstanbul 1928, s. 384-385.

Kefâlet uygulamasının amacının kamu düzeninin sağlanması, kanun ve nizamla uyulması, asayiş ve güvenliğin temini ile suç işleyen kişilerin gerektiğinde bulunabilmesini sağlamak olduğu anlaşılmaktadır. Devlet, işlerin yerinde ve zamanında yürüyebilmesi için gerekli gördüğünde ahaliden kefil talep edebilirdi. Özellikle asayişin temininde halkın devlete yardımcı olması için kefâlet sistemi kullanılmaktaydı. Ahaliden birisinin cinayet işlemesi veya herhangi bir suçu olduğunda gizlenmeyip kolluk kuvvetlerine haber verilmesi, ahlaksız ve kanun kaçağı kimselerin mahalle veya köylerde barındırılmaması kefâlet sırasında istenen önemli şartlardandı. Kefil olmak, aynı zamanda bir takım yükümlülük ve sorumlulukları kabul etmek anlamına gelmekteydi. Suç işleyerek firar eden kişilerin bulunup yargıya teslim edilmesini peşinen kabullenmiş olan kefil, bu hususta ihmalkârlık gösterirse, suç işleyen kişi yakalanıncaya kadar hapiste tutulabilirdi¹²⁸.

Herhangi bir yerleşim biriminde ikamet edenlerin can ve mal güvenliğinin sağlanması, ahlakî değerlerin korunması ve dolayısıyla asayişin sağlanmasında yöneticilere yardımcı olması amacıyla uygulanan zincirleme kefillik uygulamasının faydalarının olduğu kesinlikle kabul edilebilir. Mahalle ve köy halkının tümünün birbirlerine zincirleme kefil yapılmasının amacı, yerleşim biriminde huzur ve güvenliğin sağlanmasıdır. Kefâlet uygulaması sayesinde mahalle ve köy sakinlerinin can ve mal güvenliğini bozan olaylar, ahlaka aykırı hal ve hareketlerden kefillik yoluyla sorumlu tutulmaları kamu düzeninin sağlanmasına da yardımcı olmuştur. Özellikle köy ve mahallelerde meydana gelen faili meçhul cinayet olaylarında, o yerleşim biriminde yaşayan herkesin müşterek sorumlu tutulması, suçluların adalete teslim edilmesine yardımcı olmuştur¹²⁹.

Yukarıda açıklandığı üzere kefâlet sisteminin sağlıklı bir şekilde işlemesinden ilgili birimin yetkilileri devlet tarafından sorumlu tutulmuşlardır. Bu yetkililer ise; mahalle veya köyün muhtarı, imamı, müezzini, kethüdası ve kocabaşısı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu görevliler buldukları mahalle veya köyde kefilsiz olan şahısların ikamet etmesine müsaade etmeyeceklerdir. Yine bir şahsa, genel olarak belli bir süre için kefil olunuyordu. Örneğin bir zanlının mahkemeye getirilmesi için, davanın durumuna ve yerine göre kefile üç gün, bir hafta, bir ay, kırk gün veya daha uzun bir süre verilebiliyordu. Mahalle veya köylerdeki şahısların birbirlerine kefil olmaları için genellikle bir süre tayin edilmemişse de, kefâlet süresinin kişilerin kefil olarak deftere kaydedilmesiyle başlayıp bir sonraki kayıt dönemine kadar devam ettiğini anlamak güç değildir. Kefâlet süresinde, kefilin görevini yapmaması veya ihmalkârlık göstermesi halinde kefil

128 Çelik, *a.g.m.*, s. 24.

129 Yazıcı, *a.g.m.*, s. 169-170.

cezalandırılabilirdi. Bu cezalar genellikle hapis şeklinde olurdu. Bazı durumlarda, davacının iddiasıyla ilgili şahitleri mahkemeye sunacağı zamana kadar zanlıların nefislerine kefil olunabilirdi. Zanlı olan şahıslar kefil bulamadıkları takdirde hapsedilirdi. Bir suçlama nedeniyle hapiste bulunanların da, yapılan soruşturma ve yargılama süresinde kefil bulmaları halinde hapisten çıkmalarına izin verilebilirdi. Yine uygunsuz davranışları ve fiilleri nedeniyle mahalle sakinlerinin isteği üzerine haklarında, *mahalleden çıkarılma* kararı verilen şahısların kendilerine kefil bulmaları durumunda, mahallede ikamet etmelerine mahkemece izin verilebilirdi. Ayrıca hizmetçi ve ırgat gibi dışarıdan yerleşim birimine gelenlerin de kendilerine kefil bulmaları gerekmektedir. Kefili olmayanlar ırgat ve hizmetçi olarak çalıştırılmıyordu¹³⁰.

D. Kefâlet Yoklaması ve Defter Tutma Esasları

Osmanlılarda asayiş ve güvenliğin temini amacıyla, XV. yüzyıldan itibaren başta İstanbul olmak üzere Kudüs, Halep ve Kahire gibi çoğu eyalette tutulduğuna dair örnekler bulunan *kefâlet defterleri*, aynı zamanda nüfus defteri olarak da değerlendirilebilir. III. Selim'in tahta geçmesinden itibaren yoğun olarak tanzim edilen bu defterler, yerleşim biriminde yaşayan tüm erkek fertlerin, kefilleriyle birlikte, isimlerinin kaydedildiği nüfus kayıtları hükmündedir. Bu defterlerin bir kısmı esnaf ağırlıklı olarak ticarî nitelikli kayıtlar olsa da, sadece güvenlik amaçlı hazırlanan ve yerleşim birimindeki tüm aile reisleri ile yalnız yaşayan (mücerred) fertlerin kaydedildiği defterler de vardır. Çalışmamıza konu olan Besni Kefâlet Defteri bu tür güvenlik amaçlı düzenlenen defterlere iyi bir örnektir. Ayrıca güvenliğin temini amacıyla hazırlanan kayıtlar, kefâlet defterleriyle sınırlı değildir. Bunların yanısıra şehir, kasaba, mahalle ve köylerde yaşayan tüm şahıslara ait güvenlik amaçlı kayıtların bir kısmı da kadı sicillerinde yer almaktadır¹³¹.

Osmanlı Arşivi'nde yaptığımız araştırmayla kefâlet defterlerinin bir kısmının doğrudan *kefâlet defteri* adıyla kayıtlı olduğunu tespit ettik. Ancak kefâlet amacıyla tutulan kayıtların bir kısmının şeriye sicilleri içinde yer aldığı da bilinmektedir. Yine, İstanbul'da sahil kesiminde bulunan hane ve dükkânların bostancıbaşılar tarafından *Bostancıbaşı Defterleri* olarak kaydedildiği de bilinmektedir. Eyaletlere teftiş amacıyla giden müfettişlerin tuttuğu *Teftiş Defterleri* de nefse kefâletle ilgili kayıtların tutulduğu diğer önemli kaynaklar arasındadır¹³².

130 Yazıcı, *a.g.m.*, s. 168-169.

131 Çelik, *a.g.m.*, s. 24.

132 Çelik, *a.g.m.*, s. 24-25.

Aşiretlerin iskânıyla ilgili olarak, belli yerlere iskân edilen aşiretlerin yerleştirildikleri yerlerden ayrılmalarını önlemek için aşiretlerin birbirlerine kefil yapıldıklarına dair arşiv kayıtları da mevcuttur. Bu aşiretler, iskân olunduklarına ve yerlerini terk etmediklerine dair kadılardan ilam almak zorundaydılar. Aşiretlerin iskânı için düzenlenen iskân defterinde, iskân edildikleri yerde kalmayarak başka yere giden aşiretlerin para cezasına çarptırılacakları belirtilmektedir¹³³.

Anadolu ve Rumeli’de ortaya çıkan eşkıyayı himaye etmeyeceklerine dair bölge ahali için de kefâlet usulüne başvurulmaktaydı. Eşkıyayı himaye etmeyeceklerine ve eşkıya takibinde devlet görevlilerine yardımcı olacaklarına dair bölgedeki şehir, kasaba ve köylerin ahali müteselsile yoluyla birbirine kefil yapılmaktaydı. Mahkeme huzurunda yapılan bu kefâlet işleminin gereği olarak ahali, kefillik sorumluluklarını yerine getirmeyip eşkıyayı himaye etmeleri durumunda, devlete belli bir miktar ödeme yapmayı taahhüt etmiştir¹³⁴.

İstanbul ve taşrada yoğun olarak başvuru alan nefse kefâlet uygulaması sırasında birbirlerine kefil olan şahısların isimlerinin yazıldığı *kefâlet defterleri* tanzim edilirdi. Bu defterler belli bir sisteme göre düzenlenirdi. Osmanlıların kefâlet sistemini hangi esaslara göre uyguladığı kefâlet defterlerinin incelenmesi sonucu anlaşılabilir. Bu defterlerin bir kısmı bilim insanları tarafından incelenerek yayımlanmıştır. Bu çalışmalara, 1792 tarihli İstanbul-Boğaziçi’ne ait bir defter¹³⁵ ile 1845 tarihli Harput sancağına ait bir kefâlet defteri¹³⁶ örnek olarak gösterilebilir. Kefâlet defterlerinin genel bir yoklama sonucu düzenlendiği anlaşılmaktadır. Devletçe gerekli görüldüğü zamanlarda kefilsiz esnaf ve ahalinin tespiti için sayım yaptırılmakta ve şahıslar deftere kaydedilmekteydi. Her sayım defteri de bir sonraki sayım defteri ile karşılaştırılarak kefilsiz olanlar belirlenmekteydi.

Kefâlet yoklamaları, genellikle kadılar vasıtasıyla yapılmakta ve sicile kaydedilmekteydi. Bu tür yoklamalara ihtiyaç duyulduğunda, ilk olarak, kadılıklara ferman yazılmaktaydı. İstanbul yoklamalarında, İstanbul kadısının yanı sıra bostancıbaşı, yeniçeri ağası ve cebecibaşı gibi görevlilere de fermanın bir sureti gönderilirdi. Kefâlet yoklamalarının yapılması sırasında kolluk güçlerinin de önemli rolleri olurdu. Kadılar ve yoklama yapmakla görevli kişiler, sayımları bizzat kendileri yapmayıp yerlerine bu işi yapabilecek görevliler tayin ederlerdi. Yoklamaları yerinde gerçekleştiren görevliler, sayımdan sonra düzenledikleri defterleri kadılıktaki sicile kaydettirirdi. Ayrıca ilgili yerlere defterin suretleri gönderilirdi.

133 BOA, MAD.d., 534.

134 BOA, MAD.d., 2928.

135 Bkz: Ertuğ, a.g.t.

136 Çelik, a.g.m., s. 21-47.

Yoklaması yapılan yerleşim birimi bölgelere ayrılabilirdi. Bu durumda her bölge için ayrı bir memur tayin edilirdi. Kefâlet defterlerinin üst yazıları veya mühürlerden yoklamacı olarak haseki, voyvoda, kethüda, topçubaşı ve mukataacı gibi görevlilerin tayin edildiği anlaşılmaktadır¹³⁷. Bazılarında ise yoklamacıların isimleri açıkça yazılmamış, defterin sonuna mühürleri basılmıştır. Bu çalışmaya konu olan Besni Kefâlet Defteri'nin tanzim eden memur veya memurların isimleri defterde yazılı değildir. Defterin sonunda *hâkim, müftî-i kasaba* ve *mümeyyiz-i kasaba*'nın mühürleri vardır. Ancak mühürlerdeki isimler okunamamaktadır.

Yoklamalar sırasında dikkat edilen hususların neler olduğunu sayım defterlerinin üst yazılarında görmek mümkündür. Defter üst yazılarından anlaşıldığına göre esnaf dükkânları, hanlar, hamamlar ve bekâr odalarında araştırma yapılmakta, esnaf gruplarının hepsine kethüdaları ve yiğitbaşları kefil yazılmakta, esnaf dışındaki kişilerin de kefilleri alınmaktaydı. Kefili olmayan işsiz, başiboş kişilerin memleketlerine gönderilmesine dikkat edilmekteydi. Sayım yapılan birimdeki tüm meskenler kontrol edilmekte, bahçelerde çalışanlar ve iskelelerdeki kayıkçılar da sayıma dâhil edilmekteydi. Yine bölgedeki tüm han, hamam, fırın, kahvehane ve benzeri yerler titizlikle sayılarak buralarda kalan kişiler tespit edilmekteydi. Şahısların isimleri, meslekleri, memleketleri, lakapları, oturdukları mahalleleri ve kefillerinin isimleri açık olarak tutulan defterlere kaydedilmekteydi. Ancak defterlerdeki bilgiler standart bir yöntemle kaleme alınmamıştır. Defterleri tutan şahıslar farklı olduğu için defterlere kaydedilen bilgilerin tanzim şekilleri de farklılık göstermektedir. Bazı bölgelerde tek tek esnaf görülerek kefilleriyle birlikte deftere kaydedilirken, bazı bölgelerde, esnaf kethüdasından esnafın ve kefillerinin isimlerinin yazılı olduğu mühürlü bir belge alınmaktaydı¹³⁸.

Esnaf grupları kefâlet defterlerine kaydedilirken genel olarak benzer bir sıralama takip edilmiştir: Her esnaf kolunun fertleri ilk olarak kendi aralarında ikişerli, üçerli, dörderli veya toptan birbirlerine kefil yazılmaktaydı. Sonra bunlara ihtiyarlar, ihtiyarlara kethüdalar, kethüdalara da başkethüda kefil yapılmaktaydı. İş sahalarının bulunduğu yerlerdeki hanlarda, hamamlarda, fırınlarda, dükkânlarda ve kahvehanelerde yatanlardan da kefil alınmaktaydı. Buralarda kalanlar ya toplu olarak birbirlerine kefil yapılmakta ya da dükkânın ustası, hanın odabaşısı, işyerinin sahibi gibi kimseler hepsine birden kefil yazılmaktaydı. Böylece arada hiçbir boşluk bırakılmadan silsilenin devamı sağlanmakta, birisinin herhangi bir

137 Ertuğ, *a.g.t.*, s. 23-24.

138 Ertuğ, *a.g.t.*, s. 24-25.

sebepten dolayı sorgulanması gerektiğinde, aranması ve bulunması kolaylaşmış olmaktadır. Aranmış kişi bulunamadığı takdirde kefil sorumlu tutulmaktadır¹³⁹.

Çalışmamıza konu olan Besni Kefâlet Defteri'nde olduğu gibi bazı yoklamalarda yerleşim biriminde bulunan şehir, kasaba ve köylerin ahalisiyle birlikte göçebelerin de kaydedildiği olmuştur. Araştırmamıza konu olan Besni'de yapılan kefil yoklamasında, şehirdeki mahallelerde oturan tüm halk ikişerli olarak birbirine kefil yapılmıştır. Şahısların ve kefillerinin isimlerinin yazıldığı listesinin altına birer kefil senedi yazılmıştır. Kefâlet senetlerinin altında mahallenin imamı, muhtâr-ı evvel ve muhtâr-ı sâni ile ahaliden en az iki kişinin¹⁴⁰ mührü bulunmaktadır. Nahiye, kasaba, köy ve mezralar ahalisi de aynı şekilde birbirine kefil yazılmıştır. Aynı şekilde listelerin sonuna kefil senedi eklenmiş ve aynı yöntemle mühürlenmiştir. Gayri Müslimlerin oturduğu yerleşim birimlerinin de kefil listeleri aynı yöntemle hazırlanmış, listelerin sonuna kefil senedi eklenmiş ve muhtarlar (muhbirler) ve kocabaşılar tarafından mühürlenmiştir. Göçebelerin isim listelerinin sonunda eklenen kefil senedinde ise boy beyi ile aşiret reislerinden bazılarının mühürleri yer almaktadır¹⁴¹.

E. Besni Kefâlet Defteri

Besni Kefâlet Defteri, Başbakanlık Osmanlı Arşivi, *Nüfus Defterleri* tasnifinde 2697 numarada "Harput Eyaleti, Behisni Sancağı, Behisni, Keysun, Subadra (Zubadra), Arniç, Gölbaşı, Hevîdî Aşireti Nahiyeleri Defteri" künyesiyle kayıtlıdır¹⁴². Katalogda defterin başlangıç tarihi olarak 29 Z 1262 tarihi mevcuttur¹⁴³. Defter kapakla birlikte 36 varaktan oluşmaktadır. Varakların üzeri Osmanlıca rakamlarla numaralandırılmıştır. Ancak rakamlar ardışık olarak devam etmemekte, birkaç varak devam ettikten sonra tekrar başa dönmektedir. Bu numaralandır-

139 Ertuğ, *a.g.t.*, s. 25-26.

140 Senedin altında mührü bulunan bu şahıslar ihtiyar heyeti üyeleri olmalıdır.

141 İncelediğimiz kefil defterinde yarı göçebe hayat süren Hevîdî Aşireti'ne ait kayıtlar mevcuttur. Bu aşiretin iskân edilmiş olduğu, bir nahiye olarak idare edildikleri ve köylerinin bulunduğu bilinmektedir. Hevîdiler yaylak ve kışlaklar arasında yarı göçebe bir hayat sürmekteydiler. Ancak kaynaklar Besni yöresinde çok sayıda göçebe aşiretin varlığına işaret etmektedirler. Tamamen göçebe olan aşiret ve cemaatler incelediğimiz 1846 Besni Kefâlet Defteri'ne kaydedilmemişlerdir. Besni yöresindeki göçebe aşiret ve cemaatler hakkında geniş bilgi için bkz: Mustafa Öztürk, *16. Yüzyılda Kilis, Urfa, Adıyaman ve Çevresinde Cemaatler-Oymaklar*, Fırat Üniv. Orta-Doğu Ar. Mer. Yay., Elazığ 2004; Cevdet Türkay, *Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatler*, İşaret Yay., İstanbul 2005; Taşt Emir, *a.g.e.*

142 BOA, NFS.d., 2697.

143 29 Z 1262 tarihi tasnifi yapan uzmanlarca verilmiştir.

ma şekli, defterin bölümlerinin farklı kişilerce yazıldığı kanaatini artırmaktadır. Defterin bazı bölümlerinde kullanılan yazının kaligrafisinin değişmesi de bu kanaatimizi doğrulamaktadır. Tasnif sırasında, tasnifi yapan arşiv uzmanları defteri yeniden numaralandırmışlardır

Defterin yazılı kısmı 35 varaktan oluşmaktadır. Tasnif sırasında numaralandırma yapılırken kapak 1. sayfa olarak kabul edildiğinden, defter kapakla birlikte toplam olarak 74 sayfadır. Defterin 66. sayfası ve arka kapağı boştur. Defterin diğer tüm sayfaları yazılıdır. Defter ciltli olup iyi korunmuştur. Yazıları okunaklıdır. Yazının kaligrafisinden ve defterin düzeninden anlaşıldığına göre, defterdeki yazı tek kişinin elinden çıkmıştır. Mahalle, kasaba, köy ve mezra kayıtlarının farklı kâtipler tarafından tutulduğu ve bu kayıtların sonradan birleştirildiği kanaatindeyiz.

Defter, erkek fertleri birbirine zincirleme bir şekilde bağlayarak herkesi birbirinden sorumlu hale getiren bir kefâlet defteridir. Güvenliğin temini amacıyla yapılan yoklama sadece hanelerde yapılmıştır. İşyerlerinin ayrıca yoklanmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla esnaf kollarının dükkânları, işyerleri, hanlar, hamamlar, kahvehaneler, fırınlar ve medreselere ait yoklama kayıtları defterde mevcut değildir. Defterin kapağında, *Ma'den-i Humâyûn Eyâleti'nde Kâin Behisni Kazâsı İslâmının Kefâlet Defteridir* ibaresi yer almakla birlikte defter, Besni'de bulunan Ermeni Mahallesi'ne¹⁴⁴ ait kefâlet bilgilerini de içermektedir. Besni şehir merkezinin dışında kalan bütün nahiye ve köyleri gösteren kayıtlar tamamen Müslüman ahaliye aittir.

Defterin kapağında kırmızı mürekkeple defterin tanzim edildiği yıl *Sene 262* şeklinde yer almaktadır. Defterin, milâdî 1846 / hicrî 1262 yılına ait olduğu kapakta yazılı olan bu tarihten açık olarak anlaşılmaktadır. Defterin ait olduğu tarih, defterde yer alan kefâlet senetlerinin bazılarının altında ayrıca gün, ay ve yıl olarak da yer almıştır. Örneğin, Besni'nin Bozmekân Mahallesi'nin tüm hane reisleri kefilleriyle birlikte kaydedildikten sonra, mahalle ahalisinin kefâlet senedi listenin sonuna eklenmiştir. Senedin sonuna ise yoklama işinin bittiği günün tarihi *fi 15 Safer [12]62* ibaresiyle kaydedilmiştir. Yine Besni kazasının Keysun nahiyesine bağlı köylerin ahalisinin kaydı bittikten sonra, Şambayad¹⁴⁵ köyünün listesinden sonra tanzim edilen kefâlet senedinde *fi 15 Safer [12]62* hicrî tarihi tekrar yer almaktadır. Ayrıca Kızılın köyünün kefâlet senedinin sonunda da aynı tarih kayıtlıdır. Senetlerin sonunda yer alan *15 Safer 1262* hicrî tarihinin milâdî

144 Mahalle-i Zimmîyân.

145 Günümüzde Şambayat beldesi.

karşılığı 12 Şubat 1846 tarihidir. Bu ibare, Besni şehir merkezi ve Keysun nahiyesine bağlı olan bazı yerlerde kefâlet yoklamasının 12 Şubat 1846 tarihinde tamamlandığına işaret etmektedir.

Defterin son sayfasında, kefâlet yoklaması bittikten sonra tüm ahalinin birbirine kefil olduğuna dair düzenlenen ve hâkim, müftü, mümeyyiz, kocabaşı, defteri düzenleyen memur ve ileri gelenlerden beş kişinin mührünün bulunduğu bir senet yer almaktadır. Senedin sonunda ise kaydın tutulduğu *fi 9 Rebiülahir [12]62* hicrî tarihi yer almaktadır. Yukarıdaki hicrî tarihin milâdî karşılığı olan 16 Nisan 1846 tarihi, Besni kazası ve bağlı olan kasaba, nahije ve köylerde yaşayanlar ile konargöçer ahalinin sayımının tamamlandığı ve Besni Kefâlet Defteri'nin tanziminin bittiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla, muhtemelen 1845 yılı sonlarında kefâlet yoklamasına başlanan Besni kazasının kefilleme işlemi üç buçuk aydan fazla bir sürede tamamlanmıştır.

Besni Kefâlet Defteri oldukça düzenli bir şekilde tanzim edilmiştir. Defterdeki kayıtları, genel olarak kaza merkezi, kazaya bağlı nahije ve köyler ile konargöçer aşiretler olmak üzere üç grupta değerlendirmek mümkündür. İlk önce Besni şehir merkezindeki mahallelerde oturanlar, yoklamaya tabi tutularak şahıslar kefilleriyle birlikte, mahalle mahalle kaydedilmişlerdir. İkinci sırada kazaya bağlı nahije ve köylerin aynı şekilde yoklaması yapılmıştır. Üçüncü sırada ise konargöçer aşiretlerin yaşadığı alanlardaki kişiler kefilleriyle beraber deftere kaydedilmişlerdir. Konargöçer aşiretlerin tümüyle kayıt altına alınmadığı, bunlardan sadece yerleşik hayata geçirilmiş olan Hevîdî Aşireti'nin kaydedildiği görülmektedir.

Hevîdî Aşireti fertlerinin, yerleşim alanlarının isimleriyle birlikte kaydedildiğine dikkat edilirse, XIX. yüzyılın ikinci yarısında Besni yöresindeki aşiretlerin iskân edildikleri sonucuna varılabilmektedir. Aşiretin tamamen göçebe olmayıp sadece yaylak ve kışlak arasında hareket ettiği anlaşılmaktadır. İlgili literatürde geçen diğer aşiretlerin isimleri ise defterde zikredilmemiştir.

Yine Besni Kefâlet Defteri'nde kayıtlı kişilerin isimlerinin önünde meslekleri yer almaktadır. Bu bilgiler ışığında Besni'deki esnaf kolları tespit edildiği gibi, şehirdeki yönetici sınıfın, yani askerî sınıfın bu deftere kaydedilmediği ve yoklamadan muaf tutulduğu anlaşılmaktadır.

Bölgede yaşayan tüm aile reisleri ve yalnız yaşayan erkekler istisnasız olarak kefilleriyle birlikte deftere kaydedilmiştir. İncelediğimiz 1846 yılına ait kefâlet defterinde sadece iki kişi için kefil kaydedilmemiştir. Bunlardan biri Hamra Mahallesi'nde ikamet eden Cullâh Mehmed bin Kilitçi Molla'dır. Diğeri de Cihanşah

Köyü'nde ikamet eden İsmail bin Ahmed'dir. Bu şahıslardan birincisi için hangi sebepten dolayı kefil yazılmadığını tespit edemedik. Ancak sadece İsmail bin Ahmed ve oğlundan ibaret olan iki ailenin yaşadığı Cihanşah Köyü kefâlet defterine kaydedilirken, kefil olabilecek kimse olmadığından olsa gerek, İsmail bin Ahmed'den kefil istenmemiş, oğlu için ise babası kefil olarak kaydedilmiştir. Bu yoklamadan 6 yıl önce yapılmış olan sayım sonucu tutulan deftere bakıldığında, Cihanşah'ta oturan İsmail bin Ahmed 47 yaşında, oğlu Ahmed ise 9 yaşındadır¹⁴⁶. Buna göre 1846 kefâlet yoklaması sırasında İsmail bin Ahmed'in 53, oğlunun ise 15 yaşında olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla 15 yaşında olan Ahmed'in babasına kefil olması mantıklı görülmemiş olmalı ki İsmail b. Ahmed'den kefil talep edilmemiştir.

Kefile bağlama işlemi yapılırken kişiler ve kefilleri rastgele değil de belli bir sıra takip edilerek deftere kaydedilmiştir. Gerek Besni şehir merkezindeki mahalleler, gerekse kazaya bağlı diğer yerleşim birimleri deftere kaydedilirken imamdan başlanarak listeler hazırlanmıştır. Listenin ilk sırasına kaydedilen imamın kefil de genellikle muhtâr-ı evvel¹⁴⁷ oluyordu. Daha sonra muhtâr-ı evvel kaydediliyor, muhtara da kefil olarak imam yazılıyordu. Gayrimüslimlerin ikamet ettiği mahallede ise listede öncelik sırası *keşiş* veya *kocabaşıya* verilmiştir. Bazı mahalle ve yerleşim birimlerinin imam ve muhtarlarının isimleri unvanlarıyla beraber deftere kaydedilmişse de, bazı yerleşim birimlerinde imam ve muhtarları sadece isimleriyle deftere kaydedilmiş, unvanları yazılmamıştır. Tüm yerleşim birimlerinde imam ve muhtarların hepsi adlarıyla birlikte listelere yazılmadığından, 1846 yılında Besni kazası dâhilinde görevli imam ve muhtarların kimler olduğu saptanamadığı gibi, listenin başına yazılan kişilerin imam ve muhtar olup olmadıklarını tespit etme imkânı olmamıştır.

Bazı mahalle ve yerleşim birimlerinde ise, orada ikamet edenler kefâlet defterine kaydedilirken, ilgili yerleşim biriminin ileri gelen şahısları listenin başına kaydedilmiştir. Örneğin, Besni'deki Meydan Mahallesi sakinleri deftere kaydedilirken öncelik mahallenin ileri gelen ailelerinden Rişvan¹⁴⁸ ailesine verilmiştir.

146 BOA, NFS.d., 2696.

147 II. Mahmud döneminde İlk olarak 1829 yılında İstanbul'da ve 1833'ten itibaren Anadolu'da uygulamaya konulan *Muhtarlık* usulüne göre her mahalle veya köyde *Muhtâr-ı evvel* ve *Muhtâr-ı sâni* olmak üzere iki muhtar bulunduğu daha önce belirtilmiştir Geniş bilgi için bkz: Akyıldız, a.g.m., *DİA*, C. XXXI, 52.

148 Rişvanlar hakkında geniş bilgi için bkz: Faruk Söylemez, *Osmanlı Devletinde Aşiret Yönetimi-Rişvan Aşireti Örneği*, Kitabevi Yay., İstanbul 2011; Seydi Vakkas Toprak, "Osmanlı Devleti Hizmetinde Bir Aşiret ve Lideri Rişvanzâde Seyyid Abdurrahman Paşa", *İÜEF Tarih Dergisi*, Sayı 58 (2013 / 2), İstanbul 2013, s. 65-85.

Meydan Mahallesi'nin ilk sırasında bu aileden Rişvânzâde Dergâh-ı Âlî Kapıcıbaşısı Ömer bin Yakub Bey yer almıştır. Kapıcıbaşılık rütbesi dolayısıyla devlet merkezinde de itibar sahibi olduğu anlaşılan Ömer Bey'in kefilisi ise kardeşi Mehmed Ağa olmuştur.

Kefâlet listelerinin sonuna yazılan senetleri imam ve muhtarlarla birlikte yerleşim yeri sakinlerinden birkaç kişinin imzalaması gerekmektedir. Bu kişiler genellikle ihtiyar heyeti üyelerinden seçilmekteydi. Besni Kefâlet Defteri'nde izlenen usule göre, yerleşim yerinde oturan tüm şahısların ve kefillerinin isimlerinin bulunduğu listelerin sonuna yazılan kefâlet senetlerine imam, muhtarlar ve ahaliden en az iki kişi mühürlerini basmıştır. Böylece bu şahıslar, silsile yoluyla birbirlerine kefil olmuş olan ahaliye toptan kefil olmuşlardır. Gayrimüslim mahallesine ait kefâlet defterinin altında ise iki muhtar (muhbir), beş kocabaşı ve ahaliden bir kişinin mührü vardır.

Besni Kefâlet Defteri'nde kayıtlı olan toplam 5.315 şahıstan, yukarıda belirtildiği üzere iki şahıs hariç, Besni kazası sınırlarında yaşayan herkes için bir kefil belirlenmiş ve deftere kaydedilmiştir. Yukarıda da belirtildiği gibi kefil yoklaması işlemi ilk olarak Besni şehir merkezinden başlatılmıştır. Şahıslar deftere kaydedilirken, herkesin kendi mahallesi için defterde yer alan başlıktan sonra kefilisiyle birlikte yazılmasına dikkat edilmiştir. Mahalleler yoklanırken ilk olarak imam, muhtar ve ileri gelenlere öncelik verilmiş, daha sonra diğer sakinler yazılmıştır. Mahalleli deftere kaydedilirken kişilerin meslekleri, sosyal statüleri veya dini payeleri isimlerinden önce yazılmıştır. Örneğin *tüccâr*, *kuyumcu*, *hal-laç*, *demirci* ve *çiftçi* gibi meslek; *imam*, *molla*, *keşiş* gibi dinî statü; *kapıcıbaşı*, *muhtâr-ı evvel*, *muhtâr-ı sani*, *boy beyi* gibi idarî rütbe veya *öksüz*, *çolak*, *topal* ve *kel* gibi lakaplar çoğunlukla kişilerin isimlerinden önce ön ad olarak deftere kaydedilmiştir. Şahısların önemli bir kısmı da babalarının isimleriyle, *falanca'nın oğlu* veya Arapça ibareyle *ibn-i falanca* şeklinde kaydedilmiştir. Gayrimüslimler ise oğlu anlamına gelen *veled-i falanca* ibaresiyle kaydedilmiştir. Kişiler deftere ayırt edici ön isimleriyle kaydedildikten sonra sağdan sola ve yukarıya doğru çapraz olarak yazılmış *kefilisi* ibaresinden sonra kefillerinin isimleri yazılmıştır. Defterdeki listeler incelendiğinde, genel olarak babaları oğullarına, kardeşlerin birbirlerine ve bazılarının da yeğenlerine kefil oldukları görülmektedir.

İncelediğimiz kefâlet defterine göre 1846 yılı başlarında Besni şehir merkezinde, devletin kendisinden kefil istediği, dolayısıyla kefil tayin edilen toplam 1.682 yetişkin şahıs yaşamaktadır. Bu kişilerin kaydında hane reisi olup olmadığıyla ilgili herhangi bir ibare olmamakla birlikte, sayım meskende yapıldığına göre, bu kişilerin tamamına yakınının hane halkı reisi olduğu tahmin edilebilir.

Biz de defterde kayıtlı kişilerin tamamının hane reisi olduğunu esas kabul ederek Besni kazasının tahmini nüfusunu tahmini olarak tespit etmeye çalıştık.

Besni şehir merkezinde nüfus ve kefâlet yoklaması Müslüman mahallelerinden başlamış, Müslüman mahalleleri defterin baş kısmına kaydedilmiştir. Ardından da gayrimüslim nüfusun yaşadığı mahallenin sakinleri kaydedilmiştir. Mahalle ismi yazıldıktan sonra, mahallede ikamet eden tüm yetişkin erkek fertler kefilleriyle birlikte, liste halinde deftere kaydedilmişlerdir. İsim listesinden sonra uzun bir kefâlet senedi düzenlenmiştir. Bu senet ile devlete söz veren tüm mahalle halkı, edep ve namuslarıyla yaşayarak iş ve güçleriyle meşgul olacaklarını taahhüt etmişlerdir. Padişahın rızasına aykırı hareket etmeyeceklerine, aralarında kefilsiz, yabancı, kim olduğu bilinmeyen kimseleri barandırmayacaklarına, ruhsatsız silah taşıyanları, asker firarîlerini ve suç işleyenleri gizlemeyeceklerine, bu tür şahısları kolluk gücüne haber vererek teslim edeceklerine dair birbirlerine kefil olmuşlardır. Ayrıca mahalle halkı, senette belirtilen suçların işlenmesi halinde, suçluların kefillerinin de cezalandırılacağını önceden kabul etmiştir. Senet metninin altına mahallenin imamı, muhtâr-ı evvel ve muhtâr-ı sani ile ihtiyar heyetinden en az iki kişi mühürlerini basmışlardır. Böylece tüm mahalle halkı birbirine kefil olurken, imam, muhtarlar ve ihtiyar heyeti mahalle sakinlerinin hepsine birden kefil olmuşlardır. Zımmî mahallesinin yoklamasında da aynı yöntem uygulanmıştır. Mahalle sakinleri ve kefillerinin isim listesinin ardından kefâlet senedi yazılmış, muhbir-i evvel ve muhbir-i saniden¹⁴⁹ sonra beş adet kocabaşı ile ihtiyar heyetinden bir kişi senedin altına mühür koymuştur.

İncelediğimiz kefâlet defterinin meskenlerde tanzim edildiği yukarıda belirtilmişti. Esnaf kolları ayrıca işyerlerinde yoklanmamıştır. Defterde, 1846 yılında Besni’de bulunan medreselerde görevli müderris, talebe ve diğer görevlilerle ilgili herhangi bir kayıt yer almamaktadır. Dolayısıyla, incelediğimiz kefâlet defteri, defterin tanzim edildiği tarihte, Besni’de bulunan medreselerde kalan müderrisler ve öğrenciler hakkında herhangi bir bilgi vermemektedir. Yine çarşı-pazar esnafı işyerinde yoklanmadığı için şehirdeki iş kolları ve işgücü hakkında da defterde yeterli bilgi yoktur. Ancak deftere kaydedilen şahısların çoğunun ön adı olarak mesleği yazıldığından, XIX. yüzyıl ortalarında Besni’de icra edilen meslekler hakkında değerlendirme yapma imkânı vardır. Çalışmamızda, şehirde insanların geçimlerini sağladığı iş ve meslekler ayrı bir başlık altına değerlendirilmiştir. Ayrıca defterde şehirde bulunan han ve benzeri yerlerde kalanlarla ilgili de herhangi bir kayıt yoktur.

149 Muhbir-i evvel: Muhtâr-ı evvel; muhbir-i sani: Muhtâr-ı sani.

Defterde Besni şehir merkezine ait kefâlet bilgilerinden sonra nahiye ve köylere ait bilgilere yer verilmiştir. Bu kısımda ilk olarak nahiyeler ve nahiyelere bağlı köylerde yaşayanlar kayıt altına alınmıştır. Şehir merkezinde takip edilen yöntem kırsal kesimde de takip edilerek ahali kayıt altına alınmıştır. Nahiye ve nahiyeye bağlı birkaç köyün reşit erkekleri, köyün isminin bulunduğu listeye kefilleriyle birlikte kaydedildikten sonra listenin altına kefâlet senedi yazılmıştır. Kefâlet senedini, şehir merkezinde olduğu gibi imam, muhtarlar ve ihtiyar heyeti imzalamıştır. Şehir merkezindeki mahalleler için düzenlenen kefâlet senetleriyle nahiye ve köyler için hazırlanan senetlerdeki ifadeler hemen hemen aynıdır. Senet metinleri şehir, nahiye ve köy ahalisinin aynı esaslar üzerinde birbirine kefil yapıldığını göstermektedir.

Besni'ye bağlı tüm nahiye ve köyler bu şekilde deftere kaydedildikten sonra konargöçer aşiretlerin yaşadığı Hevîdî bölgesine yer verilmiştir. Bu bölge de bir nahiye sayılmıştır. Defterdeki kayıtlar Hevîdîlerin tamamen göçebe olmadıklarını göstermektedir. Hevîdî Aşireti'ne bağlı köyler ahali olarak kaydedilen konargöçerlerin kefâlet listesinin sonuna yazılan senet de diğer senetler gibidir. Hevîdî köylerinin kefâlet senedinin altında ise Hevîdî Aşireti boy beyi ile yedi Hevîdî köyünden birer kişiden oluşan ihtiyar heyetinin mühürleri bulunmaktadır.

F. Besni Kefâlet Defterinin Tanzim Sebebi

Besni Kefâlet Defteri'nde, defterin hangi sebepten dolayı düzenlendiğine dair herhangi bir ibare mevcut değildir. Ancak kefâlet defterlerinin ekonomik, sosyal ve siyasî krizlerin görüldüğü, asayiş ve güvenliğin temininin zorlaştığı XV. yüzyıldan itibaren tutulmaya başlandığına yukarıda değinilmişti. Anadolu'daki *Celali İsyamları*¹⁵⁰ ve Rumeli'deki *Dağlı Eşkıyası*¹⁵¹ gibi devlete karşı ortaya çıkan olağanüstü kalkışma hareketlerinin yaşandığı dönemlerde, çoğu zaman devlet, huzur ve güvenin temininde yetersiz kalmıştır. Yöneticiler, devletin kolluk güçlerinin sağlayamadığı asayiş otokontrol yöntemiyle sağlamaya çalışmıştır. Yerleşim birimlerindeki ahaliyi toptan birbirine kefil yapan devlet, halkın birbirini denetleyebildiği kefâlet uygulaması sayesinde asayiş sağlamaya çalışmıştır. Suç işleyen kişiden kefilinin sorumlu tutulması denetim mekanizmasına işlevsellik kazandırmıştır. Güvenliğin temini amacıyla tanzim edilen kefâlet defterleri, olağanüstü karışıklıkların yaşandığı dönemlerde hazırlandığı gibi rutin olarak da

150 Geniş bilgi için bkz: Akdağ, a.g.e.

151 Dağlı Eşkıyası hakkında geniş bilgi için bkz: Yücel Özkaya, *Osmanlı İmparatorluğunda Dağlı İsyamları*, A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Yay., Ankara 1983.

hazırlanabilmiştir. Örneğin Burhaniye Kefâlet Defteri'nin giriş kısmında defterin tanzim nedeni; yol kesen haydut, katil, hırsız ve eşkıyanın artmış olması dolayısıyla teftişe başlamadan önce sayımın yapılarak mahalle ve köylerde oturanların birbirlerine kefil yapılması olarak açıklanmıştır. Yine 1845 tarihli Harput Kefâlet Defteri'nin hazırlandığı dönemin hemen öncesinde, Besni'nin de içinde bulunduğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da asayiş problemlerinin oldukça fazla olduğu ve güvenliği sağlamak üzere İstanbul'dan Mehmed Reşid Paşa'nın görevlendirildiği bilinmektedir. Paşa, bölgede kısmen asayişi sağlamışsa da Hısnımansur, Siverek ve Dersim gibi yerlerde eşkıyalık hareketlerinin önü alınamamıştır¹⁵².

Ayrıca incelediğimiz Besni Kefâlet Defteri'nin hazırlandığı dönemin Osmanlı Devleti'nde *Tanzimat Fermanı*'nın uygulamaya konduğu dönem olduğunu dikkate almak gerekiyor. Tanzimat'ın getirdiği yenilikler, statükoda yaptığı değişiklikler ve getirdiği yeni vergiler nedeniyle taşrada huzursuzluklara neden olduğu bilinen bir gerçektir. Tanzimat Döneminde, memleket idaresinde de yeni düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda 1846 tarihli Besni Kefâlet Defteri'nin, bir idarî değişiklik sonucu, bölgenin genel yoklamasının yapılması sırasında hazırlandığı anlaşılmaktadır. Defterin kapağında da yazılı olduğu gibi, Besni, Malatya sancağıyla birlikte, muhtemelen 1845'ten itibaren *Maden-i Hümayun (Harput) Eyaleti*'ne bağlanmıştır¹⁵³. Dolayısıyla bu idarî değişiklikten hemen sonra da, muhtemelen 1845 yılı sonunda, bölge halkının yoklamaya tabi tutularak kefile bağlandığı anlaşılmaktadır. İncelediğimiz kefâlet defterinin tanzim edildiği tarihte, özel olarak Besni'de meydana gelmiş olağanüstü bir olay tespit edilememekle birlikte, tüm bölgede olduğu gibi, Besni ve çevresinde eşkıyaların sebep olduğu asayiş problemlerinin olduğu bilinmektedir¹⁵⁴.

152 Çelik, a.g.m., s. 28-29.

153 Bazı araştırmacılar her ne kadar Malatya Sancağı'nın 1847 yılında Harput Eyaleti'ne bağlandığını ifade ediyorlar ise de, incelediğimiz Besni Kefâlet Defteri'ndeki ilk kefâlet senedi 12 Şubat 1846 /15 Safer 1262 tarihidir. Bu tarih, Besni'deki bu yoklamaya 1845 yılı sonundan itibaren başladığı kanaati uyandırmaktadır. Yoklamanın idari değişikliğin ardından yapıldığı da dikkate alınırsa Malatya Sancağı'nın 1845 yılında Harput'a bağlandığı sonucuna varılabilir. Karşılaştırınız: Şaşmaz, a.g.m., s. 10; BOA, NFD. d., 2696/ s. 3.

154 Aşiretler ve eşkıyalık için bkz: Toprak, a.g.m.

III. XIX. YÜZYIL ORTALARINDA NÜFUS SAYIMLARI VE BESNİ

A. Besni Kazası ve Nüfus Yapısı

Bu çalışmaya konu olan Besni şehri Malatya'nın güneyinde, Güneydoğu Toros Dağları'nın güneye doğru alçalıp doğu-batı yönünde uzandığı kısmında, güneye doğru sarkan tepelerinden biri olan Yumrutepe'nin eteklerinde kurulmuş olan eski bir yerleşim yeri idi. Şehrin yerleşimi bir kalenin etrafında kümelenmişti. Bölgeyi İç Batı Anadolu'ya ve Suriye'ye bağlayarak stratejik yolları denetiminde tutan Besni Kalesi, üç tarafı tepelerle çevrili bir vadinin ortasındaki yüksekçe bir tepenin üzerine oturmuş bir konumdaydı. Kalenin konumladığı bu tepe, kuzeyden güneye doğru giderek alçalmakta, tepenin kuzey ve doğu tarafları ise bir kaya kaburgasıyla ikiye ayrılmaktaydı. Doğu tarafındaki kaya tabakası dik bir eğimle yükselmekte, doğu ve batı istikametlerindeki hafif eğimli tepeler ise duvar görevi görmekteydi. Böylece vadinin yapısı, kuzeybatı ve güneyde bulunan iki geçitle şehrin çevreyle iletişimine uygun bir ortam sağlamaktaydı. Kalenin tek girişi ise güney tarafında bulunmaktaydı¹⁵⁵. Kaleye erişimi sağlayan yol, tepenin batı yamacının eteklerinden geçerek güneyden kale girişine ulaşmaktaydı. Savunulması kolay olan bu muhkem kalenin etrafına inşa edilmiş olan Besni, bol suları, bağ ve bahçeleriyle nam salmış olan şehirdi.

Besni'de XIX. yüzyılda ne kadar nüfusun yaşadığı hakkında kaynaklarda kesin bir bilgi olmamakla birlikte, şehrin bu dönemdeki nüfusunu tahmini olarak tespit etmek mümkündür. Ancak bu döneme ait nüfus bilgilerini, günümüzde olduğu şekliyle kesin olarak ortaya çıkarmanın da, çeşitli nedenlerden dolayı, imkânsız olduğunu vurgulamak gerekmektedir. Öncelikle Osmanlı İmparatorluğu'nun XIX. yüzyıldaki nüfusu hakkında yazılanların yetersiz olduğunu belirtmekte yarar vardır. Bu dönemle ilgili olarak Osmanlı nüfusuna dair ileri sürülen rakamların çoğu nüfus sayımlarına dayanmayan, gerçek nüfus oranlarını

155 Zeyrek, *Besni*, s. 43-44.

göstermekten uzak istatistiksel bilgilere dayanmaktadır. Bu istatistiksel rakamların çoğu da Osmanlı sınırları içerisinde yaşayan etnik ve dinî grupların siyasal iddialarını desteklemek amacıyla yapılan çalışmalar sonucu ortaya çıkmış olan verilere dayanmaktadır. Ayrıca XIX. yüzyıla kadar Avrupa'da da düzenli ve sistimli nüfus sayımlarının yapılmadığını hatırlamak gerekmektedir¹⁵⁶.

Osmanlı Devleti'nde modern anlamda yapılan ilk nüfus sayımının II. Mahmut döneminde yapıldığı kabul edilmektedir¹⁵⁷. Ülkenin vergi mükellefi ve asker potansiyelinin belirlenmesi amacıyla 1829 yılında başlanan nüfus sayımı çeşitli nedenlerle tamamlanamamıştı. Daha sonra 1831 yılında tekrar nüfus sayımına başlanmıştı. Sadece erkeklerin sayıldığı bu sayımlar ülkenin her yerinde eşzamanlı olarak yapılamamış, uzun bir zamana yayılmıştı. Tanzimat Dönemi'nde de nüfus sayımlarının yapılmasına devam edilmiştir. Sultan Abdülmecid devrinde, 1844 yılında, öncekilerden daha kapsamlı olarak uygulanan nüfus sayımında erkeklerle birlikte kadınlar da sayılmıştır. Ancak bu sayımın sonuçları tam değildir¹⁵⁸. Daha sonraki yıllarda başka sayımlar da yapılmıştır. XIX. yüzyılın sonuna doğru yapılan sayımlarda daha kesin sonuçlar elde edilmiş olsa da, yüzyılın ilk yarısı için aynı iddiada bulunmak oldukça zordur.

Modern anlamda *nüfus sayımı* kavramı, ülkenin belli bir zamandaki bütün sakinlerini kapsar¹⁵⁹. Ülkenin nüfusunun hesaplanması için öncelikle bütün yerleşim birimlerinde yaşayanların eksiksiz olarak sayılması gerekmektedir. Oysa Osmanlı nüfus sayımlarına ait veriler ve arşiv belgeleri tüm nüfusu beyan eden bilgiler içermemektedirler. Dolayısıyla, özellikle XIX. yüzyılın ilk yarısı için, gerek imparatorluğun tümünün, gerekse herhangi bir bölge veya şehrin gerçek nüfusunu, tahmini de olsa gerçeğe yakın olarak tespit etmek oldukça zor ve mesakkatli bir çalışma gerektirmektedir. Bunun için Osmanlı Arşivi'ndeki çeşitli tasniflerde bulunan nüfus, teftiş, bostancıbaşı, kadı sicili ve kefâlet defterlerinin incelenmesi gerekmektedir.

İncelediğimiz 1846 tarihli Besni Kefâlet Defteri'nin ihtiva ettiği kayıtlar, şehrin XIX. yüzyıl ortalarındaki demografik yapısı, sosyal ve ekonomik durumu

156 Karpat, *a.g.e.*, s. 28, 32.

157 Roderic H. Davison, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Reform, 1856-1876* (Türkçesi: Osman Akınhay), Agora Kitaplığı Yay., İstanbul 2005, s. 431-432.

158 Hüseyin Arslan, *16. YY. Osmanlı Toplumunda Yönetim, Nüfus, İskân, Göç ve Sürgün*, Kaknüs Yay., İstanbul 2001, s. 89-91; Kemal H. Karpat, *Osmanlı Nüfusu*, Timaş Yay., İstanbul 2010, s. 39, 43, 84-90.

159 Justin McCarty, *Müslümanlar ve Azınlıklar*, İnkılâp Yay., İstanbul 1998, s. 169.

hakkında günümüze ışık tutacak bilgilere ulaşmamızı mümkün kılmıştır. Defter, özellikle şehrin bu yüzyılın belli bir zaman dilimindeki (1846 yılındaki) nüfusunu tahmini olarak ortaya çıkarmamıza kaynaklık edecek kıymetli veriler içermektedir. Bu veriler içerisinde Besni kazası ve kazaya bağlı olan tüm yerleşim yerlerinde yaşayan reşit şahısların teker teker isimlerini bulmak mümkündür. Ancak kaza dahilinde yaşayan bütün reşit fertlerin veya aile reislerinin isimlerinin defterde yer aldığı kanaatinde olmadığımızı belirtmek gerekmektedir. Tabii olarak yöneticiler ve maiyetleri, askerî zümreler, medrese öğrencileri ve göçebe aşiretler gibi bazı kesimlere ait bilgilerin bu defterde bulunmadığını da kabul etmek gerekmektedir.

1. Şehirli Nüfus

İncelediğimiz kefâlet defterine göre 1846 yılında Besni şehir merkezinde sekiz mahalle mevcuttu. Bu mahallelerden yedisinde Müslümanlar birinde ise gayrimüslimler ikamet etmekteydi. Bu mahalle defterde *Zimmîyân Mahallesi* olarak kayıtlıdır. Bu mahallenin gayrimüslim ahalisinin hangi din veya mezhepten olduğuna dair defterde bir kayıt olmamakla birlikte, kaynaklarda Besni'deki gayrimüslim ahalinin Ermeni olduğu bilgisi mevcuttur.

Şehirdeki en kalabalık mahalle 428 hane ile *Meydan Mahallesi*, en küçük mahalle ise 50 hane ile *Çırçır Mahallesi*'ydi. İkinci kalabalık mahalle ise 389 hane ile *Zimmîyân Mahallesi* olarak kayıtlı olan Ermenilerin oturduğu mahalleydi. Şehrin diğer mahalleleri olan *Hacı Kasım Mahallesi*'nde 100, *Vusta Mahallesi*'nde 121, *Bozmekân Mahallesi*'nde 125, *Hamra Mahallesi*'nde 232 ve *Kâhta Mahallesi*'nde 240 hane mevcuttu.

Şehirdeki Meydan Mahallesi'nin kalabalık oluşunun sebebi defterde göç olarak zikredilmektedir. Kefile bağlanan 428 şahıstan 245'i, kefilleriyle birlikte, *Şambayâd'dan Menkûl Sene 60* başlığının altına kaydedilmişlerdir. Bu kayda göre, 1844 (hicrî 1260) yılında Şambayat'tan Besni'ye büyük miktarda bir nüfusun nakledildiği anlaşılmaktadır. Defterde nüfus naklinin sebebini açıklayan herhangi bir ibare mevcut değildir. Bu nüfusun içerisinde "Mehmed, asâkir-i nizamiyeden" unvanıyla kayıtlı askerî zümreye mensup biri de kayıtlıdır. Bu kişinin de şehirdeki yerel askerî zümreye mi, yoksa devletin merkezî ordusuna mı tabi olduğu açık değildir. Metindeki *Nizamiye Askeri* ibaresi merkezî orduyu çağrıştırmaktadır.

Tarihin belli bir evresinde, belli bir bölgede yaşamış olan nüfus miktarını, kesin veriler olmadan belirlemenin zorluğu ortadadır. Verilerin yetersizliği, kayıt dışı nüfusun fazlalığı, doğum ve ölüm oranlarının bilinmemesi ve en önemlisi belirtilen tarihteki ailenin büyüklüğü hakkında kesin kayıtların olmayışı gibi etkenler kesin nüfus verilerinin tespitini zorlaştıran başlıca engellerdir. Yine de incelediğimiz kefâlet defterinin verileri ışığında 1846 yılında Besni şehir merkezinin nüfusunu tahminî olarak belirlemek mümkündür. Ancak vergi amaçlı düzenlenen *Tahrîr Defterleri*'nde¹⁶⁰ olduğu gibi, incelediğimiz kefâlet defterinde de tüm nüfusun değil de sadece reşit erkeklerin kaydedildiğini göz önünde bulundurmamak gerekmektedir.

Araştırmacılar, *hane* sayılarından hareketle önceki nüfus verilerini tespit etmek amacıyla, dolaylı tahmin yöntemlerine başvurmuşlardır. Toplam nüfusun miktarını, tahmini olarak da olsa, tespit edebilmek için kayıtlarda geçen *hane* kavramını anlamak gerekmektedir. Osmanlı kayıtlarında geçen *hane* kavramı, günümüzde anlaşıldığı gibi *çekirdek aile* veya *geniş aile* terimlerinin içerdiği anlamda ele alınabileceği gibi, bu anlamlardan farklı olarak, belli bir vergiyi ödemekle mükellef birim veya üniteyi ifade eden *avarız hanesi* anlamında ele alınmıştır¹⁶¹. Genellikle Tahrîr Defterleri için vergi vermekle yükümlü birimi ifade eden *hane* kavramının, güvenlik ve otokontrol amaçlı düzenlenmiş olan kefâlet defterlerinde de aynı anlamda kullanılıp kullanılmadığı hakkında kesin bir bilgi yoktur. Bu çalışmada esas aldığımız defter ise asayişin temini ve kamu düzeninin sorunsuz işlenmesi amacıyla hazırlanmış olduğundan, sadece yerleşim birimlerinde ikamet eden reşit şahıslar ile kefillerinin isimlerini içermektedir. Kefil gösteren ve kefil olan şahısların reşit kişiler olduğu muhakkaktır. Biz, kefilli olarak defterde kayıtlı şahısları *hane reisi* olarak baz aldık ve nüfus verilerini *hane reisi* sayılarını dikkate alarak değerlendirdik. Bu şekilde yerleşim birimlerindeki nüfusu tahmini olarak belirlemeye çalıştık¹⁶².

Bu çalışmadaki hedefimiz, Besni'nin belli bir tarihteki (defterin düzenlendiği 1846 tarihindeki) nüfusunu tespit etmek olduğundan nüfus değişim oranları, nüfustaki artma veya azalma hızı, göçler, doğum ve ölüm oranları gibi konulara girilmemiştir. İncelediğimiz defterdeki verilerden yola çıkarak, 1846 yılında,

160 Cem Behar, *Osmanlı İmparatorluğu'nun ve Türkiye'nin Nüfusu*, C. II, (Hazırlayan), T.C. Devlet İstatistik Enstitüsü Yay., Ankara 1996, s. X.

161 Arslan, *a.g.e.*, s. 91; Karpat, *a.g.e.*, s. 44-46.

162 Defterde kayıtlı, kefil gösteren ve başkasına kefil olan şahısların *hane reisi* olarak kabul edilmesi herhangi bir bilimsel yönteme dayanmamaktadır. Kazanın nüfusunun tahmini olarak da olsa tespit edilebilmesi için böyle bir yolun izlenmesi zorunlu görülmüştür.

Besni kazası ve kazaya bağlı olan nahiye ve köylerde yaşayan nüfusu tahmini olarak tespit ettik. Toplam nüfusu da değerlendirerek dönemin sosyal yaşamını tespit etmeye çalıştık.

Nüfus konusunda çalışan araştırmacılar *hane* sayılarını belli bir rakam ile çarparak toplam nüfusu tespit etmeye çalışmışlardır. Başta Ömer Lütfi Barkan olmak üzere çok sayıda bilim insanı bu şekilde nüfus tahminleri yapmıştır. Barkan, şehir nüfusunu tespit edebilmek için hane sayısının beş katını esas almıştır¹⁶³. Ayrıca defterlere kaydedilememiş olan kölelerin de toplam nüfusa dâhil edilmesi için şehir nüfusuna belli bir oranın eklenmesi gerektiğini ifade eden Barkan, aynı dönemde İtalyan şehirlerinde kölelerin sayısının toplam nüfusun yüzde beş ile onunu oluşturduğunu örnek olarak göstermiştir¹⁶⁴. Osmanlı nüfusu üzerine araştırmalar yapan Karpat da, Osmanlı nüfus defterlerindeki rakamların nüfusu yüzde 17-22 gibi bir oranda eksik gösterdiğini belirtmiştir¹⁶⁵.

Toplam nüfus rakamlarını tespit etmek amacıyla nüfus tahminleri yapan araştırmacılar, herhangi bir nedenle sayımlarda kayda geçmemiş nüfus için bir oranın belirlenerek yekûna eklenmesi gerektiğine karar vermişlerdir. Barkan'dan başka araştırmacılar da benzer yöntemler kullanmışlardır. Ayrıca *hane* kavramının kaç kişilik bir aileyi ifade ettiği de araştırmacılar tarafından farklı değerlendirilmiştir. Bilimsel bir yöntemle dayanmamakla birlikte bir *hanenin* karşılığı olarak F. Bradel; 4-4.5, Barkan; 5, F. Sümer; 7, J. C. Russel; 3.5, M. A. Cook; 4.5, N. Göünç; 5, Özdeğer; 2.5-3 ve B. Mc. Gowan; 6 katsayısını esas almışlardır¹⁶⁶.

Genel olarak hane sayılarının yekununun 5, 5 buçuk, 6 veya 7 katının toplam nüfusa denk geldiği kabul edilmiştir¹⁶⁷. Ayrıca kayda geçmemiş olan nüfusu ifade etmek için, toplam hane sayısının 5 ile çarpılmasından elde edilen sayıya, yine bu sayının yüzde 10'u da eklenmiştir. Çalışmamızda da ilk olarak hane sayıları

163 Ömer Lütfi Barkan, "Tarihi Demografi Araştırmaları ve Osmanlı Tarihi", *Türkiyat Mecmuası*, Cilt 10, İstanbul 1953, s. 12, 21; Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Devrinde Sinop*, Fakülte Kitabevi Yay., Isparta 2008, s. 102-103.

164 Barkan, a.g.m., s. 13.

165 Karpat, a.g.e., s. 8.

166 Arslan, a.g.e., s. 91-92.

167 Barkan, toplam kent nüfusunu tespit etmek için hane sayısını 5 ile çarpmış, toplam nüfusa köleleri de dâhil etmek amacıyla, elde ettiği rakama İstanbul için yüzde 20, diğer kentler için yüzde 10 eklemiştir. Behar, a.g.e., s. 4-6 Faroqi ise toplam nüfus rakamını elde etmek için hane sayısını değil de vergi mükellefleri sayısını belli bir rakamla çarpmayı önermiştir. Ayrıca toplam nüfus rakamını tespit edebilmek için kent merkezlerindeki yetişkin erkek ve vergi mükellefleri sayısının 3 veya 3,5 ile çarpılmasını önerenler de vardır. Behar, a.g.e., s. 4-11, 45; Barış Taş-İlker Yiğit, "Tanzimattan Cumhuriyet'e Beyşehir Kazasında Nüfus", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, Sayı 81, Ankara 2011, s. 496.

tespit edilmiş, hane sayılarının 5 ile çarpılmasından elde edilen sayıya, kayda geçmemiş nüfusun karşılığı olarak yine bu sayının yüzde 10'u eklenerek tahmini toplam nüfus belirlenmiştir.

Yukarıda izah ettiğimiz metoda göre 1846 yılında, Besni şehir merkezinde yaklaşık olarak 9.324 kişi yaşamaktaydı. Şehir nüfusundan yaklaşık olarak 1.179'u Müslüman ve 2.145'i Hristiyan Ermeni'ydi. Mahallelerin durumu ise şöyleydi: Şehirdeki en kalabalık mahalle olan *Meydan Mahallesi*'nde 2.398 kişi yaşarken, en küçük mahalle olan *Çırçır Mahallesi*'nde 275 kişi yaşamaktaydı. İkinci kalabalık mahalle olan *Zimmîyân Mahallesi*'nde ikamet eden nüfus 2.145 kişi, *Hacı Kasım Mahallesi*'nde 550 kişi, *Vusta Mahallesi*'nde 666 kişi, *Bozmekân Mahallesi*'nde 688 kişi, *Hamra Mahallesi*'nde 1.282 kişi ve *Kâhta Mahallesi*'nde 1.320 kişi civarındaydı. Kefil gösteren veya başkasına kefil olan kişilerin sayılarından elde ettiğimiz yukarıdaki rakamlara, deftere çeşitli nedenlerle kaydedilmemiş olan nüfusun miktarı dahil değildir.

İncelediğimiz tarihte Besni şehir merkezinde bulunan mahalleler, mahallelerde mevcut hane sayıları ve mahallelerin tahmini nüfusları aşağıdaki tablolardan daha net görülebilmektedir.

Mahalle Adı	Bozmekân	Çırçır	Hamra	Meydan	Hacı Kasım	Vusta	Kâhta	Zimmîyân
Hane Sayısı	125	50	233	436	100	121	240	390
Müslüman							1.305 Hane	
Gayrimüslim							390 Hane	
GENEL TOPLAM							1.695 Hane	

Tablo 1. 1846'da Besni'deki Mahalleler ve Hane Sayıları

Mahalle Adı	Bozmekân	Çırçır	Hamra	Meydan	Hacı Kasım	Vusta	Kâhta	Zimmîyân
Hane Sayısı	625	250	1.165	2.180	500	605	1.200	1.950
Müslüman							6.525 Kişi	
Gayrimüslim							1.950 Kişi	
GENEL TOPLAM							8.475 Kişi	

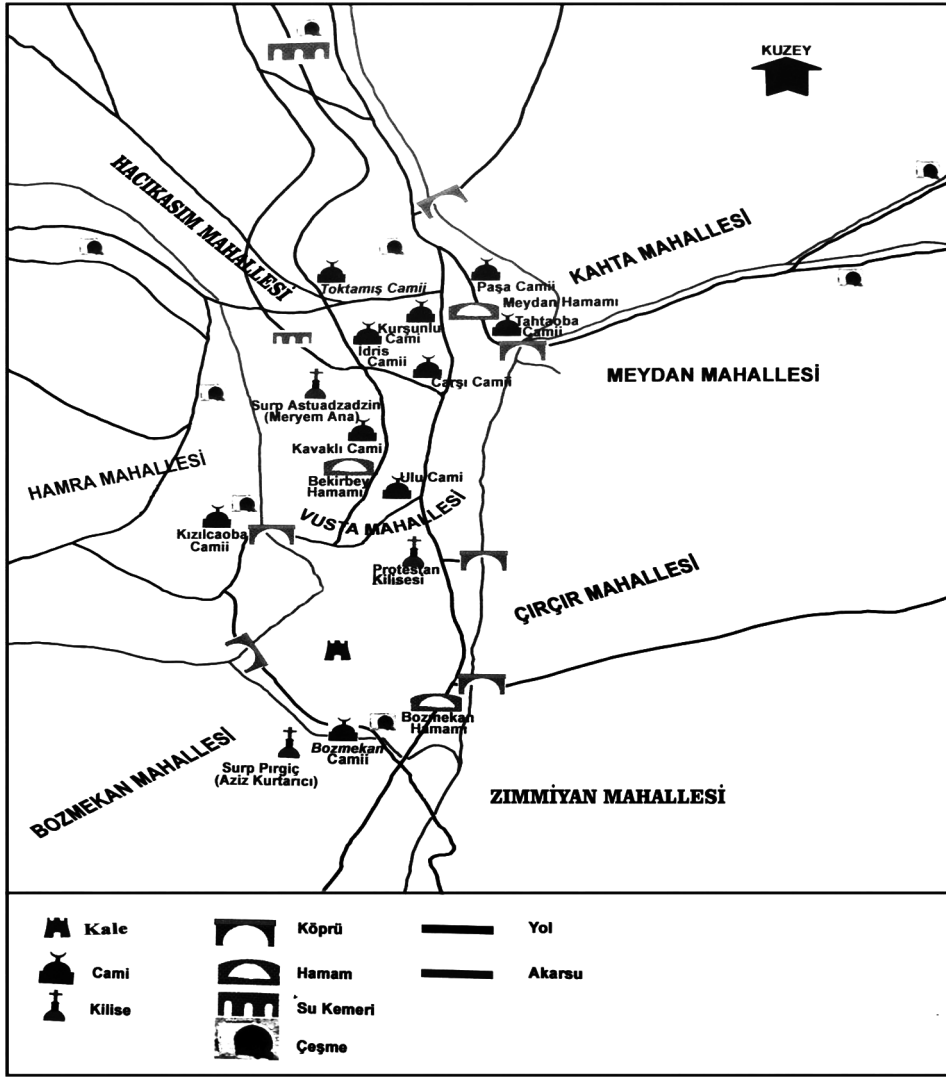
Tablo 2. 1846'da Besni'deki Mahalleler ve Tahmini Nüfus (Hane sayısının 5 katı)

1846 tarihinde Besni’de bulunduğunu düşündüğümüz mülkî ve askerî idareciler, bunların maiyetleri ve kapı halkı, yeniçeri, kale muhafızı ve sipahilere ait bilgiler defterde mevcut değildir. Yine şehirdeki han, hamam gibi yerlerde yaşayanlarla ilgili kayıtlar olmadığı gibi, zikredilen tarihte şehirde mevcut medreselerde kalan müderris ve talebelerin kayıtları da mevcut değildir. Kölelerin de deftere yazılmamış olduğunu belirtmek gerekmektedir. Araştırmacılar toplam nüfusu saptayabilmek için hane sayısının beş katını hesapladıktan sonra, defterlere kaydedilmemiş olan askerî sınıf, tımarlılar ve köleleri hesaba katmak amacıyla, elde ettikleri rakama İstanbul için yüzde yirmi, diğer şehirler için yüzde on oranında bir miktar eklemiştirler¹⁶⁸. Biz de bu durumda, öncelikle, Besni şehir merkezinin toplam nüfusunu tespit etmek için, kefâlet defterine kefil göstermek suretiyle kaydedilmiş olan toplam kişi sayısının beş katını baz aldık. Kayda geçmemiş şahısların sayısına karşılık gelmek üzere, elde ettiğimiz rakama yine bu rakamın yüzde onunu da ilave ettik. Bu durumda elde edilen sayıya, aynı sayının yüzde onu eklendiğinde, yukarıda verilen tablo aşağıdaki gibi değişmektedir.

Mahalle	Bozmekân	Çırçır	Hamra	Meydan	Hacı Kasım	Vusta	Kâhta	Zımmîyân
Hane Sayısı	688	275	1.282	2.398	550	666	1.320	2.145
Müslüman							7.179 Kişi	
Gayrimüslim							2.145 Kişi	
GENEL TOPLAM							9.324 Kişi	

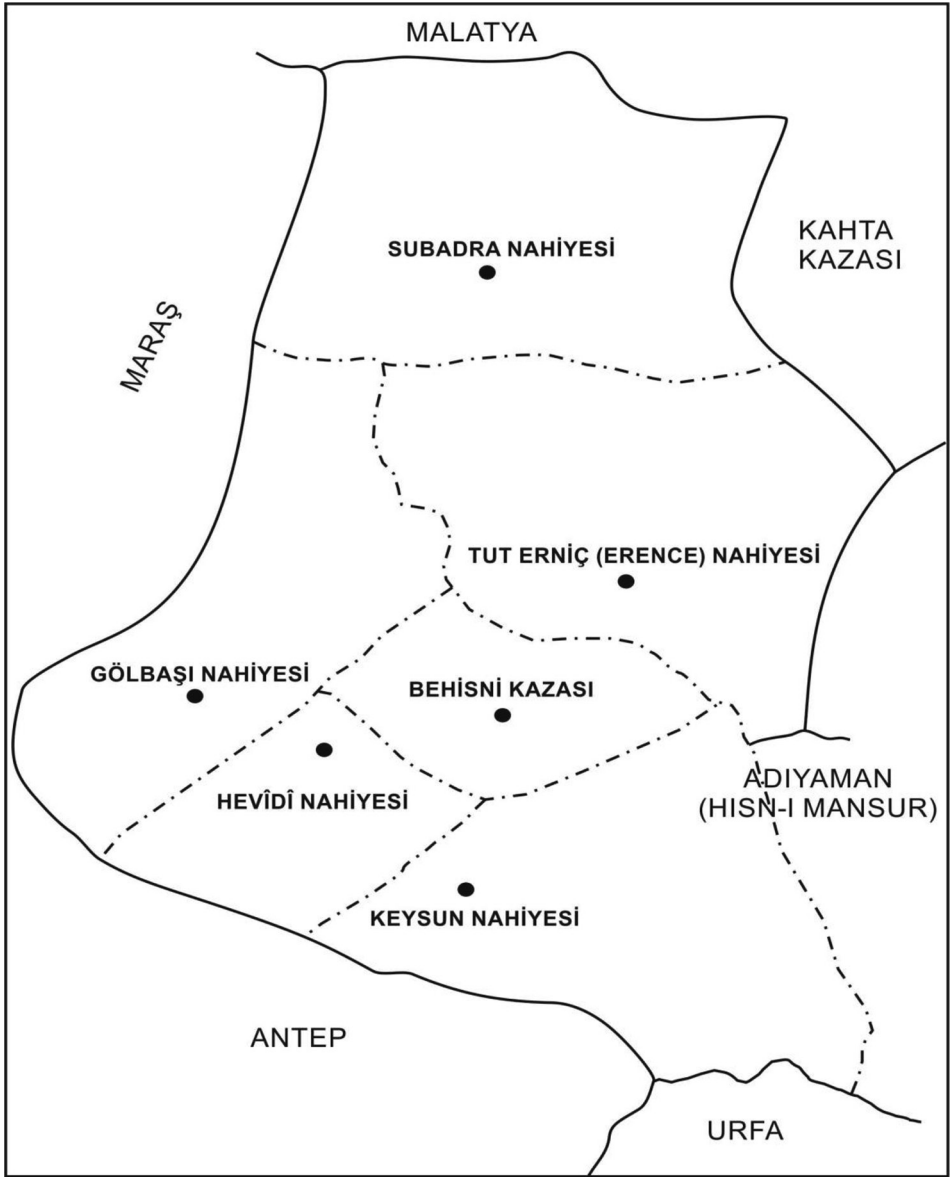
Tablo 3. 1846’da Besni’deki Mahalleler ve Tahmini Toplam Nüfus (%10 Eklenmiş)

168 Behar, *a.g.e.*, s. 5.

Eski Besni şehir krokisi¹⁶⁹.

169 Kroki hazırlanırken Zeyrek ve Zeyrek'in Eski Besni Kent Planı'ndan istifade edilmiştir. Zeyrek, a.g.e., s. 26.

Harita: XIX. Yüzyılda Besni ve Nahiyeleri¹⁷⁰

170 Haritanın çiziminde yardımlarını esirgemeyen değerli dostum Muzaffer Özçiriş'e şükranlarımı sunuyorum.

2. Kırsal Nüfus

Çalışmamıza esas aldığımız kefâlet defteri tanzim edilirken Besni kazası sınırlarında yaşayan kırsal nüfus iki farklı kategoride kayıt altına alınmıştır. Bu kategorilerden ilki nahiye ve köylerde yaşayan ahali, ikincisi konargöçer aşiretlerdir. İlk önce nahiyeler ve nahiyelere bağlı köyler ahali kefile bağlanmış, ardından konargöçerler de bir nahiye olarak köyleriyle birlikte kayıt altına alınmışlardır. Ancak deftere kaydedilen konargöçerlerin iskân edilmiş gruplar olduğu anlaşılmaktadır. Tamamen göçebe hayat süren aşiretler ve gruplar kefâlet kaydı altına alınmamışlardır. Nitekim XIX. yüzyıl ortalarında kaza dahilinde çok sayıda göçebe topluluk yaşarken sadece Hevîdî Aşireti kefâlet kaydı altına alınmıştır. Bu aşiretin de iskân edildiği köyler bellidir. Aşiret mensupları yerleştirildikleri mıntıkada yaylaklar ve kışlaklar arasında yarı göçebe yaşam sürmekteydiler. Nitekim kayıt altına alınanlar Hevîdî Nahiyesi'ne bağlı köylerin ahali olarak deftere yazılmışlardır.

1846 yılında Besni kazasına bağlı beş nahiye ve bu nahiyelere bağlı 95 köy bulunmaktaydı. Bu nahiye ve köylerde kefile bağlanan şahıs sayısı ise 3.633'tür. Nahiyeler, nahiyelere bağlı köyler, buralarda yaşayan ve kefile bağlanan hane reisi sayıları ile toplam nüfusları aşağıdaki tablolarda açık olarak görülebilmektedir.

Nahiye	Keysun	Tut Arniç	Subadra	Gölbashi	Hevîdî
Köy Sayısı	35	14	10	19	17

Tablo 4. 1846'da Besni'ye Bağlı Olan Nahiyeler ve Köy Sayıları

a. Keysun Nahiyesi

Nahiye merkezi Besni'nin güneyinde bulunan bir ovada kurulmuş olan Keysun, Roma döneminde askerî lejyonların bulunduğu Zeugma ile Samsat garnizonları arasındaki yol güzergâhı üzerindeydi. Keysun, bu haliyle Suriye'de bulunan Roma lejyonlarına giden yolun güvenliğini sağlayan bir karakol konumundaydı. Aynı zamanda bölgeden geçen doğu-batı istikametindeki ticaret yollarının geçtiği Keysun, XIX. yüzyılın ortalarında, küçük Keysun Çayı'nın kenarında 15 haneli bir köydü.

İncelediğimiz kefâlet defterinin kayıtlarına göre, Keysun nahiyesine bağlı bulunan 35 köyde toplam 921 hane bulunmaktaydı. Köyleriyle birlikte Keysun

BESNİ

nahiyesinde tahmini olarak 5.066 civarında insan yaşamaktaydı. Kefilleriyle birlikte deftere kaydedilmiş olan nüfusun tamamı Müslüman'dır. Keysun nahiyesinin köyleri, hane sayıları ve tahmini nüfusu aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Köy	Hane	Köy	Hane	Köy	Hane
Atmalı	46	Şambayadı	134	Çomak	21
Çakallu	12	Heznikan	6	Çanakçı	4
Akkuyu	14	Hamatil	5	Karnı Açık	21
Şanakçı [Şenekçi]	75	Sayvıran	22	Kızılin	77
Kara Halil	12	Heznik	9	Yazıbeydili	6
Yesri [Biseri]	10	Ahuri	5	Camuscu	27
Keysun	15	Yarımca	6	Dereli	20
Kargalı	14	Söğütlü	40	Oyratlı	15
Yaylacık	24	Köseceli	21	Kantara	6
Haydar	19	Fal	20	Sofraz	127
Sarıkaya	15	Karakuyu	8	Kılılı	19
Araban Beydili	34	Tokar	12		
TOPLAM	290		288		343
GENEL TOPLAM		35 Köy			921 Hane

Tablo 5. 1846'da Keysun Nahiyesine Bağlı Olan Köyler ve Hane Sayıları

SEYDİ VAKKAS TOPRAK

Köy	Nüfus	Köy	Nüfus	Köy	Nüfus
Atmalı	230	Şambayadı	670	Çomak	105
Çakallu	60	Heznikan	30	Çanakçı	20
Akkuyu	70	Hamatil	25	Karnı Açık	105
Şenekçi [Şanakçı]	375	Sayvıran	110	Kızılin	385
Kara Halil	60	Heznik	45	Yazıbeydili	30
Yesri [Biseri]	50	Ahuri	25	Camuscu	135
Keysun	75	Yarımca	30	Dereli	100
Kargalı	70	Söğütlü	200	Oyratlı	75
Yaylacık	120	Köseceli	105	Kantara	30
Haydar	95	Fal	100	Sofraz	635
Sarıkaya	75	Karakuyu	40	Kılılı	95
Araban Beydili	170	Tokar	60		
TOPLAM	1.450		1.440		1.715
GENEL TOPLAM		35 Köy			4.605 Kişi

*Tablo 6. 1846'da Keysun Nahiyesine Bağlı Olan Köylerin Nüfusu
(Hane Sayısının 5 Katı)*

BESNİ

Köy	Nüfus	Köy	Nüfus	Köy	Nüfus
Atmalı	253	Şambayadı	737	Çomak	116
Çakallu	66	Heznikan	33	Çanakçı	22
Akkuyu	77	Hamatil	28	Karnı Açık	116
Şanakçı	413	Sayviran	121	Kızılin	424
Kara Halil	66	Hezник	50	Yazıbeydili	33
Yesri [Biseri]	55	Ahuri	28	Camuscu	149
Keysun	83	Yarımca	33	Dereli	110
Kargalı	77	Söğütlü	220	Oyratlı	83
Yaylacık	132	Köseceli	116	Kantara	33
Haydar	105	Fal	110	Sofraz	699
Sarıkaya	83	Karakuyu	44	Kılılı	105
Araban Beydili	187	Tokar	66		
TOPLAM	1.595		1.584		1.887
GENEL TOPLAM		35 Köy			5.066 Kişi

Tablo 7. 1846'da Keysun Nahiyesine Bağlı Olan Köylerin Tahmini Toplam Nüfusu (% 10 Eklenmiş)

b. Subadra Nahiyesi

1846 yılında Besni kazasında yapılan kefâlet yoklamasına göre Subadra nahiyesine bağlı 10 köyün ahali kayıt altına alınmıştır. Bu köylerde yapılan kefâlet yoklaması sonucu toplam 505 şahıs kefile bağlanmıştı. Çalışmamızda kefil göstermekle zorunlu tutulan kişileri hane reisi olarak kabul ettiğimizden, nahiyeye dahilinde en az 505 hanenin bulunduğu söylenebilir. Buna göre nahiyeye bağlı köylerde yaşayan nüfusun miktarı tahmini olarak 2.767 kişi civarındaydı. Subadra Nahiyesi'ne bağlı köylerin toplam hane sayıları ve tahmini nüfusu aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Köy	Hane	Köy	Hane	Köy	Hane
Fındık	30	Kazlı	19	Polad	98
Söğüt	18	Harabşehir	16	Erkenek	143
Elmalu	26	Sürgü	90	Çankara	50
				Karabahşlı	15
TOPLAM	74		125		306
GENEL TOPLAM		10 Köy	505 Hane		

Tablo 8. 1846'da Subadra Nahiyesine Bağlı Olan Köyler ve Hane Sayıları

Köy	Nüfus	Köy	Nüfus	Köy	Nüfus
Fındık	150	Kazlı	95	Polad	490
Söğüt	90	Harabşehir	80	Erkenek	715
Elmalu	130	Sürgü	450	Çankara	250
				Karabahşlı	75
TOPLAM	370		625		1.525
GENEL TOPLAM		10 Köy	2.525 Kişi		

Tablo 9. 1846'da Subadra Nahiyesine Bağlı Olan Köylerin Nüfusu (Hane Sayısının 5 Katı)

BESNİ

Köy	Nüfus	Köy	Nüfus	Köy	Nüfus
Fındık	165	Kazlı	105	Polad	539
Söğüt	99	Harabşehir	88	Erkenek	787
Elmalu	143	Sürgü	495	Çankara	275
				Karabahşlı	83
TOPLAM	407		688		1.684
GENEL TOPLAM		10 Köy			2.779 Kişi

Tablo 10. 1846'da Subadra Nahiyesine Bağlı Olan Köylerin Tahmini Toplam Nüfusu (% 10 Eklenmiş)

c. Tut Arniç [Erence] Nahiyesi

Besni kazasına bağlı olan Tut Arniç [Erence] nahiyesinde, 1846 yılında yapılan kefâlet yoklaması sırasında 14 köy kayda geçirilmiştir. Bu köyler ahalisinden 578 hane kefâlet kaydı altına alınmıştır. Buna göre Tut Nahiyesi dahilinde 1846 yılında yaşayan nüfusun toplamı yaklaşık olarak 3.179 kişi civarındaydı.

Köy	Hane	Köy	Hane	Köy	Hane
Salah	32	Sallak	7	Şerefli	14
Meryem Uşağı	24	Tut	288	Davudhan	6
Çiftlik	28	Kazbekân	22	Akviran	6
Havitli	36	Bayıl	32	Börgenek	32
Hus	40	Köseli [Köslü]	11		
TOPLAM	158		360		58
GENEL TOPLAM		14 Köy			578 Hane

Tablo 11. 1846'da Tut Arniç [Erence] Nahiyesine Bağlı Olan Köyler ve Hane Sayıları

SEYDİ VAKKAS TOPRAK

Köy	Nüfus	Köy	Nüfus	Köy	Nüfus
Salah	150	Sallak	35	Şerefli	70
Meryem Uşağı	120	Tut	1.440	Davudhan	30
Çiftlik	140	Kazbekân	110	Akviran	30
Havitli	180	Bayıl	160	Börgenek	160
Hus	200	Köseli [Köslü]	55		
TOPLAM	790		1.800		290
GENEL TOPLAM		14 Köy			2.890 Kişi

Tablo 12. 1846'da Tut Arniç [Erence] Nahiyesine Bağlı Olan Köylerin Nüfusu (Hane Sayısının 5 Katı)

Köy	Nüfus	Köy	Nüfus	Köy	Nüfus
Salah	165	Sallak	39	Şerefli	77
Meryem Uşağı	132	Tut	1.584	Davudhan	33
Çiftlik	154	Kazbekân	121	Akviran	33
Havitli	198	Bayıl	176	Börgenek	176
Hus	220	Köseli [Köslü]	61		
TOPLAM	869		1.980		319
GENEL TOPLAM		14 Köy			3.179 Kişi

Tablo 13. 1846'da Tut Arniç [Erence] Nahiyesine Bağlı Olan Köylerin Tahmini Toplam Nüfusu (% 10 Eklenmiş)

d. Gölbaşı Nahiyesi

1846 yılında, Besni kazasına bağlı olan nahiyelerden biri de Gölbaşı nahiyesiydi. Bu nahiyede yapılan kefâlet yoklaması sırasında, toplam 19 köyün kayda geçirildiği anlaşılmaktadır. Bu köylerde toplam 1.104 hane reisi kafalet kaydı amacıyla deftere kaydedilmiştir. Bu kayıtlara göre kefâlet sayımının yapıldığı sırada Gölbaşı Nahiyesi'nde yaşayan insan sayısı tahmini olarak 6.120 kişi civarındaydı.

Köy	Hane	Köy	Hane	Köy	Hane
Ozan	40	Kenerli	40	Belviran	163
Pehnek	78	Çargan	7	Terbizek	20
Küçük Perveri	34	Balkar	111	Kızılhisar	21
Penbegi	42	Çelik	73	Çilboğaz	20
Burunçayır	145	Çorak	38	Gelbulasın [Gelbelasin]	31
Koristan	25	Cihanşah	2	Tilek	45
Büyük Perveri	177				
TOPLAM	541		271		300
GENEL TOPLAM		19 Köy			1.112 Hane

Tablo 14. 1846'da Gölbaşı Nahiyesine Bağlı Olan Köyler ve Hane Sayıları

SEYDİ VAKKAS TOPRAK

Köy	Nüfus	Köy	Nüfus	Köy	Nüfus
Ozan	200	Kenerli	200	Belviran	815
Pehnek	390	Çargan	35	Terbizek	100
Küçük Perveri	170	Balkar	555	Kızılhisar	105
Penbegi	210	Çelik	365	Çilboğaz	100
Burunçayır	725	Çorak	190	Gelbulasın [Gelbelasin]	155
Koristan	125	Cihanşah	10	Tilek	225
Büyük Perveri	885				
TOPLAM	2.705		1.355		1.500
GENEL TOPLAM		19 Köy			5.560 Kişi

*Tablo 15. 1846'da Gölbaşı Nahiyesine Bağlı Olan Köylerin Nüfusu
(Hane Sayısının 5 Katı)*

Köy	Nüfus	Köy	Nüfus	Köy	Nüfus
Ozan	220	Kenerli	220	Belviran	897
Pehnek	429	Çargan	39	Terbizek	110
Küçük Perveri	187	Balkar	611	Kızılhisar	116
Penbegi	231	Çelik	402	Çilboğaz	110
Burunçayır	798	Çorak	209	Gelbulasın [Gelbelasin]	171
Koristan	138	Cihanşah	11	Tilek	248
Büyük Perveri	974				
TOPLAM	2.977		1.491		1.652
GENEL TOPLAM		19 Köy			6.120 Kişi

*Tablo 16. 1846'da Gölbaşı Nahiyesine Bağlı Olan Köylerin Tahmini
Toplam Nüfusu (% 10 Eklenmiş)*

e. Hevîdî Nahiyesi

Kaynaklardan edindiğimiz bilgilere göre XIX. yüzyılda Besni kazası dahilinde çok sayıda aşiret ve cemaatin yarıgöçebe olarak hayatını idame ettirdiği bilinen bir gerçektir. Göçebe aşiretlerin önemli bir kısmı küçük gruplar halinde, kazanın kırsal kesimlerinde dağınık olarak varlığını devam ettirmekteydi. Sayıca kalabalık olan Hevîdî Aşireti ise Besni'nin güneybatısındaki dağlık alanda iskân ettirilmişti. Hevîdîlerin yerleştirildiği bölge idarî yönden bir nahiye olarak teşkilatlandırılmıştır.

Konargöçer aşiretlerle ilgili olarak incelediğimiz defterde sadece bir aşiretin bilgileri mevcuttur. Hevîdî aşiretiyle ilgili verilen bilgiler tüm konargöçerleri ifade etmemektedir. Çünkü Kocapırlı ve Göçlere köylerine 1840'ta yapılan bir yoklamada tesadüf edilirken, bu köyler 1846 yoklamasının kayıtları arasında yer almamışlardır. Bu aşiret organizasyonunun nüfusu daha fazla olmalıdır. Ayrıca Besni sınırlarında Rişvanlar¹⁷¹ gibi kalabalık aşiret yapılarının varlığı bilinmekle birlikte, incelediğimiz kefâlet defterinde Hevîdî dışındaki konargöçer aşiretlerle ilgili herhangi bir kayıt yoktur.

Nüfus yoklamalarında göçebe aşiretlerin ve bazı bölgelerin çoğu kez sayılmadığı yada çeşitli nedenlerle sayılmadığı gerçeğini hatırlatan araştırmacılar, nüfusun noksan kısmının tutarlı bir hata payı ile düzeltilebileceğini ifade etmiştir¹⁷². Dolayısıyla Besni'nin, XIX. yüzyıl ortalarındaki nüfusunu tespit edebilmek için defterde kaydı olmayan aşiretlerin nüfusu için tahmini bir rakam tespit ederek toplam sayıya eklemek gerektirmektedir¹⁷³.

Besni kazasının güneybatısındaki dağlık alanda yurt edinmiş olan Hevîdî Aşireti, *Hevîdî Nahiyesi* olarak teşkil edilmiş ve nahiye olarak idare edilmekteydi. Bununla birlikte aşiret bölgede konargöçer yaşam tarzını idame ettirmekteydi. Hevîdîler tamamıyla göçebe değillerdi. Aşiret aslında yerleşik düzende yaşamaktaydı. Ancak hayvancılıkla geçimlerini sağladıklarından, bölgenin dağlık yapısının da bir gereği olarak yaylaklar ve kışlaklar arasında yer değiştirmekteydiler. Kışıl, daha ılık olan vadi ve düzlüklerdeki köylerde geçirmekte, yazın ise daha serin ve otlakları bol olan yaylalara göç etmekteydiler. Hevîdîler, 1846 yılında

171 Söylemez, *a.g.e.*; Toprak, *a.g.m.*

172 Karpat, *a.g.e.*

173 Bu çalışmada kayda geçmemiş konargöçer aşiretlerin tahmini nüfusu için toplam sayıya ayrıca bir miktar eklenmemiştir.

yapılan kefâlet yoklamasına tabi tutulmuşlardır. Yoklama 1846 yılı başları ile Nisan ayı arasında gerçekleştirildiği için aşiret mensupları henüz yaylaklara çıkmadan köylerinde sayılmışlardır. Bu sayıma göre Hevîdî nahiyesinde 17 köy ve 530 hane mevcuttu. Belirtilen tarihte Hevîdî Nahiyesi'nde yaşayan nüfusun tahmini miktarı 2.920 kişi civarındaydı.

Köy	Hane	Köy	Hane	Köy	Hane
Kız Oğlan	10	Sarıyaprak	32	Boncuk	12
Nasırlı	48	Zirce	7	Eskiköy, Bereketli, Kosalı	103
Gedikli	18	Kocabeydili	13	Suvarlı	166
Karakuyu	33	Mamdika [Mamadika]	13	Eskiköy - Birişme	26
Uzunkuyu	19	Kitiş	24	Sugözü	13
Cencere	32	Birişme	27		
TOPLAM	160		116		254
GENEL TOPLAM		17 Köy			596 Hane

Tablo 17. 1846'da Hevîdî Nahiyesine Bağlı Olan Köyler ve Hane Sayıları

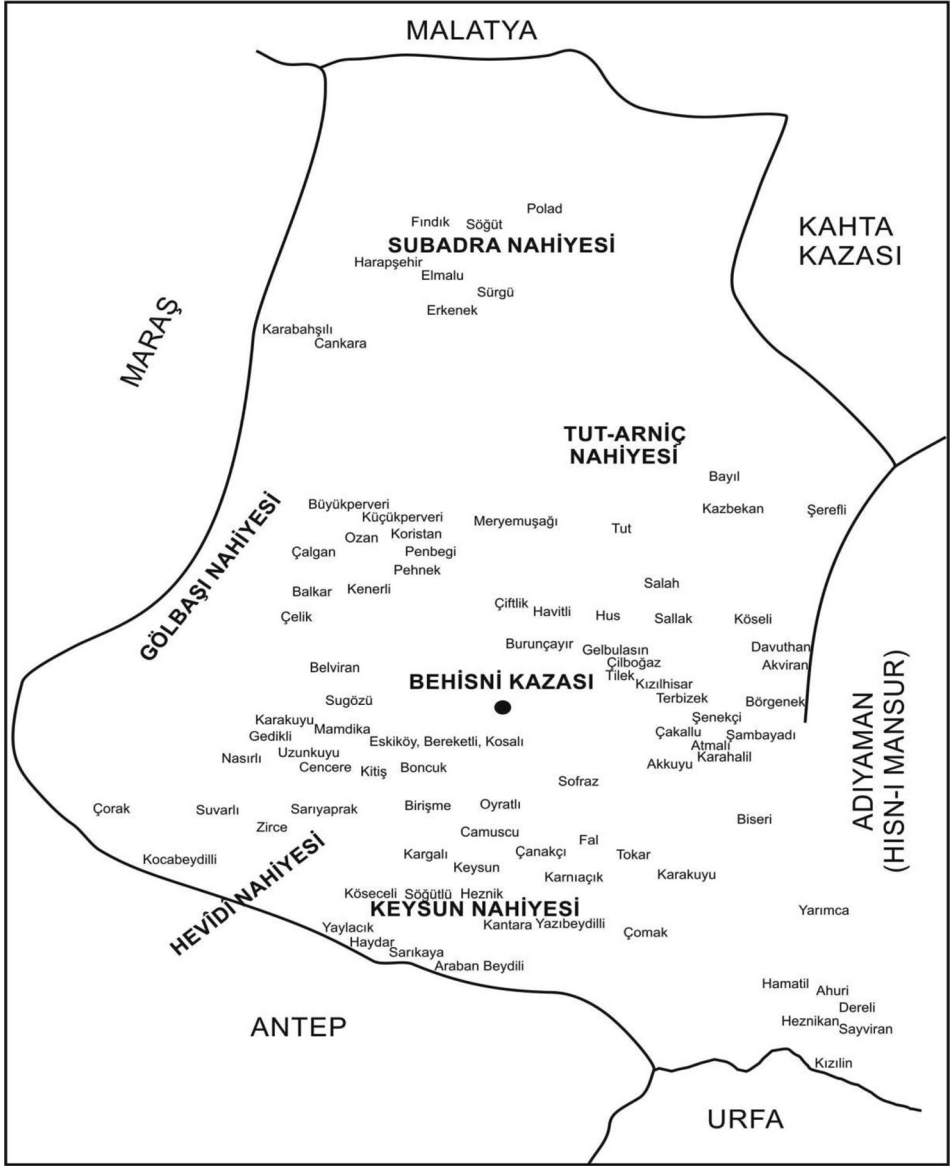
BESNİ

Köy	Nüfus	Köy	Nüfus	Köy	Nüfus
Kız Oğlan	50	Sarıyaprak	160	Boncuk	60
Nasırlı	240	Zirce	35	Eskiköy, Bereketli, Kosalı	515
Gedikli	90	Kocabeydili	65	Suvarlı	830
Karakuyu	165	Mamdika [Mamadika]	65	Eskiköy Tabi'-i Birişme	130
Uzunkuyu	95	Kitiş	120	Sugözü	65
Cencere	160	Birişme	135		
TOPLAM	800		580		1.540
GENEL TOPLAM		17 Köy			2.920 Kişı

Tablo 18. 1846'da Hevidi Nahiyesine Bağlı Olan Köylerin Tahmini Toplam Nüfusu (5 Katı)

Köy	Nüfus	Köy	Nüfus	Köy	Nüfus
Kız Oğlan	55	Sarıyaprak	176	Boncuk	66
Nasırlı	264	Zirce	39	Eskiköy, Bereketli, Kosalı	567
Gedikli	99	Kocabeydili	72	Suvarlı	638
Karakuyu	182	Mamdika [Mamadika]	72	Eskiköy Tabi'-i Birişme	143
Uzunkuyu	105	Kitiş	132	Sugözü	71
Cencere	176	Birişme	149		
TOPLAM	881		640		1.485
GENEL TOPLAM		17 Köy			3.006 Kişı

Tablo 19: 1846'da Hevidi Nahiyesine Bağlı Olan Köylerin Tahmini Toplam Nüfusu (% 10 Eklenmiş)

Harita: XIX. Yüzyılda Besni Nahiye ve köyleri¹⁷⁴

174 Haritanın çiziminde yardımlarını esirgemeyen değerli dostum Muzaffer Özçirşi'e şükranlarımı sunuyorum.

B. Besni Nüfusu Hakkında Genel Bir Değerlendirme

Yukarıdaki tablolarda verilen istatistikî bilgiler 1846 yılı başlarında Besni’de yapılan kefâlet yoklaması sırasında tutulan defterin değerlendirilmesi sonucu elde edilmiştir. Öncelikle incelediğimiz defterin bir nüfus defteri olmadığını belirtmekte fayda vardır. Kefile bağlama uygulaması nedeniyle kaza sınırları dâhilinde bulunan tüm reşit fertler kayda geçirildiği için, incelememize esas olan kefâlet defteri, nüfus tespitinde önemli bir kaynak niteliğindedir. Yine de elde edilen rakamlar Besni kazasının 1846 yılındaki toplam nüfusunu kesin olarak ifade etmekten oldukça uzaktır. Bu bilgilerden yola çıkarak XIX. yüzyıl ortalarında şehirde yaşayan nüfus hakkında ancak tahmin yürütebilmekteyiz. Gerçek şu ki, defterin verdiği bilgiler nüfus sayımı sonucu elde edilmiş veriler değildir. Elimizdeki veriler güvenlik amaçlı düzenlenmiş olan bir kefâlet yoklamasının kayıtlarıdır. Bunlara ilave olarak Besni’de yaşamalarına rağmen, defterde kayıtlı zümrelerin dışında kalan bazı grupların kefâlet yoklamasına tabi tutulmadığı ve kaydedilmediği, defterdeki verilerin değerlendirilmesi sonucu anlaşılmıştır. Dolayısıyla tahmini nüfus rakamı belirlenirken ortaya çıkacak sayılara kesin sonuç gözüyle bakılmamalıdır. Ancak bahsi geçen tarihlerde, günümüz modern sayımlarında olduğu gibi gerçek nüfusu belirleyen yöntemler henüz kullanılmadığı için, elde edilen sonuçlar gerçeğe en yakın veriler olarak kabul edilebilir. Elde edilen sonuçlar ışığında bahsi geçen dönemin nüfusu hakkında değerlendirmeler yapılabilir.

İncelediğimiz defterin içerdiği nüfus bilgilerinin, çeşitli zümrelerin kaydedilmemiş olması nedeniyle, eksik olduğu yukarıda belirtilmiştir. Defterdeki kayıtlar arasında, Besni kazasının yöneticilerinin ve ailelerinin yoklama bilgileri bulunmadığı gibi, bunların maiyetlerindeki kimselerin ve kapı halkının bilgileri de mevcut değildir. Kamu hizmetlerini yürüten kadı, müftü, subaşı ve yeniçeri gibi görevliler deftere kaydedilmemiştir. Şehrin güvenlik ve asayişle görevli askerî zümrenin, kale muhafızlarının ve sipahilerin yoklama bilgileri de mevcut değildir. Defter, şehirde mevcut olan medrese, rüştiye ve sıbyan mekteplerinde ders veren hocaların kayıtlarını içermediği gibi medreselerde öğrenim gören talebelerin bilgilerine de yer vermemektedir. İstisna olarak Tut nahiyesindeki sıbyan mektebinin hocası *Muallim-i Sıbyan Molla Ömer* ibaresiyle defterde kayıtlıdır. Kaza dâhilindeki han, hamam ve kahvehane gibi yerlerde kalanlar da deftere kaydedilmemiştir. Yine şehirde bulunan kölelerle ilgili herhangi bir kayıt da defterde yer almamaktadır.

Şehrin nüfusunun tam olarak tespit edilebilmesi için yukarıda sayılan gruplara mensup insan sayısının da muhakkak bilinmesi gerekmektedir. Ancak yukarıda sayılan zümrelerin çoğunun kefâlet yoklamasından muaf tutulduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bunlar deftere kaydedilmedikleri için kaç kişi olduklarını kesin olarak tespit etmek mümkün olmamıştır. Bu nedenle şehrin toplam nüfusunu kesin olarak belirlemek oldukça zordur. Bütün bunlara ek olarak adı geçen zümreler dışında, çeşitli nedenlerle deftere kaydedilmemiş kimselerin olabileceğini de hesaba katmak gerekir. Kefil bulamadıkları için gizlenenler olabileceği gibi, çeşitli suçlar dolayısıyla firarda olup sayımda hazır bulunmayan kimselerin olma ihtimali de oldukça yüksektir.

Çalışmamıza esas aldığımız 1846 yılında yapılan kefâlet yoklamasının kış mevsiminde yapıldığı dikkate alınır, yoklamacı veya yoklamacıların mevsimsel şartlardan dolayı tüm yerleşim birimlerine gitmemiş olabileceğini de hatırdan çıkarmamak gerekir. Dolayısıyla nüfusun eksik yazılmış olma ihtimali yüksektir. Nitekim bu sayımdan altı yıl önce, 1860 (hicrî 1256) yılında yapılmış olan nüfus sayımında mevcut olan ve sayım defterine kaydedilen bazı köylerin 1846 yoklamasında gösterilmemesi bu şüpheyi doğrular niteliktedir¹⁷⁵. Nitekim 1840 yılında yapılan nüfus sayımında Keysun nahiyesinin Çengezor [Çengehor], Zurnaci, Başlı, Yalankoz, Bostancık, Horik, Hozgoşi, Balka, Beşir [Beşiri], Bahri, Göyünderme [Gondırma], Yusuf, Alişar, Levzin, Kara Musalı ve Araplar köyleri kaydedilmişken, 1846'da yapılan kefâlet yoklamasına bu köyler dâhil edilmemiştir. Yine 1840 yoklamasında iki Söğütlü köyü yer alırken, 1846'da bu köylerden sadece biri kaydedilmiştir¹⁷⁶. Subadra nahiyesinde 1840 sayımında kaydedilen Kazgân, Kayacık ve Mezraa köyleri 1846 yoklamasında yer almamıştır. Gölbaşı nahiyesinde bulunan Adil (Adil Kılılı) ve Abdallar köyleri önceki sayımda gösterildiği halde 1846 kefâlet defterinde gösterilmemiştir. Hevîdî nahiyesinin ise Kocapırlı ve Göçlere köyleri 1840 sayımında kayıtlara geçmiş olmalarına rağmen 1846 yoklamasının kayıtları arasında yer almamışlardır.

Yukarıdaki gerekçelerden anlaşılacağı üzere, incelediğimiz kefâlet defterinden elde edilen rakamların Besni kazasının kesin nüfusunu ifade etmekten oldukça uzak olduğu ortadadır. Ancak incelediğimiz tarihe ait Osmanlı şehirlerinin kesin nüfus istatistiklerinin de bulunmadığı bilinmektedir. Dolayısıyla mevcut nüfus ve kefâlet defterlerindeki veriler, incelediğimiz dönemin nüfus tahminleri için oldukça önem arz etmektedirler. Bu verilerden kesin nüfus rakamları elde

175 BOA, NFS.d., 2696.

176 BOA, NFS.d., 2696.

edilememekle birlikte, şehrin XIX. yüzyıl ortalarındaki nüfusu hakkında gerçekçi tahminler yapmaya yardımcı olan önemli bilgiler çıkarılabilmektedir.

Besni'nin XIX. yüzyıl ortalarındaki nüfusunu tahmini olarak tespit etmek amacıyla yukarıda çeşitli tablolar oluşturduk. Şehir merkezinden başlayarak tüm yerleşim yerlerinin isimleri, sayıları ve bu yerleşim yerlerinde yaşayan hane reislerinin defterdeki sayılarını ayrı ayrı tablolarda gösterdik. Tarihi nüfus istatistikleriyle uğraşan bilim insanlarının izlediği yolu izleyerek hane halkı sayısını tespit etmeye çalıştık. Bunun için hane reisi sayısının beş katını esas aldık. İkinci olarak şehirde kayda geçmemiş olan yöneticiler, yöneticilerin maiyetleri, ümeranın kapı halkı, askerî zümreler, medrese öğrencileri, han ve hamamlarda kalanların sayısına karşılık gelmek üzere elde ettiğimiz rakamlara yüzde onluk bir sayı ilave ettik. Buna göre Besni şehir merkezinin 1846 kefâlet yoklaması sırasında, biri gayrimüslimlerin mahallesi olmak üzere sekiz mahallesinde, kayda geçen aile reisleri esas alınarak tespit edilmiş olan toplam nüfusu 9.268 kişidir. Bu nüfusun 2.240 kişisi gayrimüslimdir. Gayrimüslim nüfusun tamamının Ermeni olduğu bilinmektedir. Nüfusun geriye kalan 7.128 kişisi Müslümandır. Bu verilerden hareketle 1846 yılında Besni'de yaşayan şehirli nüfusun yaklaşık olarak dörtte birinin Ermeni olduğu ortaya çıkmaktadır. Defterde, şehir merkezi dışında gayrimüslim nüfus bulunup bulunmadığıyla ilgili bilgi verilmemektedir. Ancak 1840 tarihli nüfus defterinde Besni'nin bazı köylerinde gayrimüslim nüfusun yaşadığına dair kayıtlara tesadüf edilmektedir. Örneğin adı geçen nüfus defterindeki kayıtlara göre Gölbaşı nahiyesinin Belviran köyünde 22 gayrimüslim aile yaşamaktadır¹⁷⁷.

1846 yılı kefâlet yoklaması verilerine göre Besni'nin nahiye ve köylerinin nüfusu için tespit edilen sonuçlar şöyledir: 35 köyün bağlı bulunduğu Keysun nahiyesinin tahmini toplam nüfusu 5.066 kişi; 10 köyün bağlı bulunduğu Subadra nahiyesinin tahmini toplam nüfusu 2.779 kişi; 14 köyün bağlı bulunduğu Tut-Arniç (Erence) nahiyesinin tahmini toplam nüfusu 3.179 kişi; 19 köyün bağlı bulunduğu Gölbaşı nahiyesinin tahmini toplam nüfusu 6.120 kişi; 17 köyün bağlı bulunduğu Hevîdî nahiyesinin tahmini toplam nüfusu 3.006 kişidir.

Elde ettiğimiz verilere göre Besni kazası ve bağlı bulunan nahiye ve köylerin toplam nüfusu 29.418 kişidir. Bu nüfustan 9.268 kişi şehir merkezinde, 20.150 kişi de kırsal kesimde yaşamaktadır. Bu veriler, defterdeki kayıtlardan hareketle tahmini olarak elde edilmiş bilgiler olduğu için, rakamların yuvarlatılmasında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır. Elde ettiğimiz verileri değerlendirerek

177 BOA, NFS.d., 2696.

Besni kazasının 1846 yılındaki toplam nüfusunun yaklaşık olarak 30 bin kişi olduğunu söyleyebiliriz. Bu nüfusun yaklaşık olarak 10 bini şehirli ve 20 bini kırsal nüfustur. Buna göre, XIX. yüzyıl ortalarında Besni nüfusunun üçte ikisi nahiye ve köylerde, üçte biri de şehirde yaşamaktaydı.

Yukarıda verilen rakamların 1846 tarihli bir kefâlet defterindeki verilerden hareketle tahmini olarak elde edildiğini ayrıca vurgulamak gerekmektedir. Verilen rakamların kesin nüfus verileri olmadığını belirtmeliyiz. Ancak bu bilgiler, belirtilen tarihteki nüfusla ilgili bir değerlendirme yapmamıza yardımcı olabilecek kesin ve net verilerdir. Yine kırsal kesimde yoklamaya tabi tutulmamış ve kayda geçirilmemiş olan kesimin toplam kaç kişi olduğunu tahmin etmeye yarayacak herhangi bir yöntem ve ipucu tespit edemediğimizi belirtmek gerekmektedir. Defterde yer almayan yönetici ve askerî kesimler, yöneticilerin maiyetleri, köleler, yabancılar, medreselerde yatılı olarak öğrenim gören öğrenciler ve geçici olarak Besni kazası dâhilinde yaşayan kimselerin sayıları kesin olarak bilinmediğinden, adı geçen zümreler için tahmini nüfusa yüzde 10'luk bir rakam ilave etmeyi uygun bulduk. Ancak bu ilave edilen rakamın kayda geçirilmemiş tüm kesimleri karşılamaktan uzak olduğunu belirtmekte fayda vardır.

1. 1262/1846 Tarihinde Besni Kazasındaki Mahalle ve Köy Muhtarları

Kefâlet yoklaması sırasında mahalle ve köyler deftere kaydedilirken muhtarların da hazır bulunmaları gerekmektedir. Muhtarlar kendilerine kefil göstermek zorunda oldukları gibi mahallelerindeki bazı kimselere de kefil olurlardı. Muhtarlar ayrıca kefâlet listeleri tamamlandıktan sonra hazırlanan kefâlet senetlerine imam ve ihtiyar heyeti ile birlikte mühürlerini basar ve listedeki şahısların hepsine topluca kefil olurlardı. İncelediğimiz kefâlet senedinin düzenlendiği dönemde, mahalle ve köylerde *muhtâr-ı evvel* ve *muhtâr -ı sâni* olmak üzere ikişer muhtar görev yapmaktaydı. Defterdeki kefâlet senetlerinin tümünde her iki muhtarın da mühürleri mevcuttur. Ancak kefâlet listelerinin çoğunda muhtarların unvanları isimlerinin önünde yazılmamıştır. Mühürlerde de isimleri mevcut değildir. Muhtarların listelere kaydedildiği kefalet senetlerindeki mühürlerden kesin olarak anlaşılacakla beraber, çoğunun unvanı yazılmadığından çalışmamızda, tüm muhtarların isimlerini tespit etmek imkânı bulunamamıştır. İsimleri tespit edilen mahalle ve köy muhtarlarının listesi aşağıda verilmiştir.

2. Mahalle ve Köy Muhtarları Listesi

<u>Mahalle</u>	<u>Muhtarın İsmi:</u>
Bozmekân	Muhtâr-ı evvel Tayyîb Efendi
Çırçır	Muhtâr-ı evvel Hüseyin bin Hüseyin
Hamra	(Mührü var ancak ismi tespit edilememiştir.)
Meydan	(Mührü var ancak ismi tespit edilememiştir.)
Vusta	(Mührü var ancak ismi tespit edilememiştir.)
Kâhta	(Mührü var ancak ismi tespit edilememiştir.)
Zımmîyân	(Mührü var ancak ismi tespit edilememiştir.)

<u>Köy</u>	<u>Muhtarın İsmi:</u>
Şenekçi	Muhtâr-ı evvel Ahmed bin Mustafa Kahya
Şambayadı	Muhtâr-ı evvel Ömer
Söğütlü	Muhtâr-ı evvel Ali Kahya
Köseceli	Muhtâr-ı evvel Ömer Kahya oğlu Murtaza
Fal	Muhtâr-ı evvel Hüseyin
Fındık	Muhtâr-ı evvel İbrahim bin Çelebi
Söğüt	Muhtâr-ı evvel İbiş bin Süleyman
Elmalu	Muhtâr-ı evvel Molla Mehmed bin Molla Ali
Harabşehir	Muhtâr-ı evvel Asaf bin İbrahim
Sürgü	Muhtâr-ı evvel Maho bin Hasan
Polad	Muhtâr-ı evvel Molla Ali bin Molla Bekir
Polad	Muhtâr-ı sâni Kel Hüseyin
Erkenek	Muhtâr-ı evvel Osman Kahya bin Mustafa
Çankara	Muhtâr-ı evvel Hasan Kahya bin Balice
Salah	Muhtâr-ı evvel Mehmed bin Darıcı
Salah	Muhtâr-ı sâni Nasır bin Cuma
Hus	Muhtâr-ı evvel Ömer bin Çopur
Sallak	Muhtâr-ı evvel Mustafa bin Ali Kahya
Tut	Muhtâr-ı evvel Tozo oğlu Osman Ağa
Tut	Muhtâr-ı sâni Molla Ahmed
Köseli (Köslü)	Muhtâr-ı evvel Hasan Kahya bin Mehmed
Şerefli	Muhtâr-ı evvel Ali bin Kabır oğlu
Börgenek	Muhtâr-ı evvel Halil Kahya bin Murad

Pehnek	Muhtâr-ı Evvel Kel İbiş bin Abo
Küçük Perveri	Muhtâr-ı evvel İbiş bin Deli Mehmed
Büyük Perveri	Muhtâr-ı evvel Mustafa bin Mehmed Kahya
Penbegi	Muhtâr-ı evvel Ömer bin Memiş Kahya
Burunçayır	Muhtâr-ı Evvel Süleyman bin Aziz
Kenerli	Muhtâr-ı evvel Çiftçi Osman bin Hüseyin
Balkar	Muhtâr-ı evvel Çiftçi Ceng Hüseyin bin İsmail Kahya
Çelik	Muhtâr-ı evvel Şerif bin Mehmed
Belviran	Muhtâr-ı evvel Halil bin Resül
Tilek	Muhtâr-ı evvel Battal Ağa
Nasırlı	Muhtâr-ı evvel Vakkas Ağa

3. 1262/1846 Tarihinde Besni Kazasındaki Mahalle ve Köy İmamları

Kefile bağlama kurallarına göre imamların mutlaka kefâlet defterine kaydedilmesi gerekmektedir. İmamlar kendilerine kefil göstermek zorunda oldukları gibi, mahallelerindeki bazı kişilere de kefil olurlardı. Ayrıca kefâlet listeleri tamamlandıktan sonra hazırlanan kefâlet senetlerine muhtarlar ve ihtiyar heyeti ile birlikte mühürlerini basar ve listedeki şahısların hepsine topluca kefil olurlardı.

Besni’de, 1846 yılında yapılan kefâlet yoklamasına imamların da katıldığı defterdeki kayıtlardan anlaşılmaktadır. Ancak incelediğimiz defterin ihtiva ettiği kayıtlara göre bazı mahalle ve köylerin imamlarının isimlerini tespit etmek mümkün olmamıştır. Kefâlet listelerinin sonuna ilave edilen kefâlet senetlerinin tümünün altında imamların mühürleri mevcuttur. Bu bilgiden de anlaşılabilir gibi, listeler tanzim edilirken gerekli intizamın gösterilmeyerek imamların unvanlarının isimlerinin önüne yazılmadığı anlaşılmıştır. İsimleri tespit edilen imamların listeleri aşağıda verilmiştir. İmamlarının ismi tespit edilemeyen köylerin isimleri listede alınmamıştır.

4. Mahalle ve Köy İmamları Listesi

<u>Mahalle</u>	<u>İmamın Adı</u>
Bozmekân	Hafız Mustafa Efendi bin Ali Efendi
Çırçır	Mehmed Efendi bin Sebâhî Hoca
Hamra	Abdullah Efendi bin Ali Hoca
Meydan	(Mührü var ancak ismi tespit edilememiştir.)
Vusta	(Mührü var ancak ismi tespit edilememiştir.)
Kâhta	(Mührü var ancak ismi tespit edilememiştir.)

<u>Köy</u>	<u>İmamın Adı</u>
Şenekçi	Molla Hasan
Şambayadı	Hacı Mehmed Efendi bin Sarı Molla Oğlu
Sofraz	Halil Efendi bin Halil
Söğüt	Molla Mehmed bin Hanefi
Sürgü	Molla Ali bin Temurcu
Polad	Hüseyin Efendi bin Hacı Hüseyin Efendi
Erkenek	Molla Mehmed bin Hüseyin
Karabahşlı	Molla Yusuf bin Molla Osman
Salah	Molla Hasan bin Abdulgani
Tut	Osman Efendi bin Abdurrezzak
Pehnek	Molla Bekir
Büyük Perveri	Molla Mehmed bin Molla Mehmed
Küçük Perveri	Molla Bekir
Burunçayır	Molla Hüseyin bin Hanefi Hoca
Balkar	Molla Ali bin Molla Ali
Çelik	Molla Mehmed bin Mahmud Ağa
Belviran	Molla Mehmed bin Molla Hüseyin
Suvarlı	Molla Mehmed bin Molla Ali

5. 1262/1846 Tarihinde Besni’de Dini Unvan Kullanan Kişiler

XIX. yüzyıl ortalarında Besni kazası dahilinde yaşayan insanlardan önemli bir kısmının dinî anlamı olan isim ve unvanlar kullandıkları incelediğimiz defterde yer alan bilgiler arasındadır. Kayıtlardan, insanların azımsanmayacak bir kısmının *hacı, molla, sofî, şeyh, imam, faki, hafız* ve *keşiş* gibi adları kullandıkları tespit edilmiştir. Bu lakap ve unvanların insanlar tarafından isim olarak mı, yoksa dinî bir unvan olarak mı kullandıklarını kesin olarak tespit etmek mümkün görünmemektedir. Defterde, bu kelimeler genellikle şahısların isimlerinden önce yer almıştır. Bazen de isim olarak kullanılmışlardır. Adı sadece *Hacı, Molla* veya *Sofî* olan insanların sayısı azımsanmayacak kadar fazladır.

Yukarıda bahsedilen ibarelerin unvan olarak kullanıldığı, özellikle iki isimli olan şahısların isimlerinden birinin adı geçen kelimelerden biri olduğu dikkate alınır, kabul edilebilir. Yine Besni’de ekonomik durumu iyi ve hali vakti yerinde olan kişilerin dinî bir ibadet olan hac görevlerini yerine getirdikten sonra *hacı* unvanını kullandıkları kolaylıkla tahmin edilebilir. Bunun gibi medresede veya bir alimin yanında öğrenim göyerek belli bir bilgi seviyesine ulaşan kişilerin

molla veya *faki*, bir tarikata devam eden kişilerin *sofi* ve Kur'ân'ı ezberlemiş olan kişilerin *hafız* unvanlarını kullandığı düşünülebilir. Besni şehrinde ve Besni'ye bağlı nahiye ve köylerde yukarıda sayılan unvanları kullanan kişilerin sayısı yerleşim birimlerine göre aşağıdaki tablolarda açık olarak görülmektedir.

Hacı, Molla, Sofi, Hafız ve Faki Unvanlı Kişilerin Mahallelere Dağılımı						
Mahalle-Unvan	Hacı	Molla	Sofi	Hafız	Şeyh	Faki
Bozmekân	17	8	2	2		
Hamra	22	7	1	1		3
Çırçır	4	2			2	
Meydan	39	19		5	3	
Hacı kasım	11	1			1	
Vusta	14	4		3		
Kâhta	9	6		2	1	
TOPLAM	116	47	3	13	7	3
GENEL TOPLAM						189

Tablo 20. Besni şehir merkezinde Hacı, Molla, Sofi, Şeyh, Hafız ve Faki unvanı kullanan şahıslar

BESNİ

Hacı, Molla, Sofi, Hafız ve Faki Unvanlı Kişilerin Köylere Göre Dağılımı						
Köy-Unvan	Hacı	Molla	Sofi	Hafız	Şeyh	Faki
Atmalu	2	4				
Şenekçi	3	2				
Biseri [Yesri]	2	1				
Şambayadı	9	10				
Kızılın		6				
Camuscu	4	1				
Keysun	1					
Araban Beydili	1	1				
Söğütlü	3					
Yaylacık		2				
Haydar		2				
Yarımcı		2				
Karakuyu		2				
Dereli		1				
Köseceli	1					
Sofraz	4	5		1		
Fındık	1	2				
Polad	8	4	1			
Söğüt		2				
Elmalu		3				
Sürgü		4				
Erkenek		3				
Çiftlik	1					
Havitli	2					2
Tut	10	22	2	2	1	
Karabahşlı		1				
Ozan	1					
Akviran	1					

SEYDİ VAKKAS TOPRAK

Pehnek	1	6				
Köseli		1				
Bayıl	2	4				
Hus		2				
Salah		3				
Küçük Perveri	1	3				
Penbegi	1					
Burunçayır	1	4				
Büyük Perveri	4	12				
Balkar	2	4				
Çelik	1	1				
Belviran	8	3				
Kızılhisar	1					
Gelbelasin	1					
Uzunkuyu	1	1				
Kitiş	1					
Birişme	2					
Tilek		1				
Nasırlı		1				
Eskiköy	1					
Suvarlı	1	3			4	
Fal			1			
Akkuyu					1	
Heznikan				1		
Hamatil				1		
TOPLAM	83	129	4	4	6	2
GENEL TOPLAM						228

Tablo 21. Besni kazasına bağlı nahiye ve köylerde Hacı, Molla, Sofi, Hafız ve Faki unvanı kullanan şahıslar

IV. ESNAF VE SANATKÂRLAR

A. XIX. Yüzyıl Ortalarında Besni’de Bulunan Esnaf Kolları

İncelediğimiz 1846 yılına ait kefâlet defterinde esnaf kollarına ayrıca özel bir bölüm ayrılmamıştır. Ancak kefilleriyle birlikte deftere kaydedilen şahısların bazılarının isimlerinden önce meslekleri de deftere kaydedilmiştir. Eski toplumlarda insanlar çoğunlukla yaptıkları iş ve meslekle anılmaktaydı. Besni’de yaşayan insanların çoğunun da meslekleriyle tanındığı uzak olmayan bir ihtimaldir. Meslek isimleri, şahısların isimlerinden önce ayırt edici bir özellik olarak deftere yazılmıştır. Bu sayede şehirde icra edilen meslekler ve iş kolları hakkında bilgi edinebildiğimiz gibi yörenin geçim kaynaklarını da tespit edebilmekteyiz.

İncelediğimiz defterde kayıtlı olan tüm şahısların mesleklerinin yazılı olmadığını da belirtmekte yarar vardır. Şehir merkezinde yaşayanların çoğunun mesleği yazılmışken kırsal kesimdeki nahiye ve köylerde yaşayanların çoğunun meslekleri kaydedilmemiştir. Defterdeki verilerden hareketle tespit etmeye çalıştığımız meslek ve iş kolları ile esnaf sayıları kesin rakamlar değildir. Elde ettiğimiz sayılar sadece defterde kayıtlı olanlardır. Kesin sayıların daha fazla olduğunu kolaylıkla tahmin edebileceğiz durumdayız. Ancak bu çalışmada meslek, iş kolları ve esnaf sayıları herhangi bir tahmini miktar eklemeyen, defterde olduğu gibi verilmiştir.

Araştırmamıza kaynaklık eden Besni Kefâlet Defterine göre, XIX. yüzyıl ortalarında Besni yöresinde mevcut olan meslek ve iş kollarının büyük bir kısmı şehir merkezinde icra edilmekteydi. Kırsal kesimde ise çeşit olarak daha az iş kolu mevcuttu. Defter kayıtlarına göre Besni şehir merkezinde 60 iş ve meslek icra edilmekteydi. Bu mesleklerden 30’u Müslümanlar, 15’i gayrimüslimler, 15’i ise hem Müslümanlar hem de gayrimüslimler tarafından icra edilmekteydi. Müslümanlar; daha çok attarlık, bakkallık, berberlik, çiftçilik, debbâğlık, helvacılık, kahvecilik ve kebabçılık gibi işlerle geçimlerini sağlarken gayrimüslimler; basmacılık, çulculuk, değirmencilik, demircilik, hallaçlık, kalaycılık, kazancılık,

keçecilik, kılınççılık, kuyumculuk, nalbantlık, palancılık ve tüfengcilik gibi mesleklerle uğraşmışlardır. Bazı mesleklerin ise her iki topluma mensup şahıslar tarafından icra edildiği görülmüştür. Abacılık, boyacılık, canbazlık, cullâhlık, dülgerlik, köşkerlik, rençberlik, terzilik ve tüccârlık meslekleri her iki topluma mensup şahısların uğraştığı başlıca mesleklerdir.

XIX. yüzyıl ortalarında Besni şehrinde en çok uğraşılan işlerin başında cullâhlık, bakkallık, boyacılık, çiftçilik, rençberlik, dülgerlik, kalaycılık, kılınççılık, köşkerlik, kuyumculuk, nalbantlık, terzilik ve tüccârlık meslekleri gelmekteydi. İncelediğimiz defterin kayıtlarına göre, 1846 yılında, Besni'de 127 cullâh, 103 rençber, 85 köşker, 34 dülger, 30 terzi, 29 tüccâr, 28 bakkal, 24 kılınççı ve tüfekçi, 23 çiftçi, 22 debbâğ, 21 boyacı, 20 kalaycı esnafın kahir ekseriyetini oluşturmaktaydı. Bunların yanında 14 nalbant, 13 kuyumcu, 13 demirci, 10 berber, 9 çulcu, yedişer keçeci ve abacı, altışar palancı, değirmenci, basmacı ve canbaz faaliyet göstermekteydi. Aynı tarihte Besni'de 5 kahveci, 4 helvacı, üçer attar, deveci, ekmekçi, kasap, kazancı ve kebabçı, ikişer azap, dellâl, hallâc, hamamcı, katırcı, lüleci, serrâc ve tarakçı bulunmaktaydı. Yine birer aşçı, cerengir, dibekçi, hamal, hasırcı, iynece, tütüncü, uncu, kantarcı, kurtuncu, leblebici, mahsaracı, neccâr, penbeci, taşçı, tebdîlci, seray-dâr, çavuş, kâtib ve kavas da iş ve meslek erbabı arasında yer almaktaydı.

XIX. yüzyıl ortalarında Besni'nin kırsal kesimindeki ahalinin uğraştığı meslek ve iş kollarının çok az bir kısmı incelediğimiz defterde yer almaktadır. Nahiye ve köylerdeki ahali, genellikle meslekleri belirtilmeksizin, babalarının isimleriyle birlikte deftere kaydedilmişlerdir. Ancak büyük kasabalardaki bazı şahısların isimlerinin önünde meslek isimleri de yer almıştır. Bu şekilde kaydedilmiş bilgilerden hareketle kırsal nüfusun geçimlerini sağlamak için uğraştıkları meslekleri tespit etmeye çalıştık. Kırsal kesimde nahiye ve köylerde yaşayan insanların çoğunun hayvancılık ve tarımla uğraştığı göz önünde tutulunca, buralarda yaşayan insanların mesleklerinin ayrıca yazılmama sebebi anlaşılabilir. Ayrıca göçebe aşiret mensuplarının hiç birinin meslekleri yazılmamıştır. Defterde mevcut olan kısıtlı verilerin ışığında nahiye ve köyler ahalisinin meşgul olduğu işleri belirlemeye gayret ettik.

İncelediğimiz kefâlet defterinin kayıtlarına göre 1846 yılında Besni'ye bağlı nahiye ve köylerde yaşayanların çoğu çiftçilik, rençberlik ve cullâhlıkla geçimlerini sağlamaktaydı. Bu tarihte kazaya bağlı nahiye ve köylerde 188 çiftçi, 188 rençber, 61 cullâh 7 demirci, 6 köşker, ikişer değirmenci ve neccâr faaliyet göstermekteydi. Bunların yanı sıra birer abacı, berber, çoban, çulcu, dibekçi, dikici,

dülger, hallâc, kınacı, nahırcı, tavukçu ve tuzcu da iş ve meslek erbabı arasında sayılmaktadır.

Tüm yukarıda vermeye çalıştığımız veriler ışığında, XIX. yüzyılın ortalarında Besni’de icra edilen iş ve meslek kolları ile bu alanlarda faaliyet gösteren esnaf sayılarını tespit etmeye çalıştık. İncelediğimiz defter kayıtlarına göre Besni kazası ve kazaya bağlı nahiye köylerde, 1846 tarihinde, ahali 68 iş kolunda çalışarak geçimini sağlamaktaydı. Belirtilen tarihte, deftere kaydedilmiş olan 68 iş ve meslek dalında faaliyet gösteren esnafın sayısı yaklaşık olarak 1.268 kişi civarındaydı.

1262/1846 tarihinde Besni’de icra edilen iş ve meslek kolları ile esnaf mevcudunu ayrı ayrı tespit etmeye çalıştık. İş ve meslek kollarının defterdeki kayıtları incelendiğinde, aynı meslek dalı için farklı isimlerin kullanıldığı görülmüştür¹⁷⁸. Örneğin *demirci* için *âhen-ger*, *demirci*, *teymurcu* ve *temurcu*; cullâhlık için *cullâh* ve *culâhe*; köşkerlik için *köşker* ve *kefş-ger*; debbâğlık için *debbâğ* ve *tabak*; semerci için *palancı* ve *kurtuncu*; fırıncı için *etmekçi* ve *habbâz* kelimeleri kullanılmıştır. Bu çalışmada birden fazla isimle adlandırılan meslekler için yaygın olarak kullanılan isim tercih edilmiştir. Yukarıdaki meslekler için tablolarda *demirci*, *cullâh*, *köşker* ve *debbâğ* tabirlerini kullanmayı tercih ettik.

B. XIX. Yüzyıl Ortalarında Besni’de Yaygın Olan Başlıca Meslekler

1. Çiftçilik

XIX. yüzyıl ortalarında Besni ve çevresinde en çok uğraşılan mesleklerin başında çiftçilik gelmekteydi. Çiftçilik; insanların beslenmesinde önemli bir yere sahip olan en eski mesleklerden biridir. İnsanın hayatını sürdürmesini sağlayan gıda maddelerinin büyük bir kısmı çiftçilik yoluyla toprağın işlenmesi sonucu elde edilir. Bu işle uğraşan çiftçiler için tarihte *berzger*, *ehl-i zer*, *el-zürrâ*, *muzarri’a* ve *fellah* isim ve tabirleri kullanılmıştır¹⁷⁹. *Kamûs-ı Türki*’de *çiftçilik* “öküz çiftiyle araziye işlemek sanatı, ziraat, hirâset”; *çiftçi* ise “öküz çiftiyle sapan sürek toprağı işleyen, zürrâ, harrâs, kendi malı olmayan bir çiftlikte muayyen ücret

178 Aynı iş ve meslekler için farklı isimler ve tabirlerin kullanılmış olması, incelediğimiz Besni Kefâlet Defteri’nin bölümlerinin farklı kişiler tarafından kaleme alınmış olduğunu göstermektedir.

179 Erdoğan Merçil, *Türkiye Selçuklularında Meslekler*, TTK Yay., Ankara 2000, s. 45-46.

almak mukavelesiyle işleyen adam” şeklinde tanımlamaktadır¹⁸⁰ *Türkçe Sözlük*'te *çiftçilik*, “tarımla uğraşmak, rençberlik yapmak”; *çiftçi* ise “toprağı ekerek geçimini sağlayan kimse, rençber” diye açıklanmıştır¹⁸¹.

Çiftçilikte esas olan toprağı işleyerek gıda maddelerini elde etmektir. İnsanoğlunun Yerleşik hayatın başlamasından itibaren aralıksız olarak çiftçilik mesleğinin icra edildiği bilinmektedir. Çiftçiler hububat, insanoğlu tarafından meyve, sebze gibi gıda maddelerini üretmek için toprağın belli zamanlarda sürülmesi ve ekilmesi işlerini yaparlar. Yine ekinlerin, sebze bostanları ve meyve bahçelerinin uygun zamanlarda bakımlarının yapılması ve sulanması gibi meşakkatli işleri dikkatle takip etmek zorundadırlar. Hasat mevsiminde mahsullerini toplayan çiftçiler, ürünlerini insanların hizmetine sunar, onlardan elde ettikleri gelire geçimlerini temin ederlerdi¹⁸².

Besni, tarih boyunca akan bol suları, bağ ve bahçeleriyle meşhur bir yer olmuştur. Başta üzüm olmak üzere çeşitli meyve ve sebzelerin yetiştirildiği Besni'nin çevresinde en çok yetiştirilen ürünlerden biri de hububattı. Günümüzde *Besni Üzümi* bilinmekte ve şöhretini korumaktadır. Defter kayıtlarından anlaşıldığı üzere çiftçilerin çoğu kırsal kesimde yani köylerde ve nahiyelerde yaşamaktaydı. Şehirde ikamet ederek bağ, bahçe ve bostan işleriyle uğraşan çiftçilerin sayısı oldukça azdı. Nitekim şehirde oturan 817 iş erbabından sadece 23'ü çiftçilikle geçimini sağlarken, nahije ve köylerde yaşayan 464 iş ve meslek sahibinden 188'i çiftçilikle uğraşmaktaydı.

2. Rençberlik

Farsça kökenli olan *rençber* kelimesi; tarla, bağ, bahçe, yapı gibi yerlerde çalışan, taş ve toprak taşımak gibi ağır işleri yapan kişiler için kullanılmıştır. *Türkçe Sözlük*'te “tarla, bağ, bahçe, yapı ve toprak işlerinde ağır işleri gören gündelikçi, ırgat”¹⁸³ şeklinde tanımlanan rençber ibaresini *Kamûs-ı Türkî*, “tarla ve bahçede veyahut yapı ve sâir işlerde kazmak ve taş taşımak gibi işlerde istihdam olunan gündelikçi, amele” şeklinde tanımlamıştır¹⁸⁴. XIX. yüzyıl ortalarında Besni'de rençberlik yaparak geçimini sağlayan kalabalık bir nüfusun olduğunu 1846 tarihli

180 Şemseddin Sami, *Kamûs-ı Türkî*, Çağrı Yay., İstanbul 1989, s. 511.

181 *Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yay., Ankara 2005, s. 433.

182 Çiftlik ve çiftçilik hakkında geniş bilgi için bkz: Şemseddin Sami, *a.g.e.*, s. 511; Mehmed Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. I, MEB Yay., İstanbul 1971, s. 364-369; Ömer Lütfi Barkan, “Çiftlik”, *İslam Ansiklopedisi*, C. III, MEB Yay., İstanbul 1977, s. 392-397.

183 *Türkçe Sözlük*, s. 1651.

184 Şemseddin Sami, *a.g.e.*, s. 671.

kefâlet defterinin kayıtları ortaya koymaktadır. Rençberlerin bir kısmı şehirde ikamet ederken çoğunluğu nahiye ve köylerde yaşamını sürdürmekteydi. Besni şehir merkezinde oturan 817 iş sahibinden 103'ü rençberlik yaparak geçimini sağlarken, nahiye ve köylerde yaşayan 464 meslek sahibinden 187'si rençberlikle geçimini sağlamaktaydı.

3. Cullâhlık

Dokumacılık mesleğini icra edenler için *cullâh* kelimesinden başka *culâhe*, *culha*, *câme-bâf*, *nessâc*, *bâfende* ve *hülle-bâf* sözcükleri de kullanılmıştır. Cullâhlar; insanların vücutlarını sıcaktan ve soğuktan korumak için ihtiyaç duydukları yün, keten ve pamuktan dokunmuş kumaştan elbise yaparlardı. Bu iş için ilk olarak iplik eğiren cullâhlar, iplikten kumaş dokur, kumaştan da elbise yaparlardı¹⁸⁵. Elimizdeki kayıtlardan anlaşıldığına göre Besni kazası, XIX yüzyıl ortalarında kumaş, dokuma ve elbise üretiminin revaçta olduğu bir yerdi.

İncelediğimiz kefâlet defterindeki kayıtlarda, Besni'de dokumacılıkla uğraşan kişiler için hem *cullâh*, hem de *culâhe* kelimeleri kullanılmıştır. Çalışmamızın kaynağı olan kefâlet defterindeki verilere göre 1846 yılında Besni şehir merkezinde 227 ve Besni'ye bağlı nahiye ve köylerde 59 cullâh faaliyet göstermekteydi. Besni, dokumacılıkla ilgili işler için uygun bir üretim merkezi ve zengin bir pazardı. Kazada faaliyet gösteren dokumacı esnafının sadece yöre halkının giyim ihtiyacına yönelik üretim yapmadığı, dış pazarlara da ürün ihraç ettiği anlaşılmaktadır. Besni'de dokunan kumaş ve elbiselerin tüccârlar vasıtasıyla yöre dışına da götürüldüğü defterde kayıtlı cullâh esnafının sayısının oldukça fazla olmasından anlaşılmıştır.

Besni'ye bağlı olan yerlerdeki 59 cullâhın 46'sı Tut'ta bulunmaktaydı. O dönemde büyük bir köy olan Tut'un XIX. yüzyıl ortalarında dokumacılıkta oldukça ileri bir konumda olması bölgede yapılan ipek böceği yetiştiriciliğinden kaynaklanmaktadır. Tut'ta dokunan kumaşların, özellikle ipeklilerin, Besni dışına da satılarak şehrin ticarî hayatına önemli bir katkı sağladığı rahatlıkla anlaşılmaktadır.

4. Boyacılık

Besni'de yaygın olarak yapılan mesleklerden biri de kumaş, bez ve elbise boyacılığıydı. Boyacılık mesleğini yapanlara *sabbâğ* da denilirdi. *Sabbâğ* kelimesi

185 Merçil, *a.g.e.*, s. 17-19.

sözlükte, nesne boyacılığı mesleği¹⁸⁶ için kullanıldığı gibi *yalancı* anlamında da kullanılmıştır. Yine bir ifadeyi veya kavramı yanlış bir renge ve şekle çeviren kimse için de aynı kelime kullanılmaktaydı¹⁸⁷. Hakikaten İslam'ın ilk devresinde boyacıların yalancı kabul edildikleriyle ilgili rivayetler mevcuttur. Hatta Hz. Peygamber'e atfedilen “insanların en yalancıları boyacılar ve mücevher yapıcılarıdır” şeklinde meşhur bir sözün varlığı bilinmektedir¹⁸⁸.

Boyamak ve boyacılık da denilen *sabbâğlık*¹⁸⁹ mesleği, elimizdeki kefâlet defterinin verilerine göre, Besni'de gayrimüslimler arasında yaygın olan bir meslekti. Şehirde bulunan 20 boyacıdan sadece 4'ü Müslüman ahalidendi. Diğer 16 boyacı esnafı gayrimüslimlerden idi. Dokumacı esnafının oldukça fazla olduğu Besni'de, dokumacıların ihtiyaç duyduğu yeterli miktarda boyacı esnafının da bulunduğu incelediğimiz kefâlet defterinin kayıtlarından da anlaşılmıştır.

5. Bakkallık

Bakkallar daha çok gıda maddelerinin satışıyla meşgul olan esnaf koluydu. Temin ettikleri gıda maddelerini şehirdeki dükkânlarında satışa sunan Besni'deki bakkalların çoğu Müslüman ahalidendi. Şehirde bulunan 38 bakkal esnafından sadece birinin gayrimüslim olması, bakkallık mesleğine gayrimüslimlerin pek rağbet etmediğini ortaya koymaktadır.

6. Basmacılık

Günlük hayatta kullanılan çeşitli eşyaların süslenmesi işiyle uğraşan esnafa *basmacı* denilmektedir. Bez ve kumaştan yapılmış, elbiseler, bohçalar, yazmalar, perdeler, yatak takımları, nevresimler ve benzeri günlük hayatta kullanılan eşyalar basmacı esnafı tarafından kök boya kullanılarak süslenirdi. Ayrıca evlerin içi, evlerde kullanılan sandık gibi eşyalar, bazen de duvarlar basmacılar tarafından süslenirdi. XIX. yüzyıl ortalarında Besni'de basmacılık sanatına itibar edenler gayrimüslimlerdi. Şehirde basmacılık sanatını icra eden 6 esnaf da Ermeni milletindendi. Bu veri, basmacılığın gayrimüslimler arasında revaçta olduğunu göstermektedir. Kayıtlarda, Müslümanlardan bu meslekle uğraşan kimseye tesadüf edilmemiştir.

186 Hüseyin Remzi, *İlaveli Müntabâhât-ı Lugât-i Osmaniyye*, C. II, Dersaadet 1306, s. 3.

187 Sir James Redhouse, *Redhouse Türkçe/Osmanlıca-İngilizce Sözlük*, Sev Mat. Yay., İstanbul 1999, s. 967.

188 Merçil, *a.g.e.*, s. 28.

189 Ferit Delvelioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yay., Ankara 2009, s. 904.

7. Debbâğlık

Hayvan derilerinin günlük hayatta kullanılan elbise, ayakkabı, kemer, çanta ve benzeri eşyaların yapımında kullanılabilmesi için belli işlemlerden geçmesi gerekir. Ham derinin terbiye edilmesi ve işlenerek kullanıma hazır hale getirilmesi işleriyle uğraşan esnafa *debbâğ* denilmektedir. Meşin ve kösele yapmak için hayvan derilerini sipileyen debbâğlar için halk dilinde *tabak* tabiri de kullanılmıştır¹⁹⁰. Çalışmamıza kaynaklık eden kefâlet defterinde, bu meslek erbabı için hem *debbâğ* hem de *tabak* tabirleri kullanılmıştır. Biz de her iki tabire karşılık olmak üzere *debbâğ* kelimesini kullanmayı tercih ettik. Debbâğların hayvan derilerini terbiye etmek için yaptığı işleme *tabaklama* denir. Deri işleyen debbâğların işyerlerinin bulunduğu mekanlara *tabakhane* denilirdi. Tabakhaneler genellikle şehirlerin dışında ve su kenarlarında bulunurdu.

Debbâğlık mesleğinin çok eski dönemlerden itibaren Anadolu’da yapıldığı bilinmektedir. Debbâğ olduğuna dair mevcut olan ananeler nedeniyle meşhur bir mutasavvıf olan Ahi Evran debbâğların piri kabul edilmiştir. Mevlana’nın da debbâğlarla ilgili beyitleri vardır¹⁹¹.

XIX. yüzyıl ortalarında Besni şehrinde debbâğlık mesleği revaçta olan sanatlardan biriydi. Şehirde faaliyet gösteren 22 debbâğın tamamı Müslüman mahallelerinde oturmaktaydı. Kayıtların da işaret ettiği gibi Besni’de deri tabaklama işiyle sadece Müslümanlar ilgilenmekteydi. Gayrimüslimlerin debbâğlık mesleğine iltifat etmedikleri anlaşılmaktadır. Bu meslekle sadece Müslümanların ilgilenmesinin sebebi Ahi Evran ve Mevlana gibi bazı tasavvuf büyüklerinin debbâğlığı övmüş olması veya bizzat bu işle uğraşmış olmaları olabilir. Ayrıca gayrimüslimlerin yapılması meşakkatli, özellikle beden gücü gerektiren işlerle uğraşmadıkları kaynağımızdaki verilerden anlaşılmaktadır. Şehirde debbâğlık mesleğiyle uğraşan azımsanmayacak kadar zanaatkârın varlığı dericilik işinin iyi gelir getiren işlerden olduğunu göstermektedir. Bu durumda, genel olarak iyi gelir getiren bu meslekten gayrimüslimlerin uzak durmalarının sebebi mesleğin zorluğundan, beden gücü gerektirmesinden ve işin pis kokulu ve kirli olmasından kaynaklanmış olabilir.

Besni’de işlenen derilerin sadece yörenin ihtiyacını karşılamak için kullanılmadığı, aynı zamanda ticaret vasıtasıyla şehir dışına gönderildiği bu işle uğraşan esnaf sayısının fazlalığından anlaşılmaktadır.

190 Pakalın, *a.g.e.*, C.I, s. 408.

191 Merçil, *a.g.e.*, s. 33-34.

8. Terzilik

Kumaş kullanarak insanların bedenine göre elbise diken kimseye *terzi* denir. Terziler için *derzi* tabiri de kullanılır. Terzilerin yaptığı işe de *terzilik* denilir. Terziler, istek üzerine, insanların beden ölçülerine göre elbise dikerlerdi. Terzi, müşterilerinin istediği şekilde elbise dikebilmek için kumaşları ölçer, biçer ve parçalara ayırırdı. Sonra da biçtiği kumaş parçalarını birbirine ulayarak tasarladığı elbiseyi ortaya çıkarırdı.

Terzilik mesleği insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanlar örtünmek, sıcaaktan ve soğuktan korunmak için elbiseye ihtiyaç duymuşlardır. Ancak örtünmek, sıcak ve soğuktan korunmak isteyen insanlar, üzerlerine giydikleri elbiselerle güzel görünmek istemişlerdir. Bu nedenle giyim kuşam her devirde önemli olmuştur. Çoğu zaman insanların giydiği elbiseler zenginliğin, asaletin, hiyerarşinin ve sosyal statünün işareti olarak kabul edilmiştir. Giyimle ilgili olarak her çağda moda ön planda olmuştur. Dolayısıyla terzilik mesleği her zaman revaçta olan mesleklerden biri olmuştur.

Terziliğin çok eski devirlerden itibaren önemli sanatlardan biri olduğuna dair kanıtlardan biri de bazı peygamberlerin terzilik yaptığını belirten rivayetlerdir. Örneğin İdris Peygamber'in terzilik yaptığını söylenir. Bu nedenle Hz. İdris terzilerin piri olarak kabul edilir. Yine Hz. Peygamber'in kendi evinin işlerinde yardımcı olduğu ve çoğu zaman da terzilik yaptığıyla ilgili rivayetler mevcuttur¹⁹².

İncelediğimiz defterin kayıtlarına göre, 1846 yılında, Besni'de terzilik daha çok Müslümanların icra ettiği bir meslekti. Şehirde bulunan 33 terzi esnafından sadece 2'si gayrimüslimlendendi. Nüfusu yaklaşık olarak 10.000 civarında olan bir şehir için 33 terzi esnafı çok değildir. Dolayısıyla terzilerin yaptıkları işten hatırı sayılır bir gelir elde ettikleri, hal ve vakitlerinin iyi olduğu düşünülebilir. Terzilerin içinde *hacı* unvanı taşıyanların olması, bu esnafın hacca gidecek kadar ekonomik durumlarının iyi olduğunu gösteren bir kanıttır.

9. Değirmencilik

Her türlü taneli hububatın ezilmesi, ufaltılması ve öğütülmesi işlerini yapan işletmelere *değirmen*, bu işi yapanlara *değirmenci* denilmektedir. İnsanların temel gıdalarının çoğu taneli hububata dayandığı için değirmenlerin toplum hayatında özel bir yeri vardı. Değirmenler, daha çok hububatın öğütülmesi suretiyle un elde etmek amacıyla kullanılırdı. Değirmenler su veya rüzgâr kuvvetiyle

192 Merçil, *a.g.e.*, s. 15.

çalışırdı. Osmanlılar zamanında Anadolu'da bulunan değirmenlerin çoğu suyla çalışan değirmenlerdi. Değirmenlerin büyük bir kısmı mevsimsel şartlardan dolayı yılın sadece altı veya üç ayı çalışabilmekteydi. Yılın tamamında çalışan değirmenlerin sayısı oldukça azdı. Devlet, değirmenlerin çalışma durumuna ve iş kapasitesine göre bu işletmelerden vergi alırdı.

Osmanlılar zamanında Besni'de de değirmencilik yapılmaktaydı. Besni'deki değirmenler çevredeki düzenli akarsu kenarlarına inşa edilmişlerdi¹⁹³. Akarsuların kenarlarında inşa edilen değirmenler, suyun, arazinin kot farkından istifade edilerek yapılan kanallardan akıtılması sonucu değirmen taşlarının döndürülmesi suretiyle çalışırdı¹⁹⁴. Dolayısıyla değirmenlerin çoğu şehirde değil de kırsal kesimdeydi. Buna rağmen Besni'deki değirmencilerin çoğu şehirde oturmaktaydı. 1846 yılında Besni'de toplam 8 adet değirmen vardı. Bu değirmen sahiplerinin 6'sı Besni şehir merkezinde Zimmîyân Mahallesi'nde ikamet etmekteydi. Dolayısıyla değirmenci esnafının dörtte üçü gayrimüslimdi. Diğer dörtte birini oluşturan değirmenciler de köylerde oturmaktaydı.

İnsanların beslenmesinde önemli bir yer tutan hububatın işlenmesi işi olan değirmencilik sanatının, XIX. yüzyıl ortalarında, Besni'de büyük oranda gayrimüslimler tarafından icra edildiği incelediğimiz kefâlet defterinin kayıtlarından anlaşılmaktadır.

10. Kalaycılık

Bakır ve demir kaplara kalay madeni sürerek parlatan esnafa *kalaycı* denirdi. Kalay ve bakır işiyle uğraşan sanatkârlara *rûger* ve *rûgyer* de denilmekteydi¹⁹⁵. Günümüzde eski itibarı kalmamışsa da, özellikle bakır kapların kullanıldığı dönemlerde kalaycılık önemli mesleklerden sayılırdı.

XIX. yüzyıl ortalarında, Besni'de kalaycılık mesleğini sadece gayrimüslimler icra etmekteydi. Kayıtlar, Besni'de oturan Müslümanların kalaycılık mesleğiyle uğraşmadıklarını ortaya koymuştur. 1846 yılında şehirde mevcut olan 20

193 Ahmet Yiğit, "XIV-XVI. Yüzyıllarda Menteşe Livasında Değirmenler", *MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE)*, Bahar 2007, Sayı 18, s. 106.

194 Araştırmamızda elde ettiğimiz Besni'deki değirmen sayısının önceki dönemlere kıyasla oldukça az olduğu görülmektedir. Taştemir'in verdiği bilgilere göre 1519-1560 yılları arasında Besni'de bulunan çalışır durumdaki değirmen sayısı ortalama olarak 28 civarındadır. Taştemir, *a.g.e.*, s. 150.

195 Merçil, *a.g.e.*, s. 184.

kalaycı esnafından tamamı Zımmîyân Mahallesi'nin sakinleri arasındaydı. Dolayısıyla kalaycılık mesleği gayrimüslimlerin tekelindeydi.

11. Dülgerlik

Binaların kapı ve pencere gibi doğrama kısımlarının dışında kalan kuşaklama, çatı, döşeme, tavan, merdiven ve benzeri kaba ahşap kısımlarını yapan sanatkârlar hakkında kullanılan bir kelime olan *dülger* sözcüğü, Farsça'daki *dür-ger* kelimesinden bozma bir tabirdir. Arapça *neccâr* kelimesi de dülger yerine kullanılırdı¹⁹⁶. Besni Kefâlet Defteri'nde bu meslek erbabı için *dülger* kelimesinin dışında *neccâr* tabiri de kullanılmıştır. Dülgerler için *marangoz* tabiri de kullanılırdı. Keser, testere, törpü ve rende gibi aletler kullanan bu ustalar çadır direği ve merdiven yaptıkları gibi, inşaatların çatılarının ağaçtan olan kısımlarını da ölçüsüne göre yaparlardı¹⁹⁷.

Bina yapımının çok olduğu yerleşim yerlerinde ihtiyaç duyulan dülgerlere, XIX. yüzyıl ortalarında Besni'de de ihtiyaç duyulmaktaydı. Bu nedenle şehirdeki sanatkârların azımsanmayacak bir kısmı *neccâr*lık ve dülgerlik sanatıyla uğraşarak geçimini sağlamaktaydı. Besni'de dülgerlik mesleği çoğunlukla gayrimüslimlerce icra edilmekteydi. 1846 yılında Besni sınırlarında mevcut olan 37 dülger esnafının 26'sı gayrimüslimdi. Müslüman dülgerlerin 8'i Besni'de, ikisi de köylerde oturmaktaydı.

12. Demircilik

Demir işleriyle uğraşan, demirden çeşitli aletler ve eşyalar yapan esnafa *demirci* denilirdi. Besni'de XIX. yüzyıl ortalarında çok sayıda demirci vardı. İncelediğimiz defterde *demirci* sözcüğüyle birlikte *âhen-ger*, *temurcu* ve *teymurcu* tabirleri de kullanılmıştır. 1846 yılında Besni şehir merkezinde demircilik sanatı gayrimüslimlerin, kırsal kesimde ise Müslümanların elindeydi. Şehirde demircilik yapan 13 esnaftan sadece biri Müslümandı. Köylerde faaliyet gösteren 7 demirci esnafı ise Müslümandı.

13. Köşkerlik

Deriden ayakkabı yapan sanatkârlara köşker denilirdi. Köşkerler hakkında *kefş-ger*, *iskâf*, *haffâf*, *kavvâf*, *kunduracı* ve *başmakçı* tabirleri de kullanılmıştır.

196 Pakalın, *a.g.e.*, C. I, s. 485.

197 Merçil, *a.g.e.*, s. 97-100.

Kunduracılar dükkânlarında güzel deriler ve tahta kalıplar bulundurlardı. Ayakkabı yapan bu esnaf grubu genellikle bir arada bulunurdu¹⁹⁸.

1846 tarihli Besni Kefâlet Defteri'nde ayakkabıcı esnafı *kefş-ger* ve *köşker* tabirleriyle geçmektedir. Defterin kayıtlarının işaret ettiği gibi Besni'de köşkerlik mesleği büyük ölçüde gayrimüslimlerin elindeydi. Kaza sınırlarında mevcut olan 91 köşkerden 50'si şehir merkezindeki gayrimüslim mahallesinde ikamet etmekteydi. Geriye kalan köşker esnafının 35'i şehirdeki Müslüman mahallelerinde, 6'sı da köylerde yaşamaktaydı.

14. Kuyumculuk

Altın ve gümüşten kap, ev ve süs eşyası ile ziynet eşyaları yapıp satan sanatkârlara *kuyumcu* denilir. Kuyumculuk için *zer-gerlik* tabiri de kullanılır. Kuyumculuk işleriyle gayrimüslimlerin uğraştığı bilinmektedir. Nitekim Besni Kefâlet Defteri'nin kayıtlarına göre XIX. yüzyıl ortalarında Besni'de kuyumculuk mesleği gayrimüslimlerin tekelindeydi. Kazada kuyumculukla uğraşan 13 esnafın tamamı Ermenilerin oturduğu Zımmîyân Mahallesi'nde ikamet etmekteydi.

15. Tüfengcilik

Barutun patlatmasıyla içindeki kurşunu büyük bir hızla, şiddetle ve kızgın olarak uzağa atmaya yarayan ateşli silahların genel adı *tüfeng*'dir. Tüfenglerin çeşitleri vardır. Bu ateşli silahların yapımı ve tamiriyle uğraşan sanatkârlara da *tüfengci* denilmiştir¹⁹⁹. Bu silahları kullanan kimselere de *tüfengci* denilmekte ise de, tüfeng kullanan kimseler konumuz dışındadır. Osmanlı ülkesinde silah yapımıyla gayrimüslimlerin uğraştığı bilinmektedir. Araştırmamıza konu olan Besni kazasında, XIX. yüzyıl ortalarında sadece gayrimüslimler tüfengcilik sanatıyla uğraşmaktaydılar. 1846 yılında Besni'de bu sanatı icra eden 8 tüfengcinin tamamı Zımmîyân Mahallesi'nde yaşamakta olan Ermenilerdendi.

16. Kılınççılık

Kılınç yapan kimselere *kılınççı*, *seyyâf* ve *şimşir-ger* denilirdi. XIX. yüzyılda ateşli silahlar yaygınlık kazanmış olsa da Anadolu'da kılınç kullananların sayısı da oldukça fazlaydı. Yukarıda da belirtildiği gibi silah yapımı işleriyle gayrimüslimler meşgul olduğundan, 1846 tarihinde Besni'deki kılınççılık işini de

198 Merçil, *a.g.e.*, s. 35-36.

199 Şemseddin Sami, *a.g.e.*, s. 422-423.

gayrimüslim mahallesinde oturan Ermeniler yapmaktaydı. Kayıtlara geçtiği üzere Besni'de faaliyet gösteren 14 kılınççı esnafının tamamı gayrimüslimdi.

17. Nalbantlık

Genel olarak atlara ve diğer tek tırnaklı hayvanlara nal takan esnafa *nalbant* denilir. *Na'l-band* ve *tavacı* da denilen bu esnaf, aynı zamanda yaralı ve hasta hayvanların tedavisiyle de uğraşır. Yani bir nevi baytarlık da yapardı. Nalbantlık işi de çoğunlukla gayrimüslimlerin yaptığı işlerdendi. Nitekim 1846 yılında Besni'de bulunan 14 nalbandın tamamı Zimmîyân Mahallesi'nde oturan Ermenilerdendi.

18. Keçecilik

Hallacın, kiriş gerilmiş bir yaya tokmakla vurmak suretiyle kabarttığı yünlerin kaba bir bez üzerine serilmesi, yerde düz bir ağaca sarılarak rulo yapılmasından sonra su verilerek üzerinde yarım saat kadar tepinmesi sonucu elde edilen ürüne *keçe* yapılan işleme de *keçecilik* denilmektedir. Besni'de, halı, kilim gibi yaygı olarak ve sedirlerin üzerine sermek amacıyla evlerde kullanılmak üzere çeşitli renk ve motiflerde keçeler yapılırdı. Özellikle soğuk kış aylarında evlerde ağırlanan misafirlerin oturdukları yün minderler üzerine keçe serilirdi. Binek hayvanlarının üzerine vurulan semer yerine kullanılmak için de keçe kullanılırdı. Ayrıca eyerin iç tarafı yumuşak olsun diye keçeden yapılırdı. Yine çobanlar yazın sıcağından ve kışın soğuktan korunmak için *kepenek* denilen keçeden yapılmış bir dış örtü kullanırlardı.

İncelediğimiz 1846 tarihli kefalet defterine göre XIX. yüzyıl ortalarında Besni'de keçecilik mesleğini sadece gayrimüslimler icra etmekteydi. Nitekim defterdeki kayıtlara göre şehirde keçecilik yapan yedi esnafın yedisi de gayrimüslim mahallesinde oturmaktaydı.

19. Çulculuk ve Palancılık

Çulcu, *palan-ger* ve *semerci* de denilen bu sanat sahiplerine Besni'de *kurtuncu* da denilmekteydi. *Çul*, *palan*, *semer* ve *kurtun* binek hayvanlarına (at, merkep, katır) vurulan eyer için kullanılan tabirlerdir. Yine develerin üzerine atılan *havut* denilen palanları da çulcular ve palancılar yapardı. İncelediğimiz defterde *çulcu*, *palancı* ve *kurtuncu* tabirleri kullanılmıştır. Palan sayesinde insanlar binek hayvanlarına bindiklerinde rahat yolculuk yapabilmekteydi. Ayrıca yük taşınması gerektiğinde palan yük ile hayvan arasında koruyucu bir tabaka işlevi görerek hayvanı zarar görmekten korumaktaydı.

XIX. yüzyıl ortalarında Besni’de palancılık mesleğiyle uğraşanlar çoğunlukla gayrimüslimlerdi. İncelediğimiz defterin kayıtlarına göre şehirde bulunan 16 çulcu ve palancı esnafından sadece ikisi Müslümandı. Diğer on dört çulcu ve palancı esnafı ise gayrimüslimdi.

20. Kantarcılık

Tartı işleriyle uğraşan esnafa *kantarcı* denilirdi. *Kabbânî* de denilen kantarcıların büyük terazileri olurdu²⁰⁰. İncelediğimiz kefâlet defteri, mahallelerde oturanları kayıt altına aldığı için kantarcının iş yerinin nerde olduğu hakkında bilgi vermemektedir. Ancak kantarcının pazar yeri ve çarşıda olabileceğini tahmin etmek pek de zor değildir. Defterdeki kayıtlara göre Besni’de sadece bir kantarcı vardı. O da gayrimüslim mahallesinde oturmaktaydı. Ancak esnaf sayısının fazla, ticaretin canlı olduğu şehirde başka kantarcıların da olduğunu düşünmekteyiz. Defterde kayıtlı çoğu kimsenin mesleklerinin yazılmadığını göz önüne aldığımızda, diğer kantarcıların yazılmamış olabileceğini tahmin etmekteyiz.

21. İğnecilik

İğne yapan ve satan esnafa *iğneci* denilirdi. Daha eski devirlerde iğneci için farsça *sûzen-ger* tabiri kullanılırdı. İncelediğimiz defterde *iyneci* olarak geçen bu esnaf koluna mensup sadece bir kişi kayıtlıdır. Defterde kayıtlı olan şehrin tek iyneçisi Meydan Mahallesi’nde yaşamaktaydı. XIX. yüzyılın ortalarında dokümacılık, cullâhlık ve terzilik gibi mesleklerin yaygın olduğu Besni’de sadece bir iğnecinin olduğunu kabul etmek doğru olmaz. Mutlaka iğnecilik yapan başka esnafın olması gerektiğini düşünüyoruz. Yukarıda da belirtildiği gibi incelediğimiz arşiv defteri ayrıca meslek gruplarını kaydetmediği için şehirdeki diğer iğnecilerin sadece isimleri kefâlet listesine yazılmış olmalıdır.

22. Tüccârlık

Besni, Eski Çağlardan beri önemli askerî ve ticarî yollara yakın bir konumdaydı. Doğu-batı istikametinde işleyen en önemli ticaret yolu olan İpek Yolu²⁰¹

200 Merçil, a.g.e., s. 175.

201 Besni’nin güneyinde Kızılın, Belören ve Suvarlı’dan geçerek doğu-batı istikametinde uzanan ticaret yolu *İpek Yolu*, *Bağdat Yolu*, *Halep Yolu* ve *Murad Yolu* gibi isimlerle anılmıştır. Besni’nin dışı açık önemli bir merkez olmasında bu yolun önemli bir katkısı olmuştur. Günümüzde hala kalıntıları bulunan bu yolun Romalılar zamanında Anadolu ve Suriye’de bulunan askerî lejyonlar arasında lojistiği sağlayan temel ağ olduğu bilinmektedir. Yolun isimleri için bkz: Sucu, *Adıyaman İli ve İlçeleri*, s. 66.

hemen Besni'nin güneyinden geçmekteydi. *Halep Yolu* olarak da bilinen bu yol, bölgenin güneyinde bulunan Halep ile bağlantısını sağlayan önemli bir ticaret ağıydı. Zengin bir ticaret ve sanayi şehri olan Besni'de üretilen ticarî mallar bu yol ağı sayesinde rahatlıkla dış pazarlara ulaşabilmekteydi²⁰². Yine Anadolu ve Suriye'deki Roma birimlerini birbirine bağlayan askeri yol da Besni'den geçmekteydi. Dolayısıyla şehir, İlk Çağ ve Orta Çağ boyunca dış ticaret için elverişli bir mevkide bulunmaktaydı.

Yine Besni, XIX. yüzyıl ortalarında, yaklaşık on bin kişilik merkez nüfusu ve yirmi bin kişilik taşra nüfusuyla iç ticarete de uygun bir ortama sahipti. Esnaf ve sanatkârların ürettiği ürünlerin çoğunun da ticarî değeri olan ürünler olduğu göz önünde tutulduğunda, Besni'de canlı bir ticarî hayatın varlığından söz etmek pek yanlış olmaz. Ticarî hayatın canlılığı ve sürekliliği şüphesiz ki şehrin üzerinde bulunduğu ulaşım ağından ve sahip olduğu, ele geçirilmesi zor, *Sadr-ı Baz (Kartal Göğsü)* kalesinden kaynaklanmaktaydı. Elimizdeki kayıtlara göre 1846 yılında Besni'de hem Müslümanlar, hem de gayrimüslimler ticarî faaliyetlerde bulunmaktaydı. Müslüman tüccârların sayısı daha fazlaydı. Şehirde yaşayan 5'i gayrimüslim 24'ü Müslüman olmak üzere toplam 29 tüccâr defterde kayıtlıdır. Ancak defter kayıtlarında unvanı yazılmamış başka tüccârların da olabileceği düşüncesiyle şehirde ticaretle uğraşanların sayısının daha fazla olduğunu tahmin etmekteyiz.

C. 1262/1846 Tarihinde Besni Merkezindeki Sanat Kolları ve Esnaf Sayıları

1. Bozmekân Mahallesi

Tablodan anlaşıldığı gibi Bozmekân Mahallesi'nde çoğunlukla kumaş, dokuma, deri ve gıda işleriyle uğraşan esnaf oturmaktaydı. Mahalle sakinlerinin uğraştığı iş kollarının yaklaşık olarak üçte birini cullâhlık ve dörtte birini debbâglık oluşturmaktaydı. Üçüncü sırada yer alan meslek ise bakkallıktı.

²⁰² Yağınlı, *a.g.e.*, s. 23-24.

Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Aşçı	1	Cullâh	19	Neccâr	1
Attar	1	Debbâğ	15	Rençber	1
Bakkal	7	Dibekçi	1	Tebdilci	1
Berber	2	Kebaççı	3	Terzi	3
Canbaz	2	Köşker	3	Tüccâr	1
TOPLAM	13		41		7
GENEL TOPLAM					61

Tablo 22. Bozmekân Mahallesi'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

2. Çırçır Mahallesi

Çırçır Mahallesi'nde daha ziyade kumaş, dokuma ve gıda işleriyle uğraşan esnaf ikamet etmekteydi. Mahallede oturanların sahip olduğu dükkânların üçte birinden fazlasını cullâh tezgâhları oluşturmaktaydı. Esnafın dörtte biri ise bak-kallardan oluşmaktaydı. Debbâğların bulunmadığı bu mahallede esnafın yaklaşık olarak onda biri tüccârdı.

Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Attar	1	Cullâh	15	Leblebici	1
Bakkal	12	Dellâl	1	Rençber	1
Berber	1	Deveci	2	Tüccâr	4
Canbaz	1	Kasap	1	Tebdilci	1
		Köşker	1	Uncu	1
TOPLAM	15		20		8
GENEL TOPLAM					43

Tablo 23. Çırçır Mahallesi'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

3. Hamra Mahallesi

Hamra Mahallesi'nde oturanların büyük çoğunluğu kumaş ve dokumayla ilgili işlerle uğraşan esnaf ile bağ, bahçe, bina ve inşaatlarda çalışan rençberlerden oluşmaktaydı. Mahalle sakinlerinin uğraştığı iş kollarının üçte birinden fazlasını cullâhlık ve rençberlik oluşturmaktaydı.

Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Abacı	1	Çiftçi	1	Rençber	22
Azap	1	Katırcı	1	Terzi	3
Boyacı	1	Kavas	1	Tüccâr	4
Cullâh	24	Köşker	2		
TOPLAM	27		5		29
GENEL TOPLAM					61

Tablo 24. Hamra Mahallesi'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

4. Meydan Mahallesi

Temel kaynağımız olan 1846 tarihli Besni Kefâlet Defteri'nden edindiğimiz bilgilere göre; Besni kazasının en kalabalık Müslüman mahallesi Meydan Mahallesi'ydi. Mahalledeki 202 esnaftan 76'sını oluşturan cullâhlar iş kollarının ilk sırasında gelmekteydi. İkinci sırayı 41 kişiyle rençberler, üçüncü sırayı 18 esnafla terziler, dördüncü sırayı 13 kişiyle köşkerler ve beşinci sırayı 10 dükkânla bak-kallar almaktaydı. Çiftçilik, dülgelik, berberlik, tüccârlık, terzilik ve abacılık da bu mahallede icra edilen mesleklerdendi.

Besni Kefâlet Defteri'nin kayıtlarına göre şehrin en kalabalık nüfusu barındıran mahallesi olan Meydan Mahallesi'nde şehir esnafının çoğunluğu ikamet etmekteydi. Kumaş, dokuma, elbise dikimi, ayakkabı yapımı ve gıda işleriyle uğraşanların büyük kısmı burada oturmaktaydı. Yine çiftçi, berber, dülgere ve tüccâr esnafından burada oturanların sayısı oldukça fazlaydı.

BESNİ

Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Abacı	3	Deveci	1	Köşker	13
Azap	1	Dülger	5	Terzi	18
Bakkal	10	Hamal	1	Tüccâr	4
Berber	4	Hamamcı	1	Mahsaracı	1
Boyacı	3	Hasırcı	1	Penbeci	1
Cullâh	76	İyneci	1	Rençber	41
Çiftçi	9	Kahveci	1	Serrâc	2
Debbâğ	1	Kasap	2	Demirci	1
Çavuş	1				
TOPLAM	108		13		81
GENEL TOPLAM					202

Tablo 25. Meydan Mahallesi'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

5. Hacı Kasım Mahallesi

Hacı Kasım Mahallesi'ndeki 52 esnafın 19'u cullâhlardı. Mahalledeki iş kollarından üçte birinden fazla bir orana sahip olan cullâhlardan sonra ikinci sırayı rençberler ve çiftçiler, üçüncü sırayı da köşkerler oluşturmaktaydı. Bakkallar ve tüccârlar da mahallenin önemli iş kolları arasında bulunmaktaydı. Hacı Kasım Mahallesi'nde ikamet eden az sayıdaki diğer esnaf kolları da aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Attâr	1	Cullâh	19	Rençber	7
Bakkal	4	Çiftçi	7	Terzi	1
Berber	1	Kahveci	1	Tüccâr	4
Cerengir	1	Köşker	6		
TOPLAM	7		33		12
GENEL TOPLAM					52

Tablo 26. Hacı Kasım Mahallesi'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

6. Vusta Mahallesi

1846 tarihli Besni Kefâlet Defteri'nin kayıtlarına göre Vusta Mahallesi sakinlerinin çoğu kumaş ve dokuma işleriyle geçimini sağlamaktaydı. Mahalledeki esnafın üçte birinden fazlası cullâhlardan oluşmaktaydı. Mahalledeki iş kollarından ikinci sırayı ayakkabı üretim ve satış işlerini yapan köşkerler meydana getiriyordu. Üçüncü sırada ise tüccârlar, terziler ve rençberler yer almaktaydı.

Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Abacı	1	Kahveci	2	Rençber	4
Bakkal	1	Katırcı	1	Terzi	4
Cullâh	17	Köşker	8	Tüccâr	4
Debbâğ	2	Lüleci	2	Tütüncü	1
Hamamcı	1	Palancı	1		
TOPLAM	22		14		13
GENEL TOPLAM					49

Tablo 27. Vusta Mahallesi'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

7. Kâhta Mahallesi

XIX. yüzyıl ortalarında Kâhta Mahallesi'nde ikamet eden ahalinin büyük bir kısmı kumaş ve dokuma işleriyle geçimini sağlamaktaydı. Mahalle halkının uğraştığı iş kollarının başında, esnafın yaklaşık üçte birini oluşturan cullâhlar gelmekteydi. İş kollarının ikinci sırasında rençberler yer alırken debbâğlar, helvacılar, çiftçiler, bakkallar, tüccârlar ve dülgerler de şehirde faaliyet gösteren iş sahipleri arasında yer almaktaydı.

Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Bakkal	3	Dülger	3	Kurtuncu	1
Berber	2	Etmekçi	1	Rençber	14
Boyacı	1	Helvacı	4	Terzi	2
Cullâh	18	Kahveci	1	Tüccâr	3
Çiftçi	4	Kâtip	1		
Debbâğ	4	Köşker	2		
TOPLAM	32		12		20
GENEL TOPLAM					64

Tablo 28. Kâhta Mahallesi'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

8. Zımmîyân Mahallesi

Besni'nin tek gayrimüslim mahallesi olan Ermeni Mahallesi, defterde kayıtlı olduğu şekliyle Zımmîyân Mahallesi, nüfus büyüklüğü itibariyle Meydan Mahallesi'nden sonra ikinci sırada yer alırken, esnaf sayısı itibariyle birinci sırada yer almaktaydı. İncelediğimiz defterde ayrıca esnaf kolları yazılı olmadığından şehirde ve mahallelerde bulunan esnafın tam olarak kaç kişiden ibaret olduğunu belirlemek mümkün olmamıştır. Ancak şahısların tanınmasını sağlayan özelliklerden birisi de meslekleri olduğundan, deftere kaydedilen kişilerin büyük bir kısmının meslekleri de yazılmıştır. Defterdeki bu verilerden elde ettiğimiz bilgilere göre şehirdeki en kalabalık meslek ve iş kollarında çalışanlar Ermeni Mahallesi'nde ikamet etmekteydi.

İncelediğimiz kefâlet defterine göre Ermeni Mahallesi'nde ikamet eden 286 esnafın ilk sırasını 50 esnafla ayakkabı yapımı ve satışıyla uğraşan köşkerler meydana getirmekteydi. İkinci sırada 39 kişiyle cullâhlar ve üçüncü sırada 26 esnafla dülgeler bulunmaktaydı. Yine mahallede kalaycılar, boyacılar, kuyumcular, rençberler, kılınççılar, nalbantlar, çulcular, basmacılar ve tüfengciler çokça yer almaktaydı.

Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Abacı	2	Dellâl	1	Kılınççı	14
Bakkal	1	Demirci	12	Kuyumcu	13
Basmacı	6	Dülger	26	Nalbant	14
Boyacı	16	Habbâz	2	Palancı	5
Canbaz	3	Hallâc	2	Rençber	13
Cullâh	39	Kalaycı	20	Seray-dâr	1
Çiftçi	2	Kantarcı	1	Taşçı	1
Çulcu	9	Kazancı	3	Terzi	2
Tarakçı	2	Keçeci	7	Tüccâr	5
Değirmenci	6	Köşker	50	Tüfengci	8
TOPLAM	86		124		76
GENEL TOPLAM					286

Tablo 29. Zimmîyân Mahallesi'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

D. Besni Kazasında İcra Edilen İş ve Meslek Kolları

Bu çalışmada, 1262/1846 tarihli Besni Kefâlet Defteri'ndeki verilere dayanarak, XIX. yüzyıl ortalarında, Besni kazasındaki iş ve meslek kollarını belirlemeye çalıştık. Aynı zamanda defterdeki kayıtlardan hareketle şehir nüfusuyla birlikte şehirde icra edilen iş, zanaat ve meslekleri tespit etmeye çalıştık. Defterdeki

veriler Besni'deki iş, meslek ve sanat dallarının büyük ölçüde gayrimüslimlerin elinde olduğunu göstermiştir. Şöyle ki; 9.268 kişi olarak tespit ettiğimiz şehir nüfusundan 7.128'i Müslüman, 2.240'ı gayrimüslimlerden oluşmaktaydı. Yani, gayrimüslim nüfus, Müslüman nüfusun yaklaşık olarak üçte birine veya şehir nüfusunun toplamının yaklaşık dörtte birine denk gelmekteydi. Ancak iş ve meslek kollarının dağılımı nüfus oranına göre farklılık göstermekteydi. Şehirdeki meslek ve zanaat ehlinin dağılımına bakıldığında toplam 817 iş ve meslek sahibinin 532'sinin Müslüman, 286'sının ise gayrimüslim olduğu görülmüştür. Bu rakamlara göre gayrimüslim meslek ve zanaat erbabının sayısının Müslüman iş sahiplerinin yarısından daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Yani şehrin toplam nüfusunun yaklaşık olarak dörtte birini oluşturan gayrimüslimler, şehirde icra edilen iş ve mesleklerin üçte birinden fazlasını ellerinde tutmaktaydılar.

Defterdeki bilgiler ışığında Besni'deki Müslümanların ve gayrimüslimlerin hangi meslek dallarıyla uğraştığını tespit etmeye çalıştık. Elde ettiğimiz verilere göre Müslümanların uğraştığı işlerin başında cullâhlık, rençberlik, bakkallık, berberlik, köşkerlik, terzilik, tüccârlık, çiftçilik ve debbâğlık gelmektedir. Saydığımız işlerden berberlik ve debbâğlık dışındakileri gayrimüslimler de icra etmekteydi. Ayrıca abacılık, boyacılık, dellallık, demircilik, dülgelik, palancılık ve habbazlık mesleklerini hem Müslümanlar hem de gayrimüslimler icra etmekteydi. Sayıları az da olsa aşçılık, attarlık, azaplık, canbazlık, cerengirlik, devecilik, katırcılık, dibekçilik, hamallık, hamamcılık, hasırcılık, kahvecilik, kasaplık, kebağcılık, leblebicilik, lücelilik, pamukçuluk, neccarlık, tebdilcilik, tütüncülük ve unculuk işleriyle yalnızca Müslümanlar uğraşmaktaydı. Müslüman iş sahipleri arasında birer katip, muallim, kavas ve çavuş da sayılmaktadır.

Besni'deki gayrimüslimler, Müslüman nüfusun da uğraştığı cullâhlık, rençberlik, bakkallık, demircilik, dülgelik, köşkerlik, terzilik, tüccârlık, çiftçilik, boyacılık gibi işlerle uğraştıkları gibi, Müslümanların uğraşmadığı, ustalık ve özel beceri gerektiren, ayrıca iyi gelir getiren işleri yapmaktaydılar. Şehirdeki gayrimüslimler çoğunlukla basmacılık, çulculuk, değirmencilik, kalaycılık, keçecilik, kılınççılık, kuyumculuk, nalbantlık ve tufengcilik meslekleriye uğraşmaktaydılar. Esnaf sayısı az da olsa hallaçlık, kantarcılık, kazancılık, tarakçılık, saye-dârlık, taşçılık işleri sadece gayrimüslimler tarafından icra edilmekteydi.

SEYDİ VAKKAS TOPRAK

Mahalle→ Meslek↓	Bozmekân	Çırçır	Hamra	Meydan	Hacı Kasım	Vusta	Kâhta	Zimmîyân
Abacı			1	3		1		2
Aşçı	1	1						
Attar	1				1			
Azap			1	1				
Bakkal	7	12		10	4	1	3	1
Basmacı								6
Berber	2	1		4	1		2	
Boyacı				3			1	16
Canbaz	2	1						3
Cerengir					1			
Cullâh	19	15	24	76	19	17	18	39
Çavuş				1				
Çiftçi			1	9	7		4	2
Çulcu-Palancı						1	1	14
Debbâğ	15			1		2	4	
Değirmenci								6
Dellâl		1						1
Demirci				1				12
Deveci		2		1				
Dibekçi	1							
Dülger	1			5			3	26
Habbâz							1	2
Hallâc								2
Hamal				1				
Hamamcı				1		1		
Hasırcı				1				
Helvacı							4	
İğneci				1				
Kahveci				1	1	2	1	
Kalaycı								20
Kantarcı								1
Kasap		1		2				
Katırcı			1			1		

BESNİ

Kâtîp							1		
Kavas			1						
Kazancı								3	
Kebapçı	3								
Keçeci								7	
Kılınççı								14	
Köşker	3	1	2	13	6	8	2	50	
Kuyumcu								13	
Leblebici		1							
Lüleci						2			
Mahsaracı				1					
Nalbant								14	
Pamukçu				1					
Rençber	1	1	22	41	7	4	14	13	
Seray-dâr								1	
Serrâc				2					
Tarakçı								2	
Taşçı								1	
Tebdileci	1	1							
Terzi	3		3	18	1	4	2	2	
Tüccâr	1	4	4	4	4	4	3	5	
Tüfengci								8	
Tütüncü						1			
Uncu		1							
TOPLAM	61	43	60	202	52	49	64	286	
GENEL TOPLAM								817	

Tablo 30. Besni Şehrindeki İş ve Meslek Kolları ile Esnaf Sayısı

E. Besni Kazasına Bağlı Nahiye ve Köylerdeki Esnaf Kolları

Besni'ye bağlı köy ve nahiyelerin insanları kefilleriyle birlikte kefâlet defterine kaydedilirken genel olarak bilindikleri isim, lakap veya babalarının adlarıyla birlikte yazılmışlardır. Şehirde olduğu gibi, kırsal kesimde, ön ad olarak yaptığı mesleğin ismi yazılan kişi sayısı oldukça sınırlı olduğu için, köy ve nahiye insanların mesleklerini defter kayıtlarından tam olarak tespit etmek mümkün olmamıştır. Defterdeki sınırlı verilerden istifade ederek kırsal kesimde yaşayan

insanların iş ve mesleklerini tespit etmeye çalıştık. İlk olarak köy ve nahiyelerde oturan insanların tarım ve hayvancılığın yanı sıra bağ ve bahçe işleriyle meşgul olduklarını göz önünde tuttuk. Nitekim defterde tarım ve hayvancılıkla ilgili uğraşlar olan çiftçilik, rençberlik ve nahırcılık gibi işlerle ilgili kelimelerin bazı şahısların isimlerinden önce deftere kaydedilmiş olduğu görülmüştür. Bu tür bilgiler köy ve nahiyelerde yaşayan insanların mesleklerini tespit etmemizde yol gösterici olmuştur. Kırsal kesimde yaşayan göçebelerin meslekleriyle ilgili defterde herhangi bir işaret olmasa da, konargöçerlerin yoğunlukla hayvancılıkla uğraştıkları bilinen bir gerçektir. İncelediğimiz defterdeki veriler ışığında, nahiye ve köylerde yaşayan insanların meslekleriyle ilgili olarak aşağıdaki tablolar hazırlanmıştır.

Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Şenekçi	Dülger	1	Şambayadı	Köşker	1	Sofraz	Cullâh	5
Sarıkaya	Cullâh	1	Şambayadı	Hallâc	1	Sofraz	Çulcu	1
Yaylacık	Köşker	1	Oyratlı	Neccâr	1	Sofraz	Neccâr	1
						Sofraz	Rençber	4
TOPLAM		3			3			11
GENEL TOPLAM								17

Tablo 30. Keysun Nahiyesi'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

Keysun Nahiyesi'ne bağlı köylerde, insanlar çoğunlukla tarım ve hayvancılıkla geçimlerini sağlamaktaydılar. Bunun dışında geçimlerini cullâhlık ve rençberlikle uğraşarak sağlayanların meslekleri deftere kaydedilmiştir. Yine defterdeki verilere göre az sayıda kişi de köşkerlik, neccarlık, dülgerlik, hallaçlık ve çulculukla uğraşmaktaydı.

BESNİ

Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Fındık	Çiftçi	3	Fındık	Demirci	1	Polad	Çiftçi	1
Fındık	Rençber	1	Sürgü	Demirci	1	Polad	Demirci	1
TOPLAM		4			2			2
GENEL TOPLAM								8

Tablo 31. Subadra Nahiyesi'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

Besni Kefâlet Defteri'nden elde ettiğimiz verilere göre Subadra Nahiyesi'ne bağlı köylerde ikamet eden insanlar çiftçilik, demircilik ve rençberlikle uğraşarak geçimlerini sağlamaktaydı. Tabii olarak tarım ve hayvancılıkla uğraşan nüfusun önemli bir kısmının meslekleri deftere yazılmadığını hatırdan çıkarmamak gerekmektedir.

Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Salah	Köşker	1	Çiftlik	Tuzcu	1	Tut	Abacı	1
Tut	Demirci	3	Çiftlik	Cullâh	1	Tut	Berber	1
Tut	Değirmenci	1	Tut	Köşker	1	Tut	Cullâh	46
Bayıl	Rençber	1	Tut	Rençber	2	Tut	Çoban	1
TOPLAM		6			5			49
GENEL TOPLAM								60

Tablo 32. Tut Arniç (Ereniç, Erence) Nahiyesi'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

Çalışmamıza temel teşkil eden defterin kayıtları ışığında Tut-Arniç (Erence) Nahiyesi'ne bağlı yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun önemli bir kısmının cullâhlık yapmakta olduğu anlaşılmaktadır. Tabii, meslekleri deftere kaydedilmemiş

SEYDİ VAKKAS TOPRAK

olan kişilerin sayısının oldukça fazla miktarda olduğunu da hesaba katmak gerekmektedir. Nahiyedeki iş ve sanat erbabının dörtte üçünden fazlası cullâhtı. Bunun yanında rençberlik, köşkerlik, demircilik, berberlik, abacılık, tuzculuk ve çobanlıkla geçimini sağlayanlar da vardı.

Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı	Köy	Meslek Kolu	Esnaf Sayısı
Ozan	Çiftçi	6	Penbegî	Çiftçi	8	Büyük Perverî	Cullâh	3
Ozan	Rençber	8	Penbegî	Cullâh	1	Büyük Perverî	Çiftçi	27
Pehnek	Çiftçi	18	Penbegî	Köşker	1	Büyük Perverî	Rençber	36
Bayıl	Rençber	9	Penbegî	Rençber	7	Büyük Perverî	Demirci	1
Küçük Perveri	Çiftçi	11	Çarğan	Çiftçi	3	Büyük Perverî	Dibekçi	1
Küçük Perveri	Rençber	5	Balkar	Çiftçi	29	B ü y ü k Perverî	Köşker	1
Burunçayır	Çiftçi	23	Balkar	Rençber	10	Kenerli	Çiftçi	8
Burunçayır	Rençber	36	Çelik	Çiftçi	26	Kenerli	Rençber	9
Burunçayır	Cullâh	1	Çelik	Rençber	4	Kenerli	Cullâh	1
Çorak	Çiftçi	9	Belviran	Rençber	48	Kızılhisar	Değirmenci	1
Çorak	Rençber	8	Belviran	Dikici	1	Çilboğaz	Tavukçu	1
Belviran	Çiftçi	16	Belviran	Nahırcı	1	Tilek	Kımacı	1
TOPLAM		150			139			90
GENEL TOPLAM								379

Tablo 33. Gölbaşı Nahiyesi Nahiyesi 'ndeki Esnaf Kolları ve Esnaf Sayısı

Gölbaşı Nahiyesi'ne bağlı yerleşim yerlerinde ikamet edenlerin büyük bir çoğunluğu çiftçilik ve rençberlikle geçimlerini sağlamaktaydı. Nahiye dahilinde icra edilen mesleklerin ikinci sırasında ise cullâhlık gelmekteydi. Sayıları az da olsa köşkerlik, değirmencilik, demircilik ve nahırcılıkla uğraşanlar da vardı.

F. Besni Kazasının Kırsal Kesimindeki Esnaf Kolları

1846 tarihinde Besni'de tanzim edilmiş olan elimizdeki kefâlet defterinin verdiği veriler, Besni'nin kırsal kesiminde yaşayan insanların büyük kısmının çiftçilik ve rençberlik işlerini yaparak geçimlerini sağladığını ortaya koymuştur. Kayıtlara göre Tut nahiyesinde cullâhlık mesleği en çok tercih edilen iş koluydu. Bu nahiyedeki 54 meslek sahibinin 46'sı cullâhlık yapmaktaydı. Bu işlerin dışında köşkerlik, demircilik, değirmencilik, neccarlık, çulculuk, abacılık, berberlik ve hallaçlıkla da geçimlerinin sağlayanlar vardı. İncelediğimiz defterden elde edilen verilere göre Besni'ye bağlı nahiye ve köylerde icra edilen meslekler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Meslek→ Köy↓	Cullâh	Köşker	Rençber	Çiftçi	Demirci	Abacı	Berber	Çoban	Çulcu	Değirmenci	Dibekeçi	Dikici	Düğer	Hallac	Nahırcı	Kınacı	Tavukçu	Tuzcu	
Balkar			12	29															
Bayıl			9																
Belviran			48	16								1			1				
Burunçayır	1		36	23															
Büyük Perveri	3	1	36	27	1						1								
Çargan				3															
Çelik			4	26															
Çiftlik	1																		1
Çilboğaz																		1	
Çorak			8	9															

SEYDİ VAKKAS TOPRAK

Fındık			1	3	1												
Kenerli	1		9	8													
Kızılhisar									1								
Küçük Perveri			5	11													
Oyrathı											1						
Ozan			8	6													
Pehnek				18													
Penbegi	1	1	7	8													
Polad				1	1												
Salah		1															
Sarıkaya	1																
Sofraz	5		4					1			1	1					
Sürgü					1												
Şambayadı		1										1					
Şenekçi											1						
Tilek															1		
Tut	46	1	2		3	1	1	1		1							
Yaylacık		1															
TOPLAM	59	6	187	188	7	1	1	1	1	2	1	1	3	2	1	1	1
GENEL TOPLAM															464		

Tablo 34. Besni'nin Kırsal Kesiminde İcra Edilen Meslekler

V. BESNİ KAZASINDA KEFİLE BAĞLANAN ŞAHISLAR

A. Besni Kaza Merkezinde Kefile Bağlanan Şahısların Listesi²⁰³

1. Bozmekân Mahallesi²⁰⁴

İmâm-ı mahalle Hafız Mustafa Efendi bin Ali Efendi. Kefili: Muhtâr-ı ev-
vel Tayyîb Efendi.

Berber Süleyman bin Hacı Molla. Kefili: İmâm Efendi.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Abdullah bin Ağazade. Kefili: Mustafa Efendi bin Zülfikâr.

Mehmed bin Bekir. Kefili: İmâm Hafız Mustafa Efendi

Mahmud bin Hacı Abdurrahman. Kefili: Muhtâr Mehmed bin Maraşlı.

Abdurrahman bin Hacı Abdurrahman. Kefili: Hacı Osman bin Karaköle
Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı.

Mehmed bin Seblük Hüseyin. Kefili: Debbâğ (Tabak) Mustafa bin Çekci,
Çekci Mustafa oğlu Debbâğ Mustafa. Kefili: Bakkal Mehmed bin Medemci.

Karındaşı Debbâğ Halil. Kefili: Karındaşı.

Tabak Osman bin Halil. Kefili: Debbâğ Mustafa.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Sepetçioğlu Seyyid Vakkas. Kefili Tayyîb Efendi.

Mustafa Efendi bin Zülfikâr. Kefili: Kırk Yılan Mehmed.

203 BOA, NFD. d., 2697, s. 2-28.

204 BOA, NFD. d., 2697, s. 2-3.

- Oğlu Celeb Efendi. Kefili. Babası.
- Diğer oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
- Koşker Kâsım bin Hacı Osman. Kefili: Ahmed bin Ali Hoca.
- Ahmed bin Ali Hoca. Kefili: Mustafa Efendi.
- Vakkâs bin Kr Ahmed. Kefili: Hacı Mehmed bin Halil Kahya.
- şeyho bin Halil Kahya. Kefili: Culâhe Mehmed karındaşı.
- Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
- Culâhe Mehmed bin Halil Kahya. Kefili: Karındaşı şeyho.
- Oğlu İsmail. Kefili: Babası.
- Karakleoğlu Hacı Osman. Kefili: İmâm Hafız Mustafa Efendi.
- Oğlu bekir. Kefili. Babası.
- Diğer oğlu Osman. Kefili: Babası.
- Hafidî Mehmed. Kefili: dedesi.
- Tabak Hacı Abdullah bin Hacı Osman. Kefili: Babası Hacı Osman.
- Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
- Tabak Mehmed bin Cekcioğlu. Kefili: Bakkal Mehmed bin Mumcu.
- Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
- Bakkal Mehmed bin Mumcu. Kefili: Bakkal Halil bin Habân.
- Culâhe Mehmed bin Terzioğlu. Kefili: Kr Ahmed.
- Culâhe Mustafa bin Boz Ali. Kefili: Culâhe Mehmed.
- Seydi bin Kebapçı Abdurrahman. Kefili: Koşker Kasım bin Hacı Osman.
- Denk Mehmed bin Dönek. Kefili: Abdullah Efendi.
- Mehmed bin Kırk Yılan. Kefili: Debbâğ Mehmed bin Sağır Hacı.
- Oğlu Bekir. Kefili: Babası.
- Culâhe Ali bin olak Mehmed. Kefili: Kırk Yılan Mehmed.
- Debbâğ Mehmed bin Sağır Hacı. Kefili: Karındaşı Culâhe Hüseysin.
- Abdullah bin Hacı Mustafaoğlu. Kefili: Terzi Mustafa.
- Culâhe Mehmed bin Ayrancıoğlu. Kefili: Ahmed bin İncirkuşu.
- Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı.

Ahmed bin İncirkuşu. Kefili: Terzi Mustafa bin Aziz.
Terzi Mustafa bin Aziz. Kefili: Ahmed bin İncirkuşu,
Karındaşı Terzi Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Debbâğ Musa bin Hacı Musa. Kefili: Hacı Mehmed bin muhacir.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Köşker Hacı Mehmed bin MuHacı. Kefili: Culâhe Hüseyin bin Kav Molla.
Köşker Hasan bin Tebdîlci. Kefili: Debbâğ Musa.
Karındaşı Selim. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Ali. Kefili: Karındaşı.
Culâhe Osman bin Mazıcı. Kefili: Culâhe İbrahim.
Oğlu Osman. Kefili: Babası.
Culâhe İbrahim bin Mar'aşlı. Kefili: Canbaz Mehmed.
Culâhe Mehmed bin Mar'aşlı. Kefili: Derzi Osman bin Karaköle.
Bal Mehmed oğlu Canbaz Mehmed. Kefili: Bakkal Osman.
Karaköle oğlu Terzi Osman. Kefili: Canbaz Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Bakkal Osman bin Mehmed. Kefili: Hüseyin bin Molla Mehmed.
Oğlu Mustafa. Kefili: babası.
Hüseyin bin Molla Mehmed. Kefili: Bakkal Osman.
Molla Mustafa bin Ali. Kefili: Culâhe Mustafa bin Sofi.
Oğlu Molla Mehmed. Kefili: babası.
Diğer oğlu Hacı Ali. Kefili: Babası.
Dibekçi Mustafa bin Mustafa. Kefili: Canbaz Şeyho bin Sofi.
Karındaşı Hüseyin. Kefili: Karındaşı.
Culâhe Mustafa bin Halil Kahya. Kefili: Molla Mustafa.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Bakkal Vakkas bin Sivaslı. Kefili: Culâhe Mustafa.
Culâhe Mustafa bin Derebey. Kefili: Culâhe Mehmed bin Özoğlu.
Culâhe Mehmed bin Özoğlu. Kefili: Bakkal Mehmed bin Kamber.

Bakkal Mehmed bin Kamber. Kefli: Molla Mehmed bin Nakîb.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Molla Mehmed bin Nakîb. Kefli: Molla Ali bin Aziz.

Culâhe İbrahim bin Mehmed Bey. Kefli: Bakkal Mehmed.

Molla Ali bin Aziz. Kefli: Bakkal Ali bin Kebapçı.

Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.

Bakkal Ali bin Kebapçı. Kefli: Bakkal Mehmed.

Neccâr Hüseyin bin kebabçı Osman. Kefli: Debbâğ Osman.

Oğlu Halil. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Berber Şeyho bin Süleyman. Kefli: Debbâğ Bekir.

Tabak Bekir bin Tutate. Kefli: Neccâr Hüseyin.

Tabak Şeyho bin Hatîb. Kefli: Debbâğ Abuzer.

Tabak Osman bin Kara Ömer. Kefli: Debbâğ Şeyho.

Abuzer bin Tilki Süleyman. Kefli: Şerif bin Bali.

Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.

Şerif bin Balo. Kefli: Debbâğ Yusuf.

Oğlu Balo. Kefli: Babası.

Rençber Mehmed bin Hammamcı. Kefli: Şerif.

Hacı Ali bin Karaköle. Kefli: Tabak Şeyho.

Oğlu Abdullah. Kefli: Babası.

Tabak Yusuf bin Kasım oğlu. Kefli: Berber Şeyho.

Oğlu Kasım. Kefli: Babası.

Mustafa bin Caniz. Kefli: Attar Mehmed.

Culâhe Yusuf bin El-Gaffar oğlu. Kefli: Karındaşı Abdülkadir.

Abdülkadir bin El-Gaffar. Kefli: Debbâğ Yusuf.

Attar Mehmed bin Sülük. Kefli: Hacı Ahmed.

Mustafa bin Aşçı Sârî. Kefli: Cüveyne Hüseyin.

Cüveyne oğlu Hüseyin. Kefli: Karındaşı Osman.

Abdullah Efendi bin Abdullah. Kefli: Tüccâr Mustafa.
Culâhe Osman bin Polat. Kefli: Abdullah Efendi.
Ali bin Polat. Kefli: Hasan bin Aziz.
Oğlu Cafer. Kefli: Babası.
Tüccâr Mustafa bin Fermânde. Kefli: Hacı Osman Efendi.
Ahmed bin Cafer oğlu. Kefli. Tüccâr Mustafa.
Bekdâş bin Deli Mıçe. Kefli: Tüccâr Mustafa.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Ali bin Mehmed. Kefli: Bekdâş.
Abdurrahman bin El-Gaffar. Kefli: Hacı Ahmed.
Mehmed bin Karaköle. Kefli: Mehmed Efendi.
Oğlu Culâhe Mehmed. Kefli: Babası.
Hasan bin Neriman. Kefli: Bekdaş bin Deli Mıço.
Tabak Mehmed bin Karaköle. Kefli: Hacı Osman.
Culâhe Hüseyin bin Naşo. Kefli: Tabak Mehmed.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Osman bin Şabak. Kefli: Culâhe Hüseyin.
Vakkas bin Halil. Kefli: Abdurrahman bin El-Gaffar.
Hafız bin Kara Ömer. Kefli: Bölük Mehmed.
Karındaşı Ömer. Kefli: Karındaşı.
Mehmed bin Sülük. Kefli: Vakkas bin Abdülcilil.
Kebapçı oğlu Ali. Kefli: Sağır Kasım.
Oğlu Abdurrahman. Kefli: Babası.

2. Çırçır Mahallesi²⁰⁵

İmâm-ı mahalle Mehmed Efendi bin Sebâhî Hoca. Kefli: Muhtâr-ı evvel.
Culâhe Ahmed bin Hasan. Kefli: Bakkal Mustafa bin Kanlı.
Oğlu Culâhe Mehmed. Kefli: Babası.

205 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 3-4.

Leblebici Ali bin Hacı Hakkı. Kefli: Molla Mehmed bin Sarı Hacı.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Babası.
Diğer karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Renber Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Molla Mehmed bin Hacı Sârı. Kefli: İmâm Mehmed Efendi.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Haco. Kefli: Babası.
Culâhe Osman bin Çolak. Kefli: Culâhe Ahmed.
Karındaşı Culâhe Ömer. Kefli: Karındaşı.
Culâhe Ahmed bin Topal. Kefli: Mehmed bin Koca.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Mehmed bin Emîr. Kefli: Culâhe Hasan bin Kara.
Oğlu Şeyh Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.
Culâhe Mehmed bin Kocaoğlu. Kefli: Culâhe Hasan bin Hasan.
Cenaz Mehmed bin Sütütemiz. Kefli: Dellâl Şeyho.
Culâhe Hasan bin Hasonık. Kefli: Bakkal Mustafa.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Dellâl Şeyho bin Sofrâzî. Kefli: Culâhe Hasan.
Bakkal Mustafa bin Kanlı. Kefli: Culâhe Mehmed bin Koca.
Oğlu Mustafa. Kefli: Karındaşı.
Attar Mehmed bin Âşforoğlu. Kefli: Berber Hüseyin.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.
Tüccâr Hüseyin bin Çerkes. Kefli: Bakkal Mustafa.
Molla Mustafa bin Boyacı. Kefli: Dellâl Şeyho.
Culâhe Ahmed bin Dellâk. Kefli: Mehmed bin Zaroğlu.
Berber Hüseyin bin Kanlı. Kefli: Culâhe Ahmed.
Abdurrahman bin Hacı Kıran. Kefli: Culâhe Süleyman bin Deveci.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Şeyh Sadıkoğlu. Kefili: Kasab Mehmed.
Mehmed bin Zaroğlu. Kefili: Abdurrahman bin Hacı Kıran.
Culâhe Mustafa bin Hıttâ. Kefili: Mehmed bin Uncu.
Oğlu Seydi. Kefili: Babası.
Culâhe Ömer bin Hasan. Kefili: Karındaşı Mustafa.
Diğer karındaşı Culâhe Hasan. Kefili: Karındaşı.
Mehmed bin Uncuoğlu. Kefili: Ali Başa.
Ali Başa bin Mehmed. Kefili: Mehmed bin Deveci.
Kasab Mehmed bin Çerkes. Kefili: Ali Başa.
Oğlu Bekir. Kefili: Babası.
Culâhe Süleyman bin Deveci. Kefili: Karındaşı Mehmed.
Aziz bin Hacı Aziz. Kefili: Köşker Hüseyin Bey.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Köşker Hüseyin Bey. Kefili: Elbistanlı Yahya.
Oğlu Şeyho. Kefili: Babası.
Hüseyin bin Ta'alyu Başa. Kefili: Culâhe Şeyho.
Elbistanlı Yahya bin Mehmed. Kefili: Mehmed bin Hıdır.
Ali bin Hazenk. Kefili: Tüccâr Hüseyin.

3. Hamra Mahallesi²⁰⁶

İmâm Abdullah Efendi bin Ali Hoca. Kefil: Muhtâr-ı evvel Hüseyin bin Hüseyin.

Muhtâr-ı evvel Hüseyin bin Hüseyin. Kefil: İmâm Abdullah Efendi bin Ali Hoca.

Oğlu Ömer. Kefil: Babası.

Rencber Mehmed bin Kara Ahmed. Kefil: Muhtâr-ı evvel Hüseyin bin Hüseyin.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

206 BOA, NFD. d., 2697, s. 5-7.

Abacı Mehmed bin Koyunoğlu. Kefil: İmâm Abdullah Efendi.

Hacı Halid Bey bin Bektaş Bey. Kefil: Mehmed bin Kara Ahmed.

Hüseyin bin Ali Bey. Kefil: Hacı Halid Bey bin Bektaş Bey.

Oğlu Koca Bey. Kefili Babası.

Diğer oğlu Mehmed Bey. Kefil: Babası.

Mustafa Bey bin Murtaza Bey. Kefil: Hüseyin Bey bin Ali Bey.

Mehmed Bey bin Ahmed Bey. Kefil: Mustafa Bey bin Murtaza Bey.

Rencber Vakkas bin Kasım. Kefil: İmâm Abdullah Efendi.

Oğlu Kasım. Kefil: Babası.

Rencber Mehmed bin Tonbak. Kefil: Mehmed Bey bin Ahmed Bey.

Bektaş bin Süleyman. Kefil: Mehmed bin Tonbak.

Oğlu Vakkas. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Süleyman. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Hasan bin Halil Kahya. Kefil: Rencber Vakkas bin Kasım.

Ahmed bin Harabşehirli oğlu. Kefil: Mehmed Bey bin Ahmed Bey.

Rencber Hüseyin bin Baço. [Kefil]: Bektaş bin Süleyman.

Keş-ger Yusuf bin Çiçekli. Kefil: Ahmed bin Harabşehirli.

Oğlu Eyyüb. Kefil: Babası.

Diğer oğlu İsmail. Kefil: Babası.

Terzi Hacı Hüseyin bin Kapıcı oğlu. Kefil: Mehmed bin Tonbak.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Cullâh Hüseyin bin Kolo Kahya. Kefil: Yusuf bin Çiçekli.

Cullâh Ahmed bin Bektaş. Kefil: Terzi Hüseyin bin Kapıcı.

Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Diğer oğlu İbrahim. Kefil: Babası.

Tüccâr Hacı İbrahim bin Hacı Halil oğlu. Kefil: Cullâh Hüseyin bin Kolo Kahya.

Oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.

Mehmed Salih Efendi bin Abdi Efendi. Kefil: Hacı Halid bin Bektaş Bey.

Oğlu Abdi Efendi. Kefil: Babası.

Kâmil Mehmed Efendi bin Mehmed Salih Efendi. Kefil: Babası Mehmed Salih Efendi.

Oğlu Mehmed Efendi. Kefil: Babası.

Oğlu Abdurrahman Efendi. Kefil: Babası.

Ömer Hulûsi Efendi bin Abdi Efendi. Kefil: Mehmed Salih Efendi.

Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Mehmed Sa‘id Efendi bin Hacı Efendi. Kefil: Mehmed Kâmil Efendi.

Karındaşı Mustafa. Kefil: Karındaşı.

Diğer karındaşı Veli. Kefil: Karındaşı.

Koca Ağa bin Halil oğlu. Kefil: Ömer Hulusi Efendi.

Efendi bin Boyacı Hacı Osman. Kefil: Mehmed Sa‘id Efendi.

Uzun Mustafa bin Uzun İbrahim. Kefili: Koca Ağa bin Halil.

Oğlu İbrahim. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Ali. Kefil: Babası.

Cullâh Mehmed bin Ali Ağa. Kefil: Uzun Mustafa Ağa.

Oğlu Ali. Kefil: Babası.

Çiftçi Osman bin Ali Ağa. Kefil: Koca Ağa bin Halil.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Oğlu Şerif. Kefil: Babası.

Ammizâdesi Receb bin İbrahim. Kefil: Ammizâdesi Osman bin Ali Ağa.

Mustafa bin Ebecik. Kefil: Cullâh Mehmed bin Ali Ağa.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Hasan. Kefil: Babası.

Rençber Ahmed bin Çakalın oğlu. Kefil: Mustafa bin Ebecik.

Oğlu Hasan. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Süleyman. Kefil: Babası.

Cullâh bin Mustafa bin Çiftçi. Kefil: Receb bin İbrahim.

Oğlu Ali. Kefil: Babası.

Mehmed Emin bin Hacı Mehmed Sa'id Efendi. Kefil: Mustafa bin ifti.

Oğlu Mehmed Sa'id. Kefil: Babası.

Terzi Koca Bey bin Palga. Kefil: Mehmed Emin bin Hacı Sa'id.

İsmail bin Ebu Sâk. Kefil: Cullâh Mustafa bin ifti.

Cullâh Ömer bin Şeker Mustafa. Kefil: Terzi Koca Bey.

Azap Mustafa bin Perverfli. Kefil: İsmail bin Ebu Sâk.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Cullâh Mustafa bin Azap İbiş. Kefil: Cullâh Ömer bin Şeker.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Cullâh Mehmed bin Tilki. Kefil: Azap Mustafa bin Perverfli.

Rençber Kavırık Mehmed bin Topal Halim. Kefil: Cullâh Mustafa.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Rençber Bekir bin Mehmed Kahya. Kefil: Cullâh Mehmed bin Tilki.

Oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Rençber Hacı Ramazan bin Lâp Hacı. Kefil: Bekir bin Mehmed Kahya.

Oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Cullâh Halil bin Ali Faki. Kefil: Hacı Ramazan bin Lâp Hacı.

Karayılan Mehmed bin Tâcir Mehmed oğlu. Kefil: Halil bin Ali Faki.

Cullâh Hacı Ahmed bin Kara Vaiz. Kefil: Hacı Ramazan bin Lâp Hacı.

Karındaşı Hafız Mustafa. Karındaşı Kefil.

Cullâh Hüseyin bin Ali Faki. Kefil: Karayılan bin Mehmedo.

İbrahim bin Ali Faki. Kefil: Hacı Ahmed bin Kara Vaiz.

Oğlu Osman. Kefil: Babası.

Cullâh Mehmed bin Kiliti Molla. Kefil:

Karındaşı Hasan. Kefil: Karındaşı.

Oğlu Ali. Kefil: Babası.

Abdurrahman bin Velo. Kefil: İbrahim bin Ali Faki.
Oğlu Mehmed Ali. Kefil: Babası.
Hasan bin Kr Ömer Kahya. Kefil: Abdurrahman Velo.
Karındaşı Hüseyin. Karındaşı Kefil.
Cullâh Mehmed bin Sakar Bekir. Kefil: Hasan bin Kr Kahya.
Hacı Murad bin Lulo. Kefil: Mehmed bin Sakar Bekir.
Karındaşı Osman. Kefil: Karındaşı.
Karındaşı oğlu Cullâh Hasan bin Keleş. Kefil: Ammisi Osman.
Karındaşı Süleyman. Karındaşı Kefil.
Diğer karındaşı Mustafa. Kefil: Karındaşı.
Rençber Mehmed bin Ketaş Bekir. Kefil: Hacı Murad bin Lulo.
Oğlu Mehmed. Kefili. Babası.
Oğlu Bekir. Kefili. Babası.
Oğlu Ahmed. Kefili. Babası.
Molla Ali bin Yermez. Kefil: İmâm Abdullah Efendi.
Oğlu Ali. Kefil: Babası.
Hacı Halil bin Topal Emin. Kefil: Molla Ali bin Yermez.
Karındaşı Evliya Mehmed Efendi. Karındaşı Kefil.
Oğlu Hasan. Babası kefil.
Cullâh İbrahim bin Haso. Kefil: Hacı Halil bin Topal Emin.
Oğlu Ali. Babası kefil.
Topal Hacı Mustafa bin Ayvaz. Kefil: Evliya Mehmed Efendi.
Cullâh Mehmed bin Mum Hasan. Kefil: İbrahim bin Haso.
Cullâh Uryan Mehmed bin Kr Hasan. Kefil: Topal Hacı Mustafa bin Ayvaz.
Cullâh Ali bin Palasî Ömer. Kefil: Uryan Mehmed bin Kr Hasan.
Derzi Yusuf bin Durmuş. Kefil: Ali bin Palasî Ömer.
Oğlu Seydî. Kefil: Babası.
Cullâh Mustafa bin Kavas Ali. Kefil: Derzi Yusuf bin Durmuş.
Kavas İbrahim bin rekçi. Kefil: Ali bin Palasî Ömer.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Oğlu Şeyho. Kefil: Babası.

Tüccâr Hacı Mehmed bin Molla Abdurrahman. Kefil: İmâm Abdullah Efendi.

Rencber Ahmed Bey bin Hacı İslâm. Kefil: Hacı Mehmed bin Molla Abdurrahman.

Oğlu İslâm. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.

Diğer i Bekir. Kefil: Babası.

Köşker Mehmed bin Ebecik. Kefil: Ahmed bin Hacı İslâm.

Rencber Mustafa bin Tatar. Kefil: Ahmed bin Hacı İslâm.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Balo bin Tatar Mehmed Ağa. Kefil: Karındaşı Mustafa.

Oğlu Süleyman. Kefil: Babası.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Cullâh Ömer bin Bekçi. Kefil: Balo bin Tatar.

Hacı Hafidi Hacı Osman. Kefil: Mustafa bin Tatar.

Karındaşı Hasan. Kefil: Karındaşı.

Osman bin Mehken Kösesi. Kefil: Mustafa bin Tarar.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Tüccâr Hüseyin bin Emir Hamza. Kefil: Hacı Mehmed bin Molla Abdurrahman.

Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı.

Halil İbrahim bin Mütevellî Mehmed. Kefil: Ahmed Bey bin Hacı İslâm.

Rencber Ahmed bin Kelleci. Kefil: Hüseyin bin Emir Hamza.

Oğlu Abuzer Gafârî. Kefil: Babası.

Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı.

Tüccâr Mustafa bin Bakkal Vakkas. Kefil: Ahmed bin Kelleci.
Rencber Ali bin Hacı Bekir. Kefil: Ahmed bin Kelleci.
Oğlu Bekir. Kefil: Babası.
Karındaşı Seydi Vakkas. Kefil: Karındaşı.
Karındaşı Bekir. Kefil: Karındaşı.
Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı.
Cullâh Mehmed bin Hammamcı oğlu. Kefil: Ali bin Hacı Bekir.
Katırcı Ahmed bin Kuzucu. Kefil: Ahmed bin Kelleci.
Hacı Mehmed bin Hanân Hacı Mehmed. Kefil: Mehmed bin Hammamcı.
Karındaşı Seydi Vakkas. Karındaşı Kefil.
Bekir bin Dağlı oğlu. Kefil: Ali bin Hacı Bekir.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Kör Hacı bin Dağlı oğlu. Kefil: Bekir bin Dağlı oğlu.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Cullâh Mehmed bin Karaca. Kefil: Bekir bin Dağlı oğlu.
Karındaşı oğlu Mehmed. Ammîsi Kefil.
Hacı Şerîf bin Ferrâc. Kefil: Mehmed bin Karaca.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Oğlu Ahmed. Kefil: Babası.
Oğlu İbrahim. Kefil: Babası.
Rencber Vakkas bin Hapacık. Kefil: Hacı Şerîf bin Ferrâc.
Rencber Musa bin Cav oğlu. Kefil: Mehmed bin Karaca.
Culâhe Hasan bin Sofi. Kefil: Vakkas bin Hapacık.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Rencber Ali bin Molla Ahmed. Kefil: Musa bin Cav oğlu.
Karındaşı Hacı Ahmed. Karındaşı Kefil.

- Oğlu Hüseyin. Babası Kefil.
Rencber Ömer bin Delim Halil. Kefil: Ali bin Molla Ahmed.
Mustafa bin Çakallu oğlu. Kefil: Ömer bin Delim Halil.
Nurullah bin Kayz Bekir. Kefil: Hasan bin Sofi
Karındaşı Mehmed. Karındaşı Kefil.
Karındaşı Vakkas. Kefil: Karındaşı.
Rencber Ahmed bin Habra Mamo. Kefil: Nurullah bin Kayz Bekir.
Karındaşı Turan Ahmed. Kefil: Karındaşı.
Mehmed Ali bin Kır Hamza. Kefil: Ahmed bin Hayra Mamo.
Rencber Hüseyin bin Telaş. Kefil: Mehmed Ali bin Kır Hamza.
Rencber Hüseyin bin Süleyman. Kefil: Turan Ahmed.
Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.
Osman bin Molla Ahmed. Kefil: Hüseyin bin Süleyman.
Oğlu Molla Mustafa. Kefil: Babası.
İbrahim bin Süleyman. Kefil: Osman bin Molla Ahmed.
Oğlu Süleyman. Kefil: Babası.
Cullâh Mustafa bin Terbizekli. Kefil: İbrahim bin Süleyman.
Cullâh Mustafa bin Patlak Ali. Kefil: İbrahim bin Süleyman.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Diğeri Ali. Kefil: Babası.
Hasan bin Baz oğlu. Kefil: Mustafa bin Patlak Ali.
Yusuf bin Keş-ger Abdurrahman. Kefil: Hasan bin Baz.
Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı.
Mehmed bin Baz oğlu. Kefil: Yusuf bin Abdurrahman.
Mehmed bin Patlak Ali. Kefil: Mehmed bin Baz.
Oğlu Ahmed. Kefil: Babası.
Mehmed bin Kel Mehmed. Kefil: Mehmed bin Baz oğlu.
Cullâh Ömer bin Karpuz. Kefil: Mehmed bin Patlak Ali.
Rencber Mehmed bin Pasi Ahmed. Kefil: Mehmed bin Kel Mehmed.

Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Mehmed bin Hacı Ahmed Kuveş. Kefil: Mehmed bin Pasi Ahmed.

Karındaşı Vakkas. Kefil: Karındaşı.

Rençber Osman bin Kara Ahmed. Kefil: Mehmed bin Patlak Ali.

Oğlu Mehmed Şerif. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Mehmed bin Kaz Halil. Kefil: Osman bin Kara Ahmed.

İbrahim bin Fındık. Kefil: Mehmed bin Kaz Halil.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Oğlu Halil. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Koca. Kefil: Babası.

Mehmed bin Mar'aşlı oğlu Mustafa. Kefil: İbrahim bin Fındık.

Mehmed bin Fındık oğlu Ali. Kefil: Mehmed bin Mar'aşlı Mustafa.

Mustafa bin Kılçık. Kefil: Mehmed bin Kaz Halil.

Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Rençber İbrahim bin Kılçık. Kefil: Mehmed bin Fındık oğlu.

Ahmed bin Alcek oğlu. Kefil: Mustafa bin Kılçık.

Oğlu Tuvan. Kefil: Babası.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Osman bin Hacı Ramazan. Kefil: Ahmed bin Alcek.

Kör Hasan bin Hazmende. Kefil: Osman bin Hacı Ramazan.

Cüce Molla Mustafa bin Mehmed Kahya. Kefil: Mustafa bin Kılçık.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Hacı Ahmed bin Mehmed Kahya. Kefil: Molla Mustafa bin Mehmed Kahya.

Mehmed bin Azab Hüseyin. Kefil: Osman bin Hacı Ramazan.

Mehmed bin Süleyman Solak. Kefil: Hacı Ahmed bin Mehmed Kahya.

Oğlu Emin. Kefil: Babası.

Mehmed Hanifi bin Derviş. Kefil: Mehmed bin Süleyman.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Mehmed Emin bin Sarac Mehmed. Kefil: Mehmed Hanifi bin Derviş.

4. Meydan Mahallesi²⁰⁷

Rişvânzâde Dergâh-ı Âlî kapucubaşlarından Ömer bin Yakub Bey. Kefili: Hanedân-ı kadîminden karındaşı Mehmed Ağa.

Oğlu Mehmed Bey. Kefil: Babası Ömer Bey.

Diğer oğlu Yakub Bey. Kefil: Babası bu dahi.

Seydi Bey bin Ali Bey. Kefili: Karındaşı Ömer Bey.

Karındaşı Ömer Bey bin Ali Bey. Kefili: Seydi Bey.

Mehmed Evlâd Bey bin İbrahim Bey. Kefil: Seydi Bey.

Oğlu Mehmed Bey. Kefil: Babası.

Diğer oğlu İbrahim Bey. Kefil: Babası.

Terzi Hüseyin bin Siti Mehmed. Kefili: Terzi Mehmed.

Oğlu Ömer Bey. Kefil: Babası.

Terzi Mehmed bin Ebdenli oğlu. Kefili: Terzi Hüseyin.

Hacı Mehmed bin Kara Ali. Kefili: Toklu Mehmed oğlu Mehmed.

Rençber Mehmed bin Toklu. Kefil: Hacı Mehmed.

Oğlu Mehmed. Babası Mehmed kefil.

Terzi Mehmed bin Hasan Hüseyin. Kefili: Culâhe Ali bin Siti.

Culâhe Ali bin Siti oğlu. Kefil: Terzi Mehmed

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Culâhe Mehmed bin Siti oğlu. Kefil: şahin oğlu Mehmed.

Oğlu Ahmed. Kefil: Babası.

şahâne oğlu Çiftçi Mehmed. Kefil: Culâhe Mehmed.

Molla Durmuş bin Kör Ömer. Kefil: Temurcu [Demirci] Abdurrahman.

Temurcu [Demirci] Abdurrahman bin Kör Hüseyin. Kefil: Molla Durmuş.

Çavuş Mehmed bin Kayış Bekir. Kefili: Molla Durmuş.

Oğlu Culâhe Hüseyin. Kefil: Babası.

Terzi Kasım bin Receb. Kefil: Fındık Çavuş.

207 BOA, NFD. d., 2697, s. 8-14.

Karındaşı Culâhe Ali. Kefil: Karındaşı.

Diğer karındaşı Derviş Hasan. Kefil: Karındaşı.

Hacı Ahmed bin Kahveci Hüseyin. Kefil: Terzi Kasım bin Receb.

Karındaşı Culâhe Mehmed. Kefil: Karındaşı Hacı Ahmed.

Köşker Derviş Mehmed bin Boyacı Ali. Kefil: Tüccâr Hacı Ahmed Ağa.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Culâhe Deli Mehmed bin Perverîli oğlu. Kefili: Culâhe Osman bin Abdullahoğlu.

Rencber Osman bin Karabahşlı. Kefili: Culâhe Deli Mehmed bin Perverîli oğlu.

Hasan bin Mustafa. Kefili. Rencber Osman bin Karabahşlı.

Karındaşı İsmail. Kefili: Karındaşı Hasan.

Molla İbrahim Yaya İbiş oğlu. Kefili: Mustafa bin Kapucu oğlu.

Mustafa bin Kapucu oğlu. Kefili: Molla İbrahim.

Karındaşı Culâhe İbrahim. Kefili: Karındaşı Mustafa.

Oğlu Halil. Kefili: Babası.

Molla Mehmed oğlu Köş-ger Ahmed. Kefili: Tüccâr Ali.

Tüccâr Ali bin Sefilce. Kefili: Kefş-ger Ali.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.

Köşker Ali bin Boska. Kefil: Neccar Ali bin Sefilce.

Culâhe Mehmed bin Koca oğlu. Kefil: Köşker Ali.

Şeyh Abdurrahman bin Berberci. Kefili: Culâhe Mehmed.

Hacı Abdüsselâm bin Berberci. Kefil: Şeyh Abdurrahman bin Berberci.

Oğlu Tüccâr Ali. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Tüccâr Mustafa. Kefil: Babası.

Abacı Vakkas bin Fod. Kefili: Hacı Abdüsselâm bin Berberci.

Karındaşı Hüseyin. Kefil: Karındaşı.

Terzi Mustafa bin Kirişçi İbrahim. Kefil: Abacı Vakkas.

Rençber Ömer bin Kazo. Kefil: Terzi Mustafa.
Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Culâhe Hüseyin. Kefli: Babası.
Karındaşı Ahmed bin Kalaycı oğlu. Kefli: Ömer bin Kazo.
Mehmed bin Kalaycı oğlu. Kefli: Ahmed bin Kalaycı.
İbrahim bin Ahmed. Kefli: Mehmed bin Kalaycı.
Süleyman bin Suvarlı. Kefil: İbrahim bin Ahmed.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Mehmed bin Hacı İsmail. Kefli: Süleyman bin Suvarlı.
Oğlu Molla Mehmed. Kefli: Babası.
Culâhe Ahmed bin Şahin. Kefil: Mehmed bin Hacı İsmail.
Culâhe Mustafa bin Bey Mahmud. Kefil: Culâhe Ahmed.
Boyacı Mustafa bin Hüseyin Ağa. Kefli: Culâhe Mustafa bin Bey Mahmud.
Oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Terzi Gören Ağa bin İbrahim. Kefli: Boyacı Mustafa.
Keleş Ağa bin Hüseyin. Kefli: Terzi Gören Ağa.
Abuzer bin Keleş Ağa. Kefil: Keleş Ağa bin Hüseyin.
Culâhe Osman bin Hasan Hüseyin. Kefil: Abuzer bin Keleş.
Oğlu Hasan bin Hüseyin. Kefil: Babası.
Culâhe Mehmed bin Kara Kahya. Kefli: Osman bin Hasan.
Bakkal Mehmed bin Kara Lök. Kefli: Culâhe Mehmed bin Kara Kahya.
Culâhe Bekir bin Gök Elif. Kefli: Bakkal Mehmed bin Kara Lök.
Oğlu Culâhe Mehmed. Kefli: Babası.
Hasırcı Ahmed bin Sarı Yakub. Kefli: Culâhe Bekir bin Gök Elif.
İbrahim bin İbiş Ağa. Kefil: Hasırcı Ahmed bin.
Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı.
Terzi Şeyho bin Gören Ali. Kefli: İbrahim bin İbiş Ağa.
Kaymak Ali. Kefil: Terzi Şeyho bin Gören Ali.

- Oğlu Terzi Hüseyin. Kefil: Babası.
- Hacı Mehmed bin Köle oğlu. Kefili: Kaymak Ali.
- Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
- Abuzer bin Elmalu Osman. Kefili: Hacı Mehmed bin Köle oğlu.
- Köşker Vakkas bin Saka Bekir. Kefili: Abuzer bin Osman.
- Karındaşı Culâhe Mehmed. Kefili: Karındaşı.
- Mehmed bin Hacı Ömer. Kefili: Köşker Vakkas bin Saka Bekir.
- Abdullah bin Osman Bey. Kefili: Mehmed bin Hacı Ömer.
- Karındaşı Süleyman Bey. Kefili: Karındaşı.
- Culâhe Mehmed bin Alafcı. Kefili: Abdullah bin Osman Bey.
- Karındaşı Culâhe Ömer. Kefil: Karındaşı.
- Culâhe Kasım bin Hacı Ali. Kefil: Culâhe Mehmed bin Alafcı.
- Oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.
- Culâhe Ali bin Yarımbyık. Kefili: Kasım bin Hacı Ali.
- Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
- Ahmed Efendi bin Srık Ağa. Kefili: A‘za-yı meclisden Osman Ağa.
- Oğlu Mehmed bin Srık. Kefil: Babası.
- Bakkal Mehmed bin Arab oğlu. Kefil: Ahmed Efendi.
- Oğlu Bakkal Mehmed. Kefili: Babası.
- Abdülkadir bin Hacı Bey. Kefili: A‘za-yı meclisden Ahmed Efendi.
- Oğlu Hasan. Kefil. Babası.
- Diğer oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
- Diğer oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
- Culâhe Osman [bin] Berber Hüseyin. Kefil: Bakkal Mehmed bin Arab.
- Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
- Diğer oğlu Hasan. Kefili: Babası.
- Diğer oğlu Ali. Kefili: Babası.

Bakkal Mehmed bin Sofrazlu²⁰⁸ Kefili: Osman bin Berber Hüseyin.
Oğlu Bekdaş. Kefil: Babası.
Culâhe Mahmud bin Halil. Kefili: Bakkal oğlu bin Hüseyin.
Bakkal Ali bin Boyacı Hüseyin. Kefili: Kasab Mehmed.
Kasab Mehmed bin Turak. Kefili: Kefş-ger Mehmed.
Kefş-ger Mehmed bin Çubukçu İbiş. Kefili: Culâhe Mehmed bin Şeyh.
Culâhe Mehmed bin Şeyh. Kefili: Mustafa bin Ali Çulo.
Mustafa bin Ali Çulo. Kefili: Şerif Mehmed bin berber oğlu.
Şerif Mehmed bin berber oğlu. Kefili: Hüseyin bin Savatlı.
Hüseyin bin Savatlı oğlu. Kefili: Culâhe İvâz.
Culâhe İvâz bin Mustafa. Kefili: Mustafa.
Terzi Süleyman bin Ali Bey. Kefili: Terzi Koca.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Karındaşı Koca. Kefili: Mustafa bin Musa.
Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Culâhe Mustafa bin Musa. Kefili: Ömer bin Cafer.
Culâhe Ömer bin Cafer. Kefili: Abdurrahman bin Hacı Abdurrahman.
Abdurrahman bin Hacı Abdurrahman. Kefili: Mustafa bin Sultan.
Mustafa bin Sultan. Kefili: Abdullah bin Molla Mustafa.
Oğlu Musa. Kefili: Babası.
Kel Hasan bin Sultan. Kefili: Ahmed bin Sadık.
Ahmed bin Sadık. Kefili: Abdullah bin Molla Mustafa.
Abdullah bin Molla Mustafa. Kefili: Abdurrahman Efendi.
Abdurrahman Efendi bin Molla Sa'id. Kefili: Bakkal İbrahim.
Oğlu Sa'id Efendi. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Emin Efendi. Kefili: Babası.
Ketebenin Damadı Bakkal İbrahim. Kefili: Kefş-ger Ali.

208 Metinde geçen “زرفص” ibaresi “زارفص” olmalıdır.

Keş-ger Ali bin Ağca. Kefli: Osman bin Hacı.
Karındaşı Mehmed Şerif. . Kefli: Ali bin Ağca.
Osman bin Hacı. Kefli: Tellâl Ahmed'in oğlu.
Karındaşı Yusuf. Kefli: Karındaşı Osman.
Mustafa bin İbrahim. Kefli: Süleyman bin İbrahim.
Süleyman bin İbrahim. . Kefli: Mustafa bin İlyas.
Mustafa bin İlyas. Kefli: Mustafa bin Emir.
Oğlu Şâb Emrad. Kefli: Babası.
Mustafa bin Emir. Kefli: Mehmed bin Ağca.
Mehmed bin Ağca. [Kefli]: Hüseyin bin Hacı.
Hüseyin bin Hacı. Kefli: Mustafa bin Seyyid Hüseyin.
Mustafa bin Seyyid Hüseyin. Kefli: Mustafa bin Terzi oğlu.
Mustafa bin Terzi oğlu. Kefli: Bekir bin Hakkı.
Bekir bin Hakkı. Kefli: Mehmed bin Hanife.
Mehmed bin Hanife. Kefli: İbn-i Hacı Abdurrahman.
Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Diğer karındaşı Bekir. Kefli: Karındaşı Ali.
Hacı Abdurrahman oğlu. Kefli: Mustafa bin Keş-ger Mustafa.
Mustafa bin Keş-ger Mustafa. Kefli: Küçük Molla Mahmud.
Küçük Efendi bin Molla Mahmud. Kefli: Keş-ger Ali bin Hasan.
Keş-ger Ali bin Hasan. Kefli: Culâhe Bekir.
Culâhe Bekir bin Pepe. . Kefli: Karındaşı Ali.
Bakkal Abdi bin Abdül. Kefli: Mehmed bin Hacı Ali.
Mehmed bin Hacı Mustafa oğlu Hacı Ali. Kefli: Hasan bin Abdi.
Culâhe Hasan bin Ayder. Kefli: Karındaşı.
Karındaşı Süleyman. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Diğer karındaşı Mahmud. Kefli: Süleyman karındaşı.
Hacı Mustafa oğlu Molla Ahmed. Kefli: Karındaşı Hacı Hasan.
Oğlu Tahir. Kefli: Babası.

Hacı Hüseyin bin Hacı Hafız. Kefili: Kahveci Haco.
Kahveci Haco bin Ahmed Bey. Kefili: Terzi Mehmed bin Rıdvan.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Terzi Mehmed bin Rıdvan. Kefili: Emir oğlu Mehmed.
Mehmed bin Emir oğlu. Kefili: Karındaşı Ahmed.
Karındaşı Ahmed. Kefili: Hamza bin Burunçayırılı.
Karındaşı Hüseyin. Kefili: Karındaşı Ahmed.
Hamza bin Burunçayırılı oğlu. Kefili: Molla Hüseyin bin Hıdır.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Culâhe Mahmud bin Kadı oğlu. Kefili: Culâhe Mehmed bin Akılcı oğlu.
Culâhe Mehmed bin Akılcı oğlu. Kefili: Ahmed bin Şeyh oğlu.
Oğlu Abdurrahman. Kefili: Babası.
Mehmed bin Şeyh oğlu. Kefili: Dülger Hasan.
Oğlu Kefş-ger Haco. Kefili: Babası.
Dülger Hasan bin Kör Hasan. Kefili: Azab Hasan.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Rençber Azab Hasan. Kefili: Culâhe Mehmed bin Osman.
Culâhe Mehmed bin Osman. Kefili: Culâhe Ahmed bin Çevikli oğlu.
Culâhe Ahmed bin Çevikli oğlu. Kefili: Culâhe Mehmed bin Osman.
Culâhe Mehmed bin Dehrek oğlu. Kefili: Culâhe Mehmed bin Haşpenker
oğlu.
Oğlu Culâhe Mehmed. Kefil: Babası.
Culâhe Mehmed bin Haşpenker oğlu. Kefil: Dahrek oğlu Mehmed.
Culâhe Osman bin Osman. Kefil: Culâhe Mehmed bin Haşpenker oğlu.
Diğeri karındaşı Culâhe Mehmed. Kefili: Karındaşı Osman.
Kanbel oğlu Hasan. Kefil: Culâhe Mehmed.
Rençber Ahmed bin İbrahim Halil. Kefil: Hasan.
Culâhe İbrahim bin Molla Birim. Kefil: Ahmed bin İbrahim Halil.
Ama Mehmed bin Cerid oğlu. Kefil: Molla Birim oğlu.

Karındaşı Culâhe Ali. Kefil: Karındaşı Mehmed.
Diğer karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı Ali.
Solak Abuzer bin Gürcü oğlu. Kefil: Cerid oğlu Mehmed.
Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Culâhe Kadir. Kefil: Babası.
Culâhe Mehmed bin Bey oğlu. Kefil: Solak Abuzer.
İsmail bin Terzi Şerif. Kefil: Culâhe Mehmed bin Bey oğlu.
Karındaşı Mehmed asâkir-i nizamiyeden. Kefil: İsmail.
Mustafa bin Semiz oğlu. Kefil: İsmail bin Terzi Şerif.
Rencber Mehmed bin Küçük Osman. Kefil: Mustafa bin Semiz'in oğlu.
Karındaşı Ahmed. Kefil: Rencber Mehmed.
Ahmed bin Semiz'in oğlu. Kefil: Küçük Osman oğlu.
Rencber Mehmed bin Bülbül oğlu. Kefil: Ahmed bin Semiz'in oğlu.
Culâhe Kadir bin Terzi Mehmed. Kefil: Rencber Mehmed bin Bülbül oğlu.
Rencber Hasan bin Sarı Köle oğlu. Kefil: Culâhe Kadir bin Terzi Mehmed.
Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.
Halil bin Pot Osman. Kefil: Rencber Hasan bin Sarı Köle oğlu.
Rencber Ali bin Kerim oğlu. Kefil: Halil bin Pot Osman.
Mahsaracı Halil bin Süleyman. Kefil: Ali bin Kerim oğlu.
Tabak Halil bin Hacı Kadir. Kefil: Mahsaracı Halil
Oğlu Vakkas. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefil: Babası.
Molla Mehmed bin Molla Mustafa. Kefil: Debbâğ Halil bin Hacı Kadir.
Rencber Ömer bin Harhar. Kefil: Molla Mehmed bin Molla Mustafa.
Bekir bin Sofu. Kefil: Ömer bin Harhar.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Osman. Kefil: Babası.
Berber Ali bin Sâ'î Hüseyin. Bekir bin Sofu.
Berber Ahmed bin Avantacı. Kefil: Berber Ali bin Sâ'î Hüseyin.

Serrâc Mehmed bin Hidmeşli. Kefil: Berber Ahmed.

Oğlu Bekir. Kefil: Babası.

Diğeri Mustafa. Kefil: Babası.

Handel oğlu rençber Mehmed. Kefil: Serrâc Mehmed.

Oğlu Hasan. Kefil: Babası.

Culâhe İbrahim bin Hükâm. Kefil: Handel oğlu.

Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı İbrahim.

Kefş-ger Mehmed bin A'îlâ Yağub. Kefil: Culâhe İbrahim bin Hükâm.

Oğlu Vakkas. Kefil: Babası.

Rençber Mustafa bin Buçuk Mustafa. Kefil. Kefş-ger Mehmed bin A'îlâ Yağub.

Kefş-ger Vakkas bin Kirmen. Kefil: Rençber Mustafa bin Buçuk Mustafa.

Culâhe Ahmed bin Tenbel Mustafa. Kefil: Kefş-ger Vakkas bin Kirmen.

Oğlu Vakkas. Kefil: Babası.

Çiftçi Durmuş bin Çiftçi İbiş. Kefil: Ahmed bin Tenbel Mustafa.

Dülger Mehmed bin Neccâr Bekir. Kefil: Çiftçi Durmuş.

Dülger Mehmed bin Neccâr Memiş. Kefil: Dülger Mehmed bin Neccâr Bekir.

Rençber Hacı bin Şeyh Ali. Kefil: Dülger Mehmed bin Neccâr Memiş.

Terzi Ahmed bin Haydar. Kefil: Hacı bin Şeyh.

Şeyho bin Kefş-ger Bekir. Kefil: Terzi Ahmed bin Haydar.

Rençber Halil bin Kefş-ger Durmuş. Kefil: Şeyho bin Kefş-ger Bekir.

Berber Ahmed bin Molla Hasan. Kefil: Halil bin Durmuş.

Rençber Ahmed bin Ramazan. Kefil: Berber Ahmed bin Molla Hasan.

Kefş-ger Hüseyin bin Kâzî. Kefil: Rençber Ahmed bin Ramazan.

Kefş-ger Mehmed Şerif bin Mehmed Bey. Kefil: Hüseyin bin Kâzî.

Culâhe Yusuf bin Tenbel yeğeni. Kefil: Kefş-ger Mehmed Şerif bin Mehmed Bey.

Culâhe Osman bin Haref. Kefil: Yusuf bin Tenbel yeğeni.

- Culâhe Efendi bin Gökçe. Kefil: Culâhe Osman bin Haref.
Oğlu Culâhe Mehmed. Kefil: Babası.
Mustafa bin Çaşnigir. Kefil: Culâhe Efendi bin Gökçe.
Rencber Osman bin Keyvân. Kefil: Mustafa bin Çaşnigir.
Sultan Ağa bin Sultan. Kefil: Rencber Osman bin Keyvân.
Terzi Efendi bin Kel İbiş. Kefil: Sultan Ağa.
Hasan bin Yusuf. Kefil: Terzi Efendi bin Kel İbiş.
Rencber Hasan bin Korto. Kefil: Hasan bin Yusuf.
Karındaşı Ahmed Kefil: Karındaşı Hasan.
Taşdemir bin Alemdar. Kefil: Ahmed bin Korto.
Karındaşı Ali. Kefil: Taşdemir.
Rencber Ali bin Korto. Kefil: Ali.
Culâhe Hacı Ali. Kefil: Ali bin Korto.
Oğlu Bekir. Kefil: Babası.
Ali Bey bin Zübeyr Bey. Kefil: Culâhe Hacı Ali.
Karındaşı Mustafa Bey. Kefil: Karındaşı Ali Bey.
İbrahim bin Sal. Kefil: Ali Bey bin Zübeyr Bey.
Öksüz Ali bin Mehmed. Kefil: İbrahim bin Sal.
Culâhe Mehmed bin Culâhe İbiş. Kefil: Öksüz Ali bin Mehmed.
Karındaşı Mustafa. Kefil: Karındaşı Mehmed.
Culâhe Deyni Sarı. Kefil: Mustafa.
Çiftçi İbrahim bin Ağca. Kefil: Deyni Sarı.
Çiftçi İbrahim bin Abbas. Kefil: İbrahim bin Ağca.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Tebdîn Abbas. Kefil: İbrahim.
Rencber Ahmed bin Fındıkçı. Kefil: Tebdîn bin Abbas.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Derviş Mustafa bin Emasol. Kefil: Rencber Abdurrahman bin Kapıcı.
İbrahim bin Telli. Kefil: Derviş Mustafa.

- Culâhe Mehmed bin Zabyaz İsmail. Kefil: İbrahim bin Telli.
Culâhe Nazlı Mehmed bin Kel Ali. Kefil: Culâhe Mehmed bin İsmail.
Saka Halil. Kefil: Nazlı Mehmed.
Hacı Mehmed bin Tutlu oğlu. Kefil: Saka Halil.
Kürek Ali bin Bölücü Ahmed. Kefil: Hacı Mehmed.
Culâhe Kürt Mehmed. Kefil Kürek Ali.
Hacı bin Hacı Sozen. Kefil: Culâhe Kürt Mehmed.
Hacı Kahya oğlu Culâhe Hacı. Kefil: Hacı Sozen oğlu.
Abacı Mustafa bin Hacı Mamo. Kefil: Kacı Kahya oğlu.
Culâhe Mustafa bin Muharrem oğlu. Kefil: Abacı Mustafa.
Culâhe Hüseyin bin Kalaycı. Kefil: Culâhe Mustafa bin Muharrem.
Oğlu Ahmed. Kefil: Babası.
Mehmed bin Zurnacı. Kefil: Culâhe Hüseyin bin Kalaycı.
Kör Bayram bin Çiftçi. Kefil: Mehmed bin Zurnacı.
Kör Hüseyin bin Hamal. Kefil: Kör Bayram.
Hamal Hüseyin bin Abbas. Kefil: Kör Hüseyin bin Hamal.
Çiftçi Mustafa bin Çapıt. Kefil: Hamal Hüseyin bin Abbas.
Çiftçi Kadir bin Çapıt. Kefil: Mustafa bin Çapıt.
Çiftçi İsmail bin Mayil. Kefil: Kadir bin Çapıt.
Rencber Mehmed bin Sinekli Bekir. Kefil: İsmail bin Mayil.
Culâhe Mustafa bin Sinekli Bekir. Kefil: Karındaşı Mehmed.
Culâhe Abuzer bin Masro. Kefil: Culâhe Mustafa bin Sinekli Bekir.
Karındaşı Hüseyin. Kefil: Karındaşı Abuzer.
Çopur oğlu damadı Culâhe Hacı. Kefil: Culâhe Abuzer bin Masro.
Rencber Ali bin Bakkal Nebo. Kefil: Çopur oğlu damadı Hacı.
Kasab Haco bin Kâso. Kefil: Rencber Ali bin Bakkal Nebo.
Hacı Süleyman bin Çakallu. Kefil: Kasab Haco bin Kâso.
Oğlu İbrahim. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Mehmed Turan. Kefil: Babası.

- Serrâc Şerif bin Hacı Rusorî. Kefil: Hacı Süleyman bin Çakallu.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Culâhe Mustafa bin Çokdâr. Kefil: Serrâc Şerif.
Kefş-ger Molla bin Gümüş. Kefil: Culâhe Mustafa bin Çokdâr.
Solak bin Kâküllü. Kefil: Kefş-ger Molla bin Gümüş.
Rencber Ömer bin Mercan. Kefil: Solak bin Kâküllü.
Karındaşı oğlu ömer. Kefil: Ömer bin Mercan.
Rencber Nahoz bin Hacı Mehmed. Kefili: Rencber Ömer.
Culâhe Çekçek Ali. Kefil: Rencber Nahoz.
Çiftçi Nebi bin Burunçayırılı. Kefil: Çekçek Ali.
Rencber Ahmed bin Hükâm. Kefil: Çiftçi Nebi.
Mustafa bin Kirişçi. Kefil: Ahmed bin Hükâm.
Hafız bin Kel Molla oğlu A'mâ. Kefil: Mustafa bin Kirişçi.
Penbeci Aziz bin Yusuf Ağa. Kefil: Hafız bin Kel Molla.
Rencber Hasan bin Kaşber. Kefil: Penbeci Aziz.
Oğlu Hacı. Kefil: Babası.
Ahmed Efendi bin Mar'aşlı. Kefil: Rencber Hasan.
Kefş-ger Mehmed bin Kemik Hasan. Kefil: Ahmed Efendi.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Rencber Hacı bin Ramazan. Kefil: Kefş-ger Mehmed bin Kemik Hasan.
Culâhe Abdullah bin Papahân. Kefil: Rencber Hacı bin Ramazan.
Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı Abdullah.
Culâhe Mehmed bin Pehlivan. Kefil: Culâhe Abdullah bin Papahân.
Dülger Mehmed bin kör Mamo. Kefil: Culâhe Mehmed bin Pehlivan.
Boyacı Halil bin Ali. Kefil: Dülger Mehmed bin kör Mamo.
Rencber Hacı bin Baba Zal. Kefil: Boyacı Halil bin Ali.
Mehmed bin Balkarlı. Kefil: Hacı bin Baba Zal.
Benân İbiş bin Peluçi. Kefil: Mehmed bin Balkarlı.
Rencber Hüseyin bin Bekçi Veli. Kefil: Benân İbiş.

- Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı Hüseyin.
Abdullah bin Azrail. Kefil: Hüseyin bin Bekçi Veli.
Culâhe Mehmed bin Sarı Göz. Kefil: Abdullah bin Azrail.
Rencber Mustafa bin Kör Ömer. Kefil: Culâhe Mehmed bin Sarı Göz.
Azab Karaoğlan bin Culâhe. Kefil: Mustafa bin Kör Ömer.
Mehmed Bey bin Mustafa Bey. Kefil: Azab Karaoğlan.
El-Hacı Halil Bey. Kefil: Mehmed Bey.
Molla İbrahim bin İyneci. Kefil: El-Hacı Halil Bey.
Oğlu Vakkas. Kefil: Babası.
Derzi Efendi bin Sürmeli. Kefil: İyneci Molla İbrahim.
Rencber Hacı Bin Zulkadir. Kefil: Efendi bin Sürmeli.
Çiftçi Hüseyin bin Halık oğlu. Kefil: Hacı bin Zulkadir.
Hasan bin Hanife. Kefil: Hüseyin bin Halık oğlu.
Rencber Hacı bin Asetme. Kefil: Hasan bin Hanife.
Culâhe Ahmed bin Başı. Kefil: Hacı bin Asetme.
Bakkal Malgoc bin Malgoc. Kefil: Culâhe Ahmed bin Başı.
Şeyho bin Sofrazlı Hasırcı. Kefil: Bakkal Malgoc.
Abacı Molla Veli bin Molla Veli. Kefil: Şeyho.
Rencber Hüseyin bin Amaso. Kefil: Molla Veli bin Molla Veli.
Molla Mehmed bin Parâzî. Kefil: Azrail bin Abdurrahman.
Bakkal Mustafa bin Bekir. Kefil: Molla Mehmed bin Parâzî.
Oğlu Bekir. Kefil: Babası.
Rencber Abdülaziz bin Ömer Ağa. Kefil: Ahmed bin Şerif Ağa.
Rencber Halil bin Kefş-ger. Kefil: Bakkal Malgoc.
Ahmed bin Şerif Ağa. Kefil: Abdülaziz bin Ömer Ağa.
Kefş-ger Abdurrahman bin Azrail. Kefil: Molla Mehmed bin Parâzî.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Mustafa bin Seydi Ali. Kefil: Deveci Ömer Ağa.
Terzi Yusuf bin Semeni. Kefil: Ali bin Arslan.

- Oğlu terzi Mehmed. Kefil: Babası.
- Dülger Mehmed bin Neccâr Bekir. Kefil: Terzi Yusuf bin Semeni.
- Deveci Ömer bin Kapucı. Kefil: Mustafa bin Seydi Ali.
- Oğlu Ali. Kefil: Babası.
- Culâhe Ali bin Osman. Kefil: Göcekli Veli.
- Oğlu Bekir. Kefil: Babası.
- Rencber Ali bin Arslan. Kefil: Terzi Yusuf bin Semeni.
- Culâhe Ali Kujkuj. Kefil: Mustafa bin Sâ'î Hüseyin.
- Yeğeni Abuzer. Kefil: Dayısı Ali Kujkuj.
- Kaynı Yusuf bin Molla Osman. Kefil: Mustafa bin Sâ'î Hüseyin.
- Göcekli Veli. Kefil: Culâhe Ali bin Osman.
- Boyacı Muharrem bin Abdurrahman. Kefil. (Mükerrerdir).
- Mustafa bin Sâ'î Hüseyin. Kefil: Fetî oğlu Yusuf.
- Mustafa bin Boyacı Ali. Kefil: Hasan Ağa bin Köhneci.
- Hasan Ağa bin Köhneci. Kefil: Culâhe Mehmed bin Kara Hasan.
- Oğlu Ali. Kefil: Babası.
- Culâhe Mehmed bin Kara Hasan. Kefil: Hasan Ağa bin Köhneci.
- Oğlu Bekir. Kefil: Babası.
- Diğer oğlu Hasan. Kefil: Babası.
- Rencber Ahmed bin Osman. Kefil: Culâhe Mehmed bin Kara Hasan.
- Culâhe İbrahim bin İbrahim. Kefil: Ahmed bin Osman.
- Bakkal Kara Mustafa bin Kara Kahya. Kefil: Culâhe İbrahim bin İbrahim.
- Rencber Mehmed bin Kel Oğlan. Kefil: Kara Kahya.
- Tüccâr İbrahim bin Subaşı. Kefil: Karındaşı Mehmed.
- Tüccâr Mehmed bin Subaşı. Kefil: Karındaşı İbrahim.
- Tüccâr Ali bin Subaşı. Kefil: Karındaşı Mehmed.
- Osman Ağa bin Hacı Hafız. Kefil: Tüccâr İbrahim bin Subaşı.
- Karındaşı oğlu Mustafa. Kefil: Amcası Osman Ağa.
- Karındaşı İbrahim Ağa. Kefil: Ammisi Osman Ağa.

Hamamcı Hasan bin Hafız. Kefil: Halil bin Battal.
Oğlu İbrahim Halil. Kefil: Babası.
Halil bin Battal. Kefil: Hamamcı Hasan bin Hafız.
Vakkas Efendi bin Saçaklı. Kefil: Culâhe Mehmed bin Sofracı.
Süleyman bin Cerid. Kefil: Tüccâr Bekir bin Bekir.
Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.
Culâhe Mehmed bin Sofracı. Kefil: Vakkas Efendi bin Saçaklı.
Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.
Tüccâr Bekir bin Bekir. Kefil: Süleyman bin Cerid.
Tüccâr Hüseyin bin İsmail. Kefil: Ahmed bin Küpeli Hazinedâr.
Ahmed bin Küpeli Hazinedâr. Kefil: Tüccâr Hüseyin bin İsmail.
Oğlu İbrahim. Kefil: Babası.
Rençber Hacı bin Baytar. Kefil: Ahmed bin Savatlı.
Mustafa bin Âşık Ömer. Kefil: Tüccâr Bekir bin Bekir.
Oğlu Şerif. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefil: Babası.
Ahmed bin Savatlı. Kefil: Rençber Hacı bin Baytar.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Rençber Ali bin Kaval. Kefil: Bâlî bin Molla Bekir.
Oğlu Ali. Kefil: Babası.
Bâlî bin Molla Bekir. Kefil: Ali bin Kaval.
Oğlu Kadir. Kefil: Babası.
Culâhe Mehmed bin Balo. Kefil: Ömer bin Seyyid Ali.
Ali bin Kara Ali. Kefil: Culâhe Mehmed bin Balo.
Culâhe Vakkas bin Kara Ali. Kefil: Ahmed bin Kara Ali.
Ahmed bin Kara Ali. Kefil: Culâhe Vakkas bin Kara Ali.
Culâhe Mehmed bin Kara Ali. Kefil: Ahmed bin Kara Ali.
Culâhe Ömer bin Salih. Kefil: Mehmed bin Kara Ali.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Berber Hüseyin bin Cinifeli. Kefil: Culâhe Ömer bin Salih.
Mehmed Efendi bin Mustafa. Kefil: Berber Hüseyin bin Cinifeli.
Oğlu Mehmed Efendi. Kefil: Babası.
Bakkal Mehmed bin Kadir. Kefil: Mehmed Efendi bin Mustafa.
Salih Hafız bin Hacı Abdurrahman. Kefili: Hacı Mehmed bin Koca Ağa.
Hacı Mehmed bin Koca Ağa. Kefil: Salih Hafız bin Hacı Abdurrahman.
Hacı Mehmed bin Çakar. Kefil: Hacı Mehmed bin Koca Ağa.
Rencber Mehmed bin Seyyid. Kefil: Hacı Mehmed bin Çakar.
Culâhe Abdi bin Yedâ. Kefil: Mehmed bin Kürt.
Hüseyin bin Mâd. Kefil: Ahmed bin Abuzer.
Rencber Mehmed bin Kürt. Kefil: Hüseyin bin Mâd.
Nasıd bin Nasıd. Kefil: Mehmed bin Kürt.
Ahmed bin Abuzer. Kefil: Hüseyin bin Mâd.
Culâhe Mehmed bin Delioğlan. Kefil: Mehmed bin Halil Efendi.
Mehmed bin Halil Efendi. Kefil: Culâhe Mehmed bin Delioğlan.

5. Hacı Kasım Mahallesi²⁰⁹

Culâhe Abdullah bin Hacı Mehmed. Kefil: Culâhe Mustafa bin Hacı Mehmed.
Culâhe Mustafa bin Hacı Mehmed. Kefil: Culâhe Abdullah bin Hacı Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Tüccâr Terkhen bin Bašo. Kefil: Tüccâr Hacı Osman bin Sarı Fakî.
Karındaşı Mustafa. Kefil: Karındaşı.
Tüccâr Hacı Osman bin Sarı Fakî. Kefil: Terkhen bin Bašo.
Culâhe Mustafa bin Dasrak. Kefil: Culâhe Ömer bin Cındo Mustafa.
Culâhe Mehmed bin Ali Efendi. Kefil: Kahveci İbrahim bin Bekir.
Culâhe Ömer bin Cındo Mustafa. Kefil: Culâhe Mustafa bin Dasrak.

209 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 15-16.

Kahveci İbrahim bin Bekir. Kefil: Culâhe Mehmed bin Ali Efendi.

Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Tüccâr Hacı Mehmed bin Ayıntâblı Hacı Mehmed. Kefil: Halil bin Kavîli Osman.

Oğlu İbrahim Halil. Kefil: Babası.

Halil bin Kavîli Osman. Kefil: Tüccâr Hacı Mehmed bin Ayıntâblı Hacı [Mehmed].

Culâhe Mehmed bin Boyacı Halil. Kefil: Berber Ali Çavuş.

Oğlu Culâhe Halil. Kefil: Babası.

Berber Ali Çavuş bin İmâm. Kefil: Culâhe Mehmed bin Boyacı Halil.

Kefş-ger Mehmed bin Kâl İbrahim. Kefil: Osman bin Mehmed.

Osman bin Mehmed. Kefil: Kefş-ger Mehmed bin İbrahim.

Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı.

Diğer karındaşı Mustafa. Kefil: Karındaşı.

Culâhe Mehmed bin Arab Mehmed. Kefil: Kefş-ger Osman bin Boyacı Halil.

Kefş-ger Osman bin Boyacı Halil. Kefil: Culâhe Mehmed bin Arab Mehmed.

Rencber Mehmed bin Molla Hasan. Kefil: Culâhe Hüseyin bin Ağca Ahmed.

Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı:

Culâhe Hüseyin bin Ağca Ahmed. Kefil: Rencber Mehmed bin Molla Hasan.

Oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.

Culâhe Mehmed bin Tolo Bey. Kefil: Culâhe Mehmed bin Katırcı.

Culâhe Mehmed bin Katırcı. Kefil: Culâhe Mehmed bin Tolo.

Oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.

Kefş-ger Mehmed bin Bazergân. Kefil: Ahmed bin Yahya.

Rencber Ahmed bin Yahya. Kefil: Kefş-ger Mehmed bin Bazergân.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Çiftçi Ahmed bin Ağca Ahmed. Kefil: Mustafa bin Çopur Mehmed.

Oğlu Ali. Kefil: Babası.

Rencber Mustafa bin Çopur Mehmed. Kefil: Mustafa bin Çopur Mehmed.

Çiftçi Hüseyin bin Ağca oğlu. Kefil: Bâlânî Efendi damadı Hacı Hüseyin.

Bâlânî Efendi damadı Hacı Hüseyin. Kefil: Çiftçi Hüseyin bin Ağca.

Mahmud Derviş bin Bâzergân-zâde Hacı Yusuf. Kefil: Çiftçi Mustafa bin Ali.

Çiftçi Mustafa bin Ali. Kefil: Derviş bin Bâzergân-zâde.

Oğlu Ali. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Kefş-ger Abdullah bin Çopur İbrahim. Kefil: Culâhe Ahmed bin Kadir Bey.

Oğlu İbrahim. Kefil: Babası.

Culâhe Ahmed bin Kadir Bey. Kefil: Abdullah bin Çopur İbrahim.

Oğlu Kadir. Kefil: Babası.

Bakkal Mehmed bin Şişli İbrahim. Kefil: Şeyho bin Abdülkadir.

Bakkal Şeyho bin Abdülkadir. Kefil: Bakkal Mehmed bin Şişli İbrahim

Cerengîr²¹⁰ Yakub. Kefil: Culâhe Hamza bin Hamza.

Oğlu Abdullah. Kefil: Babası.

Diğer oğlu İbrahim. Kefil: Cerengîr Yakub, babası.

Diğer [oğlu] Mustafa. Kefil: Babası.

Culâhe Hamza bin Hamza. Kefil: Cerengîr Yakub.

Culâhe Mehmed bin Mikâil. Kefil: Halil bin Ömer.

Halil bin Ömer. Kefil: Culâhe Mehmed bin Mikâil.

Karındaşı Hüseyin. Kefil: Karındaşı.

Attâr Mehmed bin Hacı Abdullah. Kefil: Abdurrahman bin Bâzergân.

210 Cereng: Farşça isimdir. Çan ve zil sesi, kılıç ve topuzun çarpmasından çıkan ses ifade etmek için kullanılır. Ferit Develioğlu, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yay., Ankara 2009, s. 135. *Cerengîr* kelimesi Çan, zil ve kılıç yapan esnaf için kullanılan bir kelime olmalıdır.

- Karındaşı Mustafa. Kefil: Karındaşı.
Abdurrahman bin Bâzergân. Kefil: Attâr Mehmed bin Hacı Abdullah.
Karındaşı Mehmed Emîn. Kefil: Karındaşı.
Kefş-ger Ahmed bin Hacı Koca. Kefil: Bakkal Ahmed bin Hacı Abdullah.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Abdullah. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Vakkas. Kefil: Babası.
Bakkal Ahmed bin Hacı Abdullah. Kefil: Kefş-ger Ahmed bin Hacı Koca.
Karındaşı İbrahim. Kefil: Karındaşı.
Çiftçi Mehmed Ali bin Kasım. Kefil: Mustafa bin Ebubekir.
Mustafa bin Ebubekir. Kefil: Mehmed Ali bin Kasım.
Oğlu Bekir. Kefil: Babası.
Diğer oğlu İbrahim. Kefil: Babası.
Çiftçi Ali bin Dolmacı. Kefil: Karındaşı Abdullah.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Çiftçi Abdullah bin Dolmacı. Kefil: Karındaşı Ali.
İsmail bin Süleyman. Kefil: Ali bin Uncu Mustafa.
Culâhe İbrahim bin Deli Abd. Kefil: Culâhe Mehmed bin Uncu Mustafa.
Ali bin Uncu Mustafa. Kefil: İsmail bin Süleyman.
Culâhe Mehmed bin Uncu Mustafa. Kefil: Bakkal Ömer bin Kul Mehmed.
Bakkal Ömer bin Kul Mehmed. Kefil: Culâhe Mehmed bin Uncu Mustafa.
Hacı Emîn bin Alicik. Kefil: Rencber Mehmed bin Uncu Mustafa.
Rencber Mehmed bin Uncu Mustafa. Kefil: Hacı Emîn bin Alicik.
Oğlu Abdullah. Kefil: Babası.
Çiftçi İbrahim bin Ağca Ahmed. Kefil: Mustafa bin Mamo.
Oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.
Mustafa bin Mamo. Kefil: İbrahim bin Ağca Ahmed.
Terzi Mehmed bin Kalkalı. Kefil: Mustafa bin Uncu Mehmed.
Rencber Mustafa bin Uncu Mehmed. Kefil: Terzi Mehmed bin Kalkalı.

Rençber Ali bin Dağlı. Kefil: Mustafa bin Telli.
Culâhe Mustafa bin Telli. Kefil: Rençber Ali bin Dağlı.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Sağır Şerif bin Kâzî. Kefil: Rençber Ömer bin Felcan.
Rençber Ömer bin Felcan. Kefil: Sağır Şerif bin Kâzî.
Kefş-ger Mehmed bin Köçek. Kefil: Mehmed Efendi bin Kırbızî.
Mehmed Efendi bin Kırbızî. Kefil: Kefş-ger Mehmed bin Köçek.
Hacı Mehmed bin Kulaksız Hacı İbrahim. Kefil: Culâhe Mustafa bin Telâm.
Culâhe Mustafa bin Telâm. Kefil: Hacı Mehmed bin Kulaksız.
Oğlu Şâb. Kefil: Babası.
Culâhe Hüseyin bin Hüseyin. Kefil: Culâhe Mustafa bin Telâm.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Tüccâr Bekir bin Mehmed. Kefil: Şeyh Mahmud.

6. Vusta Mahallesi²¹¹

Abdurrahman bin Abo. Kefil: Culâhe Mehmed bin Dursun.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Terzi Mehmed bin Abo. Kefil: Culâhe Mehmed bin Abo.
Culâhe Mehmed bin Dursun. Kefil: Abdurrahman bin Abo.
Rençber Mustafa bin Kara Cuma. Kefil: Karındaşı Mehmed bin Kara Cuma.
Rençber Mehmed bin Kara Cuma. Kefil: Mustafa bin Kara Cuma.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Culâhe Ahmed bin Pirpirim. Kefil: Culâhe Mustafa bin Dâvid.
Oğlu Culâhe Mehmed. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Cuma. Kefil: Babası.
Culâhe Mustafa bin Dâvid. Kefil: Culâhe Ahmed bin Pirpirim.
Abdûlbaki bin Mustafa. Kefil: Terzi Mehmed bin Pirpirim.
Oğlu Hasan. Kefil: Babası.

211 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 17-18.

Terzi Mehmed bin Pirpirim. Kefil: Abdlbaki bin Mustafa.
Hafız Mehmed bin Kara Cuma. Kefil: Culâhe Mustafa bin Kabız Ağa.
Oğlu Terzi Ahmed. Kefil: Babası.
Culâhe Mustafa bin Kabız Ağa. Kefil: Hafız bin Kara Cuma.
Karındaşı Abdulgafur. Kefil: Karındaşı.
Kefş-ger Abdullah bin Minareyirtan. Kefil: Culâhe Mustafa bin Aşık.
Bakkal Ali bin Aşık. Kefil: Abdurrahman bin Bal Mehmed.
Oğlu Ahmed. Kefil: Babası.
Culâhe Mustafa bin Aşık. Kefil: Kefş-ger Abdullah bin Minareyirtan.
Abdurrahman bin Bal Mehmed. Kefil: Abdurrahman bin Bal Mehmed.
Oğlu Vakkas. Kefil: Babası.
Mehmed bin Ayıntâblı Hacı. Kefil: Abacı İbrahim bin Kara İbrahim.
Abacı İbrahim bin Kara İbrahim. Kefil: Mehmed bin Ayıntâblı Hacı.
Rençber Mustafa bin Tilki. Kefil: Hacı İbrahim bin Balo Hacı.
Hacı İbrahim bin Balo Hacı Mehmed. Kefil: Mustafa bin Tilki.
Oğlu Abdullah. Kefil: Babası.
Kahveci Şeyho bin Bektaş. Kefil: Ali bin Sarı Fakı.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Ahmed bin Kara Molla. Kefil: Nergis Mustafa bin Sarı Fakı.
Ali bin Sarı Fakı. Kefil: Kahveci Şeyho bin Bektaş.
Karındaşı İbrahim. Kefil: Karındaşı.
Nergis Mustafa bin Sarı Fakı. Kefil: Ali bin Sarı Fakı.
Oğlu Kasım. Kefil: Babası.
Terzi Süleyman bin Berber İsmail. Kefil: Osman bin Bestman.
Osman bin Bestman. Kefil: Terzi Süleyman bin Berber İsmail.
Oğlu Culâhe Mustafa. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Hacali-zâde Hüseyin Efendi. Kefil: Karındaşı Hüseyin.
Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Karındaşı İbrahim. Kefil: Karındaşı.
Diğer [karındaşı] İsmail. Kefil: Karındaşı.
Diğer karındaşı Hüseyin Efendi. Kefil: Karındaşı Hüseyin Efendi.
Ahmed Efendi bin Hacali. Kefil: Derviş bin Leymon.
Derviş bin Leymon. Kefil: Ahmed Efendi bin Hacali.
Hasan Hüseyin bin Sarı Hacı. Kefil: Culâhe Ali bin Süleyman.
Karındaşı Yusuf. Kefil: Karındaşı Hasan Hüseyin.
Culâhe Ali bin Süleyman. Kefil: Hasan Hüseyin bin Sarı Hacı.
Oğlu Süleyman. Kefil: Babası.
Debbâğ Mustafa bin Kazar Hafız. Kefil: Culâhe Osman bin İvâz.
Debbâğ İsmail bin Kazar. Kefil: Hasan bin Mehmed Cân.
Oğlu Ali. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Abdulgafur. Kefil: Babası.
Culâhe Osman bin İvâz. Kefil: Debbâğ Mustafa bin Kazar Hafız.
Hasan bin Mehmed Cân. Kefil: Debbâğ İsmail bin Kazar.
Oğlu Vakkas. Kefil: Babası.
Kefş-ger Mehmed bin Delioğlan. Kefil: Hacı Halil bin Molla Mustafa.
Hacı Halil bin Molla Mustafa. Kefil: Kefş-ger Mehmed bin Delioğlan.
Osman bin Bolabic. Kefil: Tüccâr Ali bin Kör Hacı Bekir.
Oğlu Yusuf. Kefil: Babası.
Tüccâr Ali bin Kör Hacı Bekir. Kefil: Osman bin Bolabic.
Karındaşı oğlu Mehmed. Kefil: Karındaşı.
Kahveci Abdullah bin Abdullah. Kefil: Tüccâr Ali bin Hacı Bekir.
Oğlu Yusuf. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefil: Babası.
Hacı Ali bin Bekmez. Kefil: Culâhe Hasan bin Âşık.
Kefş-ger Mehmed. Kefil: Palancı Mahmud bin Hacı Mahmud.
Culâhe Hasan bin Âşık. Kefil: Hacı Ali bin Bekmez.
Palancı Mahmud bin Hacı Mahmud. [Kefil]: Kefş-ger Mehmed.

Oğlu Molla. Kefil: Babası.

Mustafa bin Pısmam Mehmed. Kefil: Mustafa bin Perverîli.

Mustafa bin Perverîli. Kefil: Mustafa bin Pısmam Mehmed.

Hacı Abdurrahman. Kefil: Hacı Bekir bin Sarı Bâz.

Hammamcı Hacı Mehmed bin Kelebaş. Kefil: Keş-ger İsmail bin Na'lbend Ali.

Hacı Bekir bin Sarı Bâz. Kefil: Hacı Abdurrahman.

Oğlu Süleyman. Kefil: Babası.

Keş-ger İsmail bin Na'lbend Ali. Kefil: Hammamcı Hacı Mehmed bin Kelebaş.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Culâhe Hüseyin bin Kel Efendi . Kefil: Keş-ger Hüseyin bin Terzi Mehmed.

Keş-ger Hüseyin bin Terzi Mehmed. Kefil: Culâhe Hüseyin bin Kel Efendi .

İbrahim bin Cîran Ahmed. Kefil: Yusuf bin Dibekçi.

Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı.

Yusuf bin Dibekçi. Kefil: İbrahim bin Cîran Ahmed.

Oğlu Ahmed. Kefil: Babası.

Lüleci Mahmud bin Mardinli. Kefil: Karındaşı Dâvîd.

Karındaşı Dâvîd. Kefil: Karındaşı.

Diğer karındaşı Hıdır. Kefil: Karındaşı Mahmud.

Ahmed bin Bestman. Kefil: Culâhe Mehmed bin Kahveci Hacı.

Karındaşı Abacı Ali. Kefil: Karındaşı.

Culâhe Mehmed bin Kahveci Hacı. Kefil: Ahmed bin Bestman.

Oğlu Yusuf. Kefil: Babası.

Culâhe Mehmed bin Boynuz Hoca. Kefil: Culâhe Hüseyin bin Bekir Ağa Damadı.

Culâhe Hüseyin bin Bekir Ağa Damadı. Kefil: Culâhe Mehmed bin Boynuz Hoca.

Mehmed Veli bin Serrâc İbrahim. Kefil: Lüleci Şerif.

Mustafa bin Boyacı İsmail. Kefil: Kefş-ger Kel Hüseyin.
Kefş-ger Kel Hüseyin. Kefil: Mustafa bin Boyacı İsmail.
Lüleci Şerif. Kefil: Mehmed Veli bin Serrâc İbrahim.
Culâhe Bekir bin Kazak. Kefil: Tütüncü İbiş.
Mehmed Efendi bin Komo. Kefil: Tüccâr Hacı Hüseyin.
Karındaşı Mustafa. Kefil: Karındaşı.
Diğer karındaşı İbrahim. Kefil: Karındaşı.
Tütüncü İbiş. Kefil: Culâhe Bekir bin Kazak.
Tüccâr Hacı Hüseyin. Kefil: Mehmed Efendi bin Komo.
Culâhe Mustafa bin Karaoğlan. Kefil: Mustafa bin Kazar.
Mustafa bin Kazar. Kefil: Culâhe Mustafa bin Karaoğlan.
Mustafa bin Minareyirtan. Kefil: Katırcı Mehmed bin Kuzucu.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Katırcı Mehmed bin Kuzucu. Kefil: Mustafa bin Minareyirtan.
Bekir bin Dede Mehmed. Kefil: Mehmed bin Köle.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Hasan. Kefil: Babası.
Kefş-ger Mustafa bin Durmuş İsmail. Kefil: Mehmed Şerif bin Hafız.
Mehmed bin Köle. Kefil: Bekir bin Dede.
Kefş-ger Mustafa bin Hacı Arab. Kefil: Rençber Ömer bin Hasan.
Mehmed Şerif bin Hafız. Kefil: Kefş-ger Mustafa bin Durmuş.
Rençber Ömer bin Hasan. Kefil: Mustafa bin Hacı Arab.
Culâhe Mustafa bin Kara Molla. Kefil: Halil bin Kazak.
Halil bin Kazak. Kefil: Culâhe Mustafa bin Kara Molla.
Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı.

7. Kâhta Mahallesi²¹²

Yusuf bin Usta Ahmed. Kefil: Hüseyin bin Uncu Mamo.

Oğlu Vakkas. Kefil: Babası.

Etmekçi Mehmed bin Çopur. Kefil: Culâhe Mehmed bin Rasenci.

Culâhe Mehmed bin Rasenci. Kefil: Etmekçi Mehmed bin Çopur.

Hüseyin bin Uncu Mamo. Kefil: Yusuf bin Usta Ahmed.

Mustafa bin Çopur. Kefil: Bakkal Hasan bin Aziz.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Mehmed bin Karabahşlı. Kefil: Mustafa bin Terzi Ali.

Bakkal Hasan bin Aziz. Kefil: Mustafa bin Çopur.

Mustafa bin Terzi Ali. Kefil: Mehmed bin Karabahşlı.

Mehmed bin Etmekçi Bekir. Kefil: Mustafa bin Kefş-ger Halil.

Karındaşı Ahmed. Kefil: Karındaşı.

Hüseyin bin Kenirli. Kefil: Rencber Mustafa.

Oğlu Halil. Kefil: Babası.

Mustafa bin Kefş-ger Halil. Kefil: Mehmed bin Etmekçi Bekir.

Ahmed Efendi bin İskilifli Hasan Efendi. Kefil: Halil bin Kefş-ger.

Rencber Mustafa. Kefil: Hüseyin bin Kenirli.

İbrahim bin Sarı Mehmed. Kefil: Mehmed bin Gümüş Kürdan.

Mehmed bin Gümüş Kürdan. Kefil: İbrahim bin Sarı Mehmed.

Oğlu İbrahim Halil. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Halil bin Kefş-ger. Kefil: Ahmed Efendi bin İskilifli.

Oğlu Şeyho. Kefil: Babası.

Berber Kara bin Kara İbiş. Kefil: Dülger Hacı Mehmed.

Oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.

Dülger Hacı Mehmed. Kefil: Berber Kara bin Kara İbiş.

212 BOA, NFD. d., 2697, s. 19-23.

- Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.
Debbâğ Mehmed bin Halil. Kefil: Şerif bin Mustafa.
Halil bin Mustafa. Kefil: Balo bin Kapucı.
Karındaşı Hüseyin. Kefil: Karındaşı.
Şerif bin Mustafa. Kefil: Debbâğ Mehmed bin Halil.
Mustafa bin Mahsur. Kefil: Karındaşı Mehmed.
Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı.
Balo bin Kapucı. Kefil: Halil bin Mustafa.
Oğlu Ahmed. Kefil: Babası.
Çiftçi Mehmed bin Murtaza. Kefil: Mehmed bin İnekçi.
Oğlu Murtaza. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Yusuf. Kefil: Babası.
Mehmed Ali bin Mehmed. Kefil: Ali bin Karcı.
Mehmed bin İnekçi. Kefil: Mehmed bin Murtaza.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Diğer oğlu Süleyman. Kefil: Babası.
Ali bin Karcı. Kefil: Mehmed Ali bin Mehmed.
Mustafa bin Karcı. Kefil: Karındaşı.
Mustafa bin Debbâğ Molla Mehmed. Kefil: Karındaşı Molla Ömer.
Karındaşı Molla Ömer. Kefil: Karındaşı.
Şeyho bin Köçek. Kefil: Mustafa bin Hâr.
Ahmed bin Etmekçi Molla. Kefil: Culâhe Hüseyin bin Kerkez.
Oğlu Abdülkadir. Kefil: Babası.
Mustafa bin Hâr. Kefil: Şeyho bin Köçek.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Culâhe Hüseyin bin Kerkez. Kefil: Ahmed bin Etmekçi Molla.
Hüseyin bin Çiftçi Hüseyin. Kefil: Debbâğ Kara Mehmed bin Süleyman.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Debbâğ Kara Mehmed bin Süleyman. Kefil: Hüseyin bin Çiftçi Hüseyin.

Mustafa bin Usta Ahmed. Kefil: Kavik Hasan.
Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı.
Kavik Hasan. Kefil: Mustafa bin Usta Ahmed.
Abdullah bin Kara Hasan. Kefil: Ahmed bin Papaz.
Ahmed bin Papaz. Kefil: Abdullah bin Kara Hasan.
Oğlu Ahmed. Kefil: Babası.
Bekir bin Mumcu. Kefil: Afşâr.
Afşâr. Kefil: Bekir bin Mumcu.
Munla [Molla] Hasan bin Aslancı. Kefil: Afşâr.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Çavuş Osman bin Delioğlan. Kefil: Polad Ali bin Hacı Abuzer.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Hasan Hüseyin bin Hımhım İbiş. Kefil: Hasan bin Dertli.
Polad Ali bin Hacı Abuzer. Kefil: Çavuş Osman bin Delioğlan.
Çoz Mehmed bin Kefil: Culâhe Hasan bin Tenkir.
Oğlu Abdulgafur. Kefil: Babası.
Yahya bin Ahmed Ağa. Kefil: Osman bin Erkenekli.
Hasan bin Terzi. Kefil: Hasan Hüseyin bin Hımhım İbiş.
Culâhe Hasan bin Tenkîr. Kefil: Çopur Mehmed bin Tenkîr.
Osman bin Erkenekli. Kefil: Yahya bin Ahmed Ağa.
Oğlu Abdülkadir. Kefil: Babası.
Ali Efendi bin Yusuf Efendi. Kefil: Debbâğ Mehmed bin Haliman.
Debbâğ Mehmed bin Haliman. Kefil: Ali Efendi bin Yusuf Efendi.
Abdullah bin Perverîli. Kefil: Halîm Hoca Karındaşı Hafız Osman.
Halîm Hoca Karındaşı Hafız Osman. Kefil: Abdullah bin Perverîli.
Culâhe Mustafa bin Mamo Hoca. Kefil: Mustafa bin Hacı.
Mustafa bin Hacı. Kefil: Culâhe Mustafa bin Mamo Hoca.
Çiftçi Derviş Salih. Kefil: Culâhe Bektaş bin Bektaş.
Culâhe Bektaş bin Bektaş. Kefil: Kahveci Keleş bin Mamo Başa.

Kahveci Keleş bin Mamo Başa. Kefil: Culâhe Bektaş bin Bektaş.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Helvacı Ahmed bin Kadem Bekir. Kefil: Helvacı Mustafa bin Helvacı Ahmed.

Karındaşı Mehmed. Kefil: Karındaşı.

Mehmed bin Bekir Bildikbaş Osman. Kefil: Terzi İbrahim bin Çadırcı.

Helvacı Mehmed bin Helvacı. [Kefil]: Terzi Mehmed bin Göcekli.

Helvacı Mustafa bin Helvacı Ahmed. Kefil: Helvacı Ahmed bin Kadem Bekir.

Terzi İbrahim bin Çadırcı. Kefil: Mehmed bin Bekir Bildikbaş Osman.

Hacı Hasan Ağa bin Ahmed Efendi. Kefil: Mehmed bin İbrahim.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Ahmed. Kefil: Babası.

Terzi Mehmed bin Göcekli. Kefil: Culâhe Abdurrahman bin İslâm.

Mehmed bin İbrahim. Kefil: Hacı Hasan Ağa bin Ahmed Efendi.

Culâhe Abdurrahman bin İslâm. Kefil: Terzi Mehmed bin Göcekli.

Oğlu Ömer. Kefil: Babası.

Kâtib Bekir bin Abdî. Kefil: İmâm-zâde Mehmed Efendi.

İmâm-zâde Mehmed Efendi. Kefil: Kâtib Bekir bin Abdî.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Mehmed bin Zeybek. [Kefil]: Tüccâr Yusuf bin Katrancı.

Oğlu Ahmed. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Vakkas. Kefil: Babası.

Tüccâr Yusuf bin Katrancı. Kefil: Mehmed bin Zeybek.

Dülger Mehmed bin Tavîl Mamo. Kefil: Culâhe Mustafa bin Hacem oğlu.

Culâhe Mustafa bin Hacem oğlu. Kefil: Dülger Mehmed bin Tavîl Mamo.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Tüccâr Mehmed bin Hacı İsmail. Kefil: Culâhe Yusuf bin Mercan.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Culâhe Yusuf bin Mercan. Kefil: Tüccâr Mehmed bin Hacı İsmail.

Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.

Tüccâr Abdurrahman bin Tüccâr İbrahim. Kefil: Culâhe Mehmed bin Kamsız.

Kefş-ger Halil bin Hamza. Kefil: Culâhe İbrahim bin Şeşber.

Oğlu İbrahim. Kefil: Babası.

Culâhe İbrahim bin Şeşber. Kefil: Kefş-ger Halil bin Hamza.

Culâhe Mehmed bin Kamsız. Kefil: Tüccâr Abdurrahman bin Tüccâr İbrahim.

Oğlu Ali. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Vakkas. Kefil: Babası.

Culâhe Ahmed bin Sarı Ahmed. Kefil: Ağca Mehmed bin Mehmed.

Ağca Mehmed bin Mehmed. Kefil: Culâhe Ahmed bin Sarı.

Oğlu hasan. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Mustafa. Kefil: Babası.

Helvacı Ali bin Helvacı. Kefil: Kurtuncu Mustafa bin Kurtuncu.

Oğlu Ali. Kefil: Babası.

Kurtuncu Mustafa bin Kurtuncu. Kefil: Helvacı Ali bin Helvacı.

Kefş-ger Mustafa bin Elfikârî. Kefil: Boyacı Abdullah bin Arûsî.

Boyacı Abdullah bin Arûsî. Kefil: Kefş-ger Mustafa bin Elfikârî.

Bakkal Mehmed bin Abdülaziz. Kefil: Karındaşı Mustafa.

Karındaşı Bakkal Mustafa. Kefil: Karındaşı Abdülaziz.

Oğlu Abdullah. Kefil: Babası.

Diğer oğlu Abdülaziz. Kefil: Babası.

Molla Mehmed bin Penbeci Ali. Kefil: Dülger Mehmed bin Neccâr Abdurrahman.

Oğlu Ahmed. Kefil: Babası.

Dülger Mehmed bin Neccâr Abdurrahman. Kefil: Molla Mehmed bin Penbeci Ali.

- Mustafa bin Sefelce. Kefil: Bin Neccâr Abdurrahman.
Mustafa bin Ferrâc. Kefil: Mustafa bin Sefelce.
Hasan bin Hacı Süleyman. Kefil: Mustafa bin Ferrâc.
Cullâh Mustafa bin Ebken. Kefil: Hasan bin Hacı Süleyman.
Vakkas bin Sofrazî. Kefil: Mustafa bin Ebken.
Mehmed bin Çakallu. Kefil: Vakkas bin Sofrazî.
Mehmed bin Gümüş Kürdan. Kefil: Mehmed bin Çakallu.
Berber bin Deli Mustafa. Kefil: Mehmed bin Gümüş Kürdan.
Bekir bin Hasan. Kefil: Berber bin Deli Mustafa.
Ahmed bin Molla Ömer. Kefil: Bekir bin Hasan.
Çiftçi Mehmed bin Culâhe. Kefil: Ahmed bin Molla Ömer.
Oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.
Mehmed bin Karabaş. Kefil: Çiftçi Mehmed bin Cullâh.
Bekir bin Kara Hacı. Kefil: Mehmed bin Karabaş.
Çiftçi Vakkas bin Cullâh Ahmed. Kefil: Bekir bin Kara Hacı.
Mustafa bin Sarı Hasan. Kefil: Çiftçi Vakkas bin Cullâh Ahmed.
Oğlu Hüseyin. Kefil: Babası.
Hüseyin bin Kara Osman. Kefil: Hasan bin Şâm.
Hasan bin Şâm. Kefil: Hasan bin Kara Osman.
İbrahim bin Şâm. Kefil: Hasan bin Şâm.
Oğlu Hasan. Kefil: Babası.
Şâmo bin Şâm. Kefil: Hüseyin bin Çoban Hüseyin.
Oğlu Halil. Kefil: Babası.
Mehmed bin Şâmo. Kefil: Şâmo bin Şâm.
Hüseyin bin Çoban Hüseyin. Kefil: Hasan bin Mehmed Ali.
Oğlu mehmed. Kefil: Babası.
Hüseyin bin Mehmed Ali. Kefil: Mehmed bin Boyacı.
Mehmed bin Boyacı. Kefil: Cullâh Mehmed bin Abacı.
Oğlu Ali Kefil: Babası.

Cullâh Mehmed bin Abacı. Kefil: Ömer bin Abacı.
Karındaşı Abuzer. Kefil: Karındaşı.
Ömer bin Abacı. Kefil: Rencber Mehmed bin Hacı.
Rencber Mehmed bin Hacı. Kefil: Abdülkadir bin Abdulgafur.
Oğlu Vakkas. Kefil: Babası.
Abdulgafur bin Ömer Efendi. Kefil: Hâlo bin Çulcu Mustafa.
Hâlo bin Çulcu Mustafa. Kefil: Mustafa bin Şeyh.
Karındaşı Ali. Kefil: Karındaşı.
Mustafa bin Şeyh Ali. Kefil: Mehmed bin Cenaz.
Karındaşı Müslim. Kefil: Karındaşı.
Mehmed bin Cenaz. Kefil: Mustafa bin Neccâr.
Mustafa bin Neccâr. Kefil: Mehmed bin Neccâr.
Mehmed bin Neccâr. Kefil: Hüseyin bin Hacı Osman.
Hüseyin bin Hacı Osman. Kefil: Abdurrahman bin Abdurrahman.
Abdurrahman bin Abdurrahman. Kefil: Cullâh Ramazan bin İsmail.
Cullâh Ramazan bin İsmail. Kefil: Cullâh Hasan bin Koca Mehmed.
Cullâh Hasan bin Kocakca Mehmed. Kefil: Ahmed bin Usta Ahmed.
Ahmed bin Usta Ahmed. Kefil: İbrahim bin Handal.
İbrahim bin Handal. Kefil: Cullâh Ali bin Melak.
Cullâh Ali bin Melak. Kefil: Rencber Hasan bin Şambayadî.
Rencber Hasan bin Şambayadî. Kefil: Mehmed bin Poladî Hasan Efendi.
Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.
Mehmed bin Poladî Hasan Efendi. Kefil: Rencber Hasan bin Şambayadî.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Bozo bin Cellâd. Kefil: Mehmed bin Poladî.
Sa'id bin Uzun Arab. Kefil: Bozo bin Poladî.
Mehmed Şerif bin Kurtuncu İsmail: Sa'id bin Uzun Arab.
Ahmed bin Mar'aşlı. Kefil: Mehmed Şerif bin Kurtuncu.
Oğlu Ahmed. Kefil: Babası.

Mustafa bin Ali. Kefil: Vakkas bin Vakkas.
Vakkas bin Vakkas. Kefil: Nur Ali bin Kabarlık.
Nur Ali bin Kabarlık. Kefil: Debbâğ Mehmed bin Emzikçi.
Debbâğ Mehmed bin Emzikçi. Kefil: Çolak Hamza bin Kara Bahşî.
Çolak Hamza bin Kara Bahşî. Kefil: Rencber Hasan bin Sehnem.
Rencber Hasan bin Sehnem. Kefil: İbrahim bin Beydili.
İbrahim bin Beydili. Kefil: Rencber Ali bin Zarif.
Rencber Ali bin Zarif. Kefil: İbrahim bin Beydili.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Rencber Şerif bin Kel Musaddık. Kefil: Rencber Mustafa bin Veli.
Karındaşı Hüseyin. Kefil: Karındaşı.
Rencber Mustafa bin Veli. Kefil: Rencber Haco.
Rencber Haco bin. Kefil: Cullâh Mehmed bin Mehmed.
Oğlu Abuzer. Kefil: Babası.
Cullâh Mehmed bin Mehmed. Kefil: Abdurrahman bin Neccâr.
Karındaşı Ali. Kefil: Karındaşı.
Abdurrahman bin Neccâr. Kefil: Cullâh Bâlo bin Day[1].
Oğlu Efendi. Kefil: Babası.
Cullâh Bâlo bin Day1. Kefil: Sâsel Mehmed bin Kâya.
Karındaşı Mustafa. Kefil: Karındaşı.
Sâsel Mehmed bin Kâya. Kefil: Rencber Aziz bin Aziz.
Rencber Aziz bin Aziz. Kefil: Mehmed Ali bin Terzi Ali.
Mehmed Ali bin Terzi Ali. Kefil: Rencber bin Kara Yusuf.
Rencber bin Kara Yusuf. Kefil: Ahmed Bey bin Murad.
Karındaşı Salih. Kefil: Karındaşı.
Oğlu Yusuf. Kefil: Babası.
Ahmed Bey bin Murad. Kefil: Mehmed bin Sağır Süleyman.
Oğlu Ömer Bey. Kefil: Rencber Hüseyin.
Mehmed bin Sağır Süleyman. Kefil: Rencber Osman bin Humsî.

Karındaşı Ahmed. Kefil: Karındaşı.
Rencber Hüseyin. Kefil: Ali bin İmâm.
Oğlu Mehmed. Kefil: Babası.
Rencber Osman bin Humsî. Kefil: Rencber Mehmed bin Hünhe.
Oğlu Ali. Kefil: Babası.
Ali bin İmâm. Kefil: Mehmed bin Penbeci.
Rencber Mehmed bin Hünhe. Kefil: Mehmed bin Kâlim Bekir.
Mehmed bin Penbeci Hasan. Kefil: Bekir bin Bid'ât.
Mehmed bin Kâlim Bekir. Kefil: Hasan Hüseyin bin Hasan Hüseyin.
Karındaşı Vakkas. Kefil: Hafız bin Cihânikli.
Bekir bin Bid'ât. Kefil: Rencber Alo.
Hasan Hüseyin bin Hasan Hüseyin. Kefil: Bekir bin Bid'ât.
Hafız bin Cihânikli. Kefil: Hasan Hüseyin bin Hasan Hüseyin.
Oğlu Mustafa. Kefil: Babası.
Rencber Maho bin Alo. Kefil: Hafız bin Cihânikli.
Oğlu Hasan. Kefil: Babası.

8. Zimmîyân (Ermeni) Mahallesi²¹³

Nursis Keşiş. Kefili: Kocabaşı Mığırdisi Atem.
Damadı Keş-ger Serkis veled-i Varton. Kefîli: Nursis Keşiş.
Basmacı Nursis veled-i Begros. Kefili: Keş-ger Serkis veled-i Kûpeli.
Karındaşı Basmacı Agob. Kefil: Karındaşı.
Cullâh Bogos veled-i Kacar. Kefili: Nursis veled-i Bogos.
Karındaşı Orsib. Kefili: Karındaşı Bogos.
Diğer karındaşı Erselon. Kefili: Karındaşı Bogos.
Bagras veled-i Kapo. Kefili: Kalaycı Bedros veled-i Bedir.
Keş-ger Serkis veled-i Kûpeli. Kefili: Mardakras veled-i Kırmız.
Oğulluğu Serkis veled-i Agob. Kefili: Babalığı Serkis.

213 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 24-28.

Kalaycı Bedros veled-i Bedir. Kefli: Bagras veled-i Kapo.

Mardakras veled-i Kırmız. Kefli: Bogos veled-i Kacar.

Karındaşı Kılınççı Serkis. Kefli: Karındaşı Mardakras.

Mardaros veled-i Kırmız. Kefli: Kılınççı Bedros veled-i Bedir.

Oğlu Çorbacı Serkis. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Kirkor. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Agob. Kefli: Babası.

Hafidi Kirkor veled-i Serdis. Kefil: Babası.

Abacı Agob veled-i Mar'aşlı. Kefil: Teymurcu [Demirci] Agob veled-i Ruhâvî Agob.

Oğlu Abacı Agob. Kefli: Babası.

Teymurcu [Demirci] Agob veled-i Ruhâvî Agob. Kefli: Mardiros veled-i Kırmız.

Oğlu Agob. Kefli: Babası.

Na'lbend [Nalband] Toros veled-i Na'lbend Serkis. Kefli: Abacı Agob veled-i Mar'aşlı.

Oğlu Na'lbend [Nalband] Agob. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Bogras. Kefli: Babası.

Kefş-ger Vasil veled-i Koca. Kefli: Na'lbend [Nalband] Toros veled-i Serkis.

Kılınççı Bogocu veled-i Tutlu Bogocu. Kefli: Kefş-ger Vasil veled-i Koca.

Oğlu Kılınççı Oanis. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Kazar. Kefli: Babası.

Kılınççı Mardiros veled-i Tutlu oğlu. Kefli: Kılınççı Bogos.

Karındaşı Asdor. Kefli: Karındaşı.

Dülger Haço veled-i Dişçekân. Kefli: Kılınççı Mardiros.

Ammîsi Dülger Manik. Kefli: Karındaşı oğlu.

Oğlu Dülger Manik. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Kazar. Kefil: Babası.

- Bedros veled-i Dişçekân. Kefli: Dülger Haço veled-i Dişçekân.
Cullâh Kirkor veled-i Kibo. Kefli: Ammîsi Bedros.
Cullâh Erzend veled-i Sânos. Kefli: Orsib veled-i Agob.
Orsib veled-i Agob. Kefli: Bedros veled-i Dişçekân.
Oğlu Cullâh Apram. Kefli: Babası.
Karındaşı oğlu Cullâh Agob veled-i Haço. Kefli: Orsib veled-i Agob.
Karındaşı Kefş-ger Toros. Kefli: Karındaşı.
Kefş-ger Obdik veled-i Agob. Kefli: Erzend veled-i Sâfek.
Cullâh Asdor veled-i Teymurcu [Demirci]. Kefli: Kılınççı Asdor veled-i Kesbor.
Oğlu Boyacı Serkis. Kefli: Babası.
Kılınççı Asdor veled-i Kazancı Kesbor. Kefli: Asdor veled-i Teymurcu [Demirci].
Oğlu Kılınççı Kesbor. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Kılınççı Kepo. Kefli: Babası.
Teymurcu [Demirci] Kirekos veled-i Arslan. Kefli: Asdor veled-i Kazancı Kesbor.
Oğlu Asdor. Kefli: Babası.
Karındaşı oğlu Nursis veled-i Serkis. Kefli: Ammîsi Kirekos.
Kefş-ger Oanis veled-i K r Terzi. Kefli: Kirekos veled-i Arslan.
Karındaşı Kefş-ger Toros. Kefli: Karındaşı.
Cullâh Vâsîl veled-i K r Terzi. Kefli: Oanis veled-i K r Terzi.
Cullâh Artin veled-i Taşçı Kel Artin. Kefli: Panos veled-i Mar'aşlı.
Karındaşı Cullâh Kepo. Kefli: Karındaşı.
Cullâh Panos veled-i Mar'aşlı. Kefli: Vâsîl veled-i K r Terzi.
Kefş-ger Nursis veled-i Mircân. Kefli: Panos veled-i Mar'aşlı.
Oğlu Teymurcu [Demirci] Karabet. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hallâc Ağyen. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Cullâh Apram. Kefli: Babası.

Kılınççı Serkis veled-i Abram. Kefli: Nursis veled-i Mircân.

Oğlu Kirkor. Kefli: Babası.

Kılınççı Bedros veled-i Apram. Kefli: Serkis veled-i Apram.

Karındaşı Habbâz Haço. Kefli: Karındaşı.

Kefş-ger Karabet veled-i Kılınççı Nikos. Kefli: Bedros veled-i Apram.

Oğlu Nikos. Kefli: Babası.

Darakçı [Tarakçı] Panos veled-i Mar'aşlı Marartan. Kefli: Karabet veled-i Nikos.

Oğlu Serkis. Kefli: Babası.

Na'lbend [Nalband] Bedros veled-i Na'lbend Serkis. Kefli: Darakçı [Tarakçı] Panos.

Rençber Marok veled-i Deli Karı. Kefli: Cullâh Oanis veled-i Topal Serkis.

Cullâh Oanis veled-i Topal Serkis. Kefli: Na'lbend veled-i Serkis.

Karındaşı Na'lbend [Nalband] Toros. Kefli: Karındaşı.

Cullâh Bedros veled-i Kirekos Bostancı. Kefli: Marok veled-i Deli Karı.

Oğlu Kefş-ger Kirekos. Kefli: Babası.

Oğlu Artin. Kefli: Babası.

Değirmenci Haço veled-i Deli Nursis. Kefli: Bedros veled-i Bostancı Kirekos.

Karındaşı Değirmenci Manok. Kefli: Karındaşı.

Habbâz Oanis veled-i Habbâz Kirkor. Kefli: Değirmenci Haço veled-i Deli Nursis.

Oğlu Artin. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Agob. Kefli: Babası.

Karındaşı oğlu Kirkor veled-i Bedros. Kefli: Ammîsi.

Kuyumcu Çapan veled-i Birecikli. Kefli: Kuyumcu Bedros veled-i Antâb-begidis.

Oğlu Kuyumcu Asdor. Kefli: Babası.

Kirkor veled-i Bostancı Kirekos. Kefli: Kuyumcu Çapan.

Oğlu Serkis. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Toros. Kefli: Babası.
Bakkal Bagras veled-i Herebet. Kefil: Kirkor veled-i Bostancı Kirekos.
Teymurcu [Demirci] Kalos veled-i Teymurcu Agob. Kefil: Bakkal Bagras.
Kılınççı Asdor veled-i Kurt Bogos. Kefil: Teymurcu [Demirci] Kalos.
Karındaşı Değirmenci Orsib. Kefli: Karındaşı.
Taşçı İpram veled-i Ruhânî. Kefli: Rencber Minas veled-i Terzi Toros.
Rencber Kirkor veled-i Mar'aşlı. Kefli: Asdor veled-i Kurt Bogos.
Kılınççı Karabet veled-i Kazancı. Kefli: Taşçı Apo [Apram].
Rencber Serkis veled-i Cellât Bogos. Kefli: Kirekor veled-i Maraşlı.
Rencber Minas veled-i Terzi Toros. Kefli.: Karabet veled-i Kazancı.
Kefş-ger Varso veled-i Kodli. Kefli: Serkis veled-i Cellât Bogos.
Kefş-ger Kivok veled-i Mıgırdis Kirkor. Kefli: Varso veled-i Kodli.
Rebber Toros veled-i Toros. Kefli: Kivok veled-i Kirkor.
Agob Keşiş veled-i Komi Aser. Kefli: Artin veled-i Agya.
Cullâh Agya veled-i Artin. Kefil: Agob Keşiş.
Cullâh Artin veled-i Agya. Kefil: Toros veled-i Toros.
Oğlu Kirkor. Kefli: Babası.
Oğlu Markar. Kefli: Babası.
Cullâh Minas veled-i Agya. Kefli: Artin veled-i agya.
Karındaşı Artin. Kefli: Karındaşı.
Matos veled-i Panos. Kefli: Minas veled-i Agya.
Oğlu Boyacı Panos. Kefli: Babası.
Kılınççı Toros veled-i Kaba Toros. Kefli: Matos veled-i Panos.
Cullâh Kirkor veled-i Kaba Toros. Kefli: Marka[r] veledi Cellâd.
Rencber Marka[r] veledi Cellâd. Kefli: Toros veled-i Kaba Toros.
Çiftçi Parsom veled-i Karabet. Kefli: Kirkor veled-i Toros.
Tüccâr Markar veled-i Tanyal Keşiş. Kefli: Markar veled-i Cellâd.
Oğlu Tanyal. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Asdor. Kefli: Babası.

- Diğer oğlu Bedros veled-i Panos. Kefili: Babası.
Tüccâr Serkis veled-i Tanyal Keşiş. Kefili: Karındaşı Markar.
Oğlu Manek. Kefili: Babası.
Palancı Ziron veled-i Kesber. Kefili: Serkis veled-i Tanyal Keşiş.
Palancı Kirkor veled-i Kohaçer. Kefili: Marka[r] veled-i Tanyal Keşiş.
Karındaşı Palancı Agob. Kefili: Karındaşı.
Boyacı Oanis veled-i Kon. Kefili: Kirkor veled-i Kohaçer.
Karındaşı Tanyal. Kefili: Karındaşı.
Tüfengci Artin veled-i Vartan. Kefili: Boyacı Oanis veled-i Kon.
Oğlu Tüfengci Asdor. Kefili: Babası.
Boyacı Haço veled-i Serkis. Kefili: Malkon veled-i Toros.
Tüfengci Tavid veled-i Devlet. Kefili: Artin veled-i Vartan.
Karındaşı Kılınççı Oarek. Kefili: Karındaşı.
Rencber Malkon veled-i Toros. Kefili: Haço veled-i Serkis.
Kuyumcu Keyo veled-i Harbo. Kefili: Tavid veled-i Devlet.
Karındaşı Marok. Kefili: Karındaşı.
Cullâh Apo veled-i Milahçı. Kefili: Keyo veled-i Harbo.
Oğlu Karabet. Kefili: Babası.
Kirkor veled-i Magdisi oğlu. Kefili: Apo veled-i Milahçı.
Oğlu Cullâh Apo. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Na'lbend [Nalband] Kirekos. Kefili: Babası.
Keş-ger Sehâk veled-i Câm Koş. Kefili: Kirkor veled-i Magdisi.
Karındaşı Oadek. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Barsam. Kefili: Karındaşı.
Darakçı [Tarakçı] Marok veled-i Haço. Kefili: Sehâk veled-i Câm Koş.
Oğlu Haço. Kefili: Babası.
Rencber Serkis veled-i Haço. Kefili: Darakçı [Tarakçı] Marok.
Oğlu Korto. Kefili: Babası.
Keş-ger Minas veled-i Haço. Kefili: Serkis veled-i Haço.

Oğulluğu Kefş-ger Serkis. Kefli: Minas veled-i Haço.

Cullâh Haçer veled-i Karanfil. Kefli: Minas veled-i Haço.

Karındaşı Cullâh Mardaros. Kefli: Karındaşı.

Palancı Karabet veled-i Tonbul. Kefli: Haçer veled-i Karanfil.

Teymurcu [Demirci] Vartan veled-i Teymurcu [Demirci] Kebo. Kefli: Karabet veledi Tonbul.

Kalaycı Kazar veled-i Sazcı Mığırđıç. Kefli: Teymurcu [Demirci] Serkis veled-i Malkon.

Karındaşı Kirkor. Kefli: Karındaşı.

Teymurcu [Demirci] Serkis veled-i Kazancı Malkon. Kefli: Sazcı Kazar.

Teymurcu [Demirci] Agob veled-i Kazancı Malkon. Kefli: Karındaşı.

Oğlu Kebo. Kefli: Babası.

Kalaycı Toros veled-i Kazancı Malkon. Kefli: Teymurcu [Demirci] Agob.

Oğlu Vaso. Kefli: Babası.

Matos veled-i Deli Minas. Kefli: Toros veled-i Malkon.

Cullâh Oydek veled-i Deli Minas. Kefli: Agob veled-i Malkon.

Abse Borsom veled-i Karabet. Kefli: Toros veled-i Minas.

Kalaycı Kazar veled-i Kalaycı Haço. Kefli: Oydek veled-i Deli Minas.

Oğlu Kalaycı Apram. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Haço. Kefli: Babası.

Teymurcu [Demirci] Bogos veled-i Kazar oğlu. Kefli: Karındaşı veled-i Haço.

Cullâh Keyo veled-i Teymurcu [Demirci] Esral oğlu. Kefli: Bogos veled-i Kazar.

Oğlu Barsom. Kefli: Babası.

Kalaycı Karabet veled-i Kalaycı Mığırđıç. [Kefli]: Keyo veled-i Esral oğlu.

Keçeci Kirkor veled-i Mavlo. Kefli: Karabet veled-i Kalaycı Mığırđıç.

Kefş-ger Minas veled-i Nalçacı oğlu. Kefli: Kirkor veled-i Mavlo.

Oğlu Kefş-ger Minas. Kefli: Babası Minas veled-i Nalçacı.

- Diğer oğlu Kefş-ger Agob. Kefli: Babası.
- Diğer oğlu Minas. Kefli: Babası.
- Boyacı Kazar veled-i Terzi Başı. Kefli: Cullâh Apram veled-i Vartan Nursis.
- Cullâh Apram veled-i Vartan Nursis. Kefli: Cullâh Mığırđıçveled-i Kesber.
- Karındaşı Bedros. Kefli: Boyacı Kazar.
- Diğer karındaşı Oanis. Kefli: Karındaşı Apram.
- Cullâh Mığırđıçveled-i Kesber. Kefli: Apram veled-i Vartan.
- Karabet veled-i Şeybet. Kefli: Mığırđıç.
- Sanos veled-i Siman. Kefli: Karabet veled-i Şeybet.
- Rençber Kebo veled-i Bostancı. Kefli: Sanos veled-i Siman.
- Boyacı Oanis veled-i Boyacı Haço. Kefli: Markar veled-i Palancı Kirkor.
- Karındaşı Kesbor. Kefli: Karındaşı.
- Palancı Markar veled-i Palancı Kirkor. Kefli: Kebo veled-i Bostancı.
- Çiftçi Sanos veled-i Çiftçi Karabet. Kefli: Oanis veled-i Haço.
- Kılınççı Bogos veled-i Kara Bogos. Kefli: Sanos veled-i Karabet.
- Kılınççı Kirekos veled-i Mirek. Kefli: Oydek veled-i Danyel.
- Kalaycı Serkis veled-i Kalaycı. Kefli: Bogos veled-i Bogos.
- Oğlu Kalaycı Tavit. Kefli: Babası.
- Diğer oğlu Tanyel. Kefli: Babası.
- Oydek veled-i Kapucı Danyel. Kefli: Serkis veled-i Kalaycı.
- Cullâh Agob veled-i Mığırđıç Keşiş. Kefli: Serkis veled-i Eşek-çekmez.
- Oğlu Bogos Basmacı. Kefli: Babası.
- Diğer oğlu Basmacı Minas. Kefli: Babası.
- Diğer oğlu Agob. Kefli: Babası.
- Boyacı Sefer veled-i Kazar. Kefli: Agob veled-i Mığırđıç Keşiş.
- Oğlu Boyacı Agob. Kefli: Babası.
- Boyacı Şahan veled-i Sefer. Kefli: Boyacı Sefer.
- Oğlu Boyacı Kazar. Kefli: Babası.
- Kefş-ger Agob veled-i İbrakdar. Kefli: Şahan veled-i Sefer.

Karındaşı Asdor. Kefli: Karındaşı Agob.

Cullâh Kebo veled-i Şamlı. Kefli: Değirmenci Artin.

Oğlu Cullâh Minas. Kefli: Babası.

Değirmenci Artin veled-i Kürekçioğlan. Kefli: Kefş-ger Agob.

Oğlu Tanyel. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Kirkor. Kefli: Babası.

Cullâh Serkis veled-i Cullâh Aykaoğlu. Kefli: Kebo veled-i Şamlı.

Oğlu Kirkor. Kefli: Babası.

Hafidi Agob veled-i Kazar. Kefli: Babası.

Çulcu Kebo veled-i Kısacık Minas. Kefli: Serkis veled-i Cullâh Aykaoğlu.

Kefş-ger Asdor veled-i Uzun Sehak. Kefli: Çulcu Kebo veled-i Minas.

Karındaşı Oydek. Kefli: Karındaşı.

Cullâh Mirdek veled-i Zolam. Kefli: Asdor veled-i Sehak.

Cullâh Şirin veled-i Akoğlan. Kefli: Mirdek veled-i Zolam.

Kefş-ger Serkis veled-i Karagöz. Kefli: Şerin veled-i Akoğlan.

Kalaycı Karabet veled-i Karagöz. Kefli: Rencber Herebet veled-i Akoğlan.

Âhen-ger [Demirci] Bedros veled-i Karagöz. Kefli: Serkis veled-i Karagöz.

Rencber Herebet veled-i Akoğlan. Kefli: Karabet veled-i Karagöz.

Keçeci Mahtûm [Mahdûm] veled-i Nazlıoğlu. Kefli: Bedros veled-i Karagöz.

Oğlu Kirkor. Kefli: Babası.

Rencber Herebet veled-i Kara Medo oğlu. Kefli: Mahdûm veled-i Nazlı.

Kefş-ger Bogos veled-i Minas. Kefli: Tüfengci Agob veled-i Daldaban.

Oğlu Kefş-ger Barsım. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Kirkor. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Manek. Kefli: Babası.

Tüfengci Agob veled-i Daldaban. Kefli: Herebet veled-i Kara Medo oğlu.

Tüfengci Serkis veled-i Panos. Kefli: Agob veled-i Daldaban.

Na'lbend [Nalbant] Kazar veled-i Kirekos. Kefli: Karabet veled-i Dağdeviren.

Oğlu Na'lbend [Nalbant] Kirekos. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Na'lbend [Nalbant] Kirkor. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Ovadek. Kefli: Babası.

Karındaşı Na'lbend [Nalbant] Agob. Kefli: Karındaşı.

Karındaşı oğlu Sehâk. Kefli: Ammîsi Kazar.

Karabet veled-i Dağdeviren. Kefli: Serkis veled-i Panos.

Oğlu Cullâh Kebo. Kefli: Babası.

Basmacı Erakil veled-i Eşek-çekmez. Kefli: Sefer veled-i Agob.

Oğlu Agob. Kefli: Babası.

Kefş-ger Sefer veled-i Sarı Agob. Kefli: Basmacı Erakil veled-i Eşek-çekmez.

Karındaşı Kefş-ger Haço. Kefli: Karındaşı.

Diğer karındaşı Agob. Kefli: Karındaşı Sefer.

Na'lbend [Nalbant] Melkon veled-i Hendo. Kefli: Abacı Kebo veled-i Kör Bedro.

Oğlu Kefş-ger Mûsîh. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Na'lbend [Nalbant] Vartan. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Cullâh Asdor. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Kefş-ger Serkis. Kefli: Babası.

Abacı Kebo veled-i Kör Bedro. Kefli: Teymurcu [Demirci] Toros.

Teymurcu [Demirci] Toros veled-i Kalburcu. Kefli: Na'lbend [Nalbant] Melkon veled-i Hendo.

Motyab Handon veled-i Dirmardiros. Kefli: Abacı Kebo veled-i Kör Bedro.

Motyab Serkis veled-i Dirmardiros. Kefli: Teymurcu [Demirci] Toros.

Tüccâr Mığırdisi Manço veled-i Ahçak. Kefli: Motyab Handon.

Şeytan Keşiş veled-i Kebo. Kefli: Motyab Serkis.

Oğlu Kefş-ger Kapo. Kefli: Mığırdisi Manço.

Karındaşı Cullâh Kebo. Kefli: Şeytan Keşiş.

Diğer karındaşı Toros. Kefli: Boyacı Manek veled-i Kapo.

Boyacı Kapo veled-i Manek. Kefli: Terzi Karabet.

Cullâh Atem veled-i Kapo. Kefli: Kalaycı Nevroz.

Terzi Karabet oğlu Karabet. Kefli: Boyacı Manek.

Karındaşı Sanos. Kefli: Karındaşı.

Kalaycı Nevroz veled-i Hazman. Kefli: Atem veled-i Kapo.

Boyacı Kirkor veled-ş Kapo. Kefli: Kalaycı Nevroz.

Şahanek oğlu Boyacı Vartevar. Kefli: Boyacı Kirkor.

Kefş-ger Mığırđıç veled-i Koca. Kefli: Boyacı Şahanek oğlu Vartevar.

Kalaycı Barsom veled-i Şanko Kara oğlu. Kefli: Oanis veled-i Çolak Deyrem.

Oğlu Keçeci Artin. Kefli: Babası.

Oanis veled-i Çolak Deyrem. Kefli: Kalaycı Barsom.

Oğlu Tüfengci Oanis. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Tüfengci Bogos. Kefli: Babası.

Kalaycı Sehak veled-i Kazancı Peylo oğlu. Kefli: Oanis veled-i Çolak Deyrem.

Karındaşı Kazancı Mesrob. Kefli: Karındaşı.

Kalaycı Makdisi Haço veled-i Bağdo. Kefli: Kazancı Keyo veled-i Makdisi Haço.

Oğlu Kazancı Karabet. Kefli: Babası.

Kazancı Keyo veled-i Makdisi Haço. Kefli: Kalaycı Makdisi Haço.

Tüfengci Kirkor veled-i Deli Agob. Kefli: Kazancı Keyo veled-i Haço.

Kefş-ger Bedros veled-i Deli Agob. Kefli: Kefş-ger Deli Agob veled-i Küçev.

Minas veled-i Kör Minas. Kefli: Tüfengci Kirkor veled-i Deli Agob.

Oğlu Ohan. Kefli: Babası.

Teymurcu [Demirci] Artin veled-i Murad. Kefli: Kefş-ger Bedros.

Karındaşı Ohan. Kefli: Karındaşı.

Kefş-ger Agob veled-i Küçev. Kefli: Teymurcu [Demirci] Artin veled-i Murad.

Cullâh Oanis veled-i Kapıryel. Kefli: Minas veled-i Kör Minas.

Seray-dâr²¹⁴ Sefer veled-i Yakubca. Kefli: Rençber Asdor veled-i Çorek.
 Rençber Asdor veled-i Yakubca. Kefli: Sefer veled-i Yakubca.
 Oğlu Kebo. Kefli: Babası.
 Keçeci Serkis veled-i Nazlı. Kefli: Oanis veled-i Kapıryel.
 Kantarcı Asdor veled-i Arab. Kefli: Keçeci Serkis veled-i Nazlı.
 Cullâh Haço veled-i Kızlar Beyi. Kefli: Oydek veled-i Eşek-çekmez.
 Ovadek veled-i Eşek-çekmez. Kefli: Kantar[ı] Asdor veled-i Arab.
 Keçeci Mıgırdiçveled-i Gâvır Kâhyası. Kefli: Haço veled-i Kızlar Beyi.
 Nurvete oğlu Nursis. Kefli: Ovadek veled-i Eşek-çekmez.
 Rençber Ovadek veled-i Dalki oğlan. Kefli: Mıgırdiçveled-i Kâhya.
 Agob veled-i Kaba Toros. Kefli: Nurvete oğlu Nursis.
 Keş-ger Vartis veled-i Oyuncu oğlu. Kefli: Ovadek veled-i Dalki.
 Cullâh Agob veled-i Oyuncu oğlu. Kefli: Agob veled-i Kaba Toros.
 Keş-ger Karabet veled-i Çalık. Kefli: Bağdas veled-i Kuçedız.
 Oğlu Serkis. Kefli: Babası.
 Oğlu Tâvit. Kefli: Babası.
 Melkon veled-i Dellâl Serkis. Kefli: Karabet veled-i Çalık.
 Dellâl Serkis veled-i Melkon. Kefli: Agob veled-i Oyuncu.
 Keş-ger Bağdas veled-i Kuçedız. Kefli: Melkon veled-i Dellâl Serkis.
 Kuyumcu Artin veled-i Barsom. Kefli: Dellâl Serkis veled-i Melkon.
 Karındaşı Kuyumcu Toros. Kefli: Karındaşı.
 Oğulluğu Keyo veled-i Tâvit. Kefli: Karındaşı.
 Keş-ger Asdor veled-i Bedro. Kefli: Kuyumcu Artin veled-i Barsom.
 Na'l-bend [Nalbant] Bağdas veled-i Keçeli. Kefli: Asdor veled-i Bedro.
 Kuyumcu Baron veled-i Esber. Kefli: Kuyumcu Serkis veled-i Mar'aşlı.
 Keçeci Şerbet veled-i Asdor. Kefli: Bağdas veled-i Keçeli.

214 *Seray-dâr*; büyük yerlerde yemek ve sofraya işlerine bakan kimse için kullanılan bir tabirdir. *Ayvaz* da denilir. Bunlar çoğunlukla Vanlı Ermeni ve Kürtlerden olurdu. Develioğlu, *a.g.e.*, s. 940.

Kuyumcu Serkis veled-i Mar'aşlı Agob. Kefli: Kuyumcu Baron [veled-i] Esber.

Keş-ger Kazar veled-i Kuyumcu Tanyel. Kefli: Keçeci Şerbet.

Çulcu Serkis veled-i Çakalos. Kefli: Kuyumcu Serkis veled-i Agob.

Oğlu Çulcu Kirekos. Kefli: Babası.

Karındaşı Keçeci Artin. Kefli: Karındaşı.

Tüccâr Manek veled-i Manek. Kefli: Mığirdisi Atem veled-i Manok.

Oğlu Bedros. Kefli: Babası.

Oğlu Agob. Kefli: Babası.

Mığirdisi Atem veled-i Manok. Kefli: Mığirdisi Manek.

Oğlu Bedros. Kefli: Babası.

Dutiyar Ayvâb veled-i Çulcu Bedek. Kefli: Mığirdisi Atem.

Oğlu Bedek. Kefli: Babası.

Çulcu Artin veled-i Ebkâr. Kefli: Ayvâb veled-i Çulcu Bedek.

Tüccâr Manok veled-i Kara oğlu. Kefli: Boyacı Karabet.

Karındaşı Cullâh Kirkor. Kefli: Karındaşı.

Boyacı Karabet veled-i Mığirdisi Asdor. Kefli: Tüccâr Manek.

Bagram veled-i Panos oğlu. Kefli: Boyacı Karabet veled-i Asdor.

Oğlu Canbaz Keyo. Kefli: Babası.

Boyacı Mığirdisi veled-i Mardiros. Kefli: Çulcu Artin veled-i Ebkâr.

Karındaşı Asdor. Kefli: Karındaşı.

Keşiş veled-i Seko. Kefli: Bagram veled-i Panos.

Cullâh Sokiyas veled-i Sokiyas. Kefli: Boyacı Mığirdisi.

Kuyumcu Asdor veled-i Malkon. Kefli: Keşiş veled-i Seko.

Oğlu Keş-ger Haço. Kefli: Babası.

Teymurcu [Demirci] Serkis veled-i Teymurcu Sehak. Kefli: Kuyumcu Asdor veled-i Malkon.

Oğlu Vartan. Kefli: Babası.

Çulcu Varteris veled-i Sağır Oğlan. Kefli: Teymurcu [Demirci] Serkis.

Kayını Basmacı Panos. Kefili: Varteris.

Keçeci Agob veled-i Kalaycı Panos. Kefili: Çulcu Varteris.

Kalaycı Toros veled-i Kalaycı Panos. Kefili: Agob veled-i Aşhan.

Kalaycı Agob veled-i Aşhan. Kefili: Keçeci Agob.

Kalaycı Asdor veled-i Aşhan. Kefili: Karındaşı.

Kalaycı Agob veled-i Aşhan. Kefili: Karındaşı.

Oğlu Serkis. Kefili: Babası.

Kalaycı Serkis veled-i Aşhan. Kefili: Kalaycı Agob veled-i Aşhan.

Tavit veled-i Teymurcu [Demirci] Keyo. Kefili: Asdor veled-i Aşhan.

Kuyumcu Ohan veled-i Haro. Kefili: Serkis veled-i Aşhan.

Oğlu Kazar. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Apram. Kefili: Babası.

Tanyel veled-i Top oğlu. Kefili: Kuyumcu Ohan.

Oğlu Mosyab Haço. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Keyo. Kefili: Babası.

Karındaşı Nursis. Kefili: Karındaşı.

Bağdas veled-i Çiftçi Panos. Kefili: Tanyel veled-i Top.

Oğlu Nursis. Kefili: Babası.

Kirkor veled-i Boyacı Serkis. Kefili: Bağdas veled-i Çiftçi Panos.

Değirmenci Artin veled-i Kel Asdor. Kefili: Kalaycı Artin [veled-i] Kuyumcu.

Oğlu Asdor. Kefili: Babası.

Kalaycı Artin veled-i Kuyumcu. Kefili: Değirmenci Artin veled-i Kel Asdor.

Çulcu Karabet veled-i Sağır Oğlan. Kefili: Kalaycı Artin.

Oğlu Kirkor. Kefili: Babası.

Na'lbend [Nalbant] Bağdas veled-i Top. Kefili: Terzi Serkis veled-i Çatalbaş.

Terzi Serkis veled-i Çatalbaş. Kefili: Çulcu Karabet.

Oğlu Boyacı Barsom. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Agob. Kefili: Babası.

Dülger Malkon veled-i Kalaycı Haço. Kefli: Kuyumcu Serkis veled-i Şerbet.

Oğlu Haço. Kefli: Babası.

Oğlu Sehak. Kefli: Babası.

Na'lbend [Nalbant] Artin veled-i Meşk. Kefli: Malkon veled-i Haço.

Kuyumcu Serkis veled-i Şerbet. Kefli: Kalaycı Karabet.

Oğlu Kuyumcu Artin. Kefli: Babası.

Oğlu Karabet. Kefli: Babası.

Kalaycı Karabet veled-i Kalaycı Asdor. Kefli: Na'lbend [Nalbant] Artin veled-i Meşk.

Dülger Manço veled-i Boyacı Serkis. Kefli: Oadek veled-i Keşiş.

Oğlu Marduros. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Dülger Karabet. Kefli: Babası.

Toros veled-i Markar. Kefli: Dülger Manço.

Kefş-ger Oadek veled-i Keşiş. Kefli: Agob veled-i Kel Asdor.

Boyacı Agob veled-i Kel Asdor. Kefli: Toros veled-i Markar.

Oğlu Mardiros. Kefli: Babası.

Cullâh Nursis veled-i Orsib. Kefli: Oadek veled-i Keşiş.

Kizir Mardo veled-i Kel Leyli. Kefli: Cullâh Nursis veled-i Aseb.

Nursis Hafid [veled-i] Çiftçi Panos. Kefli: Kizir Mardo.

Çulcu Serkis veled-i Çulcu Badek. Kefli: Barsom veled-i Mih Şerbet.

Agya veled-i Çulcu Badek. Kefli: Nursis veled-i Karabet.

Cullâh Barsom veled-i Çulcu Badek. Kefli: Çulcu Serkis.

Kuyumcu Barsom veled-i Mih Şerbet. Kefli: Agya veled-i Çulcu Badek.

Kefş-ger Nursis veled-i Nuyumcu Karabet. Kefli: Cullâh Barsom.

Değirmenci Zikre veled-i Ebkâr. Kefli: Artin veled-i Koca.

Çulcu Asdor veled-i Ebkâr. Kefli: Zikre veled-i Ebkâr.

Kefş-ger Artin veled-i Koca. Kefli: Asdor veled-i Ebkâr.

Na'lbend [Nalbant] Kellebaş veled-i Esko. Kefli: Nursis veled-i Kuyumcu Karabet.

Atmık Hafidi Kuyumcu Artin veled-i Karabet. Kefli: Artin veled-i Koca.

Karındaşı Atem. Kefli: Karındaşı.

Kefş-ger Manço veled-i Karabor. Kefli: Na'lbend [Nalbant] Kellebaş veled-i Esko.

Kalaycı Asdor veled-i Melek Asdor. Kefli: Kefş-ger Manço veled-i Karabor.

B. Keysun Nahiyesi ve Köylerinde Kefile Bağlanan Şahısların Listesi²¹⁵

1. Atmalı Köyü²¹⁶

Hasan bin Yerem oğlu. Kefli: Mustafa bin Kazganlı.

Mehmed bin Aloş. Kefli: Hasan bin Yerem.

Hasan bin Kebek. Kefli: Mustafa bin Molla Kirve.

Mustafa bin Kebek. Kefli: Hasan bin Kebek.

Oğlu Ali. Kefli: Babası.

Mustafa bin Kazganlı oğlu. Kefli: Mehmed bin Aloş.

Hüseyin bin Mehmedik. Kefli: Mustafa bin Kebek.

Mustafa bin Molla Kirve. Kefli: Hasan bin Kebek.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Mustsfa bin Tavşancı. Kefli: Hüseyin bin Mehmed.

Karındaşı Osman. Kefli: Babası.

Diğer karındaşı Ömer. Kefli: Karındaşı.

Ahmed bin Hasan Kefli: Hüseyin bin Hacı Kahya.

Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.

Hasan bin Hasan Ağa. Kefli: Osman.

Mehmed bin Alo. Kefli: Hasan bin Hasan Ağa.

Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı.

²¹⁵ BOA, NFD. d., 2697, s. 29-40.

²¹⁶ BOA, NFD. d., 2697, s. 29.

Faza Ali bin Mehmed. Kefili: Mehmed bin Alo.
Hüseyin bin Hacı Kahya. Kefili: Faza Ali.
Ahmed bin Halme. Kefili: Hüseyin bin Hacı Kahya.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Osman. Kefili: Babası.
Halil bin Tevekli. Kefili: Mustafa bin Abeş.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Mustafa bin Rişvân Kefili: Halil bin Tevekli.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Hafidi Hacı. Kefili: Babası.
Mehmed bin Feran. Kefili: Mustafa bin Abeş.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Veli bin Arab Feran. Kefili: Mehmed Ali.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Mustafa bin Bekir. Kefili: Veli.
Veli bin Molla Veli. Kefili: Veli bin Arab.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Mehmed bin Murtaza. Kefili: Veli bin Molla Veli.
Mehmed bin Sâil oğlu. Kefili: Mehmed bin Murtaza.
Oğlu Süleyman. Kefili: Babası.
Mustafa bin Kello. Kefili: Mehmed bin Sâil.
İbrahim bin Ağa oğlu. Kefili: Hasan bin Kello.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Mehmed bin Molla Bekir. Kefili: İbrahim.
Molla Kirve bin Molla. Kefili: Mehmed bin Molla Bekir.
Mustafa bin Ömer. Kefili: Mehmed bin Murtaza.
Hüseyin bin Çolak. Kefili: Hüseyin bin Hacı Kahya.
Ali bin Alo. Kefili: Molla Veli oğlu Veli.

2. Çakallı Köyü²¹⁷

Kasım bin Kabak Ali. Kefli: Mehmed bin Hasan.

Oğlu Kabak. Kefli: Babası.

Hafidi Süleyman. Kefli: Dedesi.

Mehmed bin Hasan. Kefli: Kabak Ali.

Osman bin Azab. Kefli: Mehmed bin Hasan.

Oğlu Hamo. Kefli: Babası.

Mustafa bin Osman. Kefli: Mehmed bin Mehmed.

Hüseyin bin Köse Hasan. Kefli: Kasım bin Kabak.

Hasan bin Kötürüm. Kefli: Hasan bin Köse Hasan.

Mustafa bin Ahmed. Kefli: Mehmed bin Hasan.

İbrahim bin Kömürcü. Kefli: Mehmed bin Mehmed.

Mehmed bin Mehmed. Kefli: İbrahim bin Kömürcü.

3. Akkuyu Köyü²¹⁸

Alo bin Handeli. Kefli: İsmail bin Kekec.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Şeyh Alo bin Kurucaovalı. Kefli: İmâm bin Mesto.

Mehmed bin Kune oğlu. Kefli: Şeyh Ali.

Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

Hasan bin Mustî. Kefli: Ali bin Handeli.

İsmail bin Kekec. Kefli: Mehmed bin Kune oğlu.

Süleyman bin Deli Mehmed. Kefli: Hasan bin Mustî.

Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.

İbrahim bin Halil. Kefli: Süleyman bin Deli Mehmed.

Oğlu Osman. Kefli: Babası.

Ömer bin Deli Mehmed. Kefli: İbrahim bin Halil.

217 BOA, NFD. d., 2697, s. 29.

218 BOA, NFD. d., 2697, s. 29.

İmâm bin Mustî. Kefli: Ömer bin Deli Mehmed.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

4. Şenekci [Şanakçı]²¹⁹ Köyü

İmâm-ı Karye Molla Hasan. Kefli: Muhtâr-ı evvel Ahmed bin Mustafa Kahya.

Mehmed Kahya bin Mahmud. Kefli: Molla Hasan.

Birbek Ali bin Kanha. Kefli: Mehmed Kahya.

Hüseyin bin Hüseyin Kahya. Kefli: Birbek Ali.

Hüseyin bin Yusuf. Kefli: Hüseyin bin Kahya.

Muhtâr-ı evvel Ahmed Kahya. Kefli: İmâm Molla Hasan.

Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.

Koca bin Hamo. Kefli: Hüseyin bin Yusuf.

Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.

Ali bin Koca oğlu. Kefli: Koca.

Oğlu Kasım. Kefli: Babası.

Osman bin Da‘lı. Kefli: Mehmed bin Kahya.

Hüseyin bin Duman. Kefli: Osman bin Da‘lı.

Hasan bin Sarı Mehmed. Kefli: Hüseyin bin Duman.

Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı.

Cuma bin Ali Bey. Kefli: Turân.

Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı.

Ahmed bin Çolak. Kefli: Cuma.

Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.

Turân bin Bekir. Kefli: Ahmed bin Çolak.

Mehmed bin Devlet. Kefli: Turân.

Oğlu Turân. Kefli: Babası.

219 BOA, NFD. d., 2697, s. 29-30.

Ali bin K r Ömer. Kefli: Yusuf.
Cuma bin Kısa. Kefli: Ali bin K r Ömer.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Yusuf bin Bend oğlu. Kefli: Cuma.
Osman bin Ceben Kahya. Kefli: yusuf.
Mehmed bin Mamo Kahya. Kefli: Osman.
Turân bin kolu Kısa. Kefli: Mehmed bin Mamo Kahya.
Yusuf bin Hacı Ali. Kefli: Tur n.
Oğlu Abdullah. Kefli: Babası.
Abdullah bin Hulamık. Kefli: Mehmed bin Mamo Kahya.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Ali bin Hulamık. Kefli: Abdullah bin Hulamık.
Oğlu Abuzer. Kefli: Babası.
İsmail bin Kel Abdi. Kefli: Ali bin K r  mer.
Oğlu Abuzer. Kefli: Babası.
Ali bin Kara Mehmed. Kefli: D lger Hacı.
Şamlı oğlu İbrahim. Kefli: Ali bin Kara Mehmed.
Mehmed bin Molla Mehmed. Kefli: İsmail bin Kel Abdi.
Osman bin Kanca. Kefli: Mehmed bin Molla Mehmed.
Karındaşı İbrahim. Kefli: Karındaşı.
Osman bin Ademo'nun oğlu. Kefli: Şamlı oğlu İbrahim.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Dülger Hacı bin Mehmed. Kefli: Hüseyin bin Cebel Hamza.
Hüseyin bin Cebel Hamza. Kefli: Mehmed bin Karabacak.
Hüseyin bin Kara Osman. Kefli: Dülger Hacı.
Mehmed bin Karabacak. Kefli: Hüseyin bin Kara Osman.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Karındaşı Ahmed bin Karabacak. Kefli: Karındaşı.

Ahmed bin Şamlı. Kefili: Yusuf bin Karaca.
Mehmed bin Hüseyin Kahya. Kefili: Hasan bin Kara Osman.
Karındaşı Musa. Kefili: Karındaşı.
Osman bin Kara Hüseyin. Kefili: Ali bin Karabacak.
Halil bin Kör Ömer. Kefili: Mehmed bin Hüseyin Kahya.
Mehmed bin Ayân. Kefili: Karındaşı Veli.
Yusuf bin Karaca Osman. Kefili: Mehmed bin Ayân.
İbiş bin Sağır Hasan. Kefili: Yusuf bin Karaca.
Oğlu Hamza. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Ali bin Karabacak. Kefili: Yusuf bin Tune.
Hamo bin Kürt Hamo. Kefili: Ali bin Karabacak.
Oğlu Halil. Kefili: Babası.
Yusuf bin Tune. Kefili: Hamo bin Kürt Hamo.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Mehmed bin Laz Hasan. Kefili: Mustafa bin Ali Kahya.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Hüseyin bin Mustafa Kahya. Kefili: Mehmed bin Laz Hasan.
Oğlu Hadık. Kefili: Babası.
Diğer oğlu İsmail. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Hacı. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Ahmed. Kefili: Babası.
Mustafa bin Ali Kahya. Kefili: Hasan bin Mustafa.

5. Kara Halil Köyü²²⁰

Abuzer bin Mustafa Çavuş. Kefili: Mehmed bin Malhon.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.

220 BOA, NFD. d., 2697, s. 30.

Diğer karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı.
Mehmed bin Malhon. Kefili: Mehmed bin Mehmed.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Mehmed bin Mamo. Kefili: Mehmed bin Malhon.
Oğlu Yusuf. Kefili: Babası.
Mehmed bin Ali Göğü. Kefili: Abuzer bin Çavuş.
Karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı.
Bekir bin Taş Mustafa. Kefili: Mehmed bin Ali Göğü.
Oğlu Abuzer. Kefili: Babası.

6. Yesrî²²¹ [Bîseri, Beyseri]²²² Köyü

Osman bin Beşirli Oğlu. Kefili: Mehmed bin Alef.
Oğlu Süleyman. Kefili: Babası.
Mehmed bin Mehmed. Kefili: Osman.
Karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı.
Ali bin Molla Oğlu. Kefili: Osman bin Hacı.
Mustafa bin Beco. Kefili: Mehmed bin Mehmed.
Mehmed bin Alef. Kefili: Mustafa bin Beco.
Alo bin Osman. Kefili: Mesto bin Yusuf.
Hacı bin Osman. Kefili: Alo bin Osman.
Mesto bin Yusuf. Kefili: Hacı.

7. Şambayat (Şambayadı) Köyü²²³

İmâm Hacı Mehmed Efendi bin Sarı Molla Oğlu. Kefili: Muhtâr-ı evvel
Ömer.
Mahmud bin Abdulgani. Kefili: Muhtâr-ı Sâni.
Osman bin Hacı Hasan. Kefili: Çorcu Mehmed.

221 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 30.

222 *BOA, NFS.d.*, 2696.

223 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 30-31.

Oğlu Mahmud. Kefli: Babası.
Ali bin Hacı Mehmed Damadı. Kefli: Hacı Mehmed Efendi.
Osman bin Hacı Osman. Kefli: Köse Mehmed.
Çorcu Mehmed bin Ahmed. Kefli: Osman bin Hacı Hasan.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Süleyman. Kefli: Babası.
Mehmed bin Cerenbey Osman. Kefli: Çorcu Mehmed.
Ahmed bin Uncu. Kefli: Mustafa bin Tilki.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Osman bin Gaffâr. Kefli: Ahmed bin Uncu.
Oğlu Mehmed Ali. Kefli: Babası.
Kefş-ger Osman bin Neccâr Hallo. Kefli: Osman bin Gaffâr.
Kör Hasan bin Mehmed. Kefli: Kefş-ger Osman.
Köse Mehmed bin Tilki. Kefli: Kör Hasan.
Oğlu Yusuf. Kefli: Babası.
Tilki oğlu Mustafa. Kefli: Karındaşı Kör Mehmed.
Halil İbrahim bin Vakkas. Kefli: Tilki Mustafa.
Oğlu İsmail. Kefli: Babası.
Mehmed bin Mamo. Kefli: Hançerli İmâm.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Mustafa bin Kul Mustafa. Kefli: Mehmed bin Mamo.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Diğeri Ahmed. Kefli: Karındaşı.
Osman bin Köse. Kefli: Kör Hasan.
Hançerli oğlu İmâm. Kefli: Mehmed bin Şükür.
Mustafa bin Kaytaş. Kefli: Mehmed bin Bekir.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Şükür oğlu Mehmed. Kefli: Hançerli İmâm.
Mehmed bin Bekir. Kefli: Mustafa bin Kaytaş.

Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Mehmed bin Tutlu. Kefli: Ömer bin Cemal.
Mehmed bin Kara Ali. Kefli: Osman bin Köse.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Alil bin Bereketlü. Kefli: Mehmed bin Kara Ali.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Hasan bin Anca. Kefli: Mehmed bin Tutlu.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Ömer bin Cemal. Kefli: Hasan bin Anca.
Küçük Mehmed oğlu Hacı. Kefli: Mehmed bin Bekir.
Ali bin Nohud. Kefli: Hacı.
Karındaşı Ahmed. Kefli: Karındaşı.
Hüseyin bin Lolo. Kefli: Ali bin Nohud.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Karındaşı Mustafa bin Lolo. Kefli: Karındaşı.
Ali bin Kazak. Kefli: Lolo Mustafa.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Mar'aşlı oğlu İbrahim. Kefli: Ali bin Kara Hüseyin.
Mustafa bin akallu. Kefli: Mar'aşlı İbrahim.
Oğlu Osman. Kefli: Babası.
Ali bin Kara Mesto. Kefli: akallu Mustafa.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Ali bin Kara Hüseyin. Kefli: Ali bin Kara Mesto.
İsmail bin Halil. Kefli: Molla Ali.
Molla Ali bin Mehmed. Kefli: Hüseyin bin oban Hasan.
Mehmed bin Hallo. Kefli: Ahmed bin Hacı.

Mehmed bin Çoban. Kefli: Mehmed bin Hallo.
Hüseyin bin Çoban Hasan. Kefli: Çoban oğlu Mehmed.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Aziz bin Abdülaziz. Kefli: Mehmed bin Hallo.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Karındaşı Mehmed bin Aziz. Kefli: Karındaşı.
Kara Mehmed bin Ahmed. Kefli: Abdülaziz.
Oğlu Osman. Kefli: Babası.
Mehmed bin Molla Yusuf. Kefli: Kara Mehmed.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Ömer bin Kahveci. Kefli: Molla Ali.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Ahmed bin Hacı. Kefli: Mehmed bin Molla Yusuf.
Mustafa bin Mehmed. Kefli: Kel oğlu İbrahim.
Oğlu İsmail. Kefli: Babası.
Yusu bin İslâm. Kefli: Mustafa.
Abdurrahman bin Hanolu. Kefli: Derviş.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Derviş bin Kel Hasan. Kefli: Abdurrahman.
Mehmed bin Ömer Efendi. Kefli: Molla.
Oğlu Molla Ali. Kefli: Babası.
Cok bin Kullo. Kefli: Yusuf bin İslâm.
Mustafa bin Mahmud Ağa. Kefli: Cok.
Ali bin Molla Ahmed. Kefli: Mustafa.
Oğlu Bekir. Kefli: Babası.
Ağkul oğlu Mehmed. Kefli: Ali bin Molla.
Molla Mustafa bin Hacı Torun. Kefli: Ağkul Mehmed.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Molla Hasan bin Deberko. Kefli: Hasan bin İbiş.

Oğlu Şeyho. Kefili: Babası.
Molla Mehmed bin Hacı Molla. Kefili: Molla Hasan.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Hüseyin bin İbiş. Kefili: Molla Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Dergo oğlu Mustafa. Kefili: Karındaşı Halil.
Karındaşı Hüseyin. Kefili: Karındaşı.
Atmalu oğlu Hasan. Kefili: Dergo oğlu Mustafa.
Molla Hanca oğlu Hüseyin. Kefili: Atmalu Hasan.
Oğlu Süleyman. Kefili: Babası.
Mustafa bin Zebo. Kefili: Molla Mehmed.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Mehmed bin Abdülaziz. Kefili: Mustafa bin Zebo.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Kaboz oğlu Culâhe Mustafa. Kefili: Mehmed bin Aziz.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Hasan bin Köse oğlu. Kefili: Culâhe Mustafa.
Vakkas bin Hamza Kahya. Kefili: Hasan bin Köse.
Oğlu Süleyman. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefili: Babası.
Ali bin Hayra. Kefili: Vakkas bin Hamza.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Şeyho bin Ali. Kefili: Küçün Osman.
Küçün oğlu Osman. Kefili: Culâhe Mustafa.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Tutlu oğlu Mehmed. Kefili: Osman.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Boladlu oğlu Yusuf. Kefili: Tutlu Mehmed.
Ömer Ağa oğlu Şeyho. Kefili: Yusuf.

Ahmed bir Huri oğlu. Kefli: Şeyho.
Tonbul oğlu Ahmed. Kefli: Şeyho bin Ali.
Karındaşı Bekir. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Yakub. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı.
Havetli oğlu Hüseyin. Kefli: Tutlu Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Mehmed bin Kürt Hamo. Kefli: Havetli Hüseyin.
Hallâc oğlu Osman. Kefli: Tonbul Ahmed.
Kel Hüseyin oğlu Hüseyin. Kefli: Hallâc Osman.
Çakır Ahmed bin Mehmed. Kefli: Hüseyin.
Mehmed bin Ömer Ağa. Kefli: Mehmed bin abdülaziz.
Çakır oğlu Halil. Kefli: Çakır Ahmed.
Keçeli İsmail oğlu İsmail. Kefli: Mehmed bin Ömer Ağa.
Halil oğlu Mustafa. Kefli: Karındaşı.

8. Heznikân Köyü²²⁴

Hasan oğlu Musa. Kefli: Hasan bin Ali.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Daşo bin Hamo. Kefli: Musa.
Karındaşı Hafız. Kefli: Karındaşı.
Mamo bin Doldor. Kefli: Mamo bin Daşo.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.

9. Hamatil Köyü²²⁵ [Hementil]²²⁶

Hasan bin Alo. Kefli: Hafız.
Osman bin Bekir. Kefli: Hasan bin Ali.

224 BOA, NFS.d., 2697, s. 31.

225 BOA, NFS.d., 2697, s. 31.

226 BOA, NFS.d., 2696.

Hüseyin bin Ali. Kefli: Bekir bin Osman.

Haco bin Mesto. Kefli: İbrahim bin Osman.

İbrahim bin Osman. Kefli: Hüseyin bin Ali.

10. Sayvirân Köyü²²⁷

Müslim oğlu İbrahim. Kefli: Mesto bin Ali.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Halil bin Zor Hasan. Kefli: Ahmed bin Kayış.

İbrahim bin Yusuf. Kefli: Müslim oğlu İbrahim.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Ahmed bin Kayış. Kefli: Halil bin Zor Hasan.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Mesto bin Ali. Kefli: İbrahim bin Yusuf.

Oğlu Keftan. Kefli: Babası.

Selim bin Karo. Kefli: Mesto bin Ali.

Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.

Hasan bin Mesto. Kefli: Selim bin Karo.

Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı.

Mehmed bin Muhsin. Kefli: Hasan bin Mesto.

İbrahim bin Abhorî. Kefli: Ramo bin Cebelü.

Alo bin Mamo. Kefli: İbrahim.

Oğlu Abdi. Kefli: Babası.

Mehmed bin Bahar. Kefli: Ali bin Mamo.

Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı.

Oğlu Seydi. Kefli: Babası.

Ramazan bin Cebelü. Kefli: Ali.

Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.

227 BOA, NFS.d., 2697, s. 32.

11. Ahurî Köyü²²⁸ [Ahrî, Aharî]

Hasan bin Mamo. Kefli: Mesto bin Mehmed.

Rişvân Mamo. Kefli: Hasan bin Mamo.

Yusuf bin Kara'nın oğlu. Kefli: Rişvân Mamo.

Karındaşı Ramazan. Kefli: Karındaşı.

Mustî bin Mehmed. Kefli: Yusuf bin Kara'nın oğlu.

12. Çanakçı Köyü²²⁹

Hasan oğlu Mamo. Kefli: Halil bin Mehmed.

Oğlu Hasan. Kefli: Babası.

Seko oğlu Mehmed. Kefli: Mamo bin Hasan.

Halil bin Mamo. Kefli: Mehmed bin Seko.

13. Kızılın Köyü²³⁰

Molla Hasan oğlu Molla Mehmed. Kefli: Ali bin Yusuf Kahya.

Ali bin Yusuf Kahya. Kefli: Molla Hasan.

Oğlu Yusuf. Kefli: Babası.

Mehmed bin Yusuf. [Kefli]: Molla Hasan bin Küçük Ali.

Mustafa bin Çoban Hallo. Kefli: Mehmed bin Yusuf.

Ali bin Mısdık. Kefli: Mehmed bin Yusuf.

Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı.

Küçük Ali oğlu Molla Hasan. Kefli: Molla Hasan.

Oğlu Ali. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Ahmed. Kefli: Babası.

Kara Mehmed bin Bekir. Kefli: Hasan bin Abuzer.

Oğlu Bekir. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

228 *BOA, NFS.d.*, 2697, s. 32.

229 *BOA, NFS.d.*, 2697, s. 32.

230 *BOA, NFS.d.*, 2697, s. 32.

Rebâb oğlu Veli. Kefili: Kara Mehmed Bin Bekir.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Hasan oğlu Hasbek. Kefili: Mehmed bin Kunebık.
Oğlu İbrahim. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Yusuf. Kefili: Babası.
Hallo bin Karınca. Kefili: İbiş bin Çolak.
Oğlu Seydi. Kefili: Babası.
Hasan bin Abuzer. Kefili: Hallo bin Karınca.
Mehmed bin Kunebık. Kefili: Hasan bin Abuzer.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Kör Mesto bin Mehmed. Kefili: Ali bin Mısdık.
Oğlu Seydi. Kefili: Babası.
Çolak oğlu İbiş. Kefili: Kör Mısto.
Ahmed bin Hasan. Kefili: Kör Mısto.
Hamo bin Hamo. Kefili: Osman bin Naze Osman.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Karındaşı Abuzer bin Hamo. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Harbo bin Mehmed. Kefili: Hamo bin Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Mehmed bin Bandid. Kefili: Harbo.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Karındaşı Mesto. Kefili: Karındaşı.
Naze Osman oğlu Osman. Kefili: Mehmed bin Bandid.
Mehmed bin Ahmed. Kefili: Osman.
Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu İbrahim. Kefili: Babası.
Karındaşı Ali bin Mehmed [bin] Ahmed. Kefili: Karındaşı Mehmed.

Sâil İbrahim bin Ahmed oğlu. Kefili: Mehmed bin Ahmed.
Hasan bi Kizir Hamo. Kefili: İbrahim.
Selim bin Mehmed. Kefili: Kizir Hasan.
Rebâb oğlu Yusuf. Kefili: Selim bin Mehmed.
Seydi bin Abbâs. Kefili: Rebâb Yusuf.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Hüseyin bin Hort. Kefili: Seydi bin Abbâs.
Karındaşı Hasan. Kefili: Karındaşı.
Diğeri Ali. Kefili: Karındaşı.
Mehmed bin Topal. Kefili: Hüseyin.
Oğlu Selim. Kefili: Babası.
Molla Veli bin Ali Goli. Kefili: Topal Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Molla Mehmed bin Mehmed. Kefili: Molla Veli.
Karındaşı Osman. Kefili: Karındaşı.
Mehmed bin Şeyho. Kefili: Molla Mehmed.
Oğlu Hamza. Kefili: Babası.
Mehmed bin Hüseyin. Kefili: Mehmed bin Şeyho.
Sadık bin Hüseyin. Kefili: Mehmed bin Hüseyin.
Osman bin Solak. Kefili: Sadık.
Oğlu İbrahim. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Yoro. Kefili: Babası.
Mehmed bin Çolak. Kefili: Osman bin Solak.
Ali bin Bekir. Kefili: Mehmed bin Çolak.
Karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı.
Hasan bin Ali Kol. Kefili: Ali bin Bekir.
Karındaşı Ali. Kefili: Karındaşı.
Seydi bin Mahmud. Kefili: Hasan bin Ali Kol.
Hamo bin Eşkici. Kefili: Seydi.

Karındaşı Abuzer. Kefili: Karındaşı.
Mustafa bin Ali Kol. Kefili: Hasan bin Kol.
Oğlu Yusuf. Kefili: Babası.
Mehmed bin Kara Mehmed. Kefili: Hamo bin Ali Kol.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Hamo bin Ali Kol. Kefili: Mehmed bin Kara Mehmed.

14. Heznik Köyü²³¹

Yusuf bin Kudusi. Kefili: Mehmed bin Kara Hüseyin.
Mahmolu oğlu Veli. Kefili: Yusuf bin Kudusi.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası
Mehmed bin Kara Hüseyin. Kefili: Veli.
Halil bin Mahmud. Kefili: Mehmed bin Kara Hüseyin.
Mehmed bin Elbek. Kefili: Mehmed bin Seydi.
Balo bin Mehmed. Kefili: Mehmed bin Elbek.
Mehmed bin Seydi. Kefili: Mah[mo]lu oğlu Veli.
Vakkas bin Habel. Kefili: Mehmed bin Seydi.

15. Çomak Köyü²³²

Gadem oğlu Yusuf. Kefili: Hasan bin Mustafa.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
İbrahim bin Osman. Kefili: Yusuf.
Karındaşı Hamo. Kefili: Karındaşı.
Hasan bin Mustafa. Kefili: İbrahim bin Osman.
Hasan bin Çolak. Kefili: Hasan bin Mustafa.
Oğlu Haco. Kefili: Babası.
Hasan bin Gademöğlu. Kefili: Çolak Hasan.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

231 *BOA, NFD. d., 2697, s. 33.*

232 *BOA, NFD. d., 2697, s. 33.*

Mehmed bin Sili Sitir. Kefli: Gademoğlu Hasan.
Karındaşı İbrahim. Kefli: Karındaşı.
İbrahim bin Ömero. Kefli: Mehmed bin Sili Sitir.
Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı.
Guce'nin oğlu Bekir. Kefli: İbrahim bin Ömero.
Mamo bin Guce'nin [oğlu]. Kefli: Bekir.
Hasan bin Ömer. Kefli: Mamo.
Resül bin Guce'nin [oğlu]. Kefli: Hasan bin Ömer.
Karındaşı Haso. Kefli: Karındaşı.
Haco oğlu Mustafa. Kefli: Kasım bin Hasan.
Kasım oğlu Hasan. Kefli: Karındaşı Haco.
Mıço oğlu Hasan. Kefli: Haco oğlu Mustafa.

16. Karnı Açık [Karnacık] Köyü²³³

Hüseyin Kahya bin Ömer Kahya. Kefli: Hüseyin bin İmber.
Cuma bin Mahmud. Kefli: Hasan Kahya.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Mehmed bin Febek. Kefli: Cuma.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Hüseyin bin İmîr. Kefli: Mustafa bin Kılınç.
Hamık oğlu Zâde. Kefli: Karındaşı İbrahim.
Karındaşı Hamık oğlu Yusuf. Kefli: Karındaşı.
Bekir bin Hırsibli. Kefli: Hüseyin bin İmîr.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Seydi. Kefli: Karındaşı.
Mesto bin Kılınç. Kefli: Bekir.
Oğlu Şerif. Kefli: Babası.
Hasan bin Seydi. Kefli: Kılınç oğlu Seydi.

233 BOA, NFD. d., 2697, s. 33.

Karındaşı Haydar. Kefli: Karındaşı.
Mamo bin Maho. Kefli: Haydar.
Mustafa bin Hacı. Kefli: Hasan bin Seydi.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Hasan bin Süleyman. Kefli: Mustafa bin Hacı.
Süleyman oğlu Bašo. Kefli: Hasan bin Süleyman.
Oğlu Serdân. Kefli: Babası.

17. Yazıbeydili Köyü²³⁴

Mustafa bin Duronık. Kefli: Süleyman bin Velzeci.
Karındaşı Osman. Kefli: Karındaşı.
Hüseyin bin Balo. Kefli: Mustafa.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Velzeci oğlu Süleyman. Kefli: Hüseyin.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.

18. Camuscu Köyü²³⁵

Mehmed bin Davud. Kefli: Hacı bin Hasan Ağa.
Hüseyin bin Hasan Ağa. Kefli: Mehmed bin Davud.
Hacı bin Hasan Ağa. Kefli: Hüseyin bin Hasan Ağa.
Hacı bin Arîz. Kefli: Ali bin Köse.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Musa bin Hacı Şükür. Kefli: Hacı bin Arîz.
Karındaşı Köse Ali. Kefli: Karındaşı.
Köse oğlu Ali. Kefli: Vakkas.
Veli bin Mehmed. Kefli: Molla Osman.
Oğlu Mesto. Kefli: Babası.
Devlet oğlu Hüseyin. Kefli: Köse oğlu Ali.

234 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 33.

235 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 33-34.

Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Karındaşı Mesto. Kefili: Karındaşı.
Feyzullah oğlu Hasan. Kefili: Hüseyin.
Vakkas bin Kostamo. Kefili: Veli bin Mehmed.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mesto. Kefili: Karındaşı.
Molla Osman bin Halil. Kefili: Vakkas.
Yusuf bin Abdullah Kahya. Kefili: Molla Osman.
Karındaşı Vakkas. Kefili: Karındaşı.
Vakkas bin Hacı Oğlu. Kefili: Yusuf bin Abdullah.
Karındaşı Abuzer. Kefili: Karındaşı.
Yelo'nun oğlu Mamo. Kefili: Vakkas.
Oğlu Ömer. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Bekir. Kefili: Babası.
Emir oğlu Halil. Kefili: Emir oğlu Haydar.
Mehmed bin Çamlı. Kefili: Halil.

19. Keysun Köyü²³⁶

Harhar oğlu Mehmed Kahya. Kefili: Mustafa bin Mehmed Kahya.
Oğlu Osman. Kefili: Babası.
Mustafa bin Mehmed Kahya. Kefili: Mehmed Kahya.
Oğlu Mahmud. Kefili: Babası.
Nurmekân oğlu Hasan. Kefili: Mustafa.
Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Veli bin Kör İbiş. Kefili: Hasan.
Polad oğlu Hacı Hüseyin. Kefili: Veli bin Kör İbiş.
Tatar oğlu Vakkas. Kefili: Hacı Hüseyin.
Oğlu Mehmed Ali. Kefili: Babası.

236 BOA, NFD. d., 2697, s. 34.

San oğlu Hüseyin. Kefli: Tatar Vakkas.
Karındaşı İbrahim. Kefli: Karındaşı.
Rastiki oğlu Mehmed. Kefli: Hüseyin.
Bekir bin Kötü Mehmed. Kefli: Mehmed.
Oğlu Abuzer. Kefli: Babası.

20. Kargalı Köyü²³⁷

Delibaş oğlu Mehmed. Kefli: Hasan bin Ali Kuto.
Ali oğlu Kuto. Kefli: Mehmed.
Vakkas bin Kürt Hallo. Kefli: Murad Ağa.
Hasan bin Bekir. Kefli: İbrahim bin Kösen.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Gevher oğlu Hasan. Kefli: Hasan bin Bekir.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.
Doldir oğlu Bayram. Kefli: Kuto.
Karındaşı Yusuf. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Vakkas. Kefli: Karındaşı.
Köse oğlu İbrahim. Kefli: Bayram.
Karındaşı Vakkas. Kefli: Karındaşı.
Kolk oğlu Devriş. Kefli: İbrahim.
Mar oğlu Murad Ağa. Kefli: Devriş.

21. Yaylacık Köyü²³⁸

Meço oğlu Mehmed. Kefli: Mahmud bin Ali.
Kel Ali oğlu Ali. Kefli: Mustafa bin Kör Hasan.
Kör Hasan oğlu Mustafa. Kefli: Ali.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Yılan oğlu Hamo. Kefli: Meço oğlu Mehmed.

237 *BOA, NFD. d., 2697, s. 34.*

238 *BOA, NFD. d., 2697, s. 34.*

Alo'nun oğlu Mahmud. Kefili: Mustafa.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Molla oğlu Bekir. Kefili: Haydar.
Topal Ali. Kefili: Bekir.
Ağzı Kara oğlu İbrahim. Kefili: Topal Ali.
Elmas oğlu Mustafa. Kefili: Hasan bin Arab.
Elbek oğlu Halil. Kefili: Elmas oğlu Mustafa.
Karındaşı Resül. Kefili: Karındaşı.
Arab oğlu Hasan. Kefili: Halil.
Emin oğlu Haydar. Kefili: İbrahim.
Karındaşı Süleyman. Kefili: Karındaşı.
Kürt İbiş oğlu Mehmed. Kefili: Haydar.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Molla Bekir oğlu Mehmed. Kefili: Mehmed.
Kara Tazı oğlu Mustafa. Kefili: Molla Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Köşker Hasan bin Mehmed. Kefili: Mustafa.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Kamo oğlu Vakkas. Kefili: Köşker Hasan.

22. Haydar Köyü²³⁹

Ahmed bin Cevenkli. Kefili: Molla Hasan.
Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Yusuf bin Hasan. Kefili: Ahmed.
Hasan bin Ali. Kefili: Yusuf.
Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Hüseyin bin Ali. Kefili: Mehmed bin Kör Hüseyin.
Hasan bin Haso. Kefili: Hüseyin bin Ali.

239 BOA, NFD. d., 2697, s. 34.

Yusuf bin Maho. Kefli: Hasan.
Mehmed bin Hamo. Kefli: Hasan bin Haso.
Mehmed bin K r Hüseyin. Kefli: Mehmed bin Hamo.
Ömer bin Mehmed. Kefli: Kara Hüseyin bin Acem.
Deli Hasan'ın oğlu Hasan. Kefli: Ömer bin Mehmed.
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Molla Mustafa oğlu Hallo. Kefli: Hasan.
Oğlu Mahmud. Kefli: Babası.
Mamok oğlu Hasan. Kefli: Hallo.
Acem oğlu Mustafa. Kefli: Hasan.
Kana oğlu Mustafa. Kefli: Yusuf bin Mehmed.
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.

23. Sarıkaya K y ²⁴⁰

Teken oğlu Mustafa. Kefli: Culâhe Vakkas.
Karındaşı Ali. Kefli: Babası.
Cüce oğlu Mustafa. Kefli: Ali.
Culâhe Vakkas bin Mehmed. Kefli: Mustafa.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Ali bin  mer. Kefli: Culâhe Vakkas.
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Karındaşı oğlu Mehmed. Kefli: Karındaşı Süleyman.
Karındaşı Vakkas. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Süleyman oğlu Vakkas. Kefli: Mustafa.
Vakkas bin Cüce oğlu. Kefli: Vakkas.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Temo'nun oğlu Mehmed. Kefli: Hüseyin.
Hüseyin bin Konzer. Kefli: Mehmed.

240 BOA, NFD. d., 2697, s. 34.

24. Araban Beydili Köyü²⁴¹

Molla Mehmed oğlu Hüseyin. Kefili: Bey İbrahim.

Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Vakkas. Kefili: Babası.

Bey İbrahim bin Mehmed. Kefili: Hüseyin.

Mustafa oğlu İbrahim. Kefili: Uncu oğlu Kara Mehmed.

Karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı.

Deli Hasan oğlu Mehmed. Kefili: Ali bin Sılo.

Mamo bin Mehmed. Kefili: Mehmed bin Deli.

Uncu oğlu Kara Mehmed. Kefili: Mehmed.

Eyübo'nun oğlu Memiş. Kefili: Kara Mehmed.

Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.

Kılçık oğlu Mehmed. Kefili: Memiş.

Kör Sılo'nun oğlu Ali. Kefili: İbrahim.

Eyyüb oğlu Mehmed. Kefili: Topal Mehmed.

Oğlu Ali. Kefili: Babası.

İbrahim bin Haydaro'nun [oğlu]. Kefili: Mehmed bin Eyyüb.

Vakkas bin Kör Mustafa. Kefili: İbrahim.

Karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı.

Kara Ali oğlu Ömer. Kefili: Vakkas.

Topal Mehmed. Kefili: Kılçık Mehmed.

Oğlu Süleyman. Kefili: Babası.

Kel Ahmed oğlu Mustafa. Kefili: Mustafa.

Hacı bin Kara Hacı. Kefili: Kara Ali oğlu Ömer.

Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.

Kör Süleyman oğlu Osman. Kefili: Hacı.

Mehmed bin Çolak. Kefili: Osman.

241 BOA, NFD. d., 2697, s. 35.

Kasım oğlu Mehmed. Kefili: Mehmed bin Çolak.

Karındaşı Mustafa. Kefili: Babası.

Aziz oğlu Kara Hasan. Kefili: Çolak Mehmed.

Mustafa oğlu İbrahim. Kefili: Kara Hasan.

Kalaycı oğlu Vakkas. Kefili: İbrahim.

Karındaşı Ömer. Kefili: Karındaşı.

İbrahim oğlu Haydar. Kefili: Kalaycı Vakkas.

Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı.

25. Yarımca Köyü²⁴²

Molla Ahmed oğlu Hasan. Kefili: Kara Oğlan Mustafa.

Hüseyin bin Koca Bey. Kefili: Hasan.

Molla İbrahim bin Molla Ahmed. Kefili: Koca Bey oğlu Hüseyin.

Karaoğlan oğlu Mustafa. Kefili: Molla İbrahim.

Yılan oğlu Hamo. Kefili: Mustafa.

Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.

26. Söğütlü Köyü²⁴³

Kırca oğlu Mustafa. Kefili: Muhtâr-ı evvel Ali Kahya.

Muhtâr-ı evvel Ali Kahya. Kefili: Mendo oğlu Mehmed.

Temur bin İbrahim Halil. Kefili: Hüseyin bin Mehmed.

Balo oğlu Mehmed. Kefili: Temur bin İbrahim.

Oğlu Bekir. Kefili: Babası.

Mendo oğlu Mehmed. Kefili: Yusuf bin Kör Hacı.

Hüseyin bin Mehmed. Kefili: Hasan bin İsmail.

Yusuf bin Kör Hacı. Kefili: Culâhe Süleyman.

İsmail oğlu Hasan. Kefili: Yusuf bin Kör Hacı.

Karındaşı Vakkas. Kefili: Karındaşı.

242 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 35.

243 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 35.

Veli oğlu Vakkas. Kefli: Hasan.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Alo oğlu Mehmed. Kefli: Mustafa bin Kara Hacı.
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Mehmed bin Hüseyin. Kefli: Veli oğlu Vakkas.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Ömer oğlu Ali. Kefli: Mehmed bin Hüseyin.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Hasan oğlu Vakkas. Kefli: Aloş.
Hallâc oğlu Süleyman. Kefli: Vakkas.
Kara Hasan oğlu Mustafa. Kefli: Süleyman.
Vakkas bin Çolak Nebi. Kefli: Mehmed bin Kara Osman.
Medo oğlu Mustafa. Kefli: Çolak Nebi oğlu Vakkas.
Karındaşı İbrahim. Kefli: Karındaşı.
Abuzer oğlu Vakkas. Kefli: Mustafa.
Kör Vakkas oğlu İbrahim. Kefli: Vakkas.
Karındaşı Osman. Kefli: Karındaşı.
Kara Osman oğlu Mehmed. Kefli: Veli oğlu İbrahim.
Karındaşı Osman. Kefli: Karındaşı.
Sivaslı oğlu Mehmed. Kefli: Kara Osman oğlu Mehmed.
Sivaslı oğlu Aloş. Kefli: Sivaslı oğlu Mehmed.
Veli oğlu İbrahim. Kefli: Aloş.
Hacı Mehmed oğlu Süleyman. Kefli: İbrahim bin Veli.
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Kıco oğlu Osman. Kefli: Tevekkül oğlu Vakkas.
Haso'nun oğlu Mehmed. Kefli: Osman.
Karındaşı Süleyman. Kefli: Karındaşı.
Cuma oğlu Cemo. Kefli: Mehmed bin Haso'nun [oğlu].
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Tevekkül oğlu Vakkas. Kefli: Cemo.

27. Köseceli Köyü²⁴⁴

Cebiş oğlu Murtaza. Kefli: Muhtâr-ı evvel Murtaza.

Muhtâr-ı evvel Ömer Kahya oğlu Murtaza. Kefli: Bark oğlu Osman.

Cebiş oğlu Halil. Kefli: Karındaşı Murtaza.

Koca Ali Oğlu Veli. Kefli: Halil.

Karındaşı Vakkas. Kefli: Karındaşı.

Berk oğlu Osman. Kefli: Veli.

Memiş oğlu Mustafa. Kefli: Tokadlı Ömer.

Sağır oğlu Temur. Kefli: Mustafa.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Kel Ali oğlu Süleyman. Kefli: Temur.

Kara oğlan Cuma. Kefli: Ömer bin Tokadî.

Mahmud oğlu Mustafa. Kefli: Cuma.

Oğlu Ali. Kefli: Babası.

Kiyaz oğlu Mehmed. Kefli: Mustafa.

Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.

Hacı Musa oğlu Mehmed. Kefli: Kiyaz Mehmed.

Karındaşı Vakkas. Kefli: Karındaşı.

Ayağı Kırık oğlu Hasan. Kefli: Mehmed.

Bekir oğlu Halil. Kefli: Hasan.

Tatar oğlu Mahmud. Kefli: Berk Osman.

Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.

28. Fal Köyü²⁴⁵

Mahmud oğlu Ali. Kefli: Muhtâr-ı evvel Hüseyin.

Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.

Kuloğlu Hasan. Kefli: Ali.

244 BOA, NFD. d., 2697, s. 36.

245 BOA, NFD. d., 2697, s. 36.

Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Hüseyin Kahya oğlu Nesîmî. Kefli: Şamlı oğlu Hasan.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Sofi oğlu Veli. Kefli: Nesîmî.
Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Kel Osman oğlu İbrahim. Kefli: Sofi Veli.
Damadı Mehmed. Kefli: Kayın pederi.
Karındaşı Mehmed bin Kel Osman. Kefli: Karındaşı.
Karındaşı Ahmed. Kefli: Karındaşı.
Mesto oğlu Ömer. Kefli: İbrahim.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Şamlı oğlu Hasan. Kefli: Ömer.
Mahmud oğlu Hasan. Kefli: Hasan.
Oğlu Mahmud. Kefli: Babası.
Hanon oğlu Ali. Kefli: Mahmud oğlu Hasan.
Duro oğlu Ali. Kefli: Hanon oğlu Ali.

29. Karakuyu Köyü²⁴⁶

Mesto oğlu Mehmed. Kefli: Molla Osman.
Molla Hasan oğlu Mehmed. Kefli: Mahmolı oğlu Hasan.
Karındaşı Molla Osman. Kefli: Karındaşı.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Mahmol oğlu Hasan. Kefli: Hamo bin Vakkas.
Veli oğlu Osman. Kefli: Hasan.
Vakkas oğlu Hamo. Kefli: Osman.
Omo oğlu Derviş. Kefli: Hamo.

246 BOA, NFD. d., 2697, s. 36.

30. Tokar Köyü²⁴⁷

Yeter oğlu Ali. Kefili: Şirikkeçi Hamo.

Karındaşı Aro. Kefili: Karındaşı.

Oğlu Şeyho. Kefili: Babası.

Şirikkeçi oğlu Hamo. Kefili: Ali.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Deli Mehmed bin Yakub. Kefili: Hamo.

Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.

Karındaşı Mesto bin Deli Mehmed. Kefili: Karındaşı.

Mehmed oğlu İsto. Kefili: Mesto.

Mehmed bin Nezo. Kefili: İsto.

Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Ali. Kefili: Babası.

31. Dereli Köyü²⁴⁸

Kel oğlu Hüseyin. Kefili: Çıplak oğlu Hüseyin.

Oğlu Şeyho. Kefili: Babası.

Telli oğlu Hüseyin. Kefili: Hüseyin.

Karındaşı Ali. Kefili: Karındaşı.

Çıplak oğlu Süleyman. Kefili: Molla oğlu Mehmed.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Çıplak oğlu İbiş. Kefili: Karındaşı Süleyman.

Miho'nun oğlu Ali. Kefili: İbiş.

Memiş oğlu Ali. Kefili: Ali.

Attâş oğlu Hüseyin bin Tilki. Kefili: Ali.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Ahmed oğlu Hasan. Kefili: Attâş Hüseyin.

247 BOA, NFD. d., 2697, s. 36.

248 BOA, NFD. d., 2697, s. 36-37.

Molla oğlu Mehmed. Kefli: Mehmed bin Kel Oğlan.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Kel Hâlî oğlu İbrahim. Kefli: Mehmed.
Kel Oğlan oğlu Mehmed. Kefli: İbrahim.
Hasan bin İbrahim. Kefli: Mehmed.
Mehmed oğlu Ahmed. Kefli: İbrahim.
Hüseyin Ağa oğlu İbiş. Kefli: Memiş oğlu Ali.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.

32. Oyratlı Köyü²⁴⁹

Ömer Ağa oğlu Hasan. Kefli: Osman bin Halil.
Osman oğlu Mehmed. Kefli: Hasan.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Nalbur oğlu Veli. Kefli: Osman oğlu Mehmed.
Halil oğlu Osman. Kefli: Veli.
Kel Nebi oğlu Mehmed. Kefli: Osman bin Halil.
Neccâr oğlu Ali. Kefli: Nebi oğlu Mehmed.
Kolo'nun oğlu Ali. Kefli: Neccâr Ali.
Kazar oğlu Hüseyin. Kefli: Ali.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Kel Nebi oğlu Musti. Kefli: Oyratlı Hüseyin.
Bekon oğlu Musti. Kefli: Ahmed.
Oğlu Osman. Kefli: Babası.
Ayıntâblı oğlu Ahmed. Kefli: Neccâr Ali.
Oyratlı oğlu Hüseyin. Kefli: Mesto.

249 BOA, NFD. d., 2697, s. 36-37.

33. Kantara Köyü²⁵⁰

Hallo oğlu Ali. Kefli: Müslimo.

Karındaşı Ömer. Kefli: Karındaşı.

Şeyho oğlu Seydi. Kefli: Ali.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Müslim bin Mehmed. Kefli: Ali.

Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

34. Sofraz Köyü²⁵¹

İmâm Halil Efendi bin Halil. Kefli: Muhtâr-ı evvel.

Mehmed bin Dılo oğlu. Kefli: Halil Efendi.

Hacı oğlu Hamo. Kefli: Bekir bin Murtaza.

Oğlu Hasan. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Taron bin Mehmed. Kefli: Abuzer bin Kodik.

Oğlu Culâhe Hasan. Kefli: Babası.

Bey Hasan oğlu Hasan. Kefli: Taron.

Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

Kelok oğlu Vakkas. Kefli: Hasan.

Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.

Diğer karındaşı Abuzer. Kefli: Karındaşı.

Diğer karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.

Murtaza bin Ali. Kefli: Şarklı Abo.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Abuzer. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Bekir. Kefli: Babası.

250 *BOA, NFD. d., 2697, s. 36-37.*

251 *BOA, NFD. d., 2697, s. 37-39.*

Mesto oğlu Mehmed. Kefili: Murtaza.
Omo'nun oğlu Mehmed. Kefili: Mesto oğlu Mehmed.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Mehmed bin Halil. Kefili: Abuzer.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Karındaşı Hasan. Kefili: Karındaşı Mehmed.
Şarklı oğlu Abo. Kefili: Vakkas.
Koca oğlu İbrahim. Kefili: Murtaza.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Yalankoz oğlu Ahmed. Kefili: Karındaşı Süleyman.
Tursun bin Mehmed. Kefili: Ahmed.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Ömer. Kefili: Tursun.
Mahmud oğlu Hüseyin. Kefili: Koca İbrahim.
Boco oğlu Abdi. Kefili: Hüseyin.
Mesto'nun oğlu Hasan. Kefili: Köle oğlu Veli.
Mehmed bin Mahmud. Kefili: Hasan.
Köle oğlu Veli. Kefili: Mehmed bin Mahmud.
Oğlu İbrahim. Kefili: Babası.
Ali bin Ali. Kefili: Veli bin Köle.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı.
Molla Mehmed bin Kabır oğlu. Kefili: Hacı Mehmed.
Oğlu İbrahim. Kefili: Babası.
Karındaşı Hafız. Kefili: Karındaşı Molla Mehmed.
Hacı Hıdır oğlu Süleyman. Kefili: Hafız.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Halil oğlu Mehmed. Kefili: Süleyman.
Terekeci oğlu Hüseyin. Kefili: Süleyman.

Karındaşı Mehmed. Kefli: Babası.
Deli Emir oğlu Kara Mehmed. Kefli: Hüseyin.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Süleyman. Kefli: Babası.
Ömer Ağa oğlu Ömer. Kefli: Kara Mehmed.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Tutlu oğlu Mehmed. Kefli: Ömer Ağa oğlu Ömer.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Gulbek oğlu Ali. Kefli: Tutlu Mehmed.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Cabbâr oğlu Şeyho. Kefli: Ali.
Hüseyin oğlu Polad. Kefli: Neccâr Balo.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Çulcu oğlu Bekir. Kefli: Hasan bin Kör Ahmed.
Oğlu İsmail. Kefli: Babası.
Neccâr oğlu Balo. Kefli: Çulcu Bekir.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Şeyho. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Kör Ahmed bin Hasan. Kefli: Balo.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Şekerci oğlu Mehmed. Kefli: İmâm oğlu Mustafa.
İmâm oğlu Mustafa. Kefli: Mehmed bin Şeker.
Oğlu İsmail. Kefli: Babası.
Karındaşı Şeyho. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Mustafa. Kefli: Babası.

Ulema bin Molla oğlu. Kefli: İmâm oğlu Mustafa.
Coto oğlu Mehmed. Kefli: Şambayadî Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Karacer oğlu Mehmed. Kefli: Koyo Hasan.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Babası.
İbrahim bin Hüseyin. Kefli: Culâhe Mehmed.
Yeğeni Hasan. Kefli: Hüseyin.
Agol oğlu Culâhe Mehmed. Kefli: İbrahim.
Koyo Hasan bin Alo. Kefli: Culâhe Mehmed.
Şambayadî oğlu Mehmed. Kefli: Koyo Hasan.
Aşur oğlu Molla Halil. Kefli: Şambayadî Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Abdi bin Mehmed. Kefli: Molla Halil.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Cacık oğlu Mustafa. Kefli: Abdi.
Çolak Mustafa bin Mehmed. Kefli: Veli bin Batbey.
Nafiz Bey oğlu Ali. Kefli: Çolak Mustafa.
İlbey oğlu Mustafa. Kefli: Ali.
Batbey oğlu Veli. Kefli: Kulum oğlu Mehmed.
Kulum oğlu Mehmed. Kefli: Batbey oğlu Veli.
Şükür oğlu Ali. Kefli: Kulum Mehmed.
Çöplü oğlu Kasım. Kefli: Şükür oğlu Ali.
Oğlu Yusuf. Kefli: Babası.
Molla İbrahim oğlu İbrahim. Kefli: Kasım bin Çöplü.
Oğlu Yusuf. Kefli: Babası.
Dede oğlu Culâhe Mehmed. Kefli: İbrahim.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Yusuf oğlu Ahmed. Kefli: Culâhe Mehmed.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Bollo oğlu Bekir. Kefli: Yusuf oğlu Ahmed.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Camcı oğlu Culâhe Ali. Kefli: Bollo Bekir.
Mamko'nun oğlu Mustafa. Kefli: Culâhe Ali.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Culâhe Mehmed bin Alo'nun oğlu. Kefli: Karındaşı Mustafa.
Rencber Mehmed bin Koyun. Kefli: Mehmed bin Mecnun.
Kaplan Osman bin Mehmed. Kefli: Hacı bin Karaca oğlu.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Rencber Mehmed bin Mecnun. Kefli: Mustafa bin Tutlu.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Rencber Hacı bin Karaca oğlu. Kefli: Rencber Mehmed bin Koyun.
Kel Ali'nin oğlu Hasan. Kefli: Mehmed bin Dede.
Rencber Mehmed bin Arico'nun oğlu. Kefli: Mehmed bin Abacı.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Tutlu oğlu Mustafa bin Tutlu. Kefli: Bekir bin Bolo.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Şeyho. Kefli: Babası.
Çollo oğlu Hüseyin. Kefli: Ali bin Camcı.
Abacı oğlu Mehmed. Kefli: Çollo oğlu Hüseyin.

35. Adil Kılılı Köyü²⁵²

Donbekli oğlu Mustafa. Kefli: Mesdi oğlu Mustafa.
Hüseyin oğlu Hasan. Kefli: Mustafa.
Mesdi'nin oğlu Mustafa. Kefli: Hasan bin Hüseyin.
Denbekli oğlu Hüseyin. Kefli: Karındaşı Mustafa.

252 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 40; *BOA, NFD. d.*, 2696 nolu deterde Karye-i Adil Kılılı.

Musa oğlu Süleyman. Kefili: Hüseyin.
Oğlu Musa. Kefili: Babası.
Karındaşı Yusuf. Kefili: Karındaşı Süleyman.
Diğer karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı.
Kel Mesdi'nin oğlu Ali. Kefili: Ahmed.
Osman oğlu Mustafa. Kefili: Mesdi'nin oğlu Ali.
Musa oğlu İsmail. Kefili: Mustafa bin Osman.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Karındaşı Yakub bin Musa. Kefili: Karındaşı.
Yakub oğlu Mehmed. Kefili: Musa.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Ali oğlu Ali. Kefili: Mehmed bin Yakub.
Osman oğlu Mehmed. Kefili: Ali oğlu Ali.
Oğlu Osman. Kefili: Babası.

C. Subadra Nahiyesi ve Köylerinde Kefile Bağlanan Şahısların Listesi²⁵³

1. Fındık Köyü²⁵⁴

Çiftçi Hasan bin Çelebi oğlu. Kefili: Muhtâr-ı evvel İbrahim bin Çelebi.
Çiftçi Halil bin Çelebi oğlu. Kefili: Hasan bin çelebi.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Çiftçi İbrahim bin Muhtâr-ı evvel Çelebi oğlu. Kefili: Halil bin Çelebi.
Halil bin Ahmed. Kefili: İbrahim bin Çelebi.
Mustafa bin Hacı oğlu. Kefili: Halil bin Ahmed.
Hasan bin Kacur Mustafa. Kefili: Muhtâr-ı evvel İbrahim bin Çelebi.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.

253 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 41-45; *BOA, NFS.d.*, 2696 nolu defterde Subadra.

254 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 41.

İbrahim bin Süleyman. Kefli: Hasan bin Kacur.
Oğlu Süleyman. Kefli: Babası.
Rencber İbrahim bin Mahmud. Kefli: İbrahim bin Süleyman.
Ahmed bin Molla Hasan. Kefli: İbrahim bin Mahmud.
Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı Ahmed.
Diğer karındaşı Abdullah. Kefli: Karındaşı Ahmed.
İbrahim bin Temurcu [Demirci] Mehmed. Kefli: Ahmed bin Molla Hasan.
Oğlu Bello. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Abdulgafur. Kefli: Babası.
Mehmed bin Temurcu [Demirci] oğlu. Kefli: İbrahim bin Mehmed.
Hasan bin Memiş. Kefli: Temurcu [Demirci] Mehmed bin Ali.
Oğlu İsmail. Kefli: Babası.
Hasan bin Kara Veli. Kefli: Memiş bin Hasan.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı Hasan.
Hasan bin Temurcu [Demirci] oğlu. Kefli: Hasan bin Kara Veli.
Hasan bin Selim. Kefli: Hasan bin Temurcu [Demirci].
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Molla Bekir bin Bekir. Kefli: Hasan bin Selim.
Fındık Veli bin Veli. Kefli: Molla Bekir bin Bekir.
Hüseyin bin Topal Hasan. Kefli: Fındık Veli.
Kerim bin Topal Ahmed. Kefli: Hüseyin bin Topal Hasan.
Mehmed bin Kürt Ali. Kefli: Kerim bin Ahmed.

2. Söğüt Köyü²⁵⁵

İmâm Molla Mehmed bin Hanefî. Kefli: Muhtâr-ı evvel İbiş bin Süleyman.
Hasan bin Baslı oğlu. Kefli: İmâm Molla Mehmed bin Hanefî.
Haydar bin Abo oğlu. Kefli: Hasan bin Baslı.
Hasan bin Yakub oğlu. Kefli: Haydar bin Abo.

255 BOA, NFD. d., 2697, s. 41.

Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Musa bin Avşar oğlu. Kefli: Hasan bin Yakub.
Molla Osman bin Memiş. Kefli: Musa bin Avşar.
Ömer bin Musa. Kefli: Molla Osman bin Memiş.
Oğlu Musa. Kefli: Babası.
İbiş bin Keleş. Kefli: Ömer bin Musa.
Hasan bin Ahmed. Kefli: İbiş bin Keleş.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Mehmed bin Mansur oğlu. Kefli: Hasan bin Ahmed.
Oğlu Mansur. Kefli: Babası.
İbrahim bin Mansur. Kefli: Mehmed bin Mansur.
Ali bin Köylü oğlu. Kefli: İbrahim bin Mansur.
İbrahim bin Bereket. Kefli: Ali bin Köylü.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.

3. Elmalu Köyü²⁵⁶ [Kazlı Elmalu]²⁵⁷

Molla Veli bin Veli. Kefli: Ameş Mehmed bin İbiş.
Karındaşı İbrahim. Kefli: Molla Veli bin Veli.
Ameş Mehmed bin İbiş. Kefli: Molla Veli bin Veli.
Muhtâr-ı evvel Molla Mehmed bin Molla Ali. Kefli: Molla Veli bin Veli.
İbrahim bin Deli Ahmed. Kefli: Muhtâr-ı evvel Molla Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Dor. Kefli: Babası.
Ahmed bin Cumo Ahmed. Kefli: İbrahim bin Ahmed.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Gero. Kefli: Babası.
Davud bin Halil oğlu. Kefli: Ahmed bin Ahmed.

256 BOA, NFD. d., 2697, s. 41.

257 BOA, NFS.d., 2696.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Halil. Kefli: Babası.
Ahmed bin Köle Hüseyin. Kefli: Davud bin Halil.
Karındaşı İbrahim. Kefli: Karındaşı Hüseyin.
Ali bin İbik Osman. Kefli: Ahmed bin Köle Hüseyin.
Mustafa bin Topal Ahmed. Kefli: Ali bin Osman.
Süleyman bin Mamok. Kefli: Mustafa bin Topal.
Mehmed Ali bin Küçük. Kefli: Süleyman bin Mamok.
Hüseyin bin Davud. Kefli: Mehmed Ali bin Küçük.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Mustafa bin Amoş oğlu. Kefli: Hüseyin bin Davud.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Kasım bin Koşı. Kefli: Mustafa bin Amoş.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Ahmed bin Molla Ali. Kefli: Kasım bin Koşı.

4. Kazlı Ky²⁵⁸

Köle Oğlan bin Sarı Mehmed. Kefli: Karındaşı Bekir.
Hasan bin Kel Ali. Kefli: Köle Oğlan.
Osman bin Bacaksız. Kefli: Hasan bin Kel Ali.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Osman bin Bacaksız.
Ahmed bin Cin Osman. Kefli: Hasan bin Kel Ali.
Hasan bin Cerik. Kefli: Ahmed bin Osman.
Oğlu Bekir. Kefli: Babası.
Ömer oğlu Aro bin Osman. Kefli: Hasan bin Cerik.
Kamber bin Ahmed. Kefli: Ömer bin Osman.
Hasan bin İbrahim. Kefli: Kamber bin Ahmed.

258 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 41-42.

Yusuf bin Mustafa. Kefili: Hasan bin İbrahim.
Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Hasan bin Hükâm oğlu. Kefili: Yusuf bin Mustafa.
Oğlu Asaf. Kefili: Babası.
Hasan bin Kara Mustafa. Kefili: Hasan bin Hükâm.
Karındaşı Yusuf. Kefili: Karındaşı.
Hüseyin bin Köse oğlu. Kefili: Hasan bin Mustafa.

5. Harabşehir Köyü²⁵⁹

Asaf Muhtâr-ı evvel bin İbrahim. Kefili: Hasan bin Memiş.
Hüseyin bin Memiş. Kefili: Muhtâr-ı evvel Asaf.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Hıdır bin Ali. Kefili: Hüseyin [bin] Memiş.
Osman bin Osman. Kefili: Hıdır bin Ali.
Yusuf bin Seylo. Kefili: Osman bin Osman.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı.
Hüseyin bin Ali. Kefili: Yusuf bin Seylo.
Osman bin Abdülkadir. Kefili: Hüseyin bin Ali.
Oğlu Abdullah. Kefili: Babası.
Ömer bin Mahmud. Kefili: Osman bin Abdülkadir.
Hasan bin Ali. Kefili: Osman bin Abdülkadir.
Karındaşı Yusuf. Kefili: Karındaşı.
Hasan bin Kavas Ali. Kefili: Hasan bin Ali.
Samed bin Mahmud. Kefili: Hasan [bin] Kavas.

259 BOA, NFD. d., 2697, s. 42.

6. Sürgü Köyü²⁶⁰

İmâm-ı Karye Molla Ali bin Temurcu [Demirci] Mehmed. Kefili: Muhtâr-ı evvel Maho.

Muhtâr-ı evvel Maho bin Hasan. Kefili: İmâm Molla Ali.

Karındaşı Kürt Hasan. Kefili: Karındaşı.

Mehmed bin Karaca Mehmed. Kefili: Muhtâr-ı evvel Maho.

Oğlu Ömer. Kefili: Babası.

Mehmed bin Kara Musa. Kefili: Mehmed bin Karaca Mehmed.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Halil bin Kara Moz[Musa]. Kefili: Mehmed bin Kara Musa.

Mehmed bin Kör Ali. Kefili: Halil bin Kara Musa.

Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.

Mustafa bin Kör Molla. Kefili: Mehmed bin Kör Ali.

Ahmed bin Kürt Ali. Kefili: Kör Molla oğlu Mustafa.

Mehmed bin Çolak Ömer. Kefili: Ahmed bin Kürt Ali.

Mustafa bin Kara Tolu. Kefili: Mehmed bin Çolak Ömer.

Mehmed bin Kana Mustafa. Kefili: Mehmed bin Çolak Ömer.

Mehmed bin Eyci Ömer. Kefili: Mehmed bin Kana Mustafa.

Oğlu Osman. Kefili: Babası.

Ali bin Deyo Hasan. Kefili: Mehmed bin Eyci Ömer.

Mehmed bin Kel Ahmed. Kefili: Ali bin Deyo Hasan.

Hüseyin bin Keçeli Hüseyin. Kefili: Mehmed bin Kel Ahmed.

Abdullah bin Sultan oğlu. Kefili: Hüseyin bin Keçeli Hüseyin.

Oğlu Hasan. Kefili: Babası.

Mustafa bin Osman Kahya. Kefili: Abdullah bin Sultan oğlu.

Karındaşı Hasan. Kefili: Karındaşı.

Hasan bin Tosun. Kefili: Mustafa bin Osman Kahya.

260 BOA, NFD. d., 2697, s. 42.

- Osman bin Sâ'î Osman. Kefli: Hasan bin Tosun.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Osman bin Boz Köle. Kefli: Osman bin Sâ'î Osman.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Osman bin Koli. Kefli: Osman bin Boz Köle.
Karındaşı İbiş. Kefli: Karındaşı.
Osman bin Teymurcu [Demirci] Ahmed. Kefli: Osman bin Boz Köle.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
İsmail bin Tolkarî. Kefli: Osman bin Teymurcu [Demirci] Ahmed.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Ahmed bin Amorcan. Kefli: İsmail bin Tolkarî.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Mustafa bin İbiş Kahya. Kefli: Ahmed bin Amorcan.
Oğlu İmâm Mehmed. Kefli: Babası.
Abdullah bin İbrahim. Kefli: Mustafa bin İbiş Kahya.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Hasan bin Karîb Hasan. Kefli: Abdullah bin İbrahim.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Abdullah bin Ganî. Kefli: Hasan bin Karîb Hasan.
Osman bin Dorbe Mustafa. Kefli: Abdullah bin Ganî.
Oğlu Yusuf. Kefli: Babası.
Mustafa bin Tatar Ahmed. Kefli: Osman bin Dorbe Mustafa.
Mustafa bin Cenkçi Mustafa. Kefli: Mustafa bin Tatar Ahmed.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.
Kalender bin Fazlı Kalender. Kefli: Mustafa bin Cenkçi Mustafa.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Osman bin Keşf Osman. Kefli: Kalender bin Fazlı Kalender.

Oğlu Hüseyn. Kefli: Babası.

Molla Ali bin Teymurcu [Demirci] Mehmed. Kefli: Osman bin Keşf Osman.

Ahmed bin Ho[d]suz²⁶¹ Topal. Kefli: Molla Ali bin Teymurcu Mehmed.

İdris bin Molla Hasan. Kefli: Ahmed bin Hosuz Topal.

Oğlu Hasan. Kefli: Babası.

Ali bin Abdülharablı. Kefli: İdris bin Molla Hasan.

Oğlu Yusuf. Kefli: Babası.

Ömer bin Hodsuz Ali. Kefli: Ali bin Abdülharablı.

Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.

Osman bin Mento. Kefli: Ömer bin Ho[d]suz Ali.

Karındaşı oğlu Ahmed. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Babası Kefli.

İsmail bin Güllü. Kefli: Osman bin Mento.

Oğlu Ali. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Mustafa. Kefli: babası.

Ömer bin Kartal. Kefli: İsmail bin Güllü.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Hasan bin Kürt Mustafa. Kefli: Ömer bin Kartal.

Mustafa bin Harabşehirli Mustafa. [Kefli:] Hasan bin Kürt Mustafa.

Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.

Hüseyn bin Kara Köse. Kefli: Mustafa bin Harabşehirli Mustafa.

Teymurcu [Demirci] Ali bin Teymurcu [Demirci] İbiş. Kefli: Hasan bin Kara Köse.

Mehmed bin Teymurcu [Demirci]. Kefli: Ali bin Teymurcu İbiş.

Karındaşı Hüseyn. Kefli: Karındaşı.

İbiş bin Kurucaovalı. Kefli: Mehmed bin Teymurcu.

Memiş bin Dibekçi. Kefli: İbiş bin Kurucaovalı.

261 Hod: Baş zirhi, miğfer. Şemsettin Sami, *Kâmûs-ı Türkî*, s. 590.

Oğlu Hüseyn. Kefli: Babası.

Derviş bin Mehmed Kahya. Kefli: Memiş bin Dibekçi.

Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı.

Mehmed bin Çero Harabşehirli. Kefli: Derviş bin Mehmed Kahya.

Ali bin Ho[d]suz. Kefli: Mehmed bin Çero.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Bekir bin Mansur. Kefli: Ali bin Ho[d]suz.

Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Süleyman. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

7. Polad Köyü²⁶²

İmâm-ı Karye Hüseyn Efendi bin Hacı Hüseyn Efendi. Kefli: Muhtâr-ı evvel Molla Ali bin Molla Bekir.

Molla Mehmed bin Molla İbrahim. Kefli: İmâm Hüseyn Efendi.

Çiftçi Mehmed bin Kara Hasan. Kefli: Muhtâr-ı evvel Molla Ali.

Karındaşı Halil. Kefli: Karındaşı.

Halil bin Süleyman. Kefli: : İmâm Hüseyn Efendi.

Muhtâr-ı evvel Molla Ali bin Molla Bekir. Kefli: Muhtâr-ı sâni Kel Hüseyn.

Karındaşı Bâlî. Kefli: Karındaşı.

İbiş bin Kara Hacı. Kefli: Mehmed bin Kara Hacı.

Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Osman bin Hacı Kadir. Kefli: Molla Mehmed bin İbrahim.

Oğlu Halil. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Mustafa. Kefli: Babası.

Mehmed bin Kayış. Kefli: Osman bin Hacı Kadir.

262 BOA, NFD. d., 2697, s. 42-43.

Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Karındaşı Veli. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Mustafa bin Mehmed. Kefli: İbiş bin Kara Hacı.
Ömer bin Hacı Ali. Kefli: Mehmed bin Kabış.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Ali bin Halil. Kefli: Ömer bin Hacı Ali.
Oğlu Halil. Kefli: Babası.
Süleyman oğlu Mehmed. Kefli: Ali bin Halil.
Ali bin Hacı Ali. Kefli: İbiş bin Kara Hacı.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Hüseyin bin Gedik Hasan. Kefli: Ali bin Hacı Ali.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Osman bin Ali. Kefli: Hüseyin bin Hasan.
Mehmed bin Nohud oğlu. Kefli: Kel Hüseyin.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Karındaşı Ali bin Nohud. Kefli: Karındaşı.
Ahmed bin Kel Ahmed. Kefli: Mehmed bin Nohud.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Ahmed bin Sarı Oğlan. Kefli: Ahmed bin Kel Ahmed.
Ahmed bin Fazlı oğlu. Kefli: Ahmed bin Sarı Oğlan.
Oğlu Halil. Kefli: Babası.
Temurcu [Demirci] Mehmed bin Fazlı. Kefli: Ahmed bin Fazlı.
Memed bin Çekiç. Kefli: Ömer bin Hacı Ali.
Ali bin Kürd Ali. Kefli: Temurcu [Demirci] Mehmed bin Fazlı.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
İsmail oğlu Ali. Kefli: Mehmed bin Nohud.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Mehmed bin Temurcu [Demirci]. Kefli: Ahmed bin Fazlı.

Mehmed bin Mamalık. Kefli: İsmail bin Ali.
Yusuf bin Hacı. Kefli: Mehmed bin Temurcu [Demirci].
Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı.
Diğeri Celib. Kefli: Karındaşı.
Hacı Mustafa bin Deli İbiş. Kefli: Mehmed bin Kayış.
Ömer bin Ömer. Kefli: Ahmed bin Sarı Oğlan.
Ali bin Kara Kahya oğlu. Kefli: Hacı Mustafa.
Oğlu Halil. Kefli: Babası.
Ömer oğlu Ali. Kefli: Mehmed bin Mamalık.
Oğlu Ömer. Kefli: Babası.
Süleyman bin Mustafa Kahya. Kefli: Mehmed bin Kayış.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Molla Osman bin Hasan. Kefli: Molla Mehmed bin İbrahim.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Mustafa bin Mahmud. Kefli: Molla Osman.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Mehmed bin Raşkon. Kefli: Muhtâr-ı evvel Molla Ali.
Ali bin Köşker Ali. Kefli: Molla Osman bin Hasan.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Mustafa bin Hacı Kadir. Kefli: Ali bin Ali.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Ahmed bin Sofi. Kefli: Ali bin Köşker Ali.
Mehmed bin Kufi İbiş. Kefli: Mustafa bin Hacı Kadir.
Mehmed bin Köşker oğlu. Kefli: Ahmed bin Sofi.
Hasan bin Kizir İsmail. Kefli: Mehmed bin Kufi İbiş.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Mehmed bin Mehmed. Kefli: Ahmed bin Sofi.

- Mehmed bin Köşker Turpo. Kefili: İmâm Hüseyin Molla bin Hüseyin.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Hasan bin Kılınç Ömer. Kefili: Ali bin Ali.
Ali bin Ömer. Kefili: Hasan bin İsmail.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Mehmed bin İbiş. Kefili: Kel Hüseyin.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Mehmed bin Gökçek. Kefili: Mehmed [bin] İbiş.
Mehmed bin Hacı Hüseyin. Kefili: İmâm Hüseyin Efendi.
Musa bin Memiş. Kefili: Mehmed bin İbiş.
Hasan bin Cerrâh. Kefili: Mehmed bin Hüseyin.
Molla Mustafa bin Molla Mustafa. Kefili: İmâm Hüseyin Efendi.
Mustafa bin Ömer. Kefili: Mehmed bin Hacı Hüseyin.
Memiş bin Deli Abaş. Kefili: Mehmed bin İbiş.
Karındaşı Ali. Kefili: Karındaşı.
Mustafa bin Cenk oğlu. Kefili: Mustafa bin Ömer.
Mehmed bin Kara Cuma. Kefili: Mehmed bin Köşker oğlu.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Mehmed bin Ahmed. Kefili: Musa bin Memiş.
Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.
Mehmed bin Kel İsmail. Kefili: Molla Mehmed bin İbrahim.
Hüseyin bin Ali. Kefili: Mehmed bin Kel İsmail.
Abdurrahman bin Ahmed. Kefili: Mehmed bin İbiş.
Karındaşı İsmail. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Hüseyin. Kefili: Karındaşı.

8. Erkenek Köyü²⁶³

İmâm-ı Karye Molla Mehmed bin Hüseyin. Kefli: Muhtâr-ı evvel Osman Kahya.

Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

Mustafa bin Bağış. Kefli: Mehmed bin Halil Ağa.

Oğlu Yusuf. Kefli: Babası.

Hüseyin bin Ali: Kefli: Abuzer Ağa bin Mehmed.

Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.

Halil bin Abdullah. Kefli: İmâm Molla Mehmed bin Hüseyin.

Ali bin Ağa Abdullah. Kefli: Süleyman Ağa.

İbiş bin Kahya. Kefli: Hüseyin bin Ali.

Oğlu Durmuş. Kefli: Babası.

Hüseyin bin Mehmed oğlu. Kefli: Ali bin Ağa Abdullah.

Ömer bin Temurcu Mehmed. Kefli: Mustafa bin Bağış.

Hasan bin Zade Hüseyin. Kefli: Ali bin Dellâl Ali.

Mustafa bin Bistâr Süleyman. Kefli: Osman bin kara Hüseyin.

Hasan bin Kaşıkçı Mustafa. Kefli: Mustafa bin Bistâr.

Karındaşı Yusuf. Kefli: Karındaşı.

Halil bin Kel Osman. Kefli: Halil bin Bistâr.

Hasan bin Kizir Hasan. Kefli: Hasan bin Kaşıkçı.

Oğlu Hasan. Kefli: Babası.

Hafidi. Kefli: Dedesi.

Diğer Hafidi Osman. Kefli: Bu dahi.

Ömer bin Emoli. Kefli: Hasan bin Kizir Hasan.

Karındaşı Hüseyin bin Emoli. Kefli: Karındaşı.

Hasan bin Tosun. Kefli: Ömer bin Emoli.

Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı.

263 BOA, NFD. d., 2697, s. 44.

- Mustafa bin Tosun oğlu. Kefli: Hasan bin Tosun.
Halil bin Tosun. Kefli: Bayram bin Süleyman.
Mehmed bin Camcı. Kefli: Mustafa bin Değirmenci.
İsmail bin Kuzucu. Kefli: Hasan bin Tosun.
Oğlu Kasım. Kefli: Babası.
Ahmed bin Keleş. Kefli: İsmail bin Kuzucu.
Oğlu Halil. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.
Ömer bin Kürt Mamo. Kefli: Hasan bin Keleş.
Abuzer bin Kâzî. Kefli: İsmail bin Mehmed.
Üveyi oğlu Memiş. Kefli: Babalığı.
İbrahim bin Keleş. Kefli: Abuzer bin Kâzî.
Mustafa bin Hatab oğlu. Kefli: Ömer bin Kürt Mamo.
Mehmed bin Molla Halil. Kefli: Mehmed Ağa bin Halil Ağa.
Oğlu Yahya. Kefli: Babası.
Seydi Ahmed bin Hüseyin. Kefli: Halil Kahya.
Oğlu Osman. Kefli: Babası.
Hafidi Mustafa. Kefli: Dedesi.
Yusuf bin Sancak. Kefli: İbrahim bin Keleş.
Karındaşı Osman. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı İbrahim. Kefli: Karındaşı.
Hüseyin bin Neccâr Osman. Kefli: Yusuf bin Sancak.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Ömer. Kefli: Karındaşı.
Hüseyin bin Berçen[li]. Kefli: Hüseyin bin Neccâr Osman.
Oğlu Abuzer. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Hüseyin bin Kırık Hüseyin. Kefli: Hüseyin bin Berçenli.

- Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Halil oğlu Kadir. Kefli: Süleyman bin Kırık.
Halil bin Halil. Kefli: Kadir oğlu Halil.
Hasan bin Halil. Kefli: Bayram bin Sancak.
Veli bin Ağbaş. Kefli: Halil bin Halil.
Oğlu Ömer. Kefli: Babası.
Veli bin Cuma. Kefli: Veli bin Ağbaş.
Oğlu Halil. Kefli: Babası.
Hüseyin bin Cuma. Kefli: Veli bin Cuma.
Oğlu Bekir. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Abdullah bin Kır Abdi. Kefli: ?
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Mehmed bin Boz Hasan. Kefli: Abdullah bin Kır Abdi.
Karındaşı Ömer. Kefli: Karındaşı.
Muhtâr-1 evvel Osman Kahya bin Mustafa. Kefli: Mehmed Ağa bin Halil.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
İsmail bin Çörek Hüseyin. Kefli: Muhtâr-1 evvel Osman Kahya.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Ali bin Bekir Cuma. Kefli: Mehmed bin Boz Hasan.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Ali bin Kel Süleyman. Kefli: Ali bin Cuma.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Mustafa bin Kel Veli. Kefli: Ali bin Kel Süleyman.
Bekir bin Ağbaş. Kefli: Mustafa bin Kel Veli.
Ali bin Ağbaş Hasan. Kefli: Bekir [bin] Ağbaş.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Mehmed bin Molla Mehmed. Kefli: Ali bin Ağbaş.

Bekir bin Cafer. Kefili: Mehmed bin Molla Mehmed.
Bekir bin Çopur. Kefili: Ali bin Cuma.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Cuma bin Karacık oğlu. Kefili: Bekir bin Çopur.
Mustafa bin Kasım. Kefili: Bekir bin Cafer.
Ömer bin Tulkadir [Duldakir] Kefili: Cuma bin Karacık.
Bozo bin Bayram. Kefili: Mustafa bin Kasım.
İsmail bin Köşker Halil. Kefili: Bozo bin Bayram.
Damadı Hüseyin. Kefili: Kayın pederi.
Karındaşı Hasan. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Derviş bin Sarı Ali. Kefili: İsmail bin Halil.
Oğlu Ömer. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Bekir. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Mahmud bin Dellâl. Kefili: Derviş bin Ali.
Oğlu İbiş. Kefili: Babası.
Diğeri Ahmed. Kefili: Babası.
Vakkas bin Kürt. Kefili: Mahmud bin Dellâl.
Mehmed bin Temurcu [Demirci] Mustafa. Kefili: Vakkas bin Kürt.
Karındaşı Ali. Kefili: Karındaşı.
İbrahim bin Hüseyin. Kefili: Mehmed bin Çatal.
Mehmed bin Çatal oğlu. Kefili: İbrahim bin Hüseyin.
Oğlu Ömer. Kefili: Babası.
Ali bin Heyrık. Kefili: Mahmud bin Dellâl.
Oğlu İsmail. Kefili: Babası.
Abdullah bin İbrahim. Kefili: Ali bin Heyrık.
Şeyho bin Kavas Süleyman. Kefili: Abdullah bin İbrahim.
Yusuf bin Çocuk Yusuf. Kefili: Şeyho bin Süleyman.
İsmail bin Papaz. Kefili: Yusuf bin Yusuf.

Halil bin Hasan. Kefli: İsmail bin Papaz.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Mehmed bin Gani. Kefli: Halil bin Hasan.
Ali bin Aboş. Kefli: Mehmed bin Gani.
Oğlu Bekir. Kefli: Babası.
Diğeri Mehmed. Kefli: Babası.
Mustafa bin Kel Gani. Kefli: Ali bin Aboş.
Oğlu Abdulgani. Kefli: Babası.
Ahmed bin Hamsin oğlu. Kefli: Mustafa bin Kel Ali.
Oğlu Ömer. Kefli: Babası.
Avşar bin Abdulgani. Kefli: Ahmed bin Hamsin.
Hüseyin bin Kalo. Kefli: Avşar bin Abdulgani.
Karındaşı Halil. Kefli: Karındaşı.
Osman oğlu Abuzer Ağa. Kefli: Muhtâr-ı evvel Osman Kahya.
Hüseyin bin Hayra. Kefli: Abuzer Ağa.
Hüseyin bin Abdullah. Kefli: Hüseyin bin Hayra.
Oğlu Cuma. Kefli: Babası.
Ahmed bin Kerim. Kefli: Hüseyin bin Hayra.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Ömer bin Kerim. Kefli: Ahmed bin Kerim.
Şir Ömer bin Kara Hüseyin. Kefli: Ömer bin Kerim.
Osman bin Cebci. Kefli: Hüseyin bin Abdullah.
Oğlu İbiş. Kefli: Babası.
Diğer Ömer. Kefli: Babası.
Hüseyin bin Nebi oğlu. Kefli: Osman bin Cebci.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Derviş bin Bıldız. Kefli: Hüseyin bin Nebi.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Nebi bin Nebi. Kefli: Derviş.

9. Çankara Köyü²⁶⁴

Mustafa bin Kel Ahmed. Kefili: Muhtâr-ı evvel Hasan bin Balice.

Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.

Musa bin Kabalu. Kefili: Mustafa bin Kel Ahmed.

Musa bin Cuma. Kefili: Musa bin Kabalu.

Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.

Hüseyin bin Cuma. Kefili: Musa bin Cuma.

Oğlu İbiş. Kefili: Babası.

Hüseyin bin Deli Ali. Kefili: Hüseyin bin Balice.

Hüseyin bin Balice oğlu. Kefili: Hüseyin bin Ali.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Muhtâr-ı evvel Hasan Kahya bin Balice. Kefili: Mehmed bin Durdu.

Karındaşı Halil. Kefili: Karındaşı.

Mehmed bin Durdu. Kefili: Muhtâr-ı evvel Hasan.

Hasan bin Can Ağa. Kefili: Mehmed bin Durdu.

Halil bin Can Ağa. Kefili: Hasan bin Can Ağa.

Derviş bin Çolak. Kefili: Halil bin Can Ağa.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Bekir. Kefili: Babası.

Süleyman bin Bozo. Kefili: Derviş bin Çolak.

Oğlu Hasan. Kefili: Babası.

Üveyi oğlu Yusuf. Kefili: Babası.

Mehmed bin Tokaç. Kefili: Süleyman bin Bozo.

Oğlu Ali. Kefili: Babası.

Mehmed bin Tokaç. Kefili: Tokaç Mehmed.

Oğlu Hasan. Kefili: Babası.

Mehmed bin Pirpirim. Kefili: Hasan bin Can Ağa.

İbiş bin Kürt. Kefili: Mehmed bin Pirpirim.

264 BOA, NFD. d., 2697, s. 45.

- Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hüseyn. Kefli: Babası.
Hasan bin Cokdâr. Kefli: İbiş bin Kürt.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Mehmed bin Kulabî. Kefli: Hasan bin Cokdâr.
Oğlu Abuzer. Kefli: Babası.
Ali bin Hüseyn oğlu. Kefli: Mehmed bin Kulabî.
Süleyman bin Şehbâz oğlu. Kefli: Ali bin Hüseyn oğlu.
Oğlu Şehbâz. Kefli: Babası.
Diğer oğlu İsmail. Kefli: Babası.
Mustafa bin Kara Veli. Kefli: Süleyman bin Şehbâz.
Oğlu Ömer. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Veli. Kefli: Babası.
Hasan bin Kara Hüseyn. Kefli: Mustafa bin Veli.
Ahmed bin Pirpirim. Kefli: Hasan bin Hüseyn.
Damadı Ali. Kefli: Kayın pederi.
Hüseyn bin Durmuş. Kefli: Pirpirim Ahmed.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Mustafa bin İbiş. Kefli: Hüseyn bin Durmuş.
Mustafa bin Keleş. Kefli: Mustafa bin İbiş.
Mehmed bin Fatma oğlu. Kefli: Mustafa.
Oğlu Memiş. Kefli: Babası.

10. Karabahşlı Köyü²⁶⁵

- Bekir bin İrkek [Erkek]. Kefli: İmâm Molla Osman bin Yusuf.
Ali bin Celûsî. Kefli: Bekir bin İrkek [Erkek].
Bekir bin Keleş. Kefli: Ali bin Mehmed.

265 BOA, NFD. d., 2697, s. 45.

Mehmed bin İlyas. Kefili: Bekir bin Keleş.
Yusuf bin Kamber. Kefili: Mehmed bin İlyas.
Yusuf bin Abdulgani. Kefili: Yusuf bin Kamber.
Mustafa bin Abuzer. Kefili: Yusuf.
Kel Halil bin Ahmed. Kefili: Hasan bin Rıdvan.
Hasan oğlu Rıdvan. Kefili: Karındaşı Mehmed.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Kel Halil.
Osman bin Hüseyin. Kefili: Rıdvan oğlu Hasan.
Osman bin Neccâr Ali. Kefili: Osman.
İmâm-ı Karye Molla Yusuf bin Molla Osman. Kefili: Yusuf bin Kamber.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Mustafa bin Karakuş. Kefili: Osman.

D. Tut Arniç [Ereniç²⁶⁶, Erence] Nahiyesi ve Köylerinde Kefile Bağlanan Şahısların Listesi²⁶⁷

1. Salah Köyü²⁶⁸

İmam Molla Hasan bin Abdulgani. Kefili: Muhtâr-ı evvel Mehmed bin Darıcı.

Mustafa bin Hasta. Kefili: Köşker Mehmed.
Karındaşı Molla Ali. Kefili: Karındaşı.
Köşker Mehmed bin Ahmed. Kefili: Molla Hasan.
Oğlu Kadir. Kefili: Babası.
Karındaşı Abdullah. Kefili: Karındaşı.
Nasır bin Cuma. Kefili: Kertli Ahmed.
Oğlu Cuma. Kefili: Babası.
Kertli Ahmed bin Mehmed. Kefili: Mustafa bin Hasta.

266 BOA, NFS.d., 2696.

267 BOA, NFD. d., 2697, s. 46-51.

268 BOA, NFD. d., 2697, s. 46.

Abo bin Koca oğlu. Kefli: Mehmed bin Ahî.
Karındaşı Ahmed. Kefli: Karındaşı.
Mehmed bin Ahî. Kefli: Mehmed bin Ahmed.
Hüseyin bin Bölükbaşı. Kefli: Ahmed bin Çerçi.
Oğlu Aziz. Kefli: Babası.
Ahmed bin Çerçi. Kefli: Mehmed bin Darıcı.
Mehmed bin Darıcı oğlu. Kefli: Muhtâr-ı sâni²⁶⁹ Nasır bin Cuma.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Mehmed bin Hasok. Kefli: Ali bin Ahurî.
Ali bin Ahurî. Kefli: Kolo bin Hasta.
Kolo bin Hasta. Kefli: Hüseyin bin Bekdaş.
Oğlu Gaffâr. Kefli: Babası.
Mehmed bin Kılınç. Kefli: Ahmed bin Çerçi.
Kürt Ömer Emin. Kefli: Kolo bin Hasta.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Hüseyin bin Emin Kahya. Kefli: Mehmed bin Kılınç.
Oğlu Molla Hıdır. Kefli: Babası.
Abdulgaffâr bin Hasok. Kefli: Hüseyin bin Hasok.
Hüseyin bin Hasok. Kefli: Ali bin Ahurî.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Mehmed bin Kenberli. Kefli: İmâm Molla Hasan.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Hasan bin Ahmed Küçük. Kefli: Hasan bin Mehmed.

2. Meryem Uşağı Köyü²⁷⁰

Ali bin Kabır Monık. Kefli: Ahmed bin Deli Ali.
Ahmed bin Deli Ali. Kefli: İsmail bin Hançerli.

269 Metinde “Muhtâr-ı evel sâni”.

270 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 46.

Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Aylaz. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.
İsmail bin Hançerli. Kefli: Ali bin Kuzu.
Ali bin Kuzu Damadı. Kefli: Mehmed bin Köse Hıdır.
Veli bin Hançerli. Kefli: Mehmed bin Hıdır.
Halil bin Şeker. Kefli: Ali bin Kör Ali.
Ali bin Kör Ali. Kefli: Halil bin Şeker.
Abdi bin Köse Hıdır. Kefli: Köse Hasan.
Köse Hasan bin Köse Hıdır. Kefli: Abdi bin Hıdır.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Hüseyin bin Çakallu oğlu. Kefli: Abdi bin Hıdır.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Ömer. Kefli: Babası.
Hıdır bin Kürt Musa. Kefli: Hüseyin bin Ağa.
Karındaşı Devriş. Kefli: Babası.
Hasan bin Kürt Haso. Kefli: Hıdır bin Kürt Musa.
Ahmed bin Cemo. Kefli: Ali bin Kör Ali.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Mustafa bin Cevded. Kefli: Ahmed bin Cemo.

3. Çiftlik Köyü²⁷¹

Hüseyin bin Harafbık. Kefli: Ameş İbiş bin Aynî.
Ömer bin Hükâm oğlu. Kefli: Battal.
İbiş bin Aynî. Kefli: Hüseyin bin Harafbık. Kefli:
Battal bin Mehmed. Kefli: Ömer bin Hükâm.

271 BOA, NFD. d., 2697, s. 46.

Karındaşı Ahmed. Kefili: Babası.
Mustafa bin Hançerli. Kefili: Tuzcu bin Mehmed.
Tuzcu bin Mehmed. Kefili: Dal Mehmed.
Dal Mehmed bin Hasan. Kefili: İsmail bin Hayil.
İsmail bin Cebel oğlu. Kefili: Karaca Oğlan.
Karaca Oğlan bin Mehmed. Kefili: İsmail bin Sarı.
Karındaşı İbiş. Kefili: Babası.
Hüseyin bin Nebi. Kefili: Hasan bin Köse.
Hasan bin Köse oğlu Ahmed. Kefili: Ömer bin Tebbet.
Ömer bin Tebbet. Kefili: Ali bin Solak.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Ali bin Solak. Kefili: Ömer bin Kara Mehmed.
Ömer bin Kara Mehmed. Kefili: Ali Solak.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Culâhe Musa bin Ömer. Kefili: Ömer bin Kara Mehmed.
Halil Mahmud. Kefili: Mehmed bin Kara Mehmed.
Mehmed bin Kara Mehmed. Kefili: Kasım bin Kara Mehmed.
Kasım bin Kara Mehmed. Kefili: Yusuf bin Kara [Mehmed].
Yusuf bin Kara Mehmed. Kefili: Seydi bin Osman.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Seydi bin Osman. Kefili: Deli Ahmed.
Deli Ahmed bin İbiş Küçük. Kefili: Şeyo bin Hacı.
Karındaşı Hadim. Kefili: Babası.
Halil bin Kallo. Kefili: Karındaşı Hasan.

4. Havitli Köyü²⁷²

Hasan bin Karaca Koca oğlu. Kefili: Hüseyin bin Sarı Hasan.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.

272 BOA, NFD. d., 2697, s. 46.

Hüseyin bin Sarı Hasan. Kefli: Ahmed bin Çolak.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Ahmed bin Çolak oğlu. Kefli: Mehmed bin Cona.
Oğlu Osman. Kefli: Babası.
Osman bin İbrahim. Kefli: Kır Ali.
Kır Ali bin beni Kırse. Kefli: Deli Ahmed.
Deli Ahmed bin Kırse oğlu. Kefli: Cebel Ömer.
Karındaşı Ahmed. Kefli: Karındaşı.
Cebel Ömer bin Corık. Kefli: Hasan bin Tursun.
Tursun oğlu Hasan. Kefli: Mehmed bin Kırse.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Mehmed bin Kırse oğlu. Kefli: Mustafa bin Karaca.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Mustafa bin Karaca oğlu. Kefli: Kahraman.
Kahraman bin Karaca oğlu. Kefli: Bilal bin Tonbak.
Bilal bin Tonbak. Kefli: İsmail bin Sarı Faki.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
İsmail bin Sarı Faki. Kefli: Hasan bin Hacı Hasan.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Hasan bin Hacı Hasan. Kefli: Hüseyin.
Hüseyin bin Sarı Faki. Kefli: Mehmed.
Mehmed bin Karış. Kefli: Cuma bin Hacı.
Oğlu Gaffar. Kefli: Babası.
Cuma bin Hacı oğlu. Kefli: Mehmed bin Madık.
Mehmed bin Madık. Kefli: Lok Hasan.
Lok oğlu Hasan. Kefli: Mehmed bin Madık.
Hüseyin bin Alayık. Kefli: Ali bin Osman.
Ali bin Osman. Kefli: Taslak Hüseyin.

Karındaşı Ahmed. Kefli: Karındaşı.

Taslak oğlu Hüseyin. Kefli: Hüseyin bin Alayık.

Ömer oğlu Ahmed. Kefli: Hüseyin.

Yusuf bin Mehmed. Kefli: Ali bin Osman.

Ömer bin Çolak. Kefli: Yusuf bin Mehmed.

5. Hus Köyü²⁷³ (صوھ²⁷⁵, نسوھ²⁷⁴)

Muhtâr-ı evvel Ömer bin Çopur. Kefli: Hasan bin Köse oğlu.

Hasan bin Kara Cuma. Kefli: Ali bin Memik.

Ali bin Memik. Kefli: Sarı Ali.

Karındaşı Ahmed. Kefli: Karındaşı

Sarı Ali bin Ali. Kefli: Kahraman.

Oğlu Şeyho. Kefli: Babası.

Kahraman bin Mehmed. Kefli: Hasan bin Kara Cuma.

Osman bin Süs [Süt] Delisi. Kefli: Deli Mehmed.

Deli Mehmed bin Kalo. Kefli: Kara Mehmed bin Hüseyin.

Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.

Kara Mehmed bin Kör Hüseyin. Kefli: İbrahim bin Hasan.

Davud bin Köle Oğlan. Kefli: Hamza bin Asbos.

Mehmed bin Derviş. Kefli: Memik bin Usta.

Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.

Mustafa bin Abdullah Kahya. Kefli: Tıraş Ali.

Tıraş Ali bin Ali. Kefli: Çöplü Osman.

Osman bin Çöplü oğlu. Kefli: Mustafa Kahya oğlu.

Oğlu İbiş. Kefli: Babası.

Veli bin Asbos oğlu. Kefli: Kizir Ali.

Ali bin Kizir oğlu. Kefli: Ali bin Kara Molla.

273 BOA, NFD. d., 2697, s. 47.

274 BOA, NFS.d., 2697.

275 BOA, NFS.d., 2696.

Ali bin Kara Molla oğlu. Kefili: Karındaşı Ahmed.

Oğlu Molla Receb. Kefili: Babası.

Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı

Abdullah bin Kılık. Kefili: Yahya.

İbo bin Davud oğlu. Kefili: Mehmed bin Davud.

Gümüş oğlu Memik. Kefili: Abdullah.

Mehmed bin Cemo. Kefili: Ali Kel Ebyor.

Ali bin Mayıs Mustafa. Kefili: Ali Kel Ebyor.

Oğlu Hasan. Kefili: Babası.

Ömer bin Cemo. Kefili: Ömer bin Veysi.

Ömer bin Veysi. Kefili: Deli Hasan.

Deli Hasan bin Kel Ali. Kefili: Mustafa bin Cebelü.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Mehmed bin Köse Ali. Kefili: Mehmed bin Davud.

Karındaşı Ömer. Kefili: Karındaşı

Ömer bin Sünbül oğlu. Kefili: Karındaşı Mustafa.

Sünbül oğlu Ali. Karındaşı Ömer Kefili.

Hüseyin Ali bin Kadir. Kefili: İbrahim bin Receb.

İbrahim bin Receb. Kefili: Ramazan.

Mahmud oğlu Ramazan. Kefili: İbrahim bin Receb.

6. Sallak Köyü²⁷⁶

Muhtâr-ı evvel Mustafa bin Ali Kahya. Kefili: Karındaşı Mehmed.

Ali Kahya oğlu Mehmed. Kefili: Karındaşı Mustafa.

Ömer bin Allo. Kefili: İbrahim.

İbrahim bin Hallo. Kefili: Topal Yusuf.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Topal Yusuf bin Receb. Kefili: Lalık Silo.

Lalık Silo bin Mehmed. Kefili: Topal Yusuf.

276 BOA, NFD. d., 2697, s. 47.

7. Tut Köyü²⁷⁷

İmâm Osman Efendi bin Abdurrezzak. Kefili: Muhtâr-ı Evvel Tozo.

Halil bin Dâ'î Osman. Kefili: Muhtâr-ı sâni Molla Ahmed.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Molla Halil bin Ahmed. Kefili: Culâhe Mehmed bin Kadehçi.

Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.

Mehmed bin Kadehçi Memiş. Kefili: Culâhe Kadir.

Sarı oğlu Culâhe Kadir. Kefili: Emir Mustafa.

Oğlu Ömer. Kefili: Babası.

Mustafa bin Emir. Kefili: Karındaşı Ali.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Emir Mustafa oğlu Ali. Kefili: Karındaşı Mustafa.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Hasan bin Kadir. Kefili: Kül Seyfullah.

Oğlu Culâhe Mustafa. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Hasan. Kefili: Babası.

Seyfullah bin Kül Veli. Kefili: Hıdır.

Fırıncı oğlu Hıdır. Kefili: Mustafa bin Şahin.

Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Şahin oğlu Mustafa. Kefili: Mahlık oğlu Mustafa.

Oğlu Culâhe Mehmed. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Ahmed. Kefili: Babası.

Hasan bin Haşrî. Kefili: Saîl Mustafa.

Karındaşı Hasan. Kefili: Babası.

Mahlık oğlu Mustafa. Kefili: Şahin oğlu Mustafa.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

277 BOA, NFD. d., 2697, s. 47-49.

- Diğer oğlu Abdurrahman. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Bekir. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Yali Bey oğlu. Kefili: Culâhe Ahmed.
Muhtâr-ı evvel Tozo oğlu Osman Ağa. Kefili: Osman Efendi.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Ahmed bin Çelebi. Kefili: Temurcu [Demirci] Ahmed.
Sarı Mehmed oğlu Temurcu [Demirci] Mehmed. Kefili: Haşrî Hasan.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Hasan bin Haşrî. Kefili: Sosî Mehmed.
Mehmed bin Sosî Hüseyin. Kefili: Yarım Culâhe Mehmed.
Karındaşı Abaş. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Ahmed. Kefili: Bu dahi.
Culâhe Mehmed bin Yarım Mehmed. Kefili: Culâhe Mehmed bin Çakal.
Çakal İbiş oğlu Culâhe Mehmed. Kefili: Ömer bin Şeyh Ali.
Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı.
Şeyh Ali oğlu Ömer. Kefili: Haşrî Mehmed.
Oğlu Ali. Kefili: Babası .
Diğer oğlu Hasan. Kefili: Bu dahi.
Culâhe Mehmed bin Haşrî Mustafa. Kefili: Mehmed bin Dâ'î Abdurrahman.
Mehmed bin Dâ'î Abdurrahman. Kefili: Köşker Hasan.
Karındaşı Osman. Kefili: Babası.
Köşker Hasan bin İbrahim. Kefili: Culâhe Mehmed.
Culâhe Mehmed bin Köşker Hasan. Kefili: Veli bin Mahod.
Karındaşı Hüseyin. Kefili: Karındaşı.
Veli bin Mahod. Kefili: Molla Mehmed bin Kara Hoca.
Karındaşı Culâhe Osman. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı.
Mehmed Molla bin Kara Hoca. Kefili: Ali bin Kara Ali.

Karındaşı Molla Halil. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı.
Halil bin Kara Ali. Kefili: Culâhe Mehmed bin Kara Mehmed.
Oğlu Mehmed Molla. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefili: Babası.
Culâhe Mehmed bin Kara Mehmed. Kefili: Necib Efendi.
Molla Mehmed bin Hacı Ahmed Efendi. Kefili: Karındaşı Necib Efendi.
Karındaşı Bekir. Kefili: Karındaşı.
Culâhe Ahmed bin Karakaş. Kefili: Ali bin Bekir.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Bekir oğlu Ali. Kefili: Culâhe Mustafa.
Culâhe Mustafa bin Kül Veli. Kefili: Mustafa bin Abaş.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
İbrahim bin Borul. Kefili: Mehmed bin Kürt Ömer.
Oğlu İbrahim. Kefili: Babası.
Mehmed bin Kürt Ömer. Kefili: Hüseyin .
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Mercan oğlu Hüseyin Efendi. Kefili: Culâhe Hüseyin.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Hüseyin bin Osman Kahya. Kefili: Rençber Mehmed.
Karındaşı Culâhe Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Rençber Mehmed bin Culâhe Hüseyin. Kefili: Diğer İmâm Mehmed .
Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı.
Molla Abdullah bin İkinci İmâm. Kefili: Karındaşı Molla Mehmed.
Nakîb Efendi bin Hacı. Kefili: Mehmed Efendi.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Hasan. Kefili: Babası.

Mehmed bin Talakçı oğlu. Kefili: Nakîb Mehmed.
Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı.
İnce Bekir bin Hacı Bekir. Kefili: Culâhe Mustafa.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Culâhe Mustafa bin Usta. Kefili: Abaş.
Oğlu Battal. Kefili: Babası.
Usta Mustafa oğlu Abaş. Kefili: Culâhe Mustafa.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Osman bin K r Yusuf. Kefili: Molla Ahmed.
Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.
Molla Ahmed bin Halil. Kefili: Hasan bin Halil.
Oğlu Amo Hüseyin. Kefili: Babası.
Molla Hasan bin Halil. Kefili: Rencber Hasan.
Rencber Hasan bin Hacı Halil. Kefili: Mustafa bin Ali Efendi.
Hasan bin Molla oğlu. Kefili: Karındaşı Mehmed.
Hüseyin bin Mehmed. Kefili: Hasan bin Molla oğlu.
Hasan bin Mal Hasan. Kefili: Silahlı Osman.
Mehmed bin Deli  mer oğlu. Kefili: Muallim-i Sıbyan Molla Ömer.
Molla İsmail bin Mehmed. Kefili: Ferrâş Molla Hüseyin.
Molla Hüseyin bin Dinek. Kefili: Culâhe Hüseyin.
Oğlu Halil. Kefili: Babası.
Culâhe Mustafa bin Celbek. Kefili: Hasan bin Kara Kahya.
Mehmed bin Molla Halil. Kefili: Karaca Culâhe Mehmed.
 oban Mustafa bin  ora. Kefili: Culâhe Mehmed.
Mehmed bin Usta Ahmed. Kefili: Bekdaş.
Karındaşı Ali. Kefili: Karındaşı.
Kizir Mehmed oğlu Bekdaş. Kefili: Babalığı Mehmed.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Ahmed bin Kebir oğlu. Kefili: Abdurrahman bin Meklelek.

Ahmed bin Deli Balta. Kefli: Balyanî Hüseyin.
Kasım Efendi bin Mehmed. Kefli: Molla Ahmed.
Oğlu Mehmed Efendi. Kefli: Babası.
Diğer oğlu ibrahim. Kefli: Babası.
Ahmed bin Tatar oğlu. Kefli: Kasım Efendi.
Ali bin Ora. Kefli: Tatar Ahmed.
Oğlu Osman. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Osman bin opur oğlu. Kefli: Culâhe Mustafa.
Abdurrahman bin Topal Ali. Kefli: Osman bin opur.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Culâhe Mustafa. Kefli: Karındaşı.
Mustafa bin Kazak. Kefli: Culâhe Mustafa.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Culâhe Mustafa bin Kamber. Kefli: Mustafa bin Keleşom.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Balyanlu oğlu Mehmed. Kefli: Mehmed bin Abuzer.
Oğlu Abdurrahman. Kefli: Babası.
Karındaşı Hüseyin bin Balyanlu. Kefli: Karındaşı.
Oğlu Halil. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Culâhe Ahmed bin Bakır Osman. Kefli: Rencber Halil.
Culâhe Halil bin Mehmed Bey. Kefli: Culâhe Ahmed.
Karındaşı Mikdad. Kefli: Karındaşı.
Ömer bin Halil. Kefli: Ahmed bin Akan.
Oğlu Halil. Kefli: Babası.
Ali bin Halil Efendi. Kefli: Ahmed bin İbiş.
Mustafa bin Hıdır oğlu. Kefli: Culâhe Mehmed bin Hıdır.
Culâhe Mehmed bin Hıdır oğlu. Kefli: Mustafa bin Hıdır.

İbrahim bin Takor oğlu. Kefli: Haydar bin Kara Hıdır.

Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.

Haydar bin Kara Hıdır. Kefli: Ahmed bin Abdulgani.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.

Ahmed bin Abdulgani. Kefli: Bayram bin Sefer.

Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.

Bayram bin Sefer. Kefli: Ahmed bin Kara Mehmed.

Barak oğlu Mehmed. Kefli: Bayram bin Sefer.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Culâhe Mehmed bin küçük Ali. Kefli: Hüseyin bin Abuzer.

Culâhe Ahmed bin Solbık. Kefli: Küçük Mehmed oğlu Ali.

Culâhe Ahmed bin Sarı oğlu. Kefli: Hafız Halil.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Hafız Halil bin Kasır. Kefli: Culâhe Osman.

Oğlu Halil. Kefli: Babası.

Culâhe Osman bin Çolak. Kefli: Hafız Halil.

Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.

Culâhe Karaca bin Deli Balta. Kefli: Culâhe Osman.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Hüseyin bin Sefil Memiş. Kefli: Culâhe Karaca.

Culâhe Ahmed bin Kör Ahmed. Kefli: Mehmed bin Molla Ahmed.

Mehmed bin Molla Ahmed. Kefli: Culâhe Veli.

Culâhe Veli bin Kül İsmail. Kefli: Hüseyin bin Keçeli.

Hüseyin bin Keçeli Mehmed. Kefli: Hacı Osman.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

Hacı Osman bin Sofu. Kefli: Hançerli Veli.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Veli bin Hançerli. Kefli: Mustafa bin Sayış.
Mustafa bin Davul oğlu. Kefli: Karındaşı Ali.
Mehmed bin Çavuş. Kefli: Abdurrahman bin Sofi.
Abdurrahman bin Sofi. Kefli: Mehmed bin Fazlı.
Mehmed bin Fazlı. Kefli: Culâhe Ahmed bin Basta.
Karındaşı Ahmed. Kefli: Babası.
Mahmud bin Sarı Mustafa. Kefli: Mehmed bin İbiş.
Mehmed bin İbiş. Kefli: Ahmed bin Davul.
Ahmed bin Avara. Kefli: Culâhe Ali bin Molla Halil.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Karındaşı İsmail. Kefli: Ahmed bin Avara.
Hasan bin Sefer. Kefli: Culâhe İbrahim bin Fazlı.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Culâhe İbrahim bin Fazlı. Kefli: Halil bin Çavuş.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Değirmenci Ömer bin Emir. Kefli: Culâhe Ali bin Alabaş.
Culâhe Ali bin Alabaş. Kefli: Mehmed bin Osman Sakat.
Osman bin Sakat oğlu. Kefli: İsmail bin İsmail.
Mehmed bin Solik oğlu. Kefli: Kül Veli.
Culâhe Hasan bin Sarı Culâhe. Kefli: Çıta Bekir.
Karındaşı Habib. Kefli: Karındaşı.
Bekir bin Çıta oğlu. Kefli: İbrahim bin Ali Mehmed.
Molla Mehmed bin Tonbara. Kefli: Yusuf bin Yahya.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Yusuf bin Yahya. Kefli: Karındaşı Veli.
Oğlu Yahya. Kefli: Babası.
Karındaşı Veli. Kefli: Karındaşı Yusuf.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
İbiş bin Tahre oğlu. Kefli: Veli bin Sofi.

Oğlu Halil. Kefili: Babası.
Veli bin Sofi. Kefili: Perverîli Mustafa.
Oğlu Mahmud. Kefili: Babası.
Perverîli oğlu Mustafa. Kefili: Poladlı İbrahim.
Oğlu Hamid. Kefili: Babası.
Poladlı oğlu İbrahim. Kefili: Ömer Ağa.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Hacı Ömer oğlu Ömer Ağa. Kefili: Karındaşı Ahmed Ağa.
Culâhe Mehmed bin Hatti Memiş. Kefili: Karındaşı Ayaş.
Culâhe Emin bin İsmail. Kefili: Mehmed bin Hüseyin.
Yaşalı'nin oğlu Osman. Kefili: Culâhe Mehmed bin Celbek.
Celbek Mehmed bin Mehmed. Kefili: Culâhe Emin.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Hacı Mustafa bin Deli Bekir. Kefili: Molla Sali oğlu İsmail.
Hacı Ahmed bin İlyas. Kefili: Kôr Halil.
Molla Abdurrahman bin Tursun. Kefili: Sarı Veli oğlu Hasan.
Sarı Veli oğlu Hasan bin Veli. Kefili: Molla Abdurrahman.
Deli Hüseyin bin Sarı Karga. Kefili: Cüce Mehmed.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Deli Halil bin Kara Ferrâş. Kefili: Deli Hasan.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Hüseyin bin Deli Ahmed. Kefili: Abdulgafur.
Abdulgafur bin Mehmed. Kefili: Hüseyin bin Deli Ahmed.
Hüseyin bin Kôle Hüseyin. Kefili: Hüseyin bin Cora Ahmed.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Hüseyin bin Cora Ahmed. Kefili: Kôle Hüseyin.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Karındaşı Culâhe Mehmed bin Cora Ahmed. Kefili: Karındaşı.
Osman bin Delibaşı. Kefili: Ban oğlu Hüseyin.

Mehmed Efendi [bin] Muslu İmâm. Kefili: Ömer Ağa.
Karındaşı Veli. Kefili: Karındaşı.
Hüseyin bin Bal Sakız Bekir. Kefili: Mehmed Efendi.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Abdurrahman bin Kör Süleyman. Kefili: Culâhe Hüseyin.
Culâhe Hüseyin bin Kurok. Kefili: Karındaşı Culâhe Mehmed.
Hasan bin Berber Molla. Kefili: İbrahim bin İsmail.
Mehmed bin Murad. Kefili: Hasan bin Molla Berber.
Karındaşı Ali. Kefili: Karındaşı.
Ahmed bin Kuncık. Kefili: Mehmed bin Murad.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
Mehmed bin Corık oğlu. Kefili: Cebeci Mehmed.
Şahin oğlu Habib. Kefili: Culâhe Mehmed bin Cebeci.
Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.
İbrahim bin Çift Ağası. Kefili: Abacı Hasan.
Abacı Hasan bin Ahmed. Kefili: Çift İbrahim.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Hasan bin Esir oğlu. Kefili: Davul Mehmed.
Davul Mehmed bin Mehmed. Kefili:
Karındaşı Halil. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Abdullah. Kefili: Karındaşı.
Şehbaz bin Şehbaz. Kefili: Kürt Hüseyin.
Beşir oğlu Hüseyin. Kefili: Şehbaz.
Ali Koca oğlu Mehmed. Kefili: Hacı Mustafa.
Oğlu Yusuf. Kefili: Babası.
Culâhe Mehmed bin Kavuklu. Kefili: Mustafa bin Hacı Mustafa.
Karındaşı Abdurrahman. Kefili: Karındaşı.
Temurcu [Demirci] Hasan bin Temurcu. Kefili: Molla oğlu Hüseyin.
Molla oğlu Hüseyin. Kefili: Temurcu [Demirci] Hasan.
Kasım oğlu Mehmed. Kefili: Mehmed bin Ömer.

Mehmed bin Ömer. Kefli: Şobaz Ali.
Kör Hamo oğlu Hasan. Kefli: Kasım oğlu Ömer.
Kabak Ali bin Mehmed. Kefli: Abo'nun oğlu Abdurrahman.
Abo'nun oğlu Abdurrahman. Kefli: Haşrî Mahmud.
Mehmed bin Nal. Kefli: Abdurrahman.
Culâhe Mehmed bin Ağzıbüyük. Kefli: Culâhe Mehmed bin Köle Oğlan.
Culâhe Mehmed bin Köle Oğlan. Kefli: Deynek Yusuf.
Deynek Yusuf oğlu. Kefli: Karındaşı Ali.
Diğer karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Culâhe Osman bin Filcan. Kefli: Culâhe Hüseyin bin Huysuz.
Culâhe Hüseyin bin Huysuz. Kefli: Culâhe Osman.
Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Hasan. Kefli: Bu dahi.
Filcan oğlu Hüseyin. Kefli: Filcan Osman.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Halil bin Kebir. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Tatar Ahmed Ağa bin Kasım. Kefli: Kebir Mehmed.
Culâhe Mehmed bin Köle Hasan. Kefli: Tatar Ahmed.
Ahmed bin Hacı Halil. Kefli: Culâhe Mehmed bin Köle Hasan.
Culâhe Esir bin İsa. Kefli: Filcan Hüseyin.
Osman bin Coyik. Kefli: Ahmed oğlu Hasan.
Berber Bekir bin Mercan. Kefli: Esir oğlu.
Molla Mehmed bin Mercan. Kefli: Berber Bekir.
Ali bin Kör Mehmed. Kefli: Molla Mehmed.
Yakub Bey bin Rişvan. Kefli: Ali bin Kör Mehmed.
Culâhe Hüseyin bin Küçük. Kefli: Yakub Bey.
Abdurrahman bin Çoban Ali. Kefli: Kizir oğlu Osman.
Osman bin Deveci. Kefli: Seydi oğlu Mustafa.
Mehmed bin Kamber. Kefli: Deveci Osman.

8. Kazbekân Köyü²⁷⁸

Hasan bin Bekir oğlu. Kefli: Memiş bin Bekir.

Memiş bin Bekir. Kefli: Rençber Yusuf.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Yusuf bin Hasan. Kefli: Mehmed bin Bekir.

Yusuf bin Hüseyin. Kefli: Çolak Cemo.

Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

Mamo bin Kara Hasan. Kefli: Yusuf bin Hüseyin.

Çolak oğlu Cemo. Kefli: İsmail bin Kemo.

İsmail bin Kemo. Kefli: Karındaşı Mehmed.

Kel Hüseyin bin Reşo. Kefli: İsmail bin Kemo.

Oğlu Reşo. Kefli: Babası.

Ali bin Deli Kuta. Kefli: Kel Hüseyin.

Oğlu Hasan. Kefli: Babası.

Hasan bin Kaşo. Kefli: Ali bin Karo.

Oğlu Ali. Kefli: Babası.

Ali Karo bin Kara Hasan. Kefli: Hasan bin Kaşo.

Oğlu Abuzer. Kefli: Babası.

Çöplü oğlu Osman. Kefli: Karındaşı Veli.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Çöplü oğlu Veli. Kefli: Karındaşı Osman.

Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.

Bayram oğlu Mustafa. Kefli: Çöplü Veli.

9. Bayıl Köyü²⁷⁹

Molla Mehmed bin Molla Mahmud. Kefli: Molla Bekir bin Bekir.

Molla Bekir bin Bekir. Kefli: Molla Mehmed.

Molla Osman bin Mehmed. Kefli: Molla Bekir.

278 BOA, NFD. d., 2697, s. 49.

279 BOA, NFD. d., 2697, s. 50.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Bâdzî oğlu Ahmed. Kefli: Molla Osman.
Arab bin Ömer. Kefli: Ahmed bin Mehmed.
Mehmed bin Çopur. Kefli: Arab Ömer.
Deli Mehmed bin Koca. Kefli: Mehmed bin Çopur.
Hasan bin Kel Mehmed. Kefli: Deli Mehmed.
Habib bin Osman. Kefli: Hasan bin Kel Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Abuzer bin Çoban oğlu. Kefli: Habib bin Osman.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Ahmed bin Molla oğlu. Kefli: Hüseyin bin Hacı.
Hüseyin bin Hacı oğlu. Kefli: Ahmed bin Ali.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Ahmed bin Alo oğlu. Kefli: Cebze Hüseyin.
Hüseyin bin Cebze. Kefli: Hasan bin Osman.
Rencber Hasan bin osman. Kefli: Ahmed Efendi.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Ahmed Efendi. Kefli: İbrahim bin Hasan.
İbrahim bin Hasan. Kefli: Karındaşı Hüseyin.
Hıdır bin Balan oğlu. Kefli: İbrahim bin Hasan.
Hasan bin Âşık. Kefli: Karındaşı İbrahim.
Osman bin Uzun Mehmed. Kefli: Osman bin Alo.
Oğlu ibrahim. Kefli: Babası.
Osman bin Uzun oğlu Abo. Kefli: İbrahim bin Kozo.
Kozo oğlu İbrahim. Kefli: Rencber Alo.
Mehmed bin Hacı oğlu. Kefli: Alo.
Mustafa bin Koke [Köle]. Kefli: Rencber Ali.
Mehmed bin Ömer Bey. Kefli: Mustafa bin Köle.

10. Köseli [Köslü] Köyü²⁸⁰

Mustafa bin Cebelü. Karındaşı Şeyho.

Cebelü oğlu Şeyho. Kefili: Mustafa.

Osman bin Yusuf. Kefili: Muhtâr-ı evvel Hasan Kahya.

Ömer bin Molla oğlu. Kefili: Halil bin Hüseyin Kahya.

Halil bin Hüseyin Kahya. Kefili: Hasan Kahya.

Muhtâr-ı evvel Hasan Kahya bin Mehmed. Kefili: Şeyho.

Oğlu İsmail. Kefili: Babası.

İbrahim bin Hüseyin Kahya. Kefili: Halil bin Hüseyin.

Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.

Mustafa bin Omo'nun [oğlu]. Kefili: Hüseyin Kahya oğlu Hüseyin.

Oğlu Hasan. Kefili: Babası.

11. Şerefli Köyü²⁸¹

Hasan bin Çorumcu. Kefili: Muhtâr-ı evvel Ali.

Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.

Muhtâr-ı evvel Ali bin Kabır oğlu. Kefili: Hasan bin Çorumcu.

Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.

Mehmed bin Abbas. Kefili: Lako oğlu.

Lako oğlu Mehmed. Kefili: Kizirli İsmail.

İsmail bin Kizirli. Kefili: Abuzer.

Murtaza oğlu Abuzer. Kefili: Kizirli Mustafa.

Kizirli oğlu Mustafa. Kefili: Karındaşı İbrahim.

Hasan bin Veli. Kefili: Kör Mehmed.

Oğlu Yusuf. Kefili: Babası.

Hasan bin Halil. Kefili: Kebirli Ali oğlu Mehmed.

Oğlu Halil. Kefili: Babası.

Kebirli oğlu Mehmed. Kefili: Hasan bin Halil.

280 BOA, NFD. d., 2697, s. 50.

281 BOA, NFD. d., 2697, s. 50.

12. Davudhân Köyü²⁸²

Mirce oğlu Mehmed. Kefîli: Mehmed bin Kaso.

Karındaşı İbrahim. Kefîli: Karındaşı.

Mehmed bin Kaso. Kefîli: Mehmed bin Hora.

Mehmed bin Hora. Kefîli: Mehmed bin Kaso.

Oğlu Mehmed. Kefîli: Babası.

Osman bin Muhavelli. Kefîli: Mehmed bin Hora.

13. Akvirân Köyü²⁸³ [**Ağviran**]²⁸⁴

Tursun oğlu Hacı. Kefîli: Kolima oğlu Mustafa.

Oğlu Hasan. Kefîli: Babası.

Kallo oğlu Hasan. Kefîli: Hacı.

Kelim oğlu Mustafa. Kefîli: Hüseyin bin Hüseyin.

Halil bin Kurdo. Kefîli: Mustafa.

Hüseyin bin Mustafa. Kefîli: Halil.

14. Börgenek Köyü²⁸⁵

Muhtâr-1 evvel Halil Kahya bin Murad. Kefîli: Bozo oğlu Ali.

Oğlu Mehmed. Kefîli: Babası.

Diğer oğlu Hasan. Kefîli: Babası.

Ali bin Abuzer. Kefîli: Muhtâr-1 evvel Halil Kahya.

Hasan bin İsmail. Kefîli: Ali bin Abuzer.

Mehmed bin Resül. Kefîli: Hasan bin İsmail.

İbrahim bin Sultan. Kefîli: Mehmed bin Resül.

Karındaşı Ali. Kefîli: Karındaşı.

Hüseyin bin Yusuf. Kefîli: Yusuf bin Süleyman.

Oğlu Ali. Kefîli: Babası.

282 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 50.

283 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 50.

284 *BOA, NFS.d.*, 2696.

285 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 50-51.

Yusuf bin Süleyman. Kefli: Balbanlu oğlu.
Mehmed bin Balbanlu oğlu. Kefli: Yusuf bin Süleyman.
Karındaşı Raşo. Kefli: Karındaşı.
Hüseyin bin Derviş. Kefli: Karındaşı İbrahim.
Karındaşı İbrahim. Kefli: Karındaşı Hüseyin.
Hüseyin bin Konlu. Kefli: Hüseyin bin Derviş.
Mehmed bin Abuzer. Kefli: İbrahim bin Abuzer.
Zenbil oğlu Abuzer. Kefli: Mehmed bin Abuzer.
Süleyman bin Balyanlı oğlu. Kefli: Köse Hüseyin.
Hüseyin bin Bozo. Kefli: Mehmed bin Musa.
Abuzer bin Kasım. Kefli: Hüseyin bin Bozo.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı.
Mehmed bin Musa. Kefli: Abuzer bin Kasım.
Oğlu Abuzer. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Yusuf bin Musa. Kefli: Hasan bin Musa.
Hasan bin Musa. Kefli: Yusuf bin Musa.
Mehmed bin Oruc. Kefli: Hasan bin Musa.
İmâm bin Oruc. Kefli: Mehmed bin Oruc.
Mehmed bin Oruc. Kefli: İmâm bin Oruc.
Kara Mehmed bin Tursun. Kefli: Mehmed bin Oruc.

E. Gölbaşı Nahiyesi ve Köylerinde Kefile Bağlanan Şahısların Listesi²⁸⁶

1. Ozan Köyü²⁸⁷

Çiftçi İsmail bin Kara Ali. Kefli: Mustafa bin Hacı.

286 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 51.

287 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 51-52.

Çiftçi Mustafa bin Hacı oğlu. Kefli: İsmail bin Kara Ali.
Karındaşı oğlu Ahmed. Kefli: Mustafa bin Hacı oğlu.
Karındaşı İbiş. Kefli: Karındaşı Ahmed.
İbiş bin Kara Veli. Kefli: İsmail bin Kara Ali.
Karındaşı Veli. Kefli: Karındaşı İbiş.
Çiftçi Hüseyin bin Topal Mehmed. Kefli: İbiş bin Kara Veli.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Kel Veli. Kefli: Hüseyin bin Topal Mehmed.
Ali bin Kara Tazı. Kefli: İbiş bin Kara Veli.
Çiftçi Osman bin Tuluk. Kefli: Mustafa bin Hacı oğlu.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğeri Ali. Kefli: Babası.
Renber Ömer bin Çerkes. Kefli: Osman bin Tuluk.
Renber Çentekân bin Memiş. Kefli: Latif bin Mustafa.
Latif bin Mustafa. Kefli: Ömer bin Çerkes.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Renber Mustafa bin Mustafa Aziz oğlu. Kefli: Mustafa bin Mustafa.
Çiftçi Hüseyin bin Uzun İbiş. Kefli: Mustafa bin Mustafa.
Oğlu İbiş. Kefli: Babası.
İsmail bin İsmail. Kefli: Hüseyin bin Uzun İbiş.
Çiftçi Ali bin İbrik. Kefli: Mehmed bin Turağ.
Çiftçi Mehmed bin Turağ. Kefli: İsmail bin İsmail.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Mehmed bin Mehmed Musa oğlu. Kefli: Mehmed bin Turağ.
Renber Mehmed bin Kazî. Kefli: Mehmed bin Mehmed.
Renber Hüseyin bin Turağ. Kefli: Mehmed bin Kazî.
Mehmed bin Tatar. Kefli: Ali bin İbrik.
Renber Hamo bin Mustafa. Kefli: Hüseyin bin Turağ.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı Hamo.

Diğeri Yusuf. Kefli: Karındaşı Hamo.
Hüseyin bin Abdal oğlu. Kefli: Hamo bin Mustafa.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Rencber Haso bin Hasan. Kefli: Hüseyin bin Abdal.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Kör Ali bin Ali. Kefli: Haso bin Hasan.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Rencber Kel Hüseyin bin Hüseyin. Kefli: Hüseyin bin Abdal oğlu.
Rencber Hüseyin bin Abdal oğlu. Kefli: Kel Hüseyin bin Hüseyin.

2. Pehnek Köyü²⁸⁸

Çiftçi Kel İbiş bin Abo oğlu. Kefli: İmâm Molla Bekir.
Oğlu Abo. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Çiftçi Ali bin Kel Hasan. Kefli: Muhtâr-ı Evvel Kel İbiş bin Abo.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı Ali.
Diğer karındaşı Süleyman. Kefli: Karındaşı Ali.
Çiftçi Ali bin Dur oğlu. Kefli: Ali bin Kel Hasan.
Oğlu Osman. Kefli: Babası.
Hasan bin Himmet. Kefli: Ali bin Dur oğlu.
Çiftçi Hasan bin Molla Bekir. Kefli: Mehmed bin Ağca Ali.
Çiftçi Mehmed bin Ağca Ali. Kefli: Hasan bin Himmet.
Rencber Musa bin Ayineci oğlu. Kefli: Hasan bin Molla Bekir.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı Musa.
Karındaşı oğlu Ahmed. Kefli: Ammîsi Musa.
Diğer karındaşı oğlu Mehmed. Kefli: Ammîsi Musa.
Pıtık Mehmed bin Pıtık Veli. Kefli: Musa bin Ayineci.

288 BOA, NFD. d., 2697, s. 52.

Fındık bin Fındık. Kefli: Mehmed bin Pıttık Veli.

Oğlu Hamza. Kefli: Babası.

Renber Ali bin Kötü Ömer. Kefli: Kara Yusuf bin Teymurcu [Demirci] Memiş.

Kara Yusuf bin Teymurcu [Demirci] Memiş. Kefli: Ali bin Kötü Ömer.

Renber Süleyman bin Mehmed. Kefli: Fındık bin Fındık.

İbiş bin Kel Memiş. Kefli: Süleyman bin Mehmed.

Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı İbiş.

Diğer karındaşı Memiş. Kefli: Karındaşı İbiş.

Halil bin Şaşman oğlu. Kefli: İbiş bin Kel Memiş.

Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

Çiftçi Hasan bin Apo oğlu. Kefli: Halil bin Şaşman.

Çiftçi Hasan bin Bedi oğlu. Kefli: Hasan bin Apo.

Oğlu Ali. Kefli: Babası.

Çiftçi Hasan bin Kılınçlı oğlu. Kefli: Hasan bin Bedi oğlu.

Hacı Halil bin İbiş. Kefli: Muhtâr-ı evvel Kel İbiş.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Ahmed. Kefli: Babası.

Çiftçi Mehmed bin Molla Yusuf. Kefli: Hacı Halil.

Oğlu Yusuf. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Ahmed. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.

Memiş bin Pıttık Veli. Kefli: Mehmed bin Molla Yusuf.

Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı Memiş.

Apo bin Uzun İbiş. Kefli: Memiş bin Pıttık Veli.

Çiftçi Mehmed bin Uzun İbiş. Kefli: Apo bin Uzun İbiş.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Çiftçi Hasan bin Molla Ahmed oğlu. Kefli: Mehmed bin Uzun İbiş.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Renber Halil bin Davud. Kefli: Mehmed bin Molla Yusuf.
Renber Mustafa bin Molla Ahmed oğlu. Kefli: Hasan bin Molla Ahmed.
Çiftçi Kerim bin Kılınççı oğlu. Kefli: Halil bin Davud.
Çiftçi İbiş bin Haşlı Ali. Kefli: Mustafa bin Molla Ahmed.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Çiftçi Kalender bin Hasan. Kefli: Kerim bin Kılınççı oğlu.
Osman bin Hamo Ağa. Kefli: İbiş bin Haşlı Ali.
Yusuf Ağa bin Keçeli Ömer. Kefli: Kalender bin Hasan.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Renber İsmail bin Mehmed. Kefli: Yusuf Ağa.
Memiş bin Kolık oğlu. Kefli: İsmail bin Mehmed.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Renber Öksüz Ali bin Öksüz Ali. Kefli: Memiş bin Kolık oğlu.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
İbiş bin Kör Ali oğlu. Kefli: Ali bin Öksüz Ali.
Renber Mehmed bin Toylak. Kefli: Mehmed bin Sarı oğlu.
Çiftçi Mehmed bin Sarı oğlu. Kefli: İbiş [bin] Kör Ali.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Kel Hasan. Kefli: Mehmed bin Sarı oğlu.
Karındaşı oğlu Kara Memiş. Kefli: Ammîsi Kel hasan.
Çiftçi Kahya Ömer bin Kahya oğlu. Kefli: Kel Hasan.
Oğlu İbiş. Kefli: Babası.
Oğulluğu Ceng bin Mehmed. Kefli. Babalığı.
Renber Yusuf bin Kara Yusuf. Kefli: Kahya Ömer bin Kahya oğlu.
Mehmed bin Molla Ahmed. Kefli: Yusuf bin Kara Yusuf.
Çiftçi İbrahim bin Tıraş oğlu. Kefli: Mehmed bin Molla Ahmed.

Çiftçi Hasan bin Âhî Ömer oğlu. Kefli: İbrahim bin Tıraş.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Mehmed bin Küçük oğlu. Kefli: Hasan bin Âhî Ömer.
İbiş bin Topal Bekir oğlu. Kefli: Mehmed bin Küçük.
Karındaşı Şerif. Kefli: Karındaşı İbiş.

3. Küçük Perverî Köyü²⁸⁹

Çiftçi İbiş bin Deli Mehmed. Kefli: İmâm Molla Bekir.
Çiftçi Hasan bin Küçük Ali. Kefli: Muhtâr-ı evvel İbiş bin Mehmed.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Çakır Ahmed bin Mustafa. Kefli: İmâm Molla Bekir.
Ali bin Dağlı İbiş. Kefli: Çakır Ahmed bin Mustafa.
Kör Halil. Kefli: Ali bin Dağlı İbiş.
Çiftçi Abdülkadir bin İbiş. Kefli: Kör Halil.
Oğlu Yusuf. Kefli: Babası.
Çiftçi Memiş bin Irakî Memiş. Kefli: Abdülkadir bin İbiş.
Çiftçi Ganî bin Ganî Abdi. Kefli: Hasan bin Küçük Ali.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Oğlu Kasım. Kefli: Babası.
Rencber Mustafa bin Koltak. Kefli: Gani bin Gani Abdi.
Çiftçi Veli Aldanmış oğlu. Kefli: Bekir bin Aldanmış.
Mehmed Kahya. Kefli: Veli bin Aldanmış.
Oğlu İsmail. Kefli: Babası.
Rencber Hamza bin Mehmed. Kefli: Mehmed Kahya.
Rencber Veli bin Sarı. Kefli: Veli bin Aldanmış.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Hüseyin bin Şahan. Kefli: Hamza bin Mehmed.
Rencber Mehmed bin Hasan. Kefli: Veli bin Sarı.

289 BOA, NFD. d., 2697, s. 52-53.

Çiftçi İbiş bin Hacı Hasan. Kefli: Hüseyin bin Şahan.
Oğlu Çiftçi Kasım. Kefli: Babası.
Çiftçi Bekir bin Aldanmış. Kefli: İbiş bin Hacı Hasan.
Çiftçi Osman bin Kel Bekir. Kefli: Bekir bin Aldanmış.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı Osman.
Diğer karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı Osman.
Çiftçi Hamza bin Şeşek. Kefli: Osman bin Kel Bekir.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Rencber Hasan bin Bektaş. Kefli: Hamza bin Şeşek.
Molla Mustafa bin Kadı oğlu. Kefli: Hasan bin Bektaş.
Çiftçi Mustafa bin Molla Yusuf. Kefli: Molla Mustafa bin Kadı.
Oğlu Kasım. Kefli: Babası.

4. Penbegî Köyü²⁹⁰

Rencber Osman bin Memiş Kahya. Kefli: Ömer Bey bin Mahmud Bey.
Çiftçi Ömer Bey bin Mahmud Bey. Kefli: Yusuf Bey bin Mahmud Bey.
Oğlu İsmail. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Yusuf Bey bin Mahmud Bey. Kefli: Muhtâr-ı evvel Ömer bin Memiş Kahya.
Karındaşı Hacı Bey. Kefli: Karındaşı Yusuf.
Kör Hasan. Kefli: Mustafa bin Dızo.
Rencber Mustafa bin Dızo. Kefli: Ömer Bey bin Mahmud Bey.
Oğlu Ömer. Kefli: Babası.
Çiftçi Kara Ahmed bin Köle Mustafa. Kefli: Yusuf Bey bin Mahmud Bey.
Oğlu Bekir. Kefli: Babası.
Çiftçi Uzun Ahmed bin Ahmed. Kefli: Mustafa bin Dızo.
Çiftçi Memik bin Köle Mustafa. Kefli: Kara Ahmed bin Ahmed.

290 BOA, NFD. d., 2697, s. 53.

- Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Çiftçi Heyke bin Memiş. Kefli: Memik bin Köle Mustafa.
Oğlu şeyho. Kefli: Babası.
Çiftçi şahan Hüseyin bin Ali. Kefli: Heyke bin Memiş.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Diğeri Hüseyin. Kefli: Babası.
Yetim Hasan bin Ahmed. Kefli: şahan Hüseyin bin Ali.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Mustafa bin Hayırlu. Kefli: Yetim Hasan bin Ahmed.
Çiftçi Ağzı Deli bin Kel Ömer. Kefli: Mahmud bin Gzkanlı.
Oğlu Ömer. Kefli: Babası.
Renber Mahmud bin Gzkanlı. Kefli: Mustafa bin Hayırlu.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Çiftçi Mustafa bin Memiş. Kefli: Ağzı Deli bin Kel Ömer.
Cullâh Mustafa bin Rıdvan. Kefli: Mahmud bin Gzkanlı.
Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı Mustafa.
Renber Mehmed bin Kılınçlı. Kefli: Mustafa bin²⁹¹ Memiş.
Oğlu Süleyman. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.
Renber Mustafa bin stad. Kefli: Mustafa bin Kılınçlı.
Renber Mehmed bin Karaca. Kefli: Hüseyin bin Ali.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Bebet Mustafa bin Kel Ömer. Kefli: Mustafa bin stad.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Renber Toro mer bin mer. Kefli: Mehmed bin Karaca.
Oğlu Mehmed Ali. Kefli: Babası.

291 bin + bin.

Keş-ger Mehmed bin Keş-ger oğlu. Kefli: Bebet Mustafa bin Kel Ömer.
Oğlu Abuzer. Kefli: Babası.

5. Burunçayır Köyü²⁹²

Çiftçi Süleyman bin Aziz. Kefli: İmâm Molla Hüseyin bin Hanefî Hoca.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı Süleyman.

Molla Hüseyin bin Hanefî Hoca. Kefli: Muhtâr-ı Evvel Süleyman bin Aziz.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Hanefi. Kefli: Babası.

Çiftçi Hüseyin Kahya bin Cennet. Kefli: İmâm Molla Hüseyin bin Hanefî.
Oğlu Abuzer. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.

Çiftçi Veli bin İdris. Kefli: Hüseyin bin Cennet.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.

Çiftçi Zobo bin Halil. Kefli: Süleyman bin Aziz.

Çiftçi Hüseyin bin Keçe. Kefli: Veli bin İdris.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

Hüseyin bin Veli. Kefli: Zobo bin Halil.

Oğulluğu İbrahim. Kefli: Babalığı Zobo.

Çiftçi Hasan bin Delibaş. Kefli: Hüseyin bin Keçe.
Oğlu Veli. Kefli: Babası.

Çiftçi Mustafa bin Keçe. Kefli: Hüseyin bin Veli.

Çiftçi Hüseyin bin Veli. Kefli: Hasan bin Delibaş.

Rencber İbiş bin Hacı. Kefli: Mustafa bin Keçe.

Rencber Ömer bin Veli. Kefli: Osman bin Veli.

Ahmed bin Kerdlez Ali. Kefli: İbiş bin Hacı.

Çiftçi Mustafa bin Ateş. Kefli: Ali bin Cağıt.

Çiftçi Ali bin Cağıt. Kefli: Ahmed bin Kerim.

292 BOA, NFD. d., 2697, s. 53-55.

- Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Çiftçi Ahmed bin Kerim. Kefli: Mustafa bin Ateş.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Çiftçi Mehmed bin Kavas. Kefli: Ali bin Çağıt.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Çiftçi Koca Bekir bin Osman. Kefli: Kerim bin Ahmed.
Oğlu Osman. Kefli: Babası.
Rençber Mehmed bin Deli Molla. Kefli: Mehmed bin Kavas.
Rençber Seydi bin Çopur. Kefli: Koca Bekir bin Osman.
Çiftçi Mehmed bin Hatur Ali. Kefli: Mehmed bin Deli Molla.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Süleyman bin Tilki. Kefli: Ahmed bin Hatur Ali.
Çiftçi Mehmed bin Sakîdî. Kefli: Hüseyin bin Mehmed.
Osman bin Mehmed Kâzî oğlu. Kefli: Ahmed bin Kerim.
Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı Osman.
Mehmed bin Ferrâc Mehmed Oğlu. Kefli: Mehmed bin Sakîdî.
Rençber Veli bin Kerniş. Kefli: Osman bin Mehmed.
Kör Oğlu Mehmed. Kefli: Mehmed bin Ferrâc.
Çiftçi Mehmed bin Kara Hamza. Kefli: Veli bin Kerniş.
Rençber Süleyman bin Delte. Kefli: Mehmed bin Kara Hamza.
Rençber Öksüz Ali bin Ali. Kefli: Süleyman bin Tilki.
Rençber İbiş bin Mısdık. Kefli: Ali Koca.
Çiftçi Ali Koca. Kefli: Öksüz Ali bin Ali.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğeri Ali. Kefli: Babası.
Diğeri Halil. Kefli: Babası.
Balo bin Karaca. Kefli: Ali Koca.
Rençber Çem Yusuf bin Mehmed. Kefli: Balo bin Karaca.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Hüseyin bin Molla. Kefli: Çem Yusuf bin Mehmed.
Çiftçi Abuzer bin Kizir Mamo. Kefli: Ali Koca.
Kel Süleyman bin Çorık. Kefli: Hüseyin bin Molla.
Rençber Hasan Ağa bin Hüseyin. Kefli: Abuzer bin Kizir Mamo.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Rençber Hüseyin bin Hüseyin. Kefli: Hasan Ağa bin Hüseyin.
Çiftçi Veli bin Keçe Hasan. Kefli: İbiş bin Mısdık.
Çiftçi Ahmed bin Hasan. Kefli: Hüseyin bin Hüseyin.
Taze Mehmed. Kefli: Veli bin Keçe Hasan.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Rençber Ali bin Mîrâhûr. Kefli: Taze Mehmed.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı Ali.
Oğlu Halil. Kefli: Babası.
Hüseyin bin Çorık. Kefli: Ali bin Mîrâhûr.
Ali bin Salan Hüseyin. Kefli: Hüseyin bin Molla.
Çiftçi Zeynelabidin bin Molla Süleyman. Kefli: Hüseyin bin Çorık.
Oğulluğu Hüseyin bin Hüseyin. Kefli: Babalığı Zeynel.
Çiftçi Ali bin Kör Hamza. Kefli: Zeynelabidin bin Molla Süleyman.
Ammîsi Rençber Mustafa. Kefli: Ali bin Kör Hamza.
Mehmed bin Hüseyin. Kefli: Ammîsi Mustafa.
Ammisi oğlu Mustafa bin Halil. Kefli: Mehmed bin Hüseyin
Rençber Süleyman bin Ali. Kefli: Ali bin Kör Hamza.
Rençber Mehmed bin Süleyman. Kefli: Süleyman bin Ali.
Karındaşı İsmail. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Hüseyin bin Şükri. Kefli: Ali bin Salan Hüseyin.
Karındaşı Yunus. Kefli: Karındaşı Hüseyin.
Rençber Veli bin Kara Hasan. Kefli: Hüseyin bin Şükri.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

Rencber Malkoç Bin Keçe. Kefili: Veli bin Kara Hasan.
Oğlu İbiş. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Rencber Ahmed bin Tuz. Kefili: Malkoç Bin Keçe.
Çiftçi Ali bin Temzir. Kefili: Ahmed bin Tuz.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Temzir. Kefili: Babası.
Mehmed bin Kör oğlu. Kefili: Ali bin Temzir.
Rencber Veli bin Hacı. Kefili: Mehmed bin Kör oğlu.
Hacı bin Süleyman. Kefili: Veli bin Hacı.
Deli Hüseyin. Kefili: Veli bin Kara Hasan.
Rencber Hasan bin Mehdî. Kefili: Hacı bin Süleyman.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Ahmed bin Abdulgaffar. Kefili: Hasan bin Mehdî.
Mehmed bin Kerim. Kefili: Deli Hüseyin.
Yusuf bin Kadir. Kefili: Hasan bin Mehdî.
İbiş bin Kadir. Kefili: Ammîsi oğlu Yusuf.
Karındaşı Yusuf. Kefili: Karındaşı İbiş.
Hasan bin Veli Nebi oğlu. Kefili: Yusuf bin Kadir.
Karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı Veli.
Kizir İbiş bin Gaffar. Kefili: Hasan bin Veli.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Abdulgaffar bin Gaffar oğlu. Kefili: İbiş bin Kadir.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı Gaffar.
Rencber İbrahim bin Kör Hamza. Kefili: Gaffar bin Gaffar.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Veli bin Barazî oğlu. Kefili: İbrahim bin Kör Hamza.
Firak oğlu. Kefili: Veli bin Barazî oğlu.
Rencber Mehmed bin Çoğit. Kefili: Kizir İbiş bin Gaffar.

- Çil Halil. Kefli: Fırak oğlu.
İsmail bin Cafer. Kefli: Mehmed bin Çoğit.
Oğlu Abuzer. Kefli: Babası.
Kel Ali. Kefli: İsmail bin Cafer.
Rencber Kılınçlı İbiş bin Kılınçlı. Kefli: Kel Ali.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Rencber Kel Ali bin Kel Ali. Kefli: Kılınçlı İbiş bin Kılınçlı.
Çiftçi Mehmed bin Tutlu oğlu. Kefli: Kel Ali bin Kel Ali.
Oğlu Hasan. Kefli: İsmail bin Cafer.
Diğer oğlu Yusuf. Kefli: Mehmed bin Tutlu oğlu.
Rencber Mehmed bin Yarım Ağa. Kefli: Çil Halil.
Rencber Mehmed bin Kürkütü. Kefli: Mehmed bin Yarım Ağa.
Yarım Ağa. Kefli: Mehmed bin Kürkütü.
Cullâh Hasan bin Osman. Kefli: Yarım Ağa.
Molla Hasan bin İbrahim. Kefli: Cullâh Hasan bin Osman.
Oğlu Saîd. Kefli: Babası.
Rencber Ali bin Bozo. Kefli: Molla Hasan bin İbrahim.
Rencber Hasan bin İbiş Döne oğlu. Kefli: Ali bin Bozo.
Rencber Hasan bin Keçe. Kefli: Molla Hasan bin İbrahim.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Karındaşı İbiş. Kefli: Karındaşı Hasan.
Mustafa bin Kör Cafer. Kefli: Hasan bin Keçe.
Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı Mustafa.
Rencber Veli bin Barazî Halil. Kefli: Mustafa bin Kör Cafer.
Rencber Ali bin Kılınçlı. Kefli: Veli bin Barazî Halil.
Rencber Hüseyin bin Kuzucu. Kefli: Ali bin Bağdo.
Rencber Mehmed bin Ramazan. Kefli: Ali bin Kılınçlı.
Rencber Mustafa bin Benli oğlu. Kefli: Hüseyin bin Kuzucu.

Rençber Ali bin Maşihî. Keflî: Mehmed bin Ramazan.
Rençber Mehmed bin Haso. Keflî: Mustafa [bin] Benli oğlu.
Oğlu Hüseyin. Keflî: Babası.
Rençber Mehmed bin Hani oğlu. Keflî: Ali bin Maşihî.
Rençber İbiş bin Doko oğlu. Keflî: Mehmed bin Haso.

6. Korıstan Köyü²⁹³

Fındık Veli oğlu Halil. Keflî: Köle Oğlan.
Oğlu Mehmed. Keflî: Babası.
Karındaşı Mehmed. Keflî: Karındaşı.
Oğlu Mustafa. Keflî: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Keflî: Babası.
Diğer oğlu Hasan. Keflî: Babası.
Köle Oğlan bin Ahmed. Keflî: Halil.
Oğlu Bekir. Keflî: Babası.
Karındaşı Halil bin Köle Oğlan Dimek. Keflî: Karındaşı.
Oğlu Halil. Keflî: Babası.
Kara Aylaz oğlu Hasan. Keflî: Hasan bin Bağlıca.
Abdullah Kahya bin Mehmed. Keflî: Aylaz oğlu Hasan.
Ali oğlu İbiş. Keflî: Abdullah Kahya.
Alo'nun oğlu Süleyman. Keflî: Köle Oğlan.
Kır İbiş oğlu Halil. Keflî: Süleyman.
Karındaşı Ahmed. Keflî: Karındaşı.
Bağlıca oğlu Hasan. Keflî: Kır İbiş oğlu Halil.
Bayram oğlu Ahmed. Keflî: Hasan.
Oğlu Süleyman. Keflî: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Keflî: Babası.
Diğer oğlu Bekir. Keflî: Babası.

293 BOA, NFD. d., 2697, s. 55.

Kara Ali oğlu Ali. Kefili: Bayram oğlu Ahmed.

Oğlu Hasan. Kefili: Babası.

Diğer oğlu İbiş. Kefili: Babası.

Öksüz Mehmed bin Ali. Kefili: Ali bin Kara Ali.

7. Büyük Perverî Köyü²⁹⁴

Çiftçi Mustafa bin Mehmed Kahya. Kefili: İmâm Molla Mehmed bin Molla Mehmed.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Oğlu Mikdad. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Osman. Kefili: Babası.

Molla Mehmed bin Molla Mehmed oğlu. Kefili: Muhtâr-ı evvel Mustafa bin Mehmed Kahya.

Renber Süleyman bin Mehmed Kahya. Kefili: İmâm Molla Mehmed bin Molla Mehmed.

Çiftçi Mehmed bin Dağlı oğlu. Kefili: Davud bin Bekir.

Çiftçi Davud bin Bekir. Kefili: Süleyman bin Mehmed Kahya.

Çiftçi Abdullah bin Molla Abdullah. Kefili: Mustafa bin Bölükbaşı.

Oğlu Abdullah. Kefili: Babası.

Renber Mustafa bin Bölükbaşı. Kefili: Mehmed bin Dağlı oğlu.

Çiftçi Ali bin Mehmed Ağa. Kefili: Davud bin Bekir.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Çiftçi Ahmed bin İbiş. Kefili: Mustafa bin Bölükbaşı.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Çiftçi İsmail bin İsmail Kahya. Kefili: Ali bin Mehmed Ağa.

Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

294 BOA, NFD. d., 2697, s. 55-57.

İsmail bin İsmail Kahya. Kefili: Babası.
Çiftçi Hacı Hüseyin bin İsmail Kahya. Kefili: Köle Ali bin Halil.
Oğlu İsmail. Kefili: Babası.
Çiftçi Köle Ali bin Halil oğlu. Kefili: Hacı Hüseyin bin İsmail Kahya.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefili: Babası.
Çiftçi Abdullah bin Hacı Ömer. Kefili: Ahmed Kahya bin Bölükbaşı.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı Abdullah.
Ahmed Kahya bin Bölük oğlu. Kefili: Abdullah bin Hacı Ömer.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Çiftçi Balo Mehmed bin Mustafa. Kefili: Köle Oğlan bin Halil.
Oğlu Ömer. Kefili: Babası.
Karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı Balo Mehmed.
Diğer karındaşı İbiş. Kefili: Karındaşı Balo Mehmed.
Çiftçi Mehmed bin Kul Oğlu. Kefili: Ahmed bin Bölük oğlu.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Çiftçi Mustafa bin Zağal. Kefili: Mehmed bin Kul.
Oğlu Osman. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Mehmed bin Küçük Davud. Kefili: Ömer bin Mestiçik.
Karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı Mehmed.
Ömer bin Mestiçik. Kefili: Mustafa bin Zağal.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Ahmed. Kefili: Babası.
Rencber Osman bin Avan. Kefili: Mehmed bin Küçük Davud.
Oğlu İbrahim. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Ahmed. Kefili: Babası.

Çiftçi Mustafa bin Kara Halil. Kefili: Osman bin Avan.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Mustafa bin Mustafa oğlu. Kefili: Mustafa bin Kara Halil.
Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı Mustafa.
Kel Halil bin Mustafa. Kefili: Kel Ahmed bin Kel Mehmed.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Memiş. Kefili: Babası.
Kel Ahmed bin Kel Mehmed. Kefili: Kel Halil bin Mustafa.
Kel Sülük. Kefili: Mustafa bin Mustafa.
Emror Bekir bin Bekir. Kefili: Kel Ahmed bin Kel Ahmed.
Çiftçi Ahmed bin Tavi Mehmed. Kefili: Kel Sülük.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Çiftçi Ahmed bin Tavi Molla. Kefili: Hasan Ali.
Molla Ömer bin Molla Ali. Kefili: Ahmed bin Mehmed.
Oğlu Bekir. Kefili: Babası.
Çiftçi Ali bin Kollo. Kefili: Ahmed bin Tavi Molla.
Çiftçi Şamo bin Osman. Kefili: Molla Ömer bin Molla Ali.
Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Osman. Kefili: Babası.
Cullâh Ahmed bin Şeşik. Kefili: Şamo bin Osman.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Rencber Mehmed bin Kara Mehmed. Kefili: Ali bin Kollo.
Oğlu Memed bin Yusuf. Kefili: Babası.
İsmail bin Mehmed Katır oğlu. Kefili: Cullâh Ahmed bin Şeşik.
Çiftçi Ömer bin Şešek. Kefili: Mehmed bin Kara Mehmed.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Rencber Musa bin Kör Yusuf. Kefili: İsmail bin Mehmed.
Ahmed bin Yusuf. Kefili: Ömer bin Şešek.

Rencber Mehmed bin Hofta. Kefili: Musa bin K r Yusuf.
Oğlu Bekir. Kefili: Babası.
Rencber Kel Ali bin Kel oğlu. Kefili: Ahmed bin Yusuf.
Oğlu Cullâh Ömer. Kefili: Babası.
Diğer oğlu İbiş. Kefili: Babası.
Mehmed bin Davud. Kefili: Kel Ali bin Kel oğlu.
Çiftçi Mustafa bin Samanlu. Kefili: Mehmed bin Hofta.
Rencber Mehmed bin Memili. Kefili: Mehmed bin Kara Mehmed.
Rencber Mehmed bin Köse oğlu. Kefili: Mehmed bin Davud.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Temurcu [Demirci] Ali bin Temurcu oğlu. Kefili: Mehmed bin Memili.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı Temurcu [Demirci] Ali.
Çiftçi Mustafa bin Kara Kasım. Kefili: Mehmed bin Köse oğlu.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Osman bin Kel Hasan. Kefili: Mustafa bin Samanlu.
Karındaşı oğlu Molla Mehmed bin Mehmed. Kefili: Ammîsi Osman.
Çiftçi Ali bin  ks z. Kefili: Mustafa bin Kara Kasım.
Miftçi Mustafa bin Hasanca. Kefili: Osman bin Kel Hasan.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı Mustafa.
Çiftçi Mehmed bin Hamza. Kefili: Mehmed bin Memili.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Rencber Ali bin Hamza. Kefili: Ali bin  ks z.
Rencber Hamza bin Hamza. Kefili: Mustafa bin Hasanca.
Rencber Mehmed bin Razvan. Kefili: Ali bin Hamza.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Rencber Mustafa bin Razvan. Kefili: Hamza bin Hamza.
Molla Mehmed bin Razvan. Kefili: Mehmed bin Razvan.
Çil Ahmed. Kefili: Mehmed bin Hamza.

Rençber Kara Hacı bin Kara Hacı. Kefili: Mustafa bin Kara Dane.
Oğlu Hıdır. Kefili: Babası.
Diğer oğlu İbrahim. Kefili: Babası.
Rençber Mustafa bin Kara Dane. Kefili: Kara Hacı bin Kara Hacı.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı Mustafa.
Rençber Mehmed bin Tîrâzî. Kefili: Mustafa bin Razvan.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Rençber Ahmed bin Emir. Kefili: Molla Mehmed bin Razvan.
Oğlu Ömer. Kefili: Babası.
Dibekçi Hasan bin Köşker. Kefili: Mehmed bin Tîrâzî.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Çolak Mustafa. Kefili: Ahmed bin Emir.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Çiftçi Mustafa bin Molla Musa. Kefili: Hasan bin Köşker.
Oğlu Musa. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefili: Babası.
Rençber İbrahim bin Emir. Kefili: Mustafa bin Molla Musa.
Cullâh Ahmed bin Zaza Kahya. Kefili: İbrahim bin Emir.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Rençber Molla Bekir bin Kara Fakı. Kefili: Ahmed bin Zaza Kahya.
Karındaşı Halil. Kefili: Çolak Mustafa.
Çiftçi İbrahim bin Veli Kahya. Kefili: Mustafa bin Yordam.
Karındaşı mehmed. Kefili: Karındaşı İbrahim.
Rençber Mustafa bin Yordam. Kefili: Molla Bekir bin Kara Fakı.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Çiftçi Beşir bin Ahmed. Kefili: Mustafa bin Yordam.
Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.

Mustafa bin Yordam Hasan. Kefili: Beşir bin Ahmed.
Mehmed bin Kızıl Mehmed. Kefili: Ali bin Tursun.
Rençber Ali bin Tursun. Kefili: Mustafa bin Yordam.
Oğlu Mahmud. Kefili: Mehmed bin Kızıl Mehmed.
Kılla Osman. Kefili: Habeş bin Kilisli.
Rençber Habeş bin Kilisli. Kefili: Ali bin Tursun.
Karındaşı Ali. Kefili: Karındaşı Habeş.
Rençber Musa bin Molla oğlu. Kefili: Kılla Osman.
Molla Mehmed bin Davud. Kefili: Beşir bin Ahmed.
Abdullah bin Kel Abdullah. Kefili: Musa bin Molla.
Oğlu Halil. Kefili: Babası.
Çiftçi Ali bin Bekir. Kefili: Molla Mehmed bin Davud.
Oğlu Bekir. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Rençber Mustafa bin Çapar. Kefili: Ali bin Bekir.
İbrahim bin Keyderan. Kefili: Abdullah bin Abdullah.
Rençber Mustafa bin Camus. Kefili: Mustafa bin Çapar.
Mehmed bin Hasan. Kefili: İbrahim bin Keyderan.
Karındaşı Bekir. Kefili: Karındaşı Mehmed.
Rençber Mehmed bin Hacı Memiş. Kefili: Mustafa bi Camus.
Rençber Mehmed bin Kürt Mehmed. Kefili: Mehmed bin Hasan.
Kör Mehmed. Kefili: Mehmed bin Hacı Memiş.
Monla [Molla] Osman bin Monla [Molla] Abdullah. Kefili: Mehmed bin Kürt Mehmed.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı Molla Osman.
Rençber Şeşek Mehmed bin Mehmed. Kefili: Molla Osman bin Molla Abdullah.
Rençber Kole bin Tursun. Kefili: Şeşik Mehmed.
Rençber Mehmed bin Hokelek. Kefili: Mustafa bin Camus.

Rençber Musa bin Emir. Kefili: Kole bin Tursun.
Rençber Ahmed bin Tursun. Kefili: Mehmed bin Hokelek.
Ammîsi Çiftçi Ali. Kefili: Ahmed bin Tursun.
Kanber Mustafa bin Kara Kasım. Kefili: Musa bin Emir.
Kefş-ger Veli bin Kefşger. Kefili: Mehmed bin Kürt.
Rençber İbrahim bin Yağub. Kefili: Kanber Mustafa bin Kara Kasım.
Karındaşı Osman. Kefili: Kefş-ger Veli bin Kefşger.
Rençber Mehmed bin Coco Ahmed. Kefili: İbrahim bin Yağub.
Hasan bin Honta. Kefili: Mehmed bin Coco Ahmed.
Rençber Ömer bin Aysî. Kefili: Hasan bin Honta.
Mehmed bin Himmet. Kefili: Mehmed bin Hacı.
Saydo oğlu Rençber Saydo. Kefili: Ömer bin Aysî.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
İbrahim bin Yordam. Kefili: Mehmed bin Himmet.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.

8. Kenerli [Kinerli]²⁹⁵ Köyü²⁹⁶

Muhtâr-ı evvel Çiftçi Osman bin Hüseyin. Kefili: Halil bin Hüseyin.
Oğlu Osman. Kefili: Babası.
Çiftçi Halil bin Hüseyin. Kefili: Muhtâr-ı evvel Osman bin Hüseyin.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Çiftçi Medık bin Mustafa. Kefili: Arab Ali.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Çiftçi Arab Ali bin Ömer oğlu. Kefili: Madık bin Mustafa.
Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Ömer. Kefili: Babası.

295 BOA, NFS.d., 2696.

296 BOA, NFD. d., 2697, s. 58.

Rençber Ahmed bin Narcı. Kefli: Madık.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Rençber Kel İbiş bin İbrahim. Kefli: Arab Ali.
Mehmed bin Hüseyin. Kefli: Kel Osman.
Çiftçi Kel Osman bin Halil. Kefli: Ahmed bin Narcı.
Çiftçi Kara Veli bin Cafer. Kefli: Kel İbiş bin İbrahim.
Çiftçi Mehmed bin Ködel oğlu. Kefli: Kel Osman bin Halil.
Karındaşı İbiş. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Diğer karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Rençber Ömer bin Hüseyin. Kefli: Mehmed bin Ködel.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Süleyman. Kefli: Babası.
Hasan bin Ali. Kefli: Ömer bin Hüseyin.
Rençber Mehmed bin Devriş. Kefli: Kara [Ve]li bin Cafer.
Rençber Hüseyin bin Keçeli. Kefli: Hüseyin bin Ali.
Oğlu İsmail. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.
Mustafa bin Memiş. Kefli: Hüseyin bin Keçeli.
Rençber Hüseyin bin Kolukısa. Kefli: Mehmed bin Devriş.
Karındaşı Memiş. Kefli: Mustafa bin Memiş.
Mustafa bin Aybo. Kefli: Hüseyin bin Kolukısa.
Karındaşı Memiş. Kefli: Karındaşı Mustafa.
Çiftçi Mustafa bin Ahmed Kahya. Kefli: Ömer bin Hüseyin.
Mehmed bin Mustafa. Kefli: Mustafa bin Aybo.
Rençber Ömer bin Teymurcu [Demirci] Kefli: Mustafa bin Ahmed Kahya.
Rençber Mehmed bin Hasan. Kefli: Mehmed bin Mustafa.
Rençber İbrahim bin İbrahim. Kefli: Ömer bin Teymurcu [Demirci]
Cullâh Mehmed bin Çul Hasan. Kefli: Mehmed bin Hasan.
Kel Hüseyin bin Kel Osman. Kefli: İbrahim bin İbrahim.

9. Çargan Köyü²⁹⁷

Çiftçi Veli bin Mehmed. Kefli: Kör Veli bin Veli.

Oğlu Osman. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Halil. Kefli: Babası.

Çiftçi Kör Veli bin Veli. Kefli: Veli bin Mehmed.

Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Halil. Kefli: Babası.

Çiftçi Devriş bin Köse Hasan. Kefli: Kör Veli bin Veli.

10. Balkar Köyü²⁹⁸

Muhtâr-ı evvel Çiftçi Ceng Hüseyin bin İsmail Kahya. Kefli: İmâm Molla Ali.

Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı Ceng hüseyin.

İmâm Molla Ali bin Molla Ali. Kefli: Muhtâr-ı evvel Ceng Hüseyin.

Oğlu Molla Ömer. Kefli: Babası.

Diğer oğlu İsmail. Kefli: Babası.

Çiftçi Ali Kahya bin Kara Ahmed. Kefli: Muhtâr-ı evvel Ceng Hüseyin.

Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.

Çiftçi Süleyman bin Hacı Musa. Kefli: İmâm Molla Ali.

Oğlu Musa. Kefli: Babası.

Çiftçi Ali bin Ândiş. Kefli: Hüseyin bin Veli Kahya.

Oğlu Musa. Kefli: Babası.

Çiftçi Hüseyin bin Veli Kahya. Kefli: Ali Kahya bin Kara Ahmed.

Çiftçi İbrahim bin Solak Musa. Kefli: Ali bin Ândiş.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Çiftçi Ali bin Davud. Kefli: Süleyman bin Hacı Musa.

Oğlu Bekir. Kefli: Babası.

297 BOA, NFD. d., 2697, s. 58.

298 BOA, NFD. d., 2697, s. 58-59.

Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.
Çiftçi Veli bin kara Sırım. Kefli: Çiftçi İbrahim bin Solak Musa.
Çiftçi Vakkas bin İbiş. Kefli: Ali bin Davud.
Dilki [Tilki] Ali bin Ahmed. Kefli: Hüseyin bin Veli Kahya.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.
Çiftçi Deli Ömer bin Ahmed. Kefli: Vakkas bin İbiş.
Oğlu Ömer. Kefli: Babası.
Hafidi Hasan bin Ömer. Kefli: Babası.
Çiftçi Mehmed bin kel Memiş. Kefli: Dilki Ali bin İbrahim.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Oğlu Memiş. Kefli: Babası.
Çiftçi Mustafa bin Sarı Mehmed. Kefli: Deli Ömer bin Ahmed.
Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı Mustafa.
Çiftçi Mehmed bin Dorba. Kefli: Mehmed bin kel Memiş.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Hüseyin bin Hüseyin. Kefli: Mustafa bin Sarı Mehmed.
Çiftçi Hasan bin Hacı oğlu. Kefli: Mehmed bin Dorba.
Oğlu Yusuf. Kefli: Babası.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı Hasan.
Ahmed bin Şano. Kefli: Hasan bin Mustafa oğlu.
Çelebi Hüseyin bin Hasan. Kefli: Ahmed bin Şano.
Karındaşı oğlu Mustafa bin İbrahim. Kefli: Ammîsi Hüseyin.
Çiftçi Mustafa bin Osman. Kefli: Hüseyin bin Hasan.
Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı Mustafa.
Çiftçi Ömer bin Ağca. Kefli: Torun Mustafa.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı Ömer.
Torun Mustafa. Kefli: Mustafa bin Osman.

Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı Mustafa.
Çiftçi Mehmed bin Çapal. Kefli: Hasan bin K r Hamo.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Çiftçi Mehmed bin Çelebi. Kefli: Torun Mustafa.
Mustafa bin İbrahim. Kefli: Mehmed bin Çapal.
Hasan bin Hıdır. Kefli: Mehmed bin Çelebi.
Çiftçi Hasan bin K r Hamo. Kefli: Mustafa bin İbrahim.
Renber Mehmed Ali bin K r Hamo. Kefli: Hasan bin Hıdır.
İbrahim bin Antablı. Kefli: Hasan bin K r Hamo.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı İbrahim.
Renber Aliş r. Kefli: Mehmed Ali bin K r Hamo.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Veysel bin Mustafa. Kefli: Aliş r.
Serik Hasan bin İbrahim. Kefli: Hasan bin Hıdır.
Renber Osman bin  zbey Musa oğlu. Kefli: Veysel bin Mustafa.
Renber Ali bin  zbey oğlu. Kefli: Serik Hasan bin İbrahim.
Çiftçi İşmen Hüseyin bin  mer. Kefli: Osman bin  zbey.
Çiftçi Ahmed bin Monla [Molla] Musa. Kefli: İbrahim bin Antablı.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Çiftçi Durmuş bin Yeğen oğlu. Kefli: İşmen Hüseyin.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Mustafa bin Köşker İbiş. Kefli: Ahmed bin Molla Musa.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı Mustafa.
Mehmed bin K r Ahmed. Kefli: Durmuş bin Yeğen.
Oğlu Hasan. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Hüseyin bin Molla Musa. Kefli: Mustafa bin Köşker.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.

Çiftçi Osman bin Mustafa. Kefili: Mehmed bin Kör Ahmed.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Veli bin Malkoç Hasan. Kefili: Hüseyin bin Molla Musa.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Hüseyin bin Hasan. Kefili: Osman bin Mustafa.
Mustafa bin Kolu Kırık. Kefili: Veli bin Malkoç Hasan.
Rencber Abdülkadir bin Abdülkadir. Kefili: Hüseyin bin Hasan.
Rencber Mehmed bin Abdülkadir. Kefili: Mustafa bin Kolu Kırık.
Mehmed bin Ahmed. Kefili: Ahmed bin Molla Musa.
Rencber Veli bin Kel Yusuf. Kefili: Abdülkadir bin Abdülkadir.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Çiftçi Veli bin Yeğen Hasan. Kefili: Mehmed bin Ahmed.
Çiftçi Hasan bin Mustafa. Kefili: Veli bin Kel Yusuf.
Çiftçi Ali bin Mustafa. Kefili: Mehmed bin Abdülkadir.
Hasan bin Emir Ali. Kefili: Hasan bin Mustafa.
Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı Mustafa.
Mehmed bin Deli Osman. Kefili: Hasan bin Emir Ali.
Kör Mehmed. Kefili: Veli bin Yeğen Hasan.
Şano Mehmed. Kefili: Mehmed bin Deli Osman.
Bekir bin Mehmed Kahya. Kefili: Kör Mehmed.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Çiftçi Yakub bin Sarı Mehmed. Kefili: Şano Mehmed.
Mustafa bin Çıkıdır. Kefili: Bekir bin Mehmed Kahya.
Kara Ahmed. Kefili: Yakub bin Mehmed.
Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Rencber Ömer bin Kudsi. Kefili: Mustafa bin Çıkıdır.
Çiftçi Halil bin İdris. Kefili: Kara Ahmed.
Öksüz Mehmed bin Veli. Kefili: Ömer bin Kudsi.
Oğlu Veli. Kefili: Babası.

Mustafa bin Ahmed. Kefli: Halil bin İdris.

Oğlu Ahmed. Kefli: Öksüz Mehmed bin Halil.

Rencber Mehmed bin Ahmed. Kefli: Mustafa bin Ahmed.

Çiftçi Hasan bin Memiş. Kefli: Bekir bin Mehmed Kahya.

Abuzer bin Mehmed Kara'nın oğlu. Kefli: Mehmed bin Ahmed.

Rencber Mehmed bin Uyur oğlu. Kefli: Hasan bin Memiş.

Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı Mehmed.

Diğer karındaşı Ahmed. Kefli: Karındaşı Mehmed.

11. Çelik Köyü²⁹⁹

Muhtâr-ı evvel Şerif bin Mehmed. Kefli: İmâm Molla Mehmed bin Mahmud.

İmâm Molla Mehmed bin Mahmud Ağa. Kefli: Muhtâr-ı evvel Şerif.

Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı Molla Mehmed.

Ahmed bin Ömer. Kefli: İmâm Molla Mehmed.

Çiftçi İsa bin Arık. Kefli: Muhtâr-ı evvel Şerif.

Oğlu Memiş. Kefli: Babası.

Çiftçi Mehmed bin Yeğen Hüseyin. Kefli: Ahmed bin Ömer.

Oğlu Ali. Kefli: Babası.

Rencber Hamza bin Hüseyin. Kefli: İsa bin Arık.

Çiftçi Cedâ bin Hüseyin. Kefli: Mehmed bin Yeğen Hüseyin.

Oğlu Bayındır. Kefli: Babası.

İbiş bin Hükâm İbiş. Kefli: Hamza bin Hüseyin.

Rencber Hüseyin bin Eşki. Kefli: Cedâ bin Hüseyin.

Karındaşı Eşki. Kefli: Karındaşı Hüseyin.

Cin Oğlan. Kefli: Hüseyin bin Eşki.

Mahmud bin Maksud. Kefli: İbiş bin Hükâm İbiş.

Ali bin Teymurcu [Demirci] Osman. Kefli: Cin Oğlan.

299 BOA, NFD. d., 2697, s. 59-60.

Amzâdesi Mehmed bin Hüseyin. Kefli: Mahmud bin Maksud.

Çiftçi Hüseyin bin Teymurcu [Demirci] Osman. Kefli: Ali bin Teymurcu Osman.

Oğlu Cuma. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Koca. Kefli: Babası.

Çiftçi Ali bin Minnet. Kefli: Hüseyin bin Teymurcu.

Karındaşı Veli. Kefli: Karındaşı Ali.

Çiftçi Mehmed bin Ümmet. Kefli: Ali bin Minnet.

Karındaşı Vakkas. Kefli: Karındaşı Mehmed.

Diğer karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı Mehmed.

Çiftçi Ali bin Ahmed. Kefli: Mehmed bin Ümmet.

Çiftçi Hamza bin Sultan. Kefli: Ali bin Ahmed.

Çiftçi Deli Mehmed bin Deli oğlu. Kefli: Mehmed bin Abuzer.

Çiftçi Mehmed bin Abuzer. Kefli: Ali bin Maksud.

Oğlu Abuzer. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Halil. Kefli: Babası.

Karındaşı oğlu Vakkas bin ?. Ammîsi Kefli.

Mehmed bin Musa. Kefli: Mehmed bin Abuzer.

Çiftçi Ali bin Maksud. Kefli: Deli Mehmed bin Deli.

Topal Ali. Kefli: Mehmed bin Musa.

Oğlu Çiftçi Süleyman. Kefli: Babası.

Diğer oğlu İsmail. Kefli: Babası.

Hafidi Resül bin Süleyman. Kefli: Babası.

Çiftçi Mustafa bin Çarkır. Kefli: Mustafa bin Kara Hasan.

Oğlu Süleyman. Kefli: Ali bin Maksud.

Diğer oğlu Ahmed. Kefli: Babası.

Çiftçi Halil bin Çarkır Veli. Kefli: Mustafa bin Çarkır.

Hafidi Hüseyin bin Mehmed. Kefli: Ammîsi Halil.

Mustafa bin Kara Hasan. Kefli: Halil.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Mustafa bin Kara Hasan.
Çiftçi Hüseyin Ali bin Hüseyin oğlu. Kefli: Halil bin Çarkır Veli.
Çiftçi Yusuf bin Ömer. Kefli: Mehmed bin Musa.
Çiftçi Hacı bin Koca. Kefli: Hüseyin Ali.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı Hacı.
Çiftçi Ali bin Güco. Kefli: Hacı bin Koca.
Karındaşı Zülfikar. Kefli: Yusuf bin Ömer.
Çiftçi Duri bin Duri. Kefli: Ali bin Güco.
Oğlu Hasan. Kefli: Mustafa bin Kara Hasan.
Çiftçi Ali bin Durak. Kefli: Duri bin Duri.
Hasan bin Çil Ali. Kefli: Hacı bin Koca.
Çiftçi Mehmed bin Harabşehirli. Kefli: Ali bin Durak.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Oğlu Veli. Kefli: Babası.
Renber Veli bin Eşik. Kefli: Mehmed bin Harabşehirli.
Çiftçi İbrahim bin Murad. Kefli: Ali bin Durak.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Çil Bekir. Kefli: İbrahim bin Murad.
Oğlu Çiftçi Hüseyin. Kefli: Babası.
Diğer oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Çiftçi Mehmed bin Mirco. Kefli: Çil Bekir.
Çiftçi Yusuf bin Çolak İsmail. Kefli: Veli bin Eşik.
Karındaşı Tozo. Kefli: Karındaşı Yusuf.
Renber Köle Hüseyin bin Abdullah. Kefli: Mehmed bin Mirco.
Çiftçi Ali bin Kenezli Hasan. Kefli: Köle Hüseyin.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Ali bin Ali. Kefli: Ali bin Hasan.

12. Çorak Köyü³⁰⁰

Çiftçi Yusuf bin Hasan. Kefili: Balo bin Hasan.

Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.

Karındaşı Küçük Yusuf. Kefili: Karındaşı Yusuf.

Çiftçi Balo bin Hasan. Kefili: Yusuf bin Hasan.

Çiftçi Kara Cemole bin Kara oğlu. Kefili: Ali bin Merdan.

Oğlu Süleyman. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Süleyman. Kefili: Babası.

Çiftçi Ali bin Merdan. Kefili: Kara Yakub.

Oğlu Ali. Kefili: Babası.

Karındaşı Osman. Kefili: Ali bin Merdan.

Kara Yakub. Kefili: Balo [bin] Hasan.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Rencber Mustafa bin Yakub. Kefili: Kara Yakub.

Çiftçi Kel Ali. Kefili: Ahmed bin Halil.

Oğlu Hamza. Kefili: Babası.

Vakkas bin Yakub Kâzî oğlu. Kefili: Mustafa bin Yakub.

Rencber Ahmed bin Halil. Kefili: Kel Ali.

Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.

Çiftçi Ahmed bin Kara Yakub. Kefili: Vakkas bin Yakub.

Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Hasan. Kefili: Babası.

Rencber Yusuf bin Abdullah. Kefili: Ahmed bin Kara Yakub.

Karındaşı oğlu Vakkas bin Apo. Kefili: Ammîsi.

Çiftçi Mustafa bin Veli Koca. Kefili: Yusuf bin Abdullah.

Oğlu Kör Boz. Kefili: Babası.

Çiftçi Kör Hasan. Kefili: Mustafa bin Veli Koca.

300 BOA, NFD. d., 2697, s. 60.

Oğlu Hasan. Kefli: Babası.

Renber Vakkas bin Hasan. Kefli: K r Hasan.

Devriş bin Osman. Kefli: Vakkas bin Hasan.

Renber Kel Ahmed bin Mestan. Kefli: Kel Ali.

Oğlu Ali. Kefli: Babası.

Renber Mehmed bin Cin Ali. Kefli: Devriş bin Osman.

Hasan bin Köle Ali. Kefli: Kel Ahmed bin Mestan.

Renber Memik bin Zaza. Kefli: Mehmed bin Cin Ali.

Karındaşı oğlu Süleyman bin Memiş. Kefli: Ammîsi Memik.

Renber Veli bin Zaza. Kefli: Hasan bin Köle Ali.

Çiftçi Ali bin Kılılı. Kefli: Memik bin Zaza.

Karındaşı oğlu Vakkas bin Mehmed. Kefli: Ammîsi Ali.

13. Cihanşah K y ³⁰¹

İsmail bin Ahmed.

Oğlu Ali. Kefli: Babası.

14. Bilviran [Belviran]³⁰² K y ³⁰³

İmâm-ı Karye Molla Mehmed bin Molla Hüseyin. Kefli: Muhtâr-ı evvel Halil bin Res l.

Oğlu şercil. Kefli: Babası.

Karındaşı Ömer. Kefli: Karındaşı.

Muhtâr-ı evvel Halil bin Res l. Kefli: İmâm-ı Molla Mehmed.

Karındaşı İs . Kefli: Karındaşı.

Mehmed bin Memiş Kahya. Kefli: Mustafa bin Kel İbrahim.

Oğlu Halil. Kefli: Babası.

301 *BOA, NFS. d.*, 2697, s. 60.

302 *BOA, NFS.d.*, 2696. İncelediğimiz defterden altı yıl önce tanzim edilmiş olan *BOA, NFS.d.*, 2696 nolu defterde Belviran'da ikamet eden 22 hane gayrimüslim reayanın kaydı da mevcuttur.

303 *BOA, NFS. d.*, 2697, s. 61-62.

Karındaşı Osman. Kefili: Karındaşı.
Ammîsi Hacı Halil. Kefili: Mehmed bin Memiş Kahya.
Rencber Mehmed bin Çollo Mahmud. Kefili: Ömer bin Hacı Osman.
Rencber Mahmud bin Çollo Mahmud. Kefili: Mehmed bin Memiş.
Çiftçi Ömer bin Hacı Osman. Kefili: Mehmed bin Hacı Yakub.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Çiftçi Hüseyin bin Cunud. Kefili: Mehmed bin Çollo Mahmud.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Cunud. Kefili: Babası.
Çiftçi Ömer bin Musa. Kefili: Mehmed bin Tursun.
Mehmed bin Hacı Yakub. Kefili: Hüseyin bin Cunud.
Çiftçi Mehmed bin Zobo. Kefili: Mahmud bin Çollo Mahmud.
Amzâdesi Ali bin Bülbül. Kefili: Mehmed bin Zobo.
Oğlu Abdullah. Kefili: Babası.
Çiftçi Ömer bin Kureş. Kefili: Mehmed bin Hacı Yakub.
Rencber Mehmed bin Torun. Kefili: Halil bin Hacı Yakub.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Çiftçi Halil bin Hacı Yakub. Kefili: Ömer bin Kureş.
Rencber Hüseyin bin Ömer Kahya. Kefili: Hüseyin bin Cunud.
Çiftçi Mehmed bin Pısmam. Kefili: Mehmed bin Torun.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Hüseyin bin Karaca. Kefili: Hüseyin bin Ömer Kahya.
Mehmed bin Bekçi. Kefili: Mehmed bin Pısmam.
Oğlu Bekir. Kefili: Babası.
Çiftçi İbiş bin Çil Ahmed. Kefili: Ali bin Öksüz.
Karındaşı Hasan. Kefili: Ahmed bin Mutahhar.
Çiftçi Mehmed bin Yusuf. Kefili: Ömer bin Musa.
Karındaşı oğlu Mehmed. Kefili: Ammîsi Mehmed.
Rencber Ahmed bin Mutahhar. Kefili: Mehmed bin Yusuf.

- Çiftçi Ali bin Öksüz. Kefili: Mehmed bin Hacı Yakub.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Karındaşı oğlu Kozo bin Şaban. Kefili: Ammîsi Ali.
Kel Halil. Kefili: Ahmed bin Mutahhar.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Dikici Mehmed bin Ahras. Kefili: Kel Halil.
Rencber Mehmed bin Yakub. Kefili: Mehmed bin Bekçi.
Rencber Osman bin Osman. Kefili: İbiş bin Çil Ahmed.
Rencber Mehmed bin Emir. Kefili: Dikici Mehmed bin Ahras.
Mustafa bin Osman. Kefili: Mehmed bin Yakub.
Rencber Mustafa bin Kel İbrahim. Kefili: Mehmed bin Yusuf.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Karındaşı Hasan. Kefili: Karındaşı.
Rencber Mustafa bin İpli. Kefili: Mustafa bin Kel İbrahim.
Karındaşı Ali. Kefili: Karındaşı.
Çiftçi Hüseyin bin Tat. Kefili: Osman bin Osman.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Mustafa bin İbiş. Kefili: Mustafa bin İpli.
Karındaşı Musa. Kefili: Karındaşı.
Mehmed bin Dönek. Kefili: Hüseyin bin Tat.
Hüseyin bin Mustafa Şehbaz oğlu. Kefili: Mustafa bin İbiş.
Karındaşı Musa. Kefili: Karındaşı.
Rencber Ali bin Tatar. Kefili: Mehmed bin Dönek.
Rencber Vakkas bin Sülük. Kefili: Hüseyin bin Mustafa.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Vakkas bin Mehmed Cafer oğlu. Kefili: Ali bin Tatar.
Rencber Mehmed bin Katrancı. Kefili: Vakkas bin Sülük.
Karındaşı Bekir. Kefili: Karındaşı.
Çiftçi Osman bin Deli Ahmed. Kefili: Vakkas bin Mehmed.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Çiftçi Mehmed bin Kazar. Kefli: Osman bin Deli Ahmed.
Oğulluğu Mehmed bin Ahmed. Kefli: babalığı Mehmed.
Diğer oğulluğu Süleyman. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Rencber Hasan bin Musa. Kefli: Mehmed bin Kazar.
Çiftçi Mehmed bin Deveci. Kefli: Hüseyin bin Şehbaz.
Karındaşı Şerif. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Diğer karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.
Rencber Osman bin Deveci. Kefli: Mehmed bin Deveci.
Rencber Bekir bin Kel Bekir. Kefli: Hasan bin Musa.
Oğlu Hamza. Kefli: Babası.
Rencber Hüseyin bin Dalyanlu. Kefli: Osman bin Deveci.
Rencber Mustafa bin Uto. Kefli: Bekir bin Kel Bekir.
Rencber Mehmed bin Dalyanlu. Kefli: Hüseyin bin Dalyanlu.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
İbiş bin Dede. Kefli: Mustafa bin Uto.
Osman bin Aparđı. Kefli: Mehmed bin Dalyanlu.
İbiş bin Veli Ceviz oğlu. Kefli: İbiş bin Dede.
Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.
Diğer Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.
Kara Veli. Kefli: Osman bin Aparđı.
Oğlu Rencber Hasan. Kefli: Babası.
Rencber Hüseyin bin Kara Veli. Kefli: İbiş bin Veli.
İsmail oğlu Vakkas. Kefli: Kara Veli.
Oğlu Memiş. Kefli: Babası.
İbiş bin Hacı Ahmed. Kefli: Hasan bin Kara Veli.
Rencber Mehmed bin Haco. Kefli: İsmail oğlu Vakkas.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Rencber Halil bin Yusuf. Kefli: İbiş bin Hacı Ahmed.

Oğlu Memiş. Kefli: Babası.
Mehmed bin Osman Kel Mısdık oğlu. Kefli: Mehmed bin Haco.
Karındaşı Yusuf. Kefli: Karındaşı.
Rencber Mehmed bin Baz Ahmed. Kefli: Halil bin Yusuf.
Rencber Memiş bin Kefensiz. Kefli: Mehmed bin Osman.
Karındaşı Vakkas. Kefli: Karındaşı.
Salih oğlu Salih. Kefli: Mehmed bin Baz Ahmed.
Mehmed bin Ahmed Ömer Kahya oğlu. Kefli: Memiş bin Kefensiz.
Rencber Mehmed bin Baz Ahmed. Kefli: Salih bin Salih.
Küçük Ali. Kefli: Mehmed bin Ahmed.
Çiftçi Mehmed bin Çolak İbo. Kefli: Mehmed bin Baz Ahmed.
Karındaşı Yusuf. Kefli: Karındaşı.
Rencber Vakkas bin Ahmed oğlu. Kefli: Küçük Ali.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Kara Hasan oğlu Mehmed. Kefli: Vakkas bin Ahmed.
Karındaşı Çiftçi Hasan. Kefli: Karındaşı.
Topal Ali. Kefli: Mehmed bin Kara Hasan.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Rencber Cüneyd bin Tozan. Kefli: Topal Ali.
Oğlu İbrahim. Kefli: Babası.
Rencber Mehmed bin Kolo. Kefli: Cüneyd bin Tozan.
Mehmed bin Keçeli. Kefli: Mehmed bin Kolo.
Küçük Hüseyin. Kefli: Mehmed bin Keçeli.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Vakkas bin Cafer. Kefli: Küçük Hüseyin.
Ali bin Kör Cenbek. Kefli: Ali bin Apardı.
Rencber Kel Ahmed bin Ahmed. Kefli: Ahmed bin Kureş.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Abdullah. Kefli: Babası.

Rençber Abdülkadir bin Kadir. Kefli: Ali bin K r Cenbek.
Rençber Ahmed bin Seydi. Kefli: Kel Ahmed bin Ahmed.
Ali bin Apardı oğlu. Kefli: Vakkas bin Cafer.
Rençber Ahmed bin Kureş oğlu. Kefli: Abdülkadir bin Kadir.
Oğlu İsmail. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Osman. Kefli: Babası.
Rençber Mehmed bin Kulaksız. Kefli: Seydi bin Ahmed.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Rençber Hüseyin bin K rt oğlu. Kefli: Ahmed bin Kureş.
Oğlu S leyman. Kefli: Babası.
Rençber Cuma bin Arab oğlu. Kefli: Mehmed bin Kulaksız.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Abdullah. Kefli: Babası.
Rençber  il Hasan. Kefli: Cuma bin Arab.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Rençber Ali bin K r Hacı. Kefli:  il H seyin.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Molla Veli bin Veli. Kefli: Ali bin K r Hacı.
Rençber Mehmed bin Kabak. Kefli: Hüseyin bin Kürt.
Deli Hasan. Kefli: Molla Veli bin Veli.
Rençber Mehmed bin K r Veli. Kefli: Ali bin K r Hacı.
Rençber Hasan bin Kun oğlu. Kefli: Mehmed bin Kabak.
Rençber Hüseyin bin Zor Osman. Kefli: Mehmed bin K r Veli.
Oğlu Osman. Kefli: Babası.
Rençber Mustafa bin Kun Bekir. Kefli: Hasan bin Kun oğlu.
Karındaşı İbrahim Halil. Kefli: Karındaşı.
Rençber Halil bin İsmek. Kefli: Mustafa bin Kun Bekir.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

Rencber Ahmed bin Bekçi. Kefli: Halil bin İsmek.
Rencber Mustafa bin Kel oğlu. Kefli: Hüseyin bin Zor Osman.
Samed oğlu Mehmed. Kefli: Ahmed bin Bekçi.
Rencber Mustafa bin Molla Emin. Kefli: Mustafa bin Kel oğlu.
Rencber Hacı bin Telli oğlu. Kefli: Mustafa bin Molla Emin.
Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı.
Karındaşı mehmed. Kefli: Karındaşı.
İbrahim bin Nahırcı Yusuf. Kefli: Hacı bin Telli oğlu.
Kara İbo. Kefli: Hacı Mehmed.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Hacı Mehmed. Kefli: İbrahim bin Nahırcı Yusuf.

15. Terbizek Köyü³⁰⁴

Alicik oğlu Hüseyin. Kefli: Zâde Halil oğlu Mehmed.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Balo'nun karındaşı Mehmed. Kefli: Alicik oğlu Hüseyin.
Ali bin Koca oğlu. Kefli: Mehmed.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Hüseyin bin Köse Ali. Kefli: Koca oğlu Ali.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Cemo oğlu İbiş. Kefli: Kör Ali.
Zâde Halil oğlu Mehmed. Kefli: İbiş bin Hamo.
Ali bin İbiş. Kefli: Ali bin Torun.
Oğlu Bozo. Kefli: Babası.
Temur oğlu Ali. Kefli: Ali bin İbiş.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Noron oğlu Hasan. Kefli: Temur Ali.
Oğlu Halil. Kefli: Babası.

304 BOA, NFD. d., 2697, s. 63.

Mehmed bin Ali. Kefli: Noron oğlu Hasan.
Noron oğlu Ali. Kefli: Mehmed bin Ali.
Ahmed bin Eyyüb. Kefli: Noron Ali.
Hasan bin Kanbo. Kefli: Gözübüyük oğlu Mustafa.
Gözübüyük oğlu Mustafa. Kefli: Ahmed bin Eyyüb.

16. Kızılhisar Köyü³⁰⁵

Mustafa bin Cin Yusuf. Kefli: Hüseyin bin Ömer Kahya.
Değirmenci oğlu Mehmed. Kefli: Mustafa.
Karındaşı Ömer. Kefli: Karındaşı.
Ömer Kahya oğlu Mehmed. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Oğlu Mehmed Ali. Kefli: Babası.
Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı Mehmed.
Balo oğlu Balo. Kefli: Değirmenci Mehmed.
Oğlu Süleyman. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Devriş. Kefli: Babası.
Ömer Kahya oğlu Hüseyin. Kefli: Mustafa bin Cin.
Kara Keçe oğlu Mehmed. Kefli: Hüseyin.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Memiş oğlu Hüseyin. Kefli: Mehmed Kara Keçe.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Hacı Ali oğlu Mehmed. Kefli: Memiş oğlu Hüseyin.
Sıtı oğlu Mehmed. Kefli: Hacı Ali oğlu Mehmed.
Hasan bin Şakî Hasan. Kefli: Sıtı oğlu Mehmed.
Mahmud oğlu Hâfız. Kefli: Şakî Hasan.
Hâfız Mustafa bin Çil Yusuf. Kefli: Mahmud.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Ömer bin Kara oğlu. Kefli: Hâfız Mustafa.

305 BOA, NFD. d., 2697, s. 63.

17. Çilboğaz Köyü³⁰⁶

Osman Oğlu Mehmed. Kefli: Kibirli Bekir oğlu Bekir.

Karındaşı Mustafa. Kefli: Karındaşı.

Tavukçu oğlu Ali. Kefli: Mehmed bin Osman.

Oğlu Bekir. Kefli: Babası.

Bekir bin Kibirli Bekir. Kefli: Tavukçu.

Ammîsi Mehmed. Kefli: Bekir.

Osman oğlu Yusuf. Kefli: Kibirli Bekir.

Kör Ahmed oğlu Musa. Kefli: Fındık İbiş.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Sarı Mehmed oğlu Mehmed. Kefli: Musa.

Karındaşı Mahmud. Kefli: Karındaşı.

Kel Hasan oğlu Hasan. Kefli: Sarı Mehmed.

Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Musa. Kefli: Babası.

Fındık oğlu İbiş. Kefli: Kel Hasan oğlu Hasan.

Karındaşı Musa. Kefli: Karındaşı.

Kara Veli oğlu Hasan. Kefli: İbiş.

Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.

Topal Osman oğlu Osman. Kefli: Hasan.

Karındaşı Osman. Kefli: Karındaşı.

18. Gelbulasın Köyü³⁰⁷ [Gelbelasin³⁰⁸, Güneykaş³⁰⁹]

Cabor oğlu Mehmed. Kefli: Uzun oğlu Hüseyin.

Karındaşı Mehmed. Kefli: Karındaşı.

306 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 63.

307 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 63-64.

308 *BOA, NFS.d.*, 2696.

309 Bulunduğu yerden yaklaşık olarak 2 kilometre kuzeyden geçen Adıyaman-Gölbaşı karayolu'nun Tut kavşağı yakınına taşınmış olan Gelbelasin'in günümüzdeki adı Güneykaş'tır.

Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.
Uzun oğlu Hüseyn. Kefili: Mehmed.
Emin oğlu Osman. Kefili: Hüseyn.
Sarı Hasan oğlu Hasan. Kefili: Osman.
Karındaşı Hüseyn. Kefili: Karındaşı.
Halil Kahya oğlu Mustafa. Kefili: Ali bin Osman.
Sarı oğlu Mustafa. Kefili: Mustafa Kahya.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Hüseyn. Kefili: Babası.
Mehmed Ali bin akır Bey. Kefili: Mustafa.
Uzun oğlu İbiş. Kefili: Mehmed Ali.
Oğlu Hüseyn. Kefili: Babası.
Duman oğlu Mustafa. Kefili: Kefil İbiş bin Uzun.
Osman Oğlu Ali. Kefili: Mustafa bin Duman.
Oğlu Osman. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Balta oğlu Süleyman. Kefili: Osman.
Halil Kahya oğlu Halil. Kefili. Balta [oğlu] Süleyman.
Oğlu Halil. Kefili: Babası.
Hançerli oğlu Hacı. Kefili: Halil Kahya.
Bekir oğlu Mehmed. Kefili: Hacı.
Mustafa oğlu Mehmed. Kefili: Bekir oğlu Mehmed.
Ali oğlu Mustafa. Kefili: Mehmed bin Mustafa.
Abdülkadir oğlu Ali. Kefili: Mustafa bin Ali.
Oğlu Abdülkadir. Kefili: Babası.
Kuş Memiş oğlu Ahmed. Kefili: Ali bin Abdülkadir.
Oğlu Mustafa. Kefili: Babası.
Kara Ali oğlu Yusuf. Kefili: Ahmed bin Kuş Memiş.
Şehbaz oğlu. Kefili: Yusuf.

19. Tilek Köyü³¹⁰

Molla Hasan bin Emin oğlu. Kefili: Battal Ağa Muhtâr-ı evvel.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Kınacı oğlu Mehmed. Kefili: Molla Hasan.

Emin oğlu Battal. Kefili: Kınacı Mehmed.

Hüseyin oğlu Mustafa. Kefili: Battal Ağa.

Ali oğlu Bayram. Kefili: Mustafa bin Hüseyin.

Receb oğlu Mustafa. Kefili: İbrahim.

Oğlu İbrahim. Kefili: Babası.

Mehmed oğlu Ali. Kefili: Receb oğlu Mustafa.

Halil oğlu Mehmed. Kefili: Ali.

Zobo oğlu Hüseyin. Kefili: Mehmed bin Halil.

Mustafa oğlu Süleyman. Kefili: Zobo [oğlu] Hüseyin.

Arab oğlu Vakkas. Kefili: Süleyman.

Kel Mehmed oğlu Mehmed. Kefili: Arab oğlu Vakkas.

Karındaşı Hüseyin. Kefili: Karındaşı.

Mehmed oğlu Mehmed. Kefili: Kel Mehmed oğlu Mehmed.

Karındaşı İbiş. Kefili: Karındaşı.

Diğer karındaşı Davud. Kefili: Karındaşı.

Kara Fakı oğlu Bekir. Kefili: Hasan bin Hüseyin.

Hüseyin oğlu Hasan. Kefili: Kara Fakı oğlu Bekir.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Mustafa. Kefili: Babası.

Mehmed oğlu İbrahim. Kefili: Hasan bin Hüseyin.

Oğlu Kamber. Kefili: Babası.

Karındaşı İsmail bin Mehmed. Kefili: Karındaşı.

Oğlu Ahmed. Kefili: Babası.

310 BOA, NFD. d., 2697, s. 64.

Diğer oğlu Süleyman. Kefli: Babası.
İsmail oğlu Mustafa. Kefli: İsmail.
Mustafa oğlu Ömer. Kefli: Mustafa bin İsmail.
Oğlu Ömer. Kefli: Babası.
Hüseyin oğlu Kefnan. Kefli: Bekir bin Kara Faki.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Hadîce oğlu Mustafa. Kefli: Battal Ağa.
Oğlu Veli. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.
Hafidi Hasan. Kefli: Dedesi.
Hasan oğlu Kahraman. Kefli: Kefnan.
Oğlu Ahmed. Kefli: Babası.
Köle Ali oğlu Ali. Kefli: Kahraman.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Hadîce oğlu Abdullah. Kefli: Karındaşı Mustafa.
Oğlu Hasan. Kefli: Babası.
Yahya oğlu Mehmed. Kefli: Abdullah bin Hadîce.
Mehmed oğlu Mehmed. Kefli: Mehmed.
Oğlu İbrahim.. Kefli: Babası.

F. Hevîdî Nahiyesi ve Köylerinde Kefile Bağlanan Şahısların Listesi³¹¹

1. Kız Oğlan Köyü³¹²

Haşto bin Ali. Kefli: Beryemo bin Sakallu.
Beryemo bin Sakallu. Kefli: Süleyman bin Haco.
Süleyman bin Haco. Kefli: Hüseyin bin Bazo.
Hüseyin bin Bazo. Kefli: Daro bin Şarkatun.

311 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 67-73.

312 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 67.

Daro bin Şarkatun. Kefili: Kalender Vakkas.
Vakkas bin Kalender. Kefili: Veli bin Vakkas
Veli bin Vakkas. Kefili: Süleyman bin Sakallu.
Oğlu Veli. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Daro. Kefili: Babası.
Hüseyin bin Abacı. Kefili: Süleyman bin Sakallu.

2. Nasırlı Köyü³¹³

Molla Hasan bin Hüseyin. Kefili: Vakkas Ağa Muhtâr-ı evvel.
Hasan bin Hüseyin. Kefili: Mehmed bin Danacı.
Mehmed bin Danacı. Kefili: Alık bin Nasıro.
Alık bin Nasıro. Kefili: Hüseyin bin Kara Veli.
Hüseyin bin Kara Veli. Kefili: Nasır bin Halto.
Nasır bin Halto. Kefili: Osman bin Sinan.
Osman bin Sinan. Kefili: Hüseyin bin Ömer.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Kudsi bin Kalço. Kefili: Aboto bin Muso.
Oğlu Daro. Kefili: Babası.
Diğeri Kupo. Kefili: Karındaşı.
Hafidi Kupo bin Vakkas. Kefili: Dedesi.
Hasan bin Ömer. Kefili: Hasan bin Kuto.
Oğlu Ömer. Kefili: Babası.
Aboto bin Muso. Kefili: Seydi bin Caco.
Hasan bin Kuto. Kefili: Aboto bin Muso.
Seydi bin Caco. Kefili: Hüseyin bin Ömer.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı Seydi.
Ömer bin Hasan. Kefili: Nebo bin Kurso.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.

313 BOA, NFD. d., 2697, s. 67.

Ali bin Pirnasır. Kefli: Halil bin Kurso.
Yenbo bin Kurso. Kefli: Mustafa bin Kara.
Oğlu Musa. Kefli: Babası.
Halil bin Kurso. Kefli: Süleyman bin Resul.
Mustafa bin Kara Mustafa. Kefli: Veli bin Hançerli.
Oğlu Mehik. Kefli: Babası.
Süleyman bin Resul. Kefli: Mustafa bin Kara Mustafa.
Seydo bin Rişvan Kazı. Kefli: Süleyman bin Resul.
Seydi bin Ali. Kefli: Seydi bin Mısdı.
Ali bin Ali. Kefli: Abo bin Abdal.
Mustafa bin Gence. Kefli: Seydi bin Mısdı.
Vakkas bin Hasan. Kefli: Balo bin Kalo.
Veli bin Hançereli. Kefli: Abo bin Abdal.
Seydi bin Mısdı. Kefli: Mehmed bin Topo.
Oğlu Mamo. Kefli: Babası.
Abo bin Abdal. Kefli: Mehmed bin Ali Ağa.
Birtı bin Ebter. Kefli: Cafer bin Ramo.
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Ali bin Korto bin Ali. Kefli: Balo bin Kalo.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Balo bin Kalo. Kefli: Mehmed bin Tolo.
Karındaşı Şeker. Kefli: Karındaşı.
Mehmed bin Tolo. Kefli: Mehmed bin Ali Ağa.
Cafer bin Ramo. Kefli: Vakkas bin Ali Ağa.
Karındaşı Elhas. Kefli: Karındaşı.
Mehmed bin Ali Ağa. Kefli: Vakkas bin Ali Ağa.
Vakkas bin Ali Ağa Boybeyi. Kefli: Mehmed bin Ali Ağa.
Oğlu Şeyho. Kefli: Babası.

3. Gedikli Köyü³¹⁴

Osman bin Sotloş. Kefli: Osman bin Nebi.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Diğeri Vakkas. Kefli: Babası.

Diğeri Hasano. Kefli: Babası.

Hüseyin bin Nebi. Kefli: Ali bin Nebi.

Osman bin Nebi. Kefli: Haco bin Hato.

Ali bin Nebi. Kefli: Mustafa bin Mısdı.

Haco bin Hato. Kefli: Mamo bin Nebi.

Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.

Oğlu Hasan. Kefli: Babası.

Mustafa bin Mısdı. Kefli: Velo bin Gedikli.

Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.

Muso bin Halil. Kefli: Ramo bin Şaban.

Hüseyin bin Ali. Kefli: Mamo bin Nebi.

Mamo bin Nebi. Kefli: Vakkas bin Ali.

Vakkas bin Ali. Kefli: Velo bin Gedikli.

Ramo bin Şaban. Kefli: Mamo bin Nabi.

Velo bin Gedikli. Kefli: Muso bin Halil.

4. Karakuyu Köyü³¹⁵

Ali bin Nebo. Kefli: Hasan bin Çalık.

Mehmed bin Mikâil. Kefli: Hüseyin bin Mikâil.

Hasan bin Çalık. Kefli: Şeyho bin Osman.

Ramo bin Şoşo. Kefli: Abuzer bin Devriş.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

Karındaşı Hasano. Kefli: Karındaşı.

314 BOA, NFD. d., 2697, s. 67.

315 BOA, NFD. d., 2697, s. 67.

Karındaşı Soro. Kefli: Karındaşı Hasano.
Karındaşı Vakkas. Kefli: Karındaşı Ramo.
Çalko bin Kozo. Kefli: Şeyho bin Osman.
Karındaşı Şeyho. Kefli: Karındaşı Hasano.
Karındaşı Ömer. Kefli: Karındaşı Hasano.
Şeyho bin Osman. Kefli: Ramo bin Köse.
Hüseyin bin Mikâil. Kefli: Muso bin Öksüz.
Oğlu Şeyho. Kefli: Babası.
Ramo bin Köse. Kefli: Hasan bin Solo.
Hasano bin Mısdı. Kefli: Vakkas bin Bıramo.
Vakkas bin Bıramo. Kefli: Hasan bin Solo.
Hasano bin Birimo. Kefli: Muso bin Öksüz.
Ramo bin Devriş. Kefli: Vakkas bin Bıramo.
Abuzer bin Devriş. Kefli: Hasan bin Solo.
Muso bin Öksüz. Kefli: Ramo bin Köse.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Hüseyin bin Solo. Kefli: Ramo bin Şolo.
Oğlu Süleyman. Kefli: Babası.
Ramo bin Hüsni Topo. Kefli: Ramo bin Kör Derviş.
Ramo bin Kör Derviş. Kefli: Mehmed bin Dur[d]ju.
Karındaşı Alo. Kefli: Karındaşı İbiş.
Karındaşı Kulpo. Kefli: Karındaşı Alo.
Karındaşı Şavlipo. Kefli: Karındaşı Kulpo.
Mehmed bin Durdu. Kefli: Ramo bin Kör Derviş.
Alo bin Deli Nebi. Kefli: Mehmed bin Durdu.
Karındaşı Uzun Mamo. Kefli: Karındaşı İbiş.
Alo bin Kolo. Kefli: Ammîsi Uzun Mamo.

5. Uzunkuyu Köyü³¹⁶

Musa bin Hacı Balo. Kefili: Resul bin Bekir.
Hüseyin bin Bırımo. Kefili: Vakkas bin Dur.
Resul bin Bekir. Kefili: Musa bin Hacı Veli [Balo].
Oğlu Ramo. Kefili: Babası.
Abdülaziz bin Kara Uso. Kefili: Yusuf bin Mahno.
Azo bin Hıdır. Kefili: Mehmed bin Püskül.
Yusuf bin Mahno. Kefili: Ömer bin Ömer.
Vakkas bin Kelto. Kefili: Hasan bin İner.
Vakkas bin Dur. Kefili: Mehmed bin Püskül.
Mehmed bin Püskül. Kefili: Mustafa bin Atmalu.
Hasan bin İner. Kefili: Mehmed bin Deli Hüseyin.
Hüseyin bin Mu'ammero. Kefili: Ömer bin Ömer.
Ömer bin Ömer. Kefili: Hüseyin bin Cebro.
Mehmed bin Deli Hüseyin. Kefili: Monla [Molla] bin Atmalu.
Mehmed bin Kato. Kefili: Mustafa bin Atmalu.
Oğlu Davido. Kefili: Babası.
Mustafa bin Atmalu. Kefili: Monla [Molla] bin Atmalu.
Hüseyin bin Cebro. Kefili: Mehmed bin Kato.
Monla [Molla] bin Atmalu. Kefili: Ömer bin Ömer.

6. Cencere Köyü³¹⁷

Osman bin Azo. Kefili: Mustafa bin Hasan.
Halil bin Hasan. Kefili: Mehmed bin Ali.
Mustafa bin Hasan. Kefili: Halil bin Hasan.
Oğlu Süleyman. Kefili: Babası.
Vakkas bin Çorık. Kefili: Mehmed bin Ali.

316 *BOA, NFD. d., 2697, s. 68.*

317 *BOA, NFD. d., 2697, s. 68.*

Karındaşı İbrahim. Kefli: Karındaşı.
Mehmed bin Ali. Kefli: Aziz bin Hamo.
Karındaşı Halil. Kefli: Karındaşı.
Karındaşı Azo. Kefli: Karındaşı.
Aziz bin Hamo. Kefli: Mehmed bin Hamo.
Osman bin Vakkas. Kefli: Aziz bin Hamo.
Vakkas bin Hamo. Kefli: Aziz bin Hamo.
Oğlu Hamo. Kefli: Babası.
Mehmed bin Hamo. Kefli: Hüseyin bin Ali.
Ömer bin Uso. Kefli: Vakkas bin Ali.
Hüseyin bin Alo. Kefli: Osman bin Mısdı.
Vakkas bin Ali. Kefli: Osman bin Mısdı.
Vakkas bin Kısacık. Kefli: Vakkas bin Birimo.
Osman bin Mısdı. Kefli: Ömer bin Şavilo.
Karındaşı Kasım. Kefli: Karındaşı.
Alo bin Haso. Kefli: Ali bin Şavilo.
Mehmed bin Mamo. Kefli: Mehmed bin Kalo.
Karındaşı Osman. Kefli: Karındaşı.
Ömer bin Şavilo. Kefli: Süleyman bin Osman.
Oğlu Kasım. Kefli: Babası.
Mehmed bin Kalo. Kefli: Osman bin Mısdı.
Süleyman bin Osman. Kefli: Vakkas bin Birimo.
Vakkas bin Birimo. . Kefli: İbrahim bin Mısdı.
Mehmed bin Nebi. Kefli: Haso bin U[de]z.
Oğlu Kasım. Kefli: Babası.
Haso bin Udez. Kefli: İbrahim bin Muso.
Hafidi Ali. Kefli: Dedesi.

7. Sarıyaprak Köyü³¹⁸

Ali bin Vakkas. Kefli: Vakkas bin Köseceli.
Hasan bin Kara Muso. Kefli: Ali bin Vakkas.
Vakkas bin Köseceli. Kefli: Hasan bin Kara Muso.
Vakkas bin Huso. Kefli: Uso bin Çolak.
Nebo bin Tuto. Kefli: Ali bin Uso.
Mustafa bin Merzo. Kefli: Mustafa bin Çolak.
Uso bin Çolak. Kefli: Nebo bin Tuto.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Mustafa bin çolak. Kefli: Vakkas bin Hüseyin.
Yusuf bin Saylako. Kefli: Vakkas bin Mısdı.
Çemo bin Şeyho. Kefli: Mehmed bin Çamak.
Abuzer bin Horo. Kefli: Vakkas bin Mısdı.
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Vakkas bin Tilki. Kefli: Boyer bin Saylako.
Mehmed bin Çamak. Kefli: Uso bin Çolak.
Şeyho bin Dado. Kefli: Eyübo bin Horo.
Vakkas bin Mısdı. Kefli: Mustafa bin Kâzî.
Hasano bin Birimo. Kefli: Süleyman bin Çakallu.
Karındaşı Uso. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Kamo. Kefli: Karındaşı.
Vakkas bin Kâzî. Kefli: Abdülaziz bin Kara Hüseyin.
Mustafa bin Kâzî. Kefli: Muso bin Kılıç.
Süleyman bin Çakallu. Kefli: Vakkas bin Çakallu.
Oğlu Nebi. Kefli: Babası.
Muso bin Kılıç. Kefli: Vakkas bin Çakallu.
Oğlu Kalo. Kefli: Babası.

318 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 68.

Abdülaziz bin Kara Hüseyin. Kefli: Kartalo bin Çakallu.
Vakkas bin Çakallu. Kefli: Hasano bin Kâzo.
Karındaşı Hasano. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Uso. Kefli: Karındaşı.
Kartalo bin Çakallu. Kefli: Süleyman bin Çakallu.
Hasano bin Kâzo. Kefli: Abdülaziz bin Kara Com [Hüseyin?].

8. Zirce Köyü³¹⁹

Muso bin Hasano. Kefli: Kasımo bin Ali.
Şeyho bin Mamo. Kefli: Muso bin Hasano.
Kasımo bin Ali. Kefli: Duro bin Mustafa.
Hasan bin Çolak. Kefli: Hasan bin nasır.
Süleyman bin Mehmed. Kefli: Hasan bin nasır.
Mehmed bin Bektaş. Kefli: Süleyman bin Mehmed.
Hasan bin nasır. Kefli: Hasan bin nasır.

9. Kocabeydili Köyü³²⁰

Mehmed bin Aziz. Kefli: Hasan bin Samo.
Şeyho bin Şeyho. Kefli: Osman bin Haso.
Aziz bin Bekir. Kefli: Osman bin Haso.
Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.
Hasan bin Samo. Kefli: Osman bin Haso.
Osman bin Haso. Kefli: Hasan bin Samo.
Osman bin İnekçi. Kefli: Hüseyin bin Duro.
Oğlu Bekir. Kefli: Babası.
Ömer bin Osman. Kefli: Aziz bin Başa Kın.
Mamo bin Hüseyin. Kefli: Hüseyin bin Ramo.

319 *BOA, NFD. d., 2697, s. 68.*

320 *BOA, NFD. d., 2697, s. 68.*

Hüseyin bin Ramo. Kefli: Aziz bin Başa.

Aziz bin Başa. Kefli: Hüseyin bin Ramo.

10. Mamdika [Mamadik]³²¹ Köyü³²²

Beko bin Deli Bekir. Kefli: Hallo bin Uso.

Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.

Nebo bin Kasım. Kefli: Beko bin Deli Bekir.

Oğlu Veli. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Kasım. Kefli: Babası.

Hallo bin Uso. Kefli: Nebo bin Kasım.

Mehmed bin Devriş. Kefli: Hallo bin Uso.

Mehmed bin Hasan. Kefli: Ömer bin Uso.

Velo bin Niko. Kefli: Azo bin Haso.

Ömer bin Uso. Kefli: Velo bin Niko.

Ali bin Mustafa. Kefli: Ömer bin Uso.

Karındaşı Haso. Kefli: Karındaşı.

Azo bin Haso. Kefli: Ali bin Mustafa.

11. Kitiş Köyü³²³

Ali bin Hasan. Kefli: Süleyman bin Hıdır.

Süleyman bin Hıdır. Kefli: Ali bin Hasan.

Hüseyin bin Hıdır. Kefli: Süleyman bin Hıdır.

Yusuf bin Mustafa. Kefli: Hüseyin bin Hıdır.

Hasan bin Çakallu. Kefli: Vakkas bin Hacı.

Oğlu Haso. Kefli: Babası.

Mehmed bin Çakallu. Kefli: Hasan bin Çakallu.

Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.

321 *BOA, NFS.d.*, 2696.

322 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 69.

323 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 69.

Mehmed bin Kamzer. Kefili: Hasan bin İmkân.

Karındaşı Haco. Kefili: Karındaşı.

Vakkas bin Hacı Zer. Kefili: Mehmed Cemo.

Hasan bin İskân. Kefili: Vakkas bin Hacı Zer.

Oğlu Hasano. Kefili: Babası.

Mehmed bin Cemo. Kefili: Mehmed bin Kel Mısdó.

İbrahim bin Köse. Kefili: Mehmed Cemo.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Velo bin İskân. Kefili: Kalo bin Çilo.

Mehmed bin Kel Mısdó. Kefili: Mamo bin Goçer.

Oğlu Ali. Kefili: Babası.

Ali bin Goçer. Kefili: Devriş [bin]Çakallu.

Oğlu Ali. Kefili: Babası.

Devriş bin Cüce. Kefili: Ali bin Goçer.

Devriş bin Çakallu. Kefili: Mustafa bin Kasım.

Mustafa bin Kasım. Kefili: Mehmed bin Kamzer.

12. Birişme Köyü³²⁴

Hasan Ağa bin Hacı Şükür. Kefili: İbrahim bin Mesdo.

Oğlu Hacı. Kefili: Babası.

Yeğeni Hüseyin. Kefili: Hasan Ağa bin Hacı Şükür.

Ali bin Kör Maho. Kefili: Mamo bin Ömer.

Mamo bin Ömer. Kefili: Osman bin Köse.

İbrahim bin Mesdo. Kefili: İbrahim bin Onuc.

Osman bin Köse. Kefili: Hasan bin Şeyho.

Vakkas bin Saylako. Kefili: Mamo bin Ömer.

İbrahim bin Onuc. Kefili: Vakkas bin Saylak.

Oğlu Ali. Kefili: Babası.

324 BOA, NFD. d., 2697, s. 69.

Hasan bin Kidişî. Kefli: Ahmed bin Alo.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Ahmed bin Alo. Kefli: Hasan bin Kidişî.
Mahmud bin Nasır. Kefli: Huso bin Şeyho.
Oğlu Hüseyin. Kefli: Babası.
Mehmed bin Nasır. Kefli: Yusuf bin Ali.
Hüseyin bin Şeyho. Kefli: Mehmed bin Nasır.
Yusuf bin Ali. Kefli: Huso bin Şeyho.
Osman bin Kuduz. Kefli: Yusuf bin Ali.
Mehmed bin Kuduz. Kefli: Huso bin Şeyho.
Devriş bin Baz. Kefli: Hüseyin bin Bekir.
Mehmed bin Kidişî. Kefli: Ahmed bin Alo.
Hüseyin bin Bekir. Kefli: Mehmed bin Nasır.
Mehmed bin Hüseyin. Kefli: Kefli: Vakkas bin Saylak.
Ömer bin Samakto. Kefli: Mehmed bin Kopuz.
Mehmed bin Kopuz. Kefli: Yusuf bin Ali.
Karındaşı Bekir. Kefli: Karındaşı.

13. Boncuk Köyü³²⁵

Kasım bin Mamo. Kefli: Bekir bin Mamo.
Bekir bin Mamo. Kefli: Kasım bin Mamo.
Bilo bin Huso. Kefli: Bekir bin Mamo.
Bekir bin Teko. Kefli: Bilo bin Huso.
Oğlu Ömer. Kefli: Babası.
Diğeri Mamo. Kefli: Babası.
Ömer bin Hüseyin. Kefli: Mustafa bin Hüseyin.
Şamo bin Alo. Kefli: Bilo bin Huso.
Oğlu Şaban. Kefli: Babası.

325 BOA, NFD. d., 2697, s. 69.

Bekir bin Abo. Kefli: Bekir bin Mustafa.

Hüseyin bin Kara Tenbo. Kefli: Bilo bin Huso.

Hüseyin bin Resul. Kefli: Bekir bin Teko.

14. Eskiköy, Bereketlü ve Kosalı Köyleri³²⁶

Musa bin Püskül. Kefli: Mamo bin Kara Hasan.

Oğlu Şeyho. Kefli: Babası.

Mustafa bin Kara Hasan. Kefli: Musa bin Püskül.

Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.

Mamo bin Kara Hasan. Kefli: Musa bin Püskül.

Süleyman bin Uso. Kefli: Mustafa bin Kara Hasan.

Oğlu Süleyman. Kefli: Babası.

Mamo bin Alo. Kefli: Süleyman bin Uso.

Oğlu Huso. Kefli: Babası.

Uso bin Ma'mo. Kefli: Mustafa bin Kara Hasan.

Huso bin Kabakyemez. Kefli: Huso bin Tello.

Kalender bin Kabakyemez. Kefli: Huso bin Kabakyemez.

Kallo Hamzo. Kefli: Huso bin Tello.

Huso bin Tello. Kefli: Kallo Hamzo.

Nebo bin Bakçi. Kefli: Kalo bin Birinci.

Oğlu Hamo. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Ali. Kefli: Babası.

Huso bin Çolak Huso. Kefli: Velo bin Çolak.

Oğlu Mustafa. Kefli: Babası.

Diğer oğlu Huso. Kefli: Babası.

Velo bin Çolak. Kefli: Huso bin Kabakyemez.

Oğlu Murad. Kefli: Babası.

Ma'mo bin Kel Ma'mo. Kefli: Huso bin Deli Huso.

326 BOA, NFD. d., 2697, s. 69-70.

Oğlu Huso. Kefli: Babası.
Uso bin Soro. Kefli: Huso bin Deli Huso.
Oğlu Huso. Kefli: Babası.
Huso bin Deli Huso. Kefli: Uso bin Soro.
Ma'mo bin Nasır. Kefli: Huso bin Deli Huso.
Oğlu Alo. Kefli: Babası.
Alo bin Nasır. Kefli: Hamo bin Huso.
Ma'mo bin Kel Muso. Kefli: Alo bin Nasır.
Oğlu Uso. Kefli: Babası.
Hamo bin Huso. Kefli: Alo bin İpripçi.
Oğlu Kalo. Kefli: Babası.
Kalo bin Birinci. Kefli: Kalo bin Huso.
Musa bin Sıdık. Kefli: Kalo bin Birinci.
Oğlu Ma'mo. Kefli: Babası.
Şeyho bin Kel Ma'mo. Kefli: Ramo bin Huso.
Ramo bin Huso. Kefli: Ma'mo bin Kel Muso.
Nebo bin Samo. Kefli: Huso bin Arab.
Karındaşı Muso. Kefli: Karındaşı.
Uso bin Arab. Kefli: Nebo bin Samo.
Oğlu Uso. Kefli: Babası.
Huso bin Arab. Kefli: Alo bin Arab.
Oğlu Ma'mo. Kefli: Babası.
Hasan bin Beko. Kefli: Alo bin Kel Mısdı.
Alo bin Arab. Kefli: Haso bin Kel Mısdı.
Oğlu Beko. Kefli: Babası.
Mustafa bin Beter. Kefli: Ma'mo bin Beter.
Ma'mo bin Beter. Kefli: Mustafa bin Beter.
Oğlu Süleyman. Kefli: Babası.
Hasan bin Kel Mısdı. Kefli: Ma'mo bin Beter.

Karındaşı Mustafa. Kefili: Karındaşı.
Yusuf bin ma'mo. Kefili: Ma'mo bin Beter.
Şeyho bin Şeyho. Kefili: Hasan Serrâc.
Süleymanm bin Haso. Kefili: Şeyho bin Şeyho.
Karındaşı Haso. Kefili: Karındaşı.
Haşo bin Huso. Kefili: Ali bin Zebik.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Ali bin Zebik. Kefili: Alo bin Uso.
Hasan bin Serrâc. Kefili: Alo bin Uso.
Alo bin Uso. Kefili: Hasan bin Serrâc.
Alo bin Vardo. Kefili: Palo bin Mamo.
Oğlu Ali. Kefili: Babası.
Ma'mo bin Kôr Haso. Kefili: Alo bin Vardo.
Ma'mo bin İbo. Kefili: Ali bin Emir.
Hasan bin Hacı. Kefili: Velo bin Emir.
Ali bin Emir. Kefili: Velo bin Emir.
Oğlu İbo. Kefili: Babası.
Velo bin Emir. Kefili: Alo bin Uso.
Palo bin Mamo. Kefili: Velo bin Emir.
Oğlu Alo. Kefili: Babası.
Mamo bin Kato. Kefili: Mehmed bin Gici³²⁷.
Karındaşı Bello. Kefili: Karındaşı
Yeko bin Bello. Kefili: Mamo bin Kato.
Kamo bin Azi. Kefili: Alo bin Emir.
Oğlu Hasan. Kefili: Babası.
Mehmed bin Gici. Kefili: Hasan bin Serrâc.
Bazo bin Gici. Kefili: Mehmed bin Gici.

327 Gici: Gıcık, hai gıcıklanma, kaşınmakla beraber az yanma. Kamus-ı Türki, s. 1222.

Oğlu Velo. Kefli: Babası.
Yusuf bin Gici. Kefli: Bazo bin Gici.
Oğlu Bello. Kefli: Babası.
Halil bin Azo. Kefli: Mamo bin Kato.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Diğeri Ali. Kefli: Babası.
Velo bin Azo. Kefli: Halil bin Azo.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Mustafa bin alık. Kefli: Hasan bin Hasan.
Tozo bin Hamza. Kefli: Mustafa bin alık.
Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı.
Hasan bin Hasan alık. Kefli: Mehmed bin Alo.
Veli bin Gici. Kefli: Tozo bin Hamza.
Mehmed bin Alo. Kefli: Hasan bin alık.
Karındaşı Yusuf. Kefli: Karındaşı.
Mamo bin Kulebık. Kefli: Ali bin Koso.
Oğlu Halil. Kefli: Babası.
Ali bin Koso. Kefli: Mamo bin Kulebık.
Vakkas bin Sağbor. Kefli: Ali bin Kse.
Mehmed bin Sağbor. Kefli: Vakkas bin Sağbor.
Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı.
Hasan bin Koso. Kefli: Nebo bin Muso.
Karındaşı Murad. Kefli: Karındaşı.
Asef bin Kulebık. Kefli: Hasan bin Kse.

15. Suvarlı Ky³²⁸

Seydi Ağa bin Sleyman Ağa. Kefli: Seydi bin Şeyh Ağa.
Karındaşı Şeyh Ağa. Kefli: Karındaşı.
Seydi bin Şeyh Ağa. Kefli: Seydi bin Süleyman Ağa.

328 BOA, NFD. d., 2697, s. 70-71.

Karındaşı Memik. Kefili: Karındaşı.
Vakkas bin Memik. Kefili: Seydi bin Şeyh Ağa.
Karındaşı Yusuf. Kefili: Karındaşı.
Ömer bin Yağmur. Kefili: Vakkas bin Şeyh.
Oğlu Süleyman. Kefili: Babası.
Vakkas bin Şeyh. Kefili: Ömer bin Yağmur.
Karındaşı Süleyman. Kefili: Karındaşı.
Diğer karındaşı Yakub. Kefili: Karındaşı.
Hasan bin Kalender. Kefili: Karındaşı.
Yakub bin Alafçı. Kefil: Hasan bin Kalender.
Oğlu Mehmed Ali. Kefili: Babası.
Dur bin Dur. Kefili: Yakub bin Alafçı.
Karındaşı Vakkas. Kefil: Karındaşı.
Hasan bin Ramazan. Kefili: Hamiza bin Hamiza.
Hasan bin Ali Kıço. Kefili: Hasan bin Ramazan.
Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Karındaşı Hasan. Kefili: Karındaşı.
Diğer Karındaşı Haco. Kefili: Karındaşı.
Hamiza bin Hamiza. Kefili: Ömer bin Yağmur.
Oğlu Yakub. Kefili: Babası.
Mustafa bin Piro. Kefili: Hasan bin Abko.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Oğlu Dedo. Kefili: Babası.
Hasan bin Saymo. Kefili: Şaşo bin Osman.
Osman bin Yağmur. Kefili: Dur bin Dur.
Hasan bin Abko. Kefili: Osman bin Yağmur.
Şaşo bin Osman. Kefili: İbrahim bin Kel Abdullah.
Oğlu Dedo. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Şeyho. Kefili: Babası.

Hasanko bin Mustafa. Kefili: Vakkas bin Mercan.
Oğlu Şeyho. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Hüseyn. Kefili: Babası.
Vakkas bin Mercan. Kefili: İbrahim bin Kel Abdullah.
Oğlu Reson. Kefili: Babası.
Karındaşı Mehmed. Kefili: Karındaşı.
İbrahim bin Kel Abdullah. Kefili: Hasan bin Kalender.
İbrahim bin Katırcı. Kefili: Hasan bin Őems.
Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı.
Mustafa bin Kır Ahmed. Kefili: Mehmed bin Yusuf.
Osman bin Mimar. Kefili: Hasan bin Őems.
Kır Ali. Kefili: Osman bin Mimar.
Hasan bin Őems. Kefili: İbrahim bin Kel Abdullah.
Süleyman bin Kılıç. Kefili: Kalender bin Değirmenci.
Oğlu Yakub. Kefili: Babası.
Kalender bin Değirmenci. Kefili: Süleyman bin Kılıç.
Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Dedo. Kefili: Babası.
Usok bin Ali. Kefili: Mamo bin Habib.
Vakkas bir Tıro. Kefili: Mamo bin Ali.
Mamo bin Ali. Kefili: Vakkas bir Tıro.
Mamo bin Habib. Kefili: Ömer bin Ömer.
Mustafa bin Toto. Kefili: Vakkas bin Müstezâr.
Ömer bin Ömer. Kefili: Mamo bin Habıb.
Oğlu Ömer. Kefili: Babası.
Karındaşı Vakkas. Kefili: Karındaşı.
Diğer oğlu Dedo. Kefili: Babası.
Hüseyn bin Habib. Kefili: Ömer bin Ömer.

Vakkas bin Müstezâr. Kefili: Hüseyin bin Habib.

Karındaşı Osman. Kefili: Karındaşı.

Mustafa bin Hasan. Kefili: Mustafa bin Toto.

Oğlu Mehmed. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Maho. Kefili: Babası.

Ali bin Ali. Kefili: Ömer bin Ömer.

İmâm Monla [Molla] Mehmed bin Monla [Molla] Ali. Kefili: Hüseyin bin Deli Hasan.

Oğlu Osman. Kefili: Babası.

Karaca bin Reyhanlı. Kefili: İmâm Monla [Molla] Mehmed.

Haşdo bin Mamo. Kefili: Karaca bin Reyhanlı.

Hüseyin bin Deli Hasan. Kefili: Haşdo bin Mamo.

Karındaşı Ali. Kefili: Karındaşı.

Hacı Mehmed bin Cencereli. Kefili: Hüseyin bin Deli Hasan.

Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Süleyma. Kefili: Babası.

Diğer oğlu Süleyman. Kefili: Babası. [Mükerrer?]

Süleyman bin Vakkas. Kefili: Hüseyin [bin] Deli Hasan.

Yakub bin Osman. Kefili: Hüseyin [bin] Deli Hasan.

Mehmed bin Gılgıl. Kefili: Yakub bin Osman.

Cabbâr bin Mustafa. Kefili: Mehmed bin Gılgıl.

Karındaşı Vakkas. Kefili: Karındaşı.

Diğer karındaşı Süleyman. Kefili: Karındaşı.

Seydi bin Abdülkadir. Kefili: Hacı Mehmed bin Cencereli.

Karındaşı Ahmed. Kefili: Karındaşı.

Hamo bin Semekli. Kefili: Seydi bin Abdülkadir.

Karındaşı Bekir. Kefili: Karındaşı.

Hasan bin Bekir. Kefili: Hüseyin bin Maşo.

Hüseyin bin Maşo. Kefili: Hamo bin Semekli.

- Karındaşı Duro. Kefili: Karındaşı.
Ali bin Çakal. Kefili: Cabbâr bin Mustafa.
İbrahim bin Mustafa. Kefili: Ali bin Çakal.
Devriş bin Ali Zar. Kefili: Osman bin Deli Mehmed.
Dedo bin Miho. Kefili: Devriş bin Ali Zar.
Oğlu Dedo. Kefili: Babası.
Osman bin Deli Mehmed. Kefili: Dedo bin Miho.
Oğlu Hüseyin. Kefili: Babası.
Vakkas bin Yakub. Kefili: Hüseyin bin Maşo.
Karındaşı Osman. Kefili: Karındaşı.
Oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Ali Kelo bin Gılgıl. Kefili: Vakkas bin Tut.
Şerbetçu bin Gılgıl. Kefili: Ali bin Gılgıl.
Vakkas bin Kara Mustafa. Kefili: Şerbetçu bin Gılgıl.
Oğlu Molla Mustafa. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Ömer bin Mustafa. Kefili: Cuma bin Hüseyin.
Çırto bin Bektaş. Kefili: Mehmed bin Kör Mehmed.
Oğlu Haco. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Yakub. Kefili: Babası.
Diğer oğlu Vakkas. Kefili: Babası.
Cuma bin Hüseyin. Kefili: Vakkas bin Kara Mustafa.
Oğlu Hebo. Kefili: Babası.
Dedo bin Kara Ali. Kefili: Molla Hasan bin Monla [Molla] İsmail.
Mehmed bin Hicâzo. Kefili: Dedo bin Kara Ali.
Oğlu Dedo. Kefili: Babası.
Mehmed bin Kör Mehmed. Kefili: Molla Hasan bin İsmail.
Hıta bin Mamo. Kefili: Molla Hasan bin Molla İsmail.
Hüseyin [bin] Şahşin. Kefili: Hıta bin Mamo.

- Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Oğlu Mısto. Kefli: Babası.
Monla [Molla] Hasan bin Monla [Molla] İsmail. Kefli: Hıta bin Mamo.
Oğlu İsmail. Kefli: Babası.
Maho bin Hamo. Kefli: Mehmed Ali bin Hüseyin.
Karındaşı Bekir. Kefli: Karındaşı.
Vakkas bin Kel Mısdı. Kefli: Maho bin Hamo.
Oğlu Şeyho. Kefli: Babası.
Mehmed Ali bin Hüseyin. Kefli: Ömer bin Ali Kır.
Karındaşı İbrahim. Kefli: Karındaşı.
Mehmed Ali bin Hams. Kefli: Ömer bin Ali Kır.
Karındaşı Hasan. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Şeyho. Kefli: Karındaşı.
Diğer karındaşı Osman. Kefli: Karındaşı.
Ömer bin Ali Kır. Kefli: Mustafa bin Kati Sor.
Karındaşı Dedo. Kefli: Karındaşı.
Mustafa bin Kati Sor. Kefli: Mehmed Ali bin Hüseyin.
Ömer bin Mürsel. Kefli: Mehmed Ali bin Hüseyin.
Oğlu Mısdı. Kefli: Babası.
Mısdı bin Hasan. Kefli: Monla [Molla] Hasan bin Monla [Molla] İsmail.
Hasan bin Hušo. Kefli: Mehmed Ali bin Hüseyin.
Oğlu Seydo. Kefli: Babası.
Hasano bin Kır Ali. Kefli: Mustafa bin Uzun.
Oğlu Duro. Kefli: Babası.
Ali bin Abdurrahman. Kefli: Mamo bin Değirmenci.
Mustafa bin Uzun. Kefli: Mamo bin Değirmenci.
Mamo bin Değirmenci. Kefli: Mustafa bin Uzun.
Osman bin Çorbo. Kefli: Mustafa bin Ali Zar.
Osman bin Ali Zar. Kefli: Mustafa bin Ali Zar.

Oğlu Dur. Kefli: Babası.
Mustafa bin Ali Zar. Kefli: Osman bin Ali Zar.
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Mustafa bin Mamadikli. Kefli: Bekir bin Hanifi.
Oğlu Duro. Kefli: Babası.
Bekir bin Hanifi. Kefli: Duro bin Kamo.
Oğlu Dur. Kefli: Babası.
Karındaşı Hüseyin. Kefli: Karındaşı.
Dur bin Kamo. Kefli: Bekir bin Hanifi.
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Oğlu Mehmed. Kefli: Babası.
Hasan bin Kamış. Kefli: Hasan [bin] Zoro.
Hasan bin Zoro. Kefli: Hasan bin Kamış.
Şeyho bin Kılıç. Kefli: Teyro bin Ali.
Ali Teyro. Kefli: Bekir bin Hanifi.
Oğlu Dedo. Kefli: Babası.
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
Oğlu Alo. Kefli: Babası.
Haco bin Koharin. Kefli: Mustafa bin Mamadikli.

16. Eskiköy'e Bağlı Birişme Köyü³²⁹

Veli bin Kehketık. Kefli: Haso bin Budak.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Diğer oğlu Yusuf. Kefli: Babası.
Mustafa bin Bekir. Kefli: Veli bin Kehketık.
Huso bin Bekir. Kefli: Mustafa bin Cenik.
Ali bin Aliko. Kefli: Vakkas bin Mamo.
Mustafa bin Cenik. Kefli: Vakkas bin Mamo.

329 BOA, NFD. d., 2697, s. 71.

- Oğlu Huso. Kefli: Babası.
Vakkas bin Mamo. Kefli: Haso bin Budak.
İbrahim bin Sam [Sarı?] Osman. Kefli: Mamo bin Huso Kalo.
Velo bin Budak. Kefli: Huso bin Sarı İbrahim.
Haso bin Huso. Kefli: İbrahim bin Sarı.
Karındaşı İbiş. Kefli: Karındaşı.
Osman bin İbiş. Kefli: Haso bin Huso.
Şeyho bin Osman. Kefli: İbrahim bin Sarı.
Mamo bin Huso Kalo. Kefli: Vakkas bin Mamo.
Karındaşı Beko. Kefli: Karındaşı.
Mustafa bin Alaz. Kefli: Huso bin Sarı.
Karındaşı Beko. Kefli: Karındaşı.
Huso bin Sarı. Kefli: Mustafa bin Alaz.
Oğlu Vakkas. Kefli: Babası.
İbrahim bin Sarı. Kefli: Huso bin Takor.
Oğlu Yusuf. Kefli: Babası.
Huso bin Takor. İbrahim [bin] Sarı.
Oğlu Ali. Kefli: Babası.
Oğlu Beko. Kefli: Babası.
17. Sugözü Köyü³³⁰
İbrahim bin Velo. Kefli: Mehmed bin Azo.
Karındaşı Ali. Kefli: Karındaşı.
Diğeri Mustafa. Kefli: Karındaşı.
Mehmed bin Azo. Kefli: Ali bin Mustafa.
Ali bin Mustafa. Kefli: Mehmed [bin] Azo.
Mehmed bin Uso. Kefli: Ali bin Mustafa.
Karındaşı Bekir. Kefli: Karındaşı.

330 BOA, NFD. d., 2697, s. 72.

Şeyho bin Osman. Kefili: Bekir bin Bekir.

Oğlu Şeyho. Kefili: Babası.

Bekir bin Bekir. Kefili: Mustafa bin Huso.

Mustafa bin Huso. Kefili: Ali bin Ali.

Karındaşı Hüseyin. Kefili: Karındaşı.

Ali bin Ali. Kefili: Mustafa bin Huso.

SONUÇ

Tarihi İlk Çağlara dayanan Besni, konuşlandığı stratejik coğrafya nedeniyle ilk ve Orta Çağlarda önemli bir merkez olarak varlığını sürdürmüştür. Doğu batı istikametinde birbirine paralel olarak uzanan Güneydoğu Toros Sıradağları silsilesi ile Fırat Nehri arasındaki bir bölgede kurulmuş olan Besni, doğu-batı yönünde uzanan yolların geçtiği bir noktada bulunmaktaydı. Şehrin bulunduğu yer askeri olarak yüksek bir öneme sahip olduğu gibi ticari olarak da bir hayli önemliydi.

Besni, yakınlarından geçen İpek Yolu şehri önemli bir ticaret merkezi haline getirmişti. Doğudan ve batıdan gelen tüccârların uğrak noktası olan Besni, ticari ürünlerin üretildiği ve satıldığı büyük bir pazar olmuştu. Şehirde çok sayıda iş kolu ve sanat gelişmişti. Şehir merkezinde dokumacılık, kumaşçılık, kumaş boyacılığı, basmacılık, terzilik, dericilik, değirmencilik, kuyumculuk, kılınççılık, tüfengencilik, hallaçlık ve kalaycılık gibi meslekler oldukça revaçtaydı. Kırsal kesimde ise daha çok çiftçilik ve rençberlik yapılmaktaydı. Şehirde Müslümanlar ve gayrimüslimler birlikte huzur içerisinde yaşamaktaydılar.

Besni, İlk Çağlarda Hitit-Asur, Urartu-Asur, Roma-Part mücadelelerine sahne olmuş, Büyük İskender'in istilasına uğrayan topraklar arasında yer almıştır. Romalıların Suriye'deki egemenliği için kilit bir nokta olarak bölgedeki askeri lejyonların ikmal merkezi olmuştur. Besni, Miladi yılların başında bölgede kurulan Kommagene Krallığı'nın önemli bir askerî üssü haline gelmiştir.

Orta Çağ'da ise Besni, başlangıçta Bizans ile Sasanî devletlerinin sınırında kalmış ve savaflara sahne olmuştur. İslamiyet'in yayılmasından sonra ise Bizans ile Müslüman devletler arasında suğûr olarak adlandırılan ve nispeten askerî bölge olarak sayılabilecek kalelerden biri haline gelmiştir. Orta Çağ'da çok sayıda savaşa sahne olan şehir, Haçlı Seferleri sırasında Ermenilerin eline geçmiş ve uzun süre Ermeni krallar tarafından idare edilmiştir. Artuklular, Zengîler, Danişmendliler, Selçuklular, Dulkadirîler, Eyyûbîler, Memlukler, Kadı Burhaneddin

ve Osmanlılar arasında sık sık el değıştiren şehir Moğolların ve Timurluların istilasına da uğramıştır. Besni'nin Moğollar ve Timur'a karşı verdiği mücadeleler dillere pelesenk olacak kadar meşhurdur. Osmanlı Devleti'nin sınırlarının bölgenin çok gerisine uzanması sonucu Besni'nin stratejik önemi azalmış ve şehir zamanla devlet merkezinden uzak, sıradan küçük bir kasaba hüviyetine bürünmüştür.

Çalışmamızda incelediğimiz XIX. yüzyıl ortalarında Besni, kırsal nüfusuyla birlikte yaklaşık olarak 30. 000 kişilik nüfusa sahip bir kazadır. Toplam nüfusun üçte biri şehirli, üçte ikisi de kırsal nüfustur. İncelememize esas aldığımız kefâlet defterinin ihtiva ettiği verilerle sınırlı kalarak yaptığımız değerlendirmeye göre şehirli nüfusun yaklaşık olarak dörtte üçü Müslüman, dörtte biri gayrimüslim Ermeni'dir.

Araştırmamızda elde ettiğimiz verilere göre şehirli nüfus daha çok çeşitli sanat ve zanaat kollarının yanısıra ve ticaretle uğraşırken, kırsal nüfus daha çok geçimini çiftçilik ve rençberlik yaparak sağlamaktaydı. Şehirli nüfusun uğraştığı iş kollarına bakıldığında; iş ve zanaat kolu sayısının fazlalığı Besni'de üretilen ürünlerin tüccârlar tarafından dış pazarlara taşındığını göstermektedir. Yine şehirde yaşayan Müslümanların daha çok attarlık, bakkallık, berberlik, çiftçilik, debbâğlık, helvacılık ve kahvecilik gibi mesleklerle geçimlerini sağladığı, gayrimüslimlerin ise basmacılık, çulculuk, değirmencilik, demircilik, hallaçlık, kalaycılık, kazancılık, keçecilik, kılınççılık, kuyumculuk, nalbantlık, palancılık ve tüfengcilik gibi meslekleri icra ettikleri gözlenmiştir. Abacılık, boyacılık, canbazlık, cullâhlık, dülgerlik, köşkerlik, rençberlik, terzilik ve tüccârlık meslekleriyle her iki topluma mensup şahısların uğraştığı görülmüştür.

Araştırmamıza kaynaklık eden kefâlet defteri, bir nüfus defteri olmamakla beraber, 1846 yılında Besni kazasında yaşayan reşit kişilerin isimlerini içermesi bakımından oldukça önemli bir kaynaktır. Kendilerinden kefil istenen ve kefile bağlanan şahısların sayısından hareketle 1846 yılındaki Besni şehir nüfusunu ve kırsal nüfusu tespit etmeye çalıştık. Çalışmamızda elde ettiğimiz nüfus rakamları elbette ki günümüzdeki modern nüfus sayım sonuçları gibi kesin rakamlar değildir. Çalışmamıza konu olan tarihte dünyanın hiçbir yerinde, modern anlamda, sadece nüfusu tespit etme amaçlı nüfus sayımları yapılmamaktaydı. Osmanlı Devleti'nin 1830'dan itibaren yaptığı nüfus sayımları da askerlik ve vergi mükellefi olan kişileri tespit etmek amacıyla yapılmış yoklamalardır. Ayrıca herkesin kayıt altına alındığı ve ülkenin her yerinde uygulanmış bir nüfus sayımı da yapılamamıştır. Dolayısıyla ülkenin toplam nüfusunu tespit eden bir uygulama mevcut olmadığı gibi küçük bir şehrin gerçek nüfusunu gösteren bir cetvel de hazırlanmamıştır. Bu dönemde askerlik ve vergi toplama dışında, teftiş ve güvenlik

amaçlı yapılan yoklamaların kayıtları da defterlere kaydedilmekteydi. Günümüzde, geçmiş dönemlerle ilgili olarak bu şekilde tutulan defterlerden hareketle nüfus tahminleri yapılabilmektedir.

Güvenlik amaçlı yoklamalarda birbirine kefil olarak yazılan kişiler birbirinden sorumlu tutulmaktaydı. Ancak herkesin deftere kaydedilmediği de bilinen bir gerçektir. Reşit olmayan kişiler, köleler, kadınlar, çocuklar, yöneticiler ve askerî zümreler incelediğimiz defterde kefâlet altına alınmamışlardır. Yine medrese, han, hamam ve iş yeri gibi mekânlarda yaşayanlar da defterde kayıtlı değildir. Dolayısıyla araştırmamızda elde ettiğimiz sayılar kesinlikle gerçek nüfusu yansıtmamaktadır. Ancak XIX. yüzyıl ortalarındaki Besni'nin nüfusu için söylenebilecek en yakın tahminler defterden elde ettiğimiz verilerdir. Bu verilere dayanarak kazanın nüfusunu yaklaşık olarak tahmin edebilmekteyiz.

İncelediğimiz kefâlet defteri kamu düzeni ve asayişin sağlanmasında vatan-
daşın sorumluluğunu da göstermektedir. Devletin, merkezden uzak, küçük bir kasabanın güvenliğini göz ardı etmediğini, kefâlet uygulamasıyla insanların birbirine kefil yaparak güvenliği sağlanmaya çalıştığını görmekteyiz. Kefâlet uygulaması ile insanların birbirini kontrol ederek suç işlenmesine mani olmaları amaçlanmıştır. Çünkü kefaletin gereği olarak suç işleyenleri kefilleri kolluk kuvvetlerine teslim etmek zorundaydılar. Suçluları teslim etmeyenler sorumlu tutulmaktaydı. Ayrıca suç işleme ihtimali olanların da önceden kolluk kuvvetlerine haber verilmesi kefâletin getirdiği bir başka yükümlülüktü. Böylece suçlar işlenmeden önlenmekte ve kamu düzeninin devamı sağlanmaktaydı.

Kefâlet sisteminin XIX. yüzyıl ortalarında Besni'de uygulandığı, bu sistem sayesinde asayişin sağlandığı, şehir halının güven ortamı içerisinde işiyle gücüyle uğraşarak hayatını sürdürdüğü anlaşılmaktadır.

İncelediğimiz kefâlet defterindeki veriler Besni'de çok eski devirlere kadar uzanan bir şehir ahalisinin varlığına işaret etmektedir. Özellikle hizmet sektöründe çalışan bazı kişilerin defterde kayıtlı olması buna en iyi kanıttır. Defterin kaydına göre 1846 yılında, Besni'de, büyük evlerde veya konaklarda yemek ve sofraya işlerine bakan bir *seray-dâr*, bir ayvaz ve bir kavas mevcuttur. Hizmet sektöründe çalışan bu iki görevlinin defterde kayıtlı olması, şehirdeki seçkin zümrenin konak ve evlerinde ziyafetler verildiğine işaret etmektedir.

Nitekim günümüzde Eski Besni ören yerinde, Sofraz Köyü'nde ve Besni yakınlarındaki pek çok yerde bulunan tarihi kalıntılar Besni'de eskiden beri devam eden bir şehir kültürünün varlığının en iyi kanıtıdır.

KAYNAKÇA

- AINSWORTH, William Francis, *Travels and Research in Asia Minor, Mesopotamia, Chaldea and Armenia*, C. I, London 1842.
- AKDAĞ, Mustafa, *Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası*, Bilgi Yay., Ankara 1975.
- AKYILDIZ, Ali, “Muhtar”, *DİA*, C. XXXI, Ankara 2006, 51-53.
- ALİCAN, Mustafa, “Ortaçağda Behesni (Besni)”, *MKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 11, Sayı 27, (2014), s. 69-82.
- APAYDIN, H. Yunus, “Kefâlet”, *Türkiye Diyanet Ansiklopedisi*, Cilt 25, TDV Yay., Ankara 2002, s. 168-177.
- ARSLAN, Hüseyin, *16. YY. Osmanlı Toplumunda Yönetim, Nüfus, İskân, Göç ve Sürgün*, Kaknüs Yay., İstanbul 2001.
- ATALAY, Talip, “Diyarbakir Vilayeti’nde Hısnımansur, Kahta ve Besni”, *Medeniyetler Kavşağı Adıyaman*, Adıyamanlılar Vakfı Yay., İstanbul 2008, s. 149-172.
- BARCAN, Ömer Lütfi, “Tarihi Demografi Araştırmaları ve Osmanlı Tarihi”, *Türkiyat Mecmuası*, Cilt 10, İstanbul 1953, s. 1-26.
- BEHAR, Cem, (Hazırlayan), *Osmanlı İmparatorluğu’nun ve Türkiye’nin Nüfusu*, C. II, T.C. Devlet İstatistik Enstitüsü Yay., Ankara 1996.
- BOA, *MAD.d.*, 534; *MAD.d.*, 2928.
- BOA, *NFD. d.*, 02696.
- BOA, *NFS.d.*, 2697.
- ÇAKAR, Enver, *XVI. Yüzyılda Halep Sancağı (1516-1566)*, Fırat Üniversitesi Orta-Doğu Araştırmaları Merkezi Yay, Elazığ 2003.

- ÇELİK, Şenol, “1261/1845 Tarihli Harput Kefâlet Defteri ve Bu Deftere Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Harput Şehri”, *Harput Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 1, Elazığ, Mart 2014, s. 21-47.
- ÇETİN, Altan, *Memlûk Devleti'nin Kuzey Sınırı*, TTK Yay., Ankara 2009.
- DARKOT, Besim – YİNANÇ, M. Halil, “Besni”, *İslam Ansiklopedisi*, C. 2, MEB Yay., İstanbul 1979, s. 570-572.
- DAVISON, Roderic H., *Osmanlı İmparatorluğu'nde Reform, 1856-1876*, (Türkçesi: Osman Akınhay), Agora Kitaplığı yay., İstanbul 2005.
- DEMİRKENT, Işın, *Urfa Haçlı Kontluğu Tarihi (1118-1146)*, TTK Yay., Ankara 1987.
- DEVELİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yay., Ankara 2009.
- DÖRNER, Friedrich Karl, *Nemrud Dağı'nın Zirvesinde Tanrıların Tahtları*, (Çev: Vural Ülkü), TTK Yay., Ankara 1990.
- ERTUĞ, Hüseyin Nejd, *Osmanlı Kefâlet Sistemi, 1792 Tarihli Bir Kefâlet Defterine Göre Boğaziçi*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya 1997.
- EVLİYA ÇELEBİ, Mehmed bin Zillî Derviş, *Evliya Çelebi Seyahatnâmesi*, C. I, III, Yayınlayan: Ahmed Cevdet, İkdâm Matbaası, Dersaadet 1314.
- GÖDE, Kemal, *Eretnalılar (1327-1381)*, TTK Yay., Ankara 1994.
- GREGORY ABÛ'L-FARAC (Bar Hebraus), *Abû'l-Farac Tarihi*, (Türkçeye Çeviren: Ömer Rıza Doğrul), C. II, TTK Yay., Ankara 1999.
- GÜL, Muammer, *Selahaddin*, Bilge Kültür Sanat Yay., İstanbul 2015.
- , *Orta Çağ'da Doğu ve Güneydoğu Anadolu*, Bilge Kültür ve Sanat Yay., İstanbul 2010.
- HAİL NURİ BEY, *Tarih-i Nuri Bey*, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazma, TY 5996, v. 88b-89a.
- HASAN, Hasan İbrahim, *İslam Tarihi*, C. II (Çev: İsmail Yüğit, Sadreddin Gümüş), Kayıhan Yay., İstanbul 1991.
- HÜSEYİN REMZİ, *İlaveli Müntabahât-ı Lugât-i Osmaniyye*, C. II, Dersaadet 1306.

- İBNÜ'İ-ESÎR, *El-Kâmil fi't-Târih Tercümesi, İslam Tarihi*, C. VIII, (Çev: Ahmet Ağırakça) Bahar Yay., İstanbul 1987.
- KAHRAMAN, Abdullah, "İslam Hukukunda Şahsa (Nefse) Kefâlet Müessesesi ve Türk Ceza Muhakemeleri Hukuku'ndaki Teminatla Salıverme Müessesesi ile Mukayesesi", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı. 2, Yıl 1998, s. 301-328.
- KAHRAMAN, Seyit Ali ve DAĞLI, Yücel, *Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnâmesi*, 4. Kitap, 1. Cilt, Yapı Kredi Yay., İstanbul 2010.
- , *Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnâmesi*, 3. Cilt, 1. Kitap, Yapı Kredi Yay., İstanbul 2010.
- KARPAT, Kemal H., *Osmanlı Nüfusu*, Timaş Yay., İstanbul 2010.
- McCARTY, Justin, *Müslümanlar ve Azınlıklar*, İnkılâp Yay., İstanbul 1998.
- MERÇİL, Erdoğan, *Türkiye Selçuklularında Meslekler*, TTK Yay., Ankara 2000.
- NERGİZ, İsmet, *Eski Besni'de Yaşam*, Fırat Basım San. Tic. Ltd. Şti. 2. Basım, İstanbul 2013.
- ÖZKAN, Süleyman, "Kummuh/Kumaha", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C. VIII, İzmir 1993, s. 65-80.
- ÖZKAYA, Yücel, *Osmanlı İmparatorluğunda Dağlı İsyanları*, Ankara Üniv. Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Yay., Ankara 1983.
- ÖZTÜRK, Gülin, "Seyahların Gözüyle Adıyaman", *Adıyaman Tarihi ve Kültürü Üzerine*, Kömen Yay., Konya 2012, s. 131-145.
- ÖZTÜRK, Mustafa, *16. Yüzyılda Kilis, Urfa, Adıyaman ve Çevresinde Cemaatler- Oymaklar*, Fırat Üniv. Orta-Doğu Ar. Mer. Yay., Elazığ 2004.
- PAKALIN, M. Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. II-III, MEB Yay., İstanbul 1971.
- REDHOUSE, Sir James, *Redhouse Türkçe/Osmanlıca-İngilizce Sözlük*, Sev Mat. Yay., İstanbul 1999.
- RUNCIMAN, Stevan, *Haçlı Seferleri Tarihi*, C. I-II-III (Çev: Fikret Işıltan), TTK Yay., Ankara 1992-1998.
- SİLAHDÂR FINDIKLILI MEHMED AĞA, *Silahdâr Tarihi*, Ahmed Refik'in ilave notlarıyla) C. I, Devlet Matbaası, İstanbul 1928.

- SÖYLEMEZ, Faruk, *Osmanlı Devletinde Aşiret Yönetimi-Rişvan Aşireti Örneği*, Kitabevi Yay., İstanbul 2011.
- SUCU, Mustafa, *Adıyaman İli ve İlçeleri*, Yapım-Bugün Ajans Basım-Yayın Rek. Yay., Gaziantep 1992.
- , *Tarih, Kültür ve Medeniyet Diyarı; Besni*, Kardelen Ofset Matbaacılık Yay., Ankara 2006.
- ŞAŞMAZ, Musa, *Türkiye'nin İdari Taksimatı (1920-2013)*, TTK Yay., Ankara 2014.
- ŞAŞMAZ, Hasan Çağrı -Musa Şaşmaz, "Osmanlı İmparatorluğu İle Cumhuriyet Dönemi'nde Adıyaman'ın İdari Taksimatı", *Adıyaman Tarihi ve Kültürü Üzerine*, (Ed: Hamdi Doğan), Kömen Yay., Konya 2012, s. 9-97.
- ŞEMSEDDİN SAMİ, *Kamûs-ı Türkî*, Çağrı Yay., İstanbul 1989.
- , *Kamûsu'l-A'lâm*, C. 2, Mihran Matbaası, İstanbul 1306/1889.
- TAŞ, Barış-İlker Yiğit, "Tanzimattan Cumhuriyet'e Beyşehir Kazasında Nüfus", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, Sayı 81, Ankara 2011, s. 489-532.
- TAŞTEMİR, Mehmet, *XVI. Yüzyılda Adıyaman (Behisni, Hısn-ı Mansur, Gerger, Kâhta) Sosyal ve İktisadî Tarihi*, TTK Yay., Ankara 1999.
- , "Besni", *Türkiye Diyanet Ansiklopedisi*, Cilt 5, TDV Yay., Ankara 1992, s. 540-543.
- TOPRAK, Seydi Vakkas, "Osmanlı Devleti Hizmetinde Bir Aşiret ve Lideri Rişvanzâde Seyyid Abdurrahman Paşa", *İÜEF Tarih Dergisi*, Sayı 58 (2013 / 2), İstanbul 2013, s. 65-85.
- , *Nuri Tarihi (Metin-İnceleme)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yayınlanmamış Doktora tezi, İstanbul 2011.
- Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yay., Ankara 2005.
- TÜRKAY, Cevdet, *Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatler*, İşaret Yay., İstanbul 2005.
- URFALI MATEOS, *Urfalı Mateos Vekayi-namesi (952-1162) ve Papaz Grigor'un Zeyli*, (Çev: Hrant D. Andreasyan), TTK Yay., Ankara 2000, s. 253 not 87.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Tarihi*, C. I, TTK Yay., Ankara 1988.

- ÜNAL, Mehmet Ali, *Osmanlı Devrinde Sinop*, Fakülte Kitabevi Yay., Isparta 2008.
- YAĞINLI, Mehmet Âkil, *Adıyaman Merkez Ağzı ve Kültürü*, Adıyaman Belediyesi Yay., Adıyaman 2013.
- YAZICI, Muhammed, “XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Devleti’nde Kamu Düzeninin İşleyişini Etkileyen Unsurlar Üzerine, *Asia Minor Studies-İnternational Journal of Social Sciences*, Cilt 1, Sayı 1, Ocak 2013, s. 156-178.
- YİĞİT, Ahmet, “XIV-XVI. Yüzyıllarda Mentеше Livasında Değirmenler”, *MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE)*, Bahar 2007, Sayı 18, s. 97-155.
- YÜCEL, Yaşar – SEVİM, Ali, *Türkiye Tarihi*, C. 1, TTK Yay., Ankara 1990.
- YÜCEL, Yaşar– Selami Pulaha, *1. Selim Kanunnamesi (Tirana ve Leningrad Nüshaları) 1512-1520*, Ankara, TTK Yay., 1995.
- YÜCEL, Yaşar, *Eretna Devleti-Kadı Burhaneddin Ahmed-Mutahharten ve Erzincan Emirliği II*, TTK Yay., Ankara 1989.
- YÜCEL, Yaşar, *Timur ’un Ortadoğu-Anadolu Seferleri ve Sonuçları (1393-1402)*, TTK Yay., Ankara 1989.
- ZEYREK, Turgut H. - ZEYREK, Ali N. – ZEYREK, Ayşegül, *Besni (Parala-Octacuscum-Bahasna: Anadolu ’nun Güneydoğusunda Antik bir Kent ve Yakın Çevresinin Arkeolojik Açından Değerlendirmesi*, Besni Belediyesi Yay., İstanbul 2006.

DİZİN

A

- Abacı 96, 97, 98, 100, 102, 105, 107, 116, 125, 134, 136, 144, 146, 153, 154, 157, 165, 205, 240, 288
- Abacılık 82, 312
- Abdallar 72
- Acem 2, 193
- Adıyaman 1, 3, 8, 10, 15, 22, 23, 26, 41, 93, 284, 315, 317, 318, 319
- Adil Kılılı Köyü 205
- Afşin 11
- âhen-ger 83, 90
- Ahlat 15
- Ahmet Cevdet Paşa 27
- Ainsworth, 26
- Akçadağ 2, 23
- Akkuyu Köyü 173
- Aksungur el-Porsukî 11
- Alaeddin Eretna 24
- Alaüddevle 20, 25
- Alişar 72
- Amanos dağları 3
- Amasya 5
- Anadolu VII, 2, 4, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 24, 26, 31, 35, 39, 44, 47, 87, 89, 91, 93, 94, 319
- Anadolu Selçuklu Devleti 10
- Anadolu Selçukluları 4, 12, 14
- Ankara 2, 3, 4, 8, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 23, 24, 27, 31, 36, 47, 52, 53, 83, 84, 86, 141, 315, 316, 317, 318, 319
- Antakya 4, 11, 12, 19
- antik dönem 4
- Antiokheia 4
- Araban 3, 59, 60, 61, 79, 194
- Arapça 2, 9, 45, 90
- Araplar 72
- Arniç 41, 58, 63, 64, 73, 105, 225, 338
- Artuklu 11, 15
- Artuklular VII, 10, 311
- asayişin temini VIII, 30, 36, 37, 52
- Ashab-ı Kehf 4
- askerî lejyon 58, 93
- askerî sınıf 43, 55
- askerî yol güzergâhı 2
- askerî zümre 51, 71
- Asur VII, 4, 7, 311
- Asur kolonileri 4
- Asur yıllıkları 7
- Asurlular 7
- aşçı 82
- Atmalı Köyü 171
- attar 82
- attarlık 81, 101, 312
- avarız hanesi 52
- avâsım 17
- Ayıntâb 12, 13, 17, 19, 20
- ayvaz 313
- azap 82

B

- bâfende 85
- Bagrâs 17
- Bağdat 5, 24, 93
- Bağdat Yolu 93
- Bahasna 2, 319
- Bahrî 72
- bakkal 82, 86
- bakkallık 81, 82, 86, 101, 312
- Balka 72
- Balkar Köyü 268
- Bar Hebraus 2, 11, 316
- Bardas Fokas 9
- basmacı 82, 86
- basmacılık 81, 86, 101, 311, 312
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi 41

- başkethüda 40
Başlı 72
başmakçı 90
Baybars 16
Bayıl Köyü 242
Bedreddin Bidra 17
Behesdin 2
Behesna 2
Behesne 2
Behesni 2, 12, 315
Behisni 2, 10, 20, 41, 42, 318, 333, 334, 335, 336, 338, 339, 340, 341
Behisni Sancağı 41
Bekâs 17
Belören 93
Belviran köyü 73
berber 82, 96, 128
berberlik 81, 96, 101, 106, 107, 312
Bereketlü 179, 299
berzger 83
Besne 2
Besni VII, VIII, IX, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 57, 58, 62, 63, 65, 67, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 98, 99, 100, 101, 103, 105, 107, 108, 109, 311, 312, 313, 315, 316, 318, 319, 341
Besni emiri 15
Besni hâkimi 12, 13
Besni Kalesi 1, 3, 5, 15, 16, 19, 25, 26, 49
Besni Kaymakamlığı 23
Besni kazası VIII, 23, 43, 44, 45, 49, 51, 53, 58, 67, 73, 74, 76, 83, 85, 341
Besni Kefâlet Defteri 22, 29, 38, 40, 41, 43, 45, 47, 48, 50, 81, 83, 90, 91, 96, 98, 100, 105
Besni naipleri 20
Besni Üzümü 84
Besnililer 23
Beşîr 72
Beşîri 72
Bet Hesna 2
Beyzavî 27
Bihişti 2
Birinci Haçlı Seferi 10
Birişme Köyü 297, 308
Bitlis 15
Bizans VII, 9, 10, 11, 12, 311
Boğaziçi VIII, 30, 39, 316
Bolu 5
Boncuk Köyü 298
Bosna 22
bostancıbaşı IX, 39, 50
Bostancıbaşı Defterleri 38
Bostancık 72
boy beyi 41, 45, 47, 340
boyacı 82, 86
boyacılık 82, 86, 101, 312
Bozmekân Mahallesi 42, 51, 54, 94, 95, 109
Bozova 3
Börgenek Köyü 245
Buldacı 10
Burhaniye Kefâlet Defteri 48
Bursa 30, 32
Burunçayır Köyü 254
Bünyamin 28
Büyük İskender VII, 7, 311
Büyük Perverî Köyü 260
- ## C
- câme-bâf 85
Camuscu Köyü 189
canbaz 82
canbazlık 82, 101, 312
cebecibaşı 39
Celâlî isyanları 31, 32
Celayirli Ahmed 24
Cencere Köyü 292
cerengir 82
Cesum 2
Ceyhan 10

Cihanşah Köyü 44, 276
 Cuinet 26
 culâhe 83, 85
 cullâh 82, 83, 85, 95
 cullâhlik 82, 83, 93, 94, 96, 101, 104,
 105, 107, 312

Ç

Çakallı Köyü 173
 Çanakçı Köyü 184
 Çankara Köyü 223
 Çargan Köyü 268
 Çavlı 4
 çavuş 82, 101
 çekirdek aile 52
 Çelik Köyü 272
 Çengehor 72
 Çırçır Mahallesi 51, 54, 95, 113
 çiftçi 45, 82, 83, 96
 çiftçilik 81, 82, 83, 84, 101, 104, 105,
 107, 311, 312
 Çiftlik Köyü 227
 Çilboğaz Köyü 284
 çoban 82
 Çomak Köyü 187
 Çorak Köyü 275
 çulcu 82, 92, 93
 çulculuk 81, 101, 107, 312
 çulha 85

D

Dağlı Eşkîyası 47
 Damişmendliler VII
 Danişmendli emîri Mahmud 11
 Davudhân Köyü 245
 debbâğ 82, 83, 87
 debbâğlık 81, 83, 87, 94, 101, 312
 değirmenci 82, 88, 89
 değirmencilik 81, 89, 101, 107, 311, 312
 dellâl 82
 demirci 36, 45, 82, 83, 90
 demircilik 81, 90, 101, 105, 106, 107, 312

demografik çalışmalar IX
 derbend muhafızları 30
 Derbsak 16, 17
 Dereli Köyü 199
 Dersim 48
 deveci 82
 dibekçi 82
 dikici 82
 Diyarbakır 5
 Diyarbekir 9, 22, 23, 315
 Diyarbekir Eyaleti 22
 Doğu Anadolu 15, 20
 Doğu Roma VII
 Dokumacı 86
 Doliche 4
 Dulkadiriyye 21, 22
 Dulkadiriyye Eyaleti 21, 22
 Dulkadirli VII, 18, 20, 21
 Dulkadirliler 17, 19, 20, 311
 dülger 82, 83, 90, 96
 dülgerlik 82, 90, 96, 101, 104, 312
 Dülük 4
 Dündar Yazısı 1
 dür-ger 90

E

Ebu Hureyre 28
 Ebu Said 24
 Edessa 4, 8
 ehl-i zer 83
 ekmekçi 82
 Elbistan 12, 17, 18, 20, 21, 22
 Elbistan Sancağı 22
 el-kefâle bi'l-mâl 27
 el-kefâle bi'n-nefs 27, 29
 el-zürrâ 83
 Emin 9, 118, 119, 123, 128, 192, 226,
 239, 282, 285, 286
 Emir Bedreddin Bektaş el-Mansûrî 17
 Emir Eretna 24
 Emir Sudun 19
 Emir Timurtaş 24
 Erence 63, 64, 73, 105, 225, 338

Eretna Beyliği 24
 Eretnahılar 18, 24, 316
 Erkenek Köyü 218
 Ermeni VII, 10, 11, 13, 16, 17, 26, 35, 42,
 51, 54, 73, 86, 99, 100, 167, 311,
 312
 Ermeni Mahallesi 42, 99, 100
 Ermenice 2
 Erzurum 22
 Eski Besni 1, 7, 56, 313, 317
 Eski Besni ören yeri 1, 7, 313
 Eskiköy 68, 69, 80, 299, 308
 eşkıya 33, 35, 39
 eşkıyalar 1
 etmekçi 83
 Evliya Çelebi 2, 24, 25, 34, 316, 317
 Eyyübî 15
 Eyyübîler 14, 311

F

Fahreddin Kara Aslan 11, 12
 faki 77, 78
 Fal Köyü 197
 fellah 83
 Ferhat Paşa 21
 ferman 39
 fıkhî 27, 29
 Fındık Köyü 206
 Fırat 1, 3, 4, 8, 10, 17, 18, 21, 41, 311,
 315, 317
 Fırat Nehri 3, 4, 311
 fırıncı 83
 Franklar 11, 13
 Fransa kralı 17

G

Galata 35
 gayrimüslim mahallesi 45
 Gaziantep 1, 3, 12, 23, 318
 gece bekçileri 36
 gedik 33
 Gedikli Köyü 290

genel sayım 35
 geniş aile 52
 Gerger 10, 11, 17, 21, 22, 23, 318
 Germanicia 4
 Gondırma 72
 göçebe 36, 41, 43, 47, 51, 58, 67, 82
 göçebe aşiretler 51, 67
 Göçlera 67, 72
 Göksu 3, 25
 Göksun 12, 14
 Gölbaşı 1, 3, 41, 58, 65, 66, 72, 73, 106,
 107, 246, 284, 339
 Gölbaşı Nahiyesi 65, 66, 106, 107, 246,
 339
 Göynük 9
 Göyünderme 72
 Güneydoğu Anadolu 3, 10, 17, 24, 48,
 316
 Güneydoğu Toros Dağları 3, 49
 Güneydoğu Toros sıra dağları 4
 Güneydoğu Toroslar 3

H

habbâz 83
 hacı 77, 88
 Hacı Kasım Mahallesi 51, 54, 97, 98, 139
 Haçlı Seferleri VII, 11, 311, 317
 Haçlılar 10
 Hadım Sinan Paşa 20
 hadis 28
 haffâf 90
 hafız 77, 78
 hâkim 20, 40, 43
 Halep 4, 9, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
 22, 24, 38, 93, 94
 Halep Eyyübî 14, 15
 Halep Eyyübîleri 14, 15
 Halep Hamdanîleri 9
 Halep Naipliği 17
 Halep Yolu 93, 94
 Halfeti 3
 Halil Nuri Bey 33
 hallâc 82, 83

hallaçlık 81, 101, 104, 311, 312
 hamal 33, 82
 hamamcı 82
 hamamcılık 101
 Hamdanîler 9
 Hamra Mahallesi 43, 51, 54, 96, 115
 Hanbeli 28
 hane 42, 45, 51, 52, 53, 54, 55, 58, 62,
 63, 65, 68, 73, 276
 hane halkı 46, 73
 hane halkı reisi 46
 hane reisi 45, 52, 58, 62, 65, 73
 Hanefî 28, 77, 207, 254
 Hanefî mezhebi 27
 Harabşehir Köyü 210
 haramzadeler 36
 Harput VIII, 5, 16, 18, 22, 29, 39, 41, 48,
 316
 Harput Eyaleti 22, 41, 48
 Harput Kefâlet Defteri VIII, 29, 48, 316
 Harun Reşid 9
 Hasankeyf 11, 12
 Hasankeyf Artukluları 12
 haseki 40
 hasırcı 82
 hasırcılık 101
 Havitli Köyü 228
 Haydar Köyü 192
 hayvancılık 82
 Hellenistik 4, 7
 Helmuth Von Moltke 24
 helvacı 82
 helvacılık 81, 312
 Hethum 16
 Hevîdî Aşireti 41, 43, 47, 58, 67, 341
 Hevîdî Nahiyesi 23, 58, 67, 68, 69, 287,
 340
 Heznik Köyü 187
 Heznikân Köyü 182
 Hırsız Vasil 10, 11
 Hısnımansur 2, 21, 22, 23, 48, 315
 Hitit VII, 7, 311
 hizmetçi 38
 Horik 72

Hozgoşi 72
 Hudut başı 9
 Hus Köyü 230
 Hülâgu 16
 hülle-bâf 85
 Hz. Ali 28
 Hz. İdris 88
 Hz. Ömer VII, 9, 28
 Hz. Peygamber 28, 86, 88
 Hz. Yakub 27, 28
 Hz. Yusuf 27

I

I. Alaeddin Keykubat 15
 I. Basileos 9
 I. Leon 13
 I. Mesud 12
 I. Toros 13
 II. Baudouin 10
 II. Kılıç Arslan 14
 II. Mahmut 50
 III. Selim 33, 38
 III. Tıglatpileser 7
 ırgat 38, 84

İ

İbn-i Mace 28
 İç Batı Anadolu 5, 49
 İdris Peygamber 88
 İğnecilik 93
 İhtisab Ağalığı Nizamnamesi 32
 İhtisab Ağası 32
 İlgazi 11
 İlhanlı 24
 İlhanlı hükümdarı 24
 imam 35, 44, 45, 46, 47, 74, 77
 İmam Şafîi 28
 ipek böceği 85
 İpek Yolu 93, 311
 İran 7, 20
 iskâf 90
 iskân 39, 41, 43, 58, 67

İslâm tarihi 17
 İstanbul 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 13, 17, 23,
 27, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39,
 41, 44, 48, 50, 53, 55, 84, 86, 315,
 316, 317, 318, 319

İtalyan 53
 iyneci 82, 93
 İznik 10
 İzzeddin Keykavus 15

J

Joscelin 11, 12

K

Kabbânî 93
 kadı 30, 32, 35, 38, 50, 71
 kadı sicilleri 30, 38
 Kadı Şureyh 28
 Kahire 19, 38
 Kahramanmaraş 3
 Kâhta 10, 17, 18, 21, 22, 23, 51, 54, 55,
 75, 76, 78, 99, 102, 148, 318
 Kâhta Mahallesi 51, 54, 99, 148
 kahveci 82
 kahvecilik 81, 101, 312
 Kalavun 17
 kalaycı 81, 82, 89, 101, 311, 312
 kalaycılık 81, 82, 89, 101, 311, 312
 Kalaycılık 89
 kale muhafızı 55
 kamu düzeni IX, 37, 52, 313
 kamu hizmetleri 29, 30
 Kamûs-ı Türkî 27, 83, 84, 318
 Kansu Gavri 21
 Kantara Köyü 201
 kantarcı 82, 93
 Kantarcılık 93
 Kanuni Sultan Süleyman 21, 31
 Kapadokya 3
 kapı halkı 55, 71, 73
 Kara Halil Köyü 176
 Kara Musalı 72

Kara Yusuf 24, 155, 249, 250
 Karabahşlı Köyü 224
 karakol kaleleri 1
 Karakoyunlu Kara Yusuf 24
 Karakuyu Köyü 198, 290
 Kargalı Köyü 191
 Karl Humman 24
 Karnı Açık [Karnacık] Köyü 188
 Kartal Göğsü 94
 kasap 82
 katırcı 82
 kâtib 82
 Kâtip Çelebi 24
 kavas 82, 101, 313
 kavvâf 90
 Kayacık 72
 kayıkçı 33
 kayıt dışı nüfus 52
 Kayseri 4, 15
 kazancı 82
 kazancılık 81, 101, 312
 Kazbekân Köyü 242
 Kazgân 72
 Kazlı Köyü 209
 kebaççı 82, 112
 kebaççılık 81, 101
 keçeci 82
 keçecilik 82, 92, 101, 312
 kefâlet VIII, IX, 22, 27, 28, 29, 30, 31,
 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41,
 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 51,
 52, 55, 58, 62, 63, 65, 67, 68, 71,
 72, 73, 74, 76, 81, 82, 85, 86, 87,
 89, 92, 93, 100, 103, 107, 312, 313,
 333, 334, 335, 336, 338, 339, 340,
 341
 kefâlet defteri VIII, IX, 22, 38, 39, 41, 42,
 43, 44, 45, 46, 48, 51, 52, 55, 58,
 67, 71, 72, 74, 76, 81, 82, 85, 86,
 87, 89, 92, 93, 100, 103, 107, 312,
 313
 kefâlet defterleri IX, 30, 38, 39, 40, 47,
 50, 52, 72
 Kefâlet müessesesi 30

- kefâlet senedi 22, 41, 42, 46, 47, 48, 74
 Kefâlet Sistemi 29
 Kefâlet yoklamaları 39
 kefâlet yoklaması 35, 41, 43, 44, 46, 62,
 63, 65, 68, 71, 72, 73, 76
 Kefil 27, 31, 34, 35, 36, 37, 52, 54, 72,
 137, 285
 Kefile bağlama 32, 44, 71, 76
 kefilname akçası 35
 keş-ger 83, 90, 91
 Kemaleddin 4
 kepenek 92
 keşiş 44, 45, 77
 kethüda 32, 35, 40
 Keysun VII, 1, 2, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14,
 41, 42, 58, 59, 60, 61, 72, 73, 79,
 104, 171, 190, 335
 Keysun Köyü 190
 Keysun Nahiyesi 58, 59, 60, 61, 104, 171,
 335
 Kılıç Arslan 12, 13, 14
 kılınççı 82, 91
 kılınççılık 82, 91, 101, 311, 312
 kınacı 83
 kırsal nüfus VIII, 58, 74, 82, 312
 Kız Oğlan Köyü 287
 Kızıldağ 3
 Kızılhisar Köyü 283
 Kızılın 42, 59, 60, 61, 79, 93, 184
 Kızılın Köyü 184
 Kilikya 3, 13, 16, 17
 Kilikya Ermeni Kralı 13, 16
 Kıştan 2, 7
 Kite 32, 34
 Kitiş Köyü 296
 kocabaşı 43, 45, 46
 Kocabeydili Köyü 295
 Kocapirli 67, 72
 Kogh Vasil 10, 11
 kolluk güçleri 35, 39, 47
 Kommagene VII, 1, 3, 7, 8, 10, 311
 Kommagene Krallığı 7, 311
 konargöçer aşiretler 36, 43, 47, 58, 67
 Konstantinopolis 4
 Konya 4, 22, 26, 317, 318
 Koristan Köyü 259
 Kosalı 68, 69, 299, 341
 Kömür Dağı 25
 Köseceli Köyü 197
 Köseli [Köslü] Köyü 244
 köşker 82, 83, 90, 91
 köşkerlik 82, 83, 91, 101, 104, 106, 107,
 312
 köyün kethüdası 32, 35
 Kudüs 13, 38
 Kummuh 1, 7, 317
 kunduracı 90
 Kur'ân 27, 28, 78
 kurtuncu 82, 83, 92
 Kuru 4
 Kusayr 17
 kuyumcu 45, 82, 91
 kuyumculuk 82, 91, 101, 311, 312
 Kuzey Mezopotamya 8
 Küçük Perverî Köyü 251
 kürek cezası 30
 kürekçi 34
 kürekçi defteri 34
- L**
- leblebici 82
 lejyon 1, 8
 lejyon kalesi 1
 Leon 16
 levent 31, 32
 Levzin 72
 lüleci 82
- M**
- Ma'den-i Humâyûn Eyâleti 42
 Maden-i Hümayun (Harput) Eyaleti 22,
 48
 mahalleden çıkarılma 38
 Mahkeme kayıtları 30
 mahsaracı 82
 Makedonya 7

- Malatya 3, 5, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23,
24, 48, 49
Malatya dağları 3
Malatya Sancağı 22, 23, 48
Malatya Vilayeti 23
Maliki 28
Mamûratülaziz 2, 22, 23
Mamûratülaziz Eyaleti 3
Mamûratülaziz Sancağı 22
Mamûratülaziz Vilayeti 2, 23
Manisa 34
marangoz 36, 90
Maraş VII, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17,
18, 20, 21
Maraş Senyörlüğü VII
Mardin 19
Mecelle 27
medrese 30, 33, 51, 71, 73, 313
medrese öğrencileri 30, 51, 73
Mehmed Ağa 36, 45, 120, 124, 219, 220,
260, 317
Mehmed Reşid Paşa 48
Melik Aziz 15
Melik Eşref 15
Melik Zâhir 15
Memlük VII, 2, 16, 17, 18, 19, 21, 24,
316
Memlük Sultanı 16, 17, 18, 21
Memlükler 16, 19
Memlüklu VII, 19
Mercidabık 21
Meryem Uşağı Köyü 226
Merzubân 12, 14
Mevlana 87
Meydan Mahallesi 44, 51, 54, 93, 96, 97,
99, 124, 333
Mezopotamya 7
Mezraa 72
Mısır 7, 16, 18, 19, 20, 21, 24, 27, 28
Mısır Seferi 21
Mısır sultanları 20
Mikhail 11
modern nüfus sayımları IX
modern nüfus tespit yöntemleri IX
Moğol VII, 16, 17, 24
Moğol baskısı 17
Moğol İmparatoru 16
Moğollar 15, 16
molla 45, 77, 78
muallim 101
Muallim-i Sibyan Molla Ömer 71, 235
muhbir 45, 46
Muhtâr-ı evvel 36, 44, 46, 75, 76, 109,
113, 115, 174, 177, 195, 197, 201,
206, 207, 208, 210, 211, 214, 216,
218, 220, 222, 223, 225, 230, 231,
233, 244, 245, 249, 251, 252, 260,
266, 268, 272, 276, 286, 288, 334,
336, 337, 338, 340
Muhtâr-ı sâni 36, 44, 75, 214, 226, 232,
334, 336, 337, 340
Muhtarlık 36, 44
mukataacı 40
Murad Yolu 93
Musul 5, 9, 11, 24
muzari'a 83
müderris 46, 55
müftî-i kasaba 40
müftü 43, 71
mümeyyiz-i kasaba 40
Müslüman VII, 2, 9, 10, 16, 26, 42, 46,
54, 55, 59, 86, 87, 90, 91, 94, 96,
101, 311, 312
Müslüman Araplar VII, 9
Müslüman fetihleri 9
Müslüman Türkler 10
- N**
nahırcı 83
naiplik 17
Na'l-band 92
nalbant 82, 92
nalbantlık 82, 101, 312
narh 33
Nasırlı Köyü 288
neccâr 34, 82, 90
Necmeddin Altunbuğa 15

nefse kefâlet 28, 29, 31, 34, 35, 38, 39
 nessâc 85
 Nisus 2
 Nizam-ı Cedîd 33
 Nizam-ı Cedîd kanunları 33
 Nizamiye Askeri 51
 Nureddin Mahmud 12, 13, 14
 nüfus defteri 38, 71, 73, 312
 nüfus defterleri 53
 nüfus istatistikleri 72, 73
 nüfus sayımı 50, 71, 72, 312
 nüfus verileri IX, 52, 74
 nüfusun dini dağılımı IX

O

Octacuscum 2, 319
 Orta Anadolu 20
 Orta Çağ 2, 9, 94
 Osmanlı VII, VIII, 4, 9, 18, 20, 21, 22,
 27, 29, 30, 31, 36, 38, 41, 44, 47,
 49, 50, 52, 53, 72, 84, 91, 312, 315,
 316, 317, 318, 319
 Osmanlı Arşivi VIII, 38, 50
 Osmanlı Devleti 20, 21, 27, 29, 30, 31,
 44, 50, 312, 318, 319
 Osmanlı Kefâlet Sistemi VIII, 30, 316
 Osmanlı nüfusu IX, 49, 53
 Osmanlı ordusu 20, 21
 Osmanlı Padişahı 18, 20
 Osmanlıca IX, 2, 41, 86, 141, 316, 317
 Osmanlıca metinler IX
 Osmanlılar VII, 18, 21, 29, 89, 312
 Oyratlı Köyü 200
 Ozan Köyü 246

Ö

Ömer Bey 45, 124, 155, 243, 252
 Ömer Lütfi Barkan 53, 84

P

palancı 82, 83, 92, 93

palancılık 82, 93, 101, 312
 palan-ger 92
 Parala 1, 2, 7, 319
 Part VII, 8, 311
 Partlar 8
 Patrona Halil İsyanı 32
 Pazarcık 3
 Pehnek Köyü 248
 penbeci 82
 Penbegî Köyü 252
 Pers 4
 Polad Köyü 214

R

Raban 10, 11, 12, 14, 16
 Rebi'â Arapları 9
 Renaud 12
 rençber 82, 84
 rençberlik 82, 84, 96, 101, 104, 106, 107,
 311, 312
 Revândan 17
 Rişvan 44, 241, 289, 318
 Rişvanlar 44, 67
 Rişvânzâde Dergâh-ı Âlî Kapıcıbaşı
 Ömer bin Yakub Bey 45
 Roma VII, 1, 4, 8, 58, 94, 311
 Roma lejyonları 58
 Romalılar 8, 93
 Rubenien hanedanı 13
 rüger 89
 rügyer 89
 Rum Eyaleti 22
 Rumkale 10, 12, 17
 rüştiye 71

S

sabbâğ 85
 Sadr-ı Baz 2, 25, 94
 Salah Köyü 225
 Sallak Köyü 231
 Samsat 1, 3, 4, 8, 11, 22, 58
 sancak merkezi 21, 22

Sarıkaya Köyü 193
 Sarıyaprak Köyü 294
 Sasanîler VII
 Savar 11
 sayım 31, 35, 39, 40, 44, 45, 72, 312
 Sayvirân Köyü 183
 Selahaddîn Eyyûbî 14
 Selçuklu Sultanı 12, 13, 15
 Selçuklu Türkleri 10
 Selçuklular VII, 9, 10, 13, 14, 311
 Selevkos VII
 Selevkoslar 4
 semerci 83, 92
 Serahsî 28
 seray-dâr 82, 313
 serrâc 82
 Sesünk 8
 seyyâf 91
 sibyan 71
 sınır garnizonları 17
 sıvacı 36
 Silahtar Tarihi 36
 Sis 16
 Sivas 5, 14, 15, 18
 Siverek 48
 sofi 77, 78
 Sofraz 8, 25, 59, 60, 61, 77, 79, 104, 108,
 201, 313
 Sofraz Köyü 201, 313
 softa 30
 soy kütükleri VIII
 Söğüt Köyü 207
 Söğütlü 59, 60, 61, 72, 75, 79, 195
 Söğütlü Köyü 195
 Stefan 13
 stratejik yollar 5, 49
 Subadra 21, 41, 58, 62, 63, 72, 73, 105,
 206, 336
 Subadra Nahiyesi 62, 63, 105, 206, 336
 subaşı 32, 35, 71
 Sugözü Köyü 309
 suğûr 9, 17, 311
 suhte 30, 31, 32, 34
 Sultan Abdülmecid 50

Sultan Baybars 16
 Sultan Kalavun 17
 Sungur 16
 sur kapıları 34
 sur kapıları iskeleleri 34
 Suriye 4, 5, 8, 10, 12, 15, 16, 17, 19, 20,
 49, 58, 93, 94, 311
 Suvarlı 68, 69, 77, 80, 93, 126, 302
 Suvarlı Köyü 302
 Süleyman Şah 10
 Süre İli Nahiyesi 25
 Sürgü 21, 62, 63, 75, 77, 79, 105, 108,
 211, 337
 Süryanice 2
 Syria 8

Ş

Şam 17, 19, 24
 Şam Naibi 19
 Şambayâd 51
 Şambayadı 42, 59, 60, 61, 75, 77, 79,
 104, 108, 336
 Şambayat 42, 51, 177
 Şambayat (Şambayadı) Köyü 177
 Şamlu Yurdu 21
 Şanlıurfa 3
 Şehirli Nüfus 51
 Şehsuvaroğlu Ali Bey 21
 Şemseddin Sami 2, 3, 27, 84, 91
 Şemseddin Sungur el-Aşkar 16
 Şerefli Köyü 244
 Şeriye sicilleri 30
 şeyh 77
 Şeyh Hasan 24
 Şeyh Hasan Celayir 24
 Şeyzer 17
 şimşîr-ger 91
 Şugr 17

T

tabak 83, 87
 tahmini nüfus 46, 54, 59, 62, 67, 71, 74

tahrir IX
 Tahrîr Defterleri 52
 Tahtakale 36
 tampon bölge 8, 17
 Tancrede 11
 Tanzimat Dönemi 22, 48, 50
 Tanzimat Fermanı 48
 tapu tahriri 21
 tarakçı 82
 tarım 26, 104, 105
 Tarsos 4
 Tarsus 4
 taşçı 82
 tavukçu 83
 tebdîlci 82
 Tedmir 19
 teftiş IX, 30, 33, 38, 50, 312
 teftiş defterleri 30
 teftişçi 32
 Tell Başır 12
 Tell Hamdun 17
 temurcu 83, 90
 Terbizek Köyü 282
 terzi 82, 88, 137
 terzilik 82, 88, 93, 96, 101, 311, 312
 teymurcu 83, 90
 ticaret kervanları 4
 Tilek Köyü 286
 Timur VII, 18, 19, 24, 312, 319
 Timurtaş 24
 Tirmizi 28
 Tokar Köyü 199
 Tokat 5
 topçubaşı 40
 Tophane 35
 Toros 3, 9, 157, 158, 159, 160, 161, 162,
 165, 167, 169, 170, 311
 Toros Dağları 9
 Tuna Vilayeti 22
 Tut ilçesi 3
 Tut Köyü 232
 Tut Nahiyesi 63
 tuzcu 83
 tüccâr 45, 82, 94, 96

tüccârlık 82, 96, 101, 312
 tüfekçi 82
 tüfeng 91
 tüfengci 91
 tüfengcilik 82, 91, 101, 311, 312
 Türkçe 2, 33, 84, 86, 141, 316, 317, 318
 Türkmen 12, 18, 19, 20
 Türkmenler 20
 tütüncü 82

U

uncu 82
 Urartu VII, 1, 7, 311
 Urartular 7
 Urfa Haçlı Kontluğu VII, 11, 12, 316
 Urfa, 41
 Urfalı Mateos 2, 10, 11, 12, 13, 14, 318
 Uzunkuyu Köyü 292

Ü

Ümmü Gülsüm 28

V

Valide Sultan imareti 34
 Van 15
 varak 31, 41
 vasal 8
 vasal krallıklar 8
 Vasil Dgha 11
 Vilayet Nizamnamesi 22
 Vilayet-i Arab 21
 Vital Cuinet 24
 voyvoda 40
 Vusta Mahallesi 51, 54, 98, 143

W

William Francis Ainsworth 24, 25

Y

Yahya Subaşı 32
Yalankoz 72, 202
Yalova 32
Yarımcı Köyü 195
Yavuz Sultan Selim 20, 21, 30, 31, 32
Yaylacık Köyü 191
Yazıbeydili Köyü 189
yeniçeri 33, 39, 55, 71
yeniçeri ağası 39
Yenişehir 32
Yıldırım Bayezid 24
yoklama 35, 39, 42, 71
yoklamacı 40, 72
yol güzergâhları 1
Yukarı Mezopotamya 9
Yumrutepe 3, 49
Yusuf Suresi 27
Yusufa 72

Z

Zeliha 21
Zengîler VII, 12, 13, 14, 311
zer-gerlik 91
Zeugma 1, 4, 58
Zımmîyân (Ermeni) Mahallesi 156
Zımmîyân Mahallesi 89, 90, 91, 99, 100,
334
Zilli han 4
Zirce Köyü 295
Zubadra 41
Zurnaci 72
Zülkadriyye 21

EKLER:

Ek: 1

Meydan Mahallesi Sakinlerinin Kefâlet Senedi³³¹

Behisni kazâsı mahallâtından ahâlî ve ihtiyârânı bulunduğumuz Meydan Mahallesi'nin imâmından bed' ile bi'l-cümle ahâlî ve sekenesi birbirlerimizi küfelâya rabt ve tenmîk³³² ederk, ez her cihet, ırz u edeb ve kâr u kisbleriyle meşgûl olarak, ber-mûcib-i kefâlet, rızâ-yı âlînin mugâyiri hâl u hareketde bulunmayacağımız ve tezkirelü ve tezkiresiz,, mahallemiz ahâlîsinden olup ticâret tarîkiyle diyâr-ı âhere gidip avdet eden ve gerek yabancı, bozuk, müsâferet zımında mahalleemize gelen ve bir de bilâ-ruhsat silâh takıman olacağı hâlde, evvel emîrde vâlî-i vilâyet ve zâbit-i memleket tarafına ihbâr ve asâkir-i nizâmiye-i hazret-i şâhânedan olup da firâren mahallemizde birinin hânesinde ihtifâ eyleyen ve yâhûd asâkir-i şâhânedan ve mahallemiz ahâlîsinden olarak firâr ederek kendü hânesinde gizlenen ve yâhûd me'zûnen sılasına gelenlerin dahi vürûdu haber alındığı anda bilâ-tevkîf ifâdesine iktidâr ve o makûlelerin cümlemiz ittifâkiyla ahz u girift ile zâbit-i memleket cânibine teslîmine sarf-ı iktidâr ve'l-hâsıl keffil-siz ve mechûlü'l-ahvâl kimesnenin mahallemizde ihtifâ edememesine ve emvâl-i virgü ve mürettebât-ı seniyyenin vakt ü zemânıyla te'diye ve ifâsına ve her bir emr ü irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkânenin elbirliği ve cümle ittifâk ve ittihâdıyla bi'l-iftihâr, ber-vefk-i dilhâh-ı âlî, sûret-i hüsn-i icrâ ve tesviyesine bezli bârâ-yı efkâr edeceğimiz dahi esnâ-yı tekeffülde beyne'l-ahâlî-i mahalle yâd ü tezkârıyla rabta-i kaviyye bend u tevsîk olunmuş ve işbu şerâit-i muharrereden ser-i mü inhirâf etmeyeceğimiz vâreste-i tafâsîl ve tenmîk bulunmuş olmağla, bu mu'âhede ile ahâlî-i mahallemiz birbirlerimize küfelâ-yı kaviyyeye rabt olduğumuzu ve bizler dahi husûsât-ı meşrûh ve şerâit-i muharrerenin ilâ-mâ-şâ Allahu Ta'ala dâimen ve müstemirren icrâ ve hüsn-i ifâsına bezli iktidâr ve sadâkat ederek, hilâfi hareketde bulunmayacağımızı şâmil ve ahâlî-i mahallemizde

331 BOA, NFD. d., 2697, s. 14.

332 ve tenmîk + ve tenmîk.

birisinin hilâf-ı rizâ-yı âlî harekâtı vukû'unda kendüsünün ve kefli olan şahsın hakkında terettüb edecek cezânın bilâ-imhâl icrâ olunması cümlemizin niyâz ve istirhâmlarımız olacağı müştemil alâ-tarîki't-ta'ahhüd ve'l-kefâle işbu mahalle şerh verilmiştir.

Bey (Mühür) İmâm-ı der-Mahalle-i Meydân.

Bey (Mühür) Muhtâr-ı evvel-i der-Mahalle-i Meydan.

Bey (Mühür) Muhtâr-ı sâni-i der-Mahalle-i Meydan.

İhtiyâr Bey (Mühür)

İhtiyâr Bey (Mühür)

İhtiyâr Bey (Mühür)

İhtiyâr Bey (Mühür)

Bey (Mühür)

Ek: 2

Zımmîyân Mahallesi Sakinlerinin Kefâlet Senedi³³³

Behisni kazâsı mahallâtından muhbârân ve mütemekkîn ve ihtiyârânı bulduğumuz Mahalle-i Zımmîyân mahallesi kocabaşısı ve muhberânından bed' ile bi'l-cümle mahalle ve birbirlerimizi küfelâ-yı rabt ve tenmîk ederk, sâye-i teshîlât-vâye-i hazret-i mülûkânede, küçük ve büyük, ez her cihet, ırz u edeb ve kâr u kisbleriyle meşgûl olarak, ber-mûcib-i kefâlet, rızâ-yı âlînin hilâfî hâl u hareketde bulunmayacağımız ve tezkirelü ve tezkiresiz, gerek mahallemiz sâkinlerinden olup, ticâret tarîkiyle diyâr-ı âhere azîmet ve avdet eden ve gerek yabancı bulunarak müsâferet zımnında mahallemize gelen olduğu hâlde, evvel emirde vâlî-i vilayet ve zâbit-i memleket tarafına ihbâr ve bi-vech cünhası vukû'uyla firâr ederek mahallemizden birinin hânesinde ihtifâ eyleyen ve yâhûd ashâb-ı cünhâdan olarak firâren gelüp kendü hânesinde gizlenen ve bî-vech şununla bununla kavga ve nizâ' eyleyenler haber alındığı anda, bilâ-tevkîf ifâdesine ibtidâr ve o makûlelerin cümlemiz ittifâkıyla ahz u girift ile derhâl zâbit-i memleket cânibine teslîmine sarf-ı iktidâr, ve'l-hâsıl kefilsiz ve mechûlü'l-ahvâl kimesnenin gerek İslâm ve re'âyâdan her kim olur ise olsun, ferdin karye-i feridenin, mahallemizde ihtifâ edememesine ve emvâl-i virgü ve mürettebât-ı seniyyenin vakt ü [zemânıyla] te'diye ve ifâsına ve her bir emr ü irâde-i hazret-i mülûkânenin elbirliği ve cümle ittifâk ve ittihâdıyla bi'l-iftihâr, ber-vefk-i dilhâh-ı âlî,

333 BOA, NFD. d., 2697, s. 28.

sûret-i hüsn-i icrâ ve tesviyesine bezl-i bârâ-yı efkâr edeceğimiz dahi esnâ-yı tekeffülde beyne'l-ahâli-i mahalle yâd ü tezkârıyla husûsî mevâdd rabıta-i kaviyye ve nizâma bend u tevsîk olunmuş ve işbu şerâit-i muharrereden ser-i mû inhirâf etmeyeceğimiz vâreste-i tafâsîl ve tenmîk bulunmuş olmağla, bu mu'âhede ile ve şerît ile mütemekkinân-ı mahallemiz birbirlerimize küfelâ-yı kaviyyeye rabt olduğumuzu ve bizler dahi husûsât-ı meşrûh ve şerâit-i muharrerinin ilâ-mâ-şâ Allahu Ta'ala dâimen ve müstemirren kâmilen icrâ ve hüsn-i ifâsına sarf-ı iktidâr ederek, hilâf harekâtda bulunmayacağımızı şâmil ve mütemekkinân-ı mahallemizden birisinin hilâf-ı rizâ-yı âlî harekâtı vukû'unda kendüsünün ve kefilî olan şahsın hakkında terettüb edecek cezânın bilâ-imhâl icrâ olunması cümlemizin niyâz ve istirhâmlarımız olduğu müştemîl alâ-tarîkı't-ta'ahhüd ve'l-kefâle işbu mahalle şerh verilmiştir.

Muhbir-i evvel Bey (Mühür).

Muhbir-i Sâni Bey (Mühür).

Kocabaşı Bey (Mühür).

Kocabaşı Bey (Mühür).

Kocabaşı Bey (Mühür).

Kocabaşı Bey (Mühür).

Kocabaşı Bey (Mühür).

Bey (Mühür).

Ek: 3

Keysun Nahiyesine Bağlı Köylerin Sakinlerinin Kefâlet Senedi³³⁴

Behisni kazâsına tâbi' Keysun nâhiyesinin ahâlî ve ihtiyârını bulunduğumuz Şambayadlı ve bâlâda muharrer karyelerin bi'l-cümle ahâlî ve sekenesi birbirlerimizi küfelâyâ rabt u tenmîk ederk, ez her cihet, ırz u edeb ve kâr u kisbleriyle meşgûl olarak, ber-mûcib-i kefâlet rızâ-yı âlînin hilâfı hâl u hareketde bulunmayacağımız ve tezkirelü ve tezkiresiz karyelerimize ahâlisinden olup, ticâret tarîkiyle diyâr-ı âhere gidip ve avdet eden ve gerek yabancı, bozuk, müsâferet zımnında karyelerimize gelen ve bir de bilâ-ruhsat silâh takınan olacağı hâlde, evvel emîrde vâlî-i vilâyet ve zâbit-i memleket tarafına ihbâr ve asâkir-i nizâmiye-i hazret-i şâhânedan olup da firâr ederek karyelerimizde birinin hânesinde ihtifâ eyleyen ve yâhûd asker-i şâhânedan ve karyelerimiz ahâlisinden olarak firâren gelüp kendü hânesinde gizlenen ve yâhûd me'zûnen sılasına gelenlerin dahi vürûdu haber

334 BOA, NFD. d., 2697, s. 31.

alındığı anda bilâ-tevkîf ifâdesine ibtidâr ve o makûlelerin cümlemiz ittifâkıyla ahz u girift ile derhâl zâbit-i memleket tarafına teslîmine sarf-ı iktidâr, ve'l-hâsıl keffilsiz ve mechûlü'l-ahvâl kimesnenin karyelerimizde ihtifâ edememesine ve emvâl-i virgü ve mürettebât-ı seniyyenin vakt ü zemânıyla te'diye ve ifâsına ve her bir emr ü irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkânenin elbirliği ve cümlemiz ittifâk ve ittihâdıyla bi'l-iftihâr, ber-vefk-i dilhâh-ı âlî, sûret-i hüsn-i icrâ ve tesviyesine bezl-i bârâ-yı efkâr edeceğimiz dahi esnâ-yı tekeffülde beyne'l-ahâli-i karye yâd ü tezkâr ile rabita-i kaviyye ve nizâma bend u tevsîk olunmuş ve işbu şerâit-i muharrerden ser-i mü inhirâf etmeyeceğimiz vâreste-i tafâsîl ve tenmîk bulunmuş olmağla, bu mu'âhede ile ahâlî-i karyelerimiz birbirlerimize küfelâ-yı kaviyyeye rabt olacağımızı ve bizler dahi husûsât-ı meşrûha ve şerâit-i muharrerinin ilâ-mâ-şâ Allahu Ta'ala dâimen ve müstemirren, kâmilen icrâ ve hüsn-i ifâsına bezl-i iktidâr ve sadâkat ederek, hilâfî hareketde bulunmayacağımızı şâmil ve ahâlî-i karyelerimizden birinin hilâf-ı rizâ-yı âlî harekâtı vukû'unda kendüsünün ve kefilî olan şahsın hakkında terettüb edecek cezânın bilâ-imhâl icrâ olunması cümlemizin niyâz ve istirhâmlarımız olacağımızı müstemîl, alâ-tarîkı't-ta'ahhüd ve'l-kefâle işbu mahalle şerh verilmiştir.

Fî 15 Safer [12]62 [12 Şubat 1846].

Bey (Mühür) İmâm-ı der-karye-i Şambayadı.

Bey (Mühür) Muhtâr-ı evvel-i der-karye-i Şambayadı.

Bey (Mühür) Muhtâr-ı sâni-i der-karye-i Şambayadı.

Bey (Mühür) İmâm-ı der-karye-i Atmalu.

Bey (Mühür) Muhtâr-ı evvel-i der-karye-i Atmalu.

Bey (Mühür) Muhtâr-ı sâni-i der-karye-i Atmalu.

Ek: 4

Subadra Nahiyesine Bağlı Köylerin Sakinlerinin Kefâlet Senedi³³⁵

Behisni kazâsına tâbi' Subadra nâhiyesinde ber-mûcib-i bâlâda muharrer olan karyelerin muhtârânı ve ihtiyârları bulunduğumuz kurâhâ-yı mezkûr bi'l-cümle ahâlî ve sekenesi birbirlerimizi küfelâyâ rabt u tenmîk ederk, ez her cihet, ırz u edeb ve kâr u kisbleriyle meşgûl olarak, ber-mûcib-i kefâlet, rızâ-yı âlînin hilâfî hâl u hareketde bulunmayacağımız ve tezkirelü ve tezkiresiz karyemiz ahâlîsinden

335 BOA, NFD. d., 2697, s. 43.

olup, ticâret tarîkiyle diyâr-ı âhere gidip ve avdet eden ve gerek yabancı, başı bozuk, müsâferet zımnında karyemiz[e] gelen ve bir de bilâ-ruhsat silâh takıman olacağı, evvel emîrde vâlî-i vilâyet ve zâbit-i memleket tarafına ihbâr ve asâkir-i nizâmîye-i hazret-i şâhânedan olup da firâr ederek karyemizden birinin hânesinde ihtifâ eyleyen ve yâhûd asker-i şâhânedan ve karyemiz ahâlisinden olarak, firâren gelüp kendü hânesinde gizlenen ve yâhûd me'zûnen sılasına gelenlerinin dahi vürûdu haber alındığı anda, bilâ-tevakkuf ifâdesine ibtidâr ve o makûlelerin cümlemiz ittifâkıyla ahz u girift ile derhâl zâbit-i memleket tarafına teslîmine sarf-ı iktidâr, ve'l-hâsıl keflisiz ve mechûlü'l-ahvâl kimesnenin karyemizde ihtifâ edememesine ve emvâl-i virgü ve mürettebât-ı seniyyenin vakt ü zemânıyla te'diye ve ifâsına ve her bir emr ü irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkânenin elbirliği ve cümlemiz ittifâk ve ittihâdıyla bi'l-iftihâr, ber-vefk-i dilhâh-ı âlî, sûret-i hüsn-i icrâ ve tesviyesine bezl-i bârâ-yı efkâr edeceğimiz dahi esnâ-yı tekeffülde beyne'l-ahâli-i karye yâd ü tezkâr ile rabita-i kaviyye ve nizâma bend u tevsik olunmuş ve işbu şerâit-i muharrerden ser-i mü inhirâf etmeyeceğimiz vâreste-i tafâsîl ve tenmîk bulunmuş olmağla, bu mu'âhede ile ahâlî-i karyemiz birbirlerimize küfelâ-yı kaviyyeye rabt olacağımızı ve bizler dahi husûsât-ı meşrûha ve şerâit-i muharrerinin ilâ-mâ-şâ Allahu Ta'ala dâimen ve müstemirren, kâmilen icrâ ve hüsn-i ifâsına bezl-i iktidâr ederek, hilâfî harekâtda bulunmayacağımızı şâmil ve ahâlî-i karyemizden birinin hilâf-ı rizâ-yı âlî harekâtı vukû'unda kendüsünün ve kefilî olan şahsın hakkında terettüb edecek cezânın bilâ-imhâl icrâ olunması cümlemizin niyâz ve istirhâmlarımızı olacağı müştemîl, alâ-tarîkî't-ta'ahhüd ve'l-kefâle işbu mahalle şerh ve tahrîr kılındı.

Bey. (Mühür) İmâm-ı der-karye-i Polad.

Bey. (Mühür) Muhtâr-ı evvel-i der-karye-i Polad.

Bey. (Mühür) Muhtâr-ı sâni-i der-karye-i Polad.

Bey.Molla Ali bin Bekir. İhtiyâr-ı karye-i mezkûr (Mühür).

Bey.Mehmed bin Kara Hasan. İhtiyâr-ı karye-i mezkûr (Mühür).

Bey. (Mühür) İmâm-ı der-karye-i Sürgü.

Bey. (Mühür) Muhtâr-ı evvel-i der-karye-i Sürgü.

Ek: 5**Tut Arniç [Erence] Nahiyesine Bağlı Köylerin Sakinlerinin Kefâlet Senedi³³⁶**

Behisni kazâsına tâbi‘ Arniç [Erence] nâhiyesinin ahâlî ve ihtiyârânı bulunduğumuz bâlâda muharrer olan karyelerimizin bi’l-cümle ahâlî ve sekenesi birbirlerimizi küfelâyâ rabt u tenmîk ederk, ez her cihet, ırz u edeb ve kâr u kisbleriyle meşgûl olarak, ber-mûcib-i kefâlet, rızâ-yı âlînin hilâfî hâl u hareketde bulunmayacağımız ve tezkirelü ve tezkiresiz karyemiz³³⁷ ahâlisinden olup, ticâret tarîkiyle diyâr-ı âhere gidüp ve avdet eden ve gerek yabancı, başı bozuk, müsâferet zımnında karyelerimiz[e] gelen ve bir de bilâ-ruhsat silâh takınan olacağı hâlde, evvel emîrde vâfî-i vilâyet ve zâbit-i memleket tarafına ihbâr ve asâkir-i nizâmiye-i hazret-i şâhânedan olup da, firâr ederek karyelerimizden birinde ihtifâ eyleyen ve yâhûd asâkir-i şâhânedan [ve] karyelerimiz ahâlisinden olarak, firâren gelüp kendü hânesinde gizlenen ve yâhûd me’zûnen sılasına gelenlerinin dahi vürûdu haber alındığı anda, bilâ-tevakkuf ifâdesine ibtidâr ve o makûlelerin cümlemiz ittifâkıyla ahz u girift ile derhâl zâbit-i memleket tarafına teslimine sarf-ı iktidâr, ve’l-hâsıl kefilsiz ve mechûlü’l-ahvâl kimesnenin karyelerimizde ihtifâ edememesine ve emvâl-i virgü ve mürettebât-ı seniyyenin vakt ü zemânıyla te’ diye ve ifâsına ve her bir emr ü irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkânenin elbirliği ve cümlemiz ittifâk ve ittihâdıyla bi’l-iftihâr, ber-vefk-i dilhâh-ı âlî, sûret-i hüsn-i icrâ ve tesviyesine bezl-i bârâ-yı efkâr edeceğimiz dahi esnâ-yı tekeffülde beyne’l-ahâlî-i karye yâd ü tezkâr ile rabta-i kaviyye ve nizâma bend u tevsîk olunmuş ve işbu şerâit-i muharrereden ser-i mû inhirâf etmeyeceğimiz vâreste-i tafsîl ve tenmîk bulunmuş olmağla, bu mu‘âhede ile ahâlî-i karyelerimiz birbirlerimize küfelâ-yı kaviyyeye rabt olacağımızı ve bizler dahi husûsât-ı meşrûha ve şerâit-i muharrerinin ilâ-mâ-şâ Allahu Ta‘ala dâimen ve müstemirren, kâmilen icrâ ve hüsn-i ifâsına bezl-i iktidâr ederek, hilâfî harekâtda bulunmayacağımızı şâmil ve ahâlî-i karyelerimizden birinin hilâf-ı³³⁸ rızâ-yı âlî harekâtı³³⁹ vukû‘unda kendüsünün ve kefilî olan şahsın hakkında terettüb edecek cezânın bilâ-imhâl icrâ olunması cümlemizin niyâz [ve] istirhâmlarımız olacağı müştemîl, alâ-tarîkî’t-ta‘ahhüd ve’l-kefâle işbu mahalle şerh ve tahrîr kılındı.

Bey. (Mühür) İmâm-ı der-karye-i Tut.

Bey. (Mühür) Muhtâr-ı evvel-i der-karye-i Tut.

336 BOA, NFD. d., 2697, s. 49

337 Metinde “karyemizi”.

338 Metinde “hilâfî”.

339 Metinde “harekât”.

Bey. Molla Ahmed bin Ali. İhtiyâr-ı Karye-i mezkûr. (Mühür).

Bey. Abdurrahman Ağa. İhtiyâr-ı Karye-i mezkûr. (Mühür).

Bey. Hasan bin Mehmed. İhtiyâr-ı Karye-i mezkûr. (Mühür).

Bey. Köşker Hasan. İhtiyâr-ı Karye-i mezkûr. (Mühür).

Ek: 6

Gölbaşı Nahiyesine Bağlı Köylerin Sakinlerinin Kefâlet Senedi³⁴⁰

Behisni kazâsına tâbi‘ Gölbaşı nâhiyesinin ahâlî ve ihtiyârânı bulunduğumuz Perverî ve bâlâda muharrer karyelerin bi’l-cümle ahâlî ve sekenesi birbirlerimizi küfelâya rabt u tenmîk ederk, ez her cihet, ırz u edeb ve kâr u kisbleriyle meşgûl olarak, ber-mûcib-i kefâlet, rızâ-yı âlînin hilâfî hâl u hareketde bulunmayacağımızı ve tezkirelü ve tezkiresiz karyelerimiz ahâlisinden olup, ticâret tarîkiyle diyâr-ı âhere gidüp ve avdet eden ve gerek yabancı, başı bozuk, müsâferet zım-nında karyelerimize gelen ve bir de bilâ-ruhsat silâh takınan olacağı hâlde, evvel emîrde vâlî-i vilâyet ve zâbit-i memleket tarafına ihbâr ve asâkir-i nizâmiye-i hazret-i şâhânedan olup da, firâr ederek karyelerimizden birinin hânesinde ihtifâ eyleyen ve yâhûd asâkir-i şâhânedan [ve] karyelerimiz ahâlisinden olarak, firâren gelüp kendü hânesinde gizlenen ve yâhûd me’zûnen sılasına gelenlerinin dahi vürûdu haber alındığı anda, bilâ-tevakkuf ifâdesine ibtidâr ve o makûlelerin cümlemiz ittifâkiyla ahz u girift ile derhâl zâbit-i memleket tarafına teslimine sarf-ı iktidâr, ve’l-hâsıl keffilsiz ve mechûlü’l-ahvâl kimesnenin karyelerimizde ihtifâ edememesine ve emvâl-i virgü ve mürettebât-ı seniyyenin vakt ü zemânıyla te’ diye ve ifâsına ve her bir emr ü irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkânenin elbir-liği ve cümlemiz ittifâk ve ittihâdıyla bi’l-iftihâr, ber-vefk-i dilhâh-ı âlî, sûret-i hüsn-i icrâ ve tesviyesine bezl-i bârâ-yı efkâr edeceğimiz dahi esnâ-yı tekeffülde beyne’l-ahâlî-i karye yâd ü tezekkür ile rabta-i kaviyye ve nizâma bend u tevsîk olunmuş ve işbu şerâit-i muharrereden ser-i mû inhirâf etmeyeceğimiz vâreste-i tafsîl³⁴¹ ve tenmîk bulunmuş olmağla, bu mu‘âhede ile ahâlî-i karyelerimiz birbirlerimize küfelâ-yı kaviyyeye rabt olacağımızı ve bizler dahi husûsât-ı meşrûha ve şerâit-i muharrerinin ilâ-mâ-şâ Allahu Ta‘ala dâimen ve müstemirren, kâmilen icrâ ve hüsn-i ifâsına bezl-i iktidâr ve sadâkat ederek, hilâfî harekâtda bulunmayacağımızı şâmil³⁴² ve ahâlî-i karyelerimizden birinin hilâf-ı³⁴³ rızâ-yı âlî harekâtı

340 BOA, NFD. d., 2697, s. 57

341 Metinde “tafsil”.

342 Metinde “şâmil”.

343 Metinde “hilâfî”.

vukû'unda kendüsünün ve kefli olan şahsın hakkında terettüb edecek cezânın bilâ-imhâl icrâ olunması cümlemizin³⁴⁴ niyâz ve istirhâmlarımız olacağımız[1] müştemîl, alâ-tarîkı't-ta'ahhüd ve'l-kefâle işbu mahalle şerh ve tahrîr kılındı.

Bey. (Mühür) İmâm-ı der-karye-i Perverî-i Kebîr.

Bey. (Mühür) Muhtâr-ı evvel-i der-karye-i Perverî-i Kebîr.

Bey. (Mühür) Muhtâr-ı sâni-i der-karye-i Perverî-i Kebîr.

Bey. (Mühür) İmâm-ı der-karye-i Burunçayır.

Bey. (Mühür) Muhtâr-ı evvel-i der-karye-i Burunçayır.

Bey. (Mühür) Muhtâr-ı sâni-i der-karye-i Burunçayır.

Ek: 7

Hevîdî Nahiyesi ve Köylerinde Yaşayanların Kefâlet Senedi³⁴⁵

Behisni kazâsına tâbi' Hevîdî aşiretinin ahâlî ve ihtiyârânı ve boy beyisi bulunduğumuz bi'l-cümle karyelerimizin ahâlîsi ve sekeneşi birbirlerimizi küfelâyâ rabt u tenmîk ederk, ez her cihet, ırz u edeb ve kâr u kisbleriyle meşgûl olarak, ber-mûcib-i kefâlet, rızâ-yı âlînin hilâfî hâl u hareketde bulunmayacağımız ve tezkirelü ve tezkiresiz karyelerimiz ahâlîsinden olup, ticâret tarîkiyle diyâr-ı âhere gidüp ve avdet eden ve gerek yabancı, başı bozuk, müsâferet zımında karyelerimize gelen ve bir de bilâ-ruhsat silâh takıman olacağı hâlde, evvel emîrde vâlî-i vilâyet ve zâbit-i memleket tarafına ihbâr ve asâkir-i nizâmiye-i hazret-i şâhânedan olup da, firâr ederek karyelerimizden birinin hânesinde ihtifâ eyleyen ve yâhûd asâkir-i şâhânedan ve karyelerimiz ahâlîsinden olarak, firâren gelüp kendü hânesinde gizlenen ve yâhûd me'zûnen sılasına gelenlerinin dahi vürûdu haber alındığı anda, bilâ-tevkûf ifâdesine ibtidâr ve o makûlelerin cümlemiz³⁴⁶ ittifâkıyla ahz u girift ile derhâl zâbit-i memleket tarafına teslimine sarf-ı iktidâr, ve'l-hâsil keflîsiz ve mechûlü'l-ahvâl kimesnenin karyelerimizde ihtifâ edemesine ve emvâl-i virgü ve mürettebât-ı seniyyenin vakt ü zemânıyla te'diye ve ifâsına ve her bir emr ü irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkânenin elbirliği ve cümlemiz ittifâk ve ittihâdıyla bi'l-iftihâr, ber-vefk-i dilhâh-ı âlî, sûret-i hüsn-i icrâ ve tesviyesine bezl-i bârâ-yı efkâr edeceğimiz dahi esnâ-yı tekeffülde beyne'l-ahâlî-i

344 Metinde "cümlemizinin".

345 BOA, NFD. d., 2697, s. 72.

346 Metinde "cümlemizi".

karye yâd ü tezkâr ile rabta-i kaviyye ve nizâma bend u tevsîk olunmuş ve işbu şerâit-i muharrereden ser-i mû inhirâf etmeyeceğimiz vâreste-i tafâsîl ve tenmîk bulunmuş olmağla, bu mu‘âhede ile ahâlî-i karyelerimiz birbirlerimize küfelâ-yı kaviyyeye rabt³⁴⁷ olacağımızı ve bizler dahi husûsât-ı meşrûh ve şerâit-i muharrerinin ilâ-mâ-şâ Allahu Ta‘ala dâimen ve müstemirren, kâmilen icrâ ve hüsni ifâsına bezl-i iktidâr ve sadâkat ederek, hilâfî harekâtda bulunmayacağımız[ı] şâmil ve ahâlî-i karyelerimizden birisinin hilâf-ı³⁴⁸ rızâ-yı âlî harekâtı vukû‘unda kendüsünün ve kefilî olan şahsın hakkında terettüb edecek cezânın bilâ-imhâl icrâ olunması cümlemizin niyâz ve istirhâmlarımız olacağı[nı] müstemîl, alâ-tarîkî’t-ta‘ahhüd ve’l-kefâle işbu mahalle şerh ve tahrîr kılındı.

Bey. Karye-i Nasırlı. (Mühür) Hevîdî Aşireti Boy Beyi.

Bey. Karye-i Suvarlu. (Mühür) Vakkas.

Bey. Karye-i Brişme. (Mühür) Hudâ-bende Hasan.

Bey. Karye-i Cencere. (Mühür) Hudâ-bende Mehmed.

Bey. Kosalı İhtiyârı Mehmed bin Uso. (Mühür) Hudâ-bende Mehmed.

Bey. Karye-i Mamadikli İhtiyârı Bekir. (Mühür).

Bey. Zirce Karye İhtiyârı. Kalo bin Alo. (Mühür) Hudâ’-Bende Ali..

Ek: 8

Besni Kazası Sınırlarında Yaşayan Tüm Ahalinin Kefâlet Senedi³⁴⁹

Behisni ve n‘âhiyelerin ahâlî ve sekenesi birbirlerini nizâmî veçhile küfelâ-yı seniyyeye rabt u tenmîk ederk, ez her cihet, ırz u edeb ve kâr u kisbleriyle meşgûl olarak, cümlemiz ittifakıyla ber-mücib-i kefâlet, rızâ-yı âlînin mugâyiri hâl u hareketde bulunmayacaklarını mübeyyin işbu mahalle şerh verilmiştir.

Fî 9 Rebîülâhir [12]62 [16 Nisan 1846].

Bey. Hâkim (Mühür).

Bey. Müftî-i Kasaba (Mühür).

Bey. Mümeyyiz-i Kasaba (Mühür).

Bey. A‘za (Mühür).

347 Metinde “râbita”.

348 Metinde “hâl-ı”.

349 *BOA, NFD. d.*, 2697, s. 73.

Bey. A'za (Mühür).

Me'mûr bende.

Bey. A'za (Mühür).

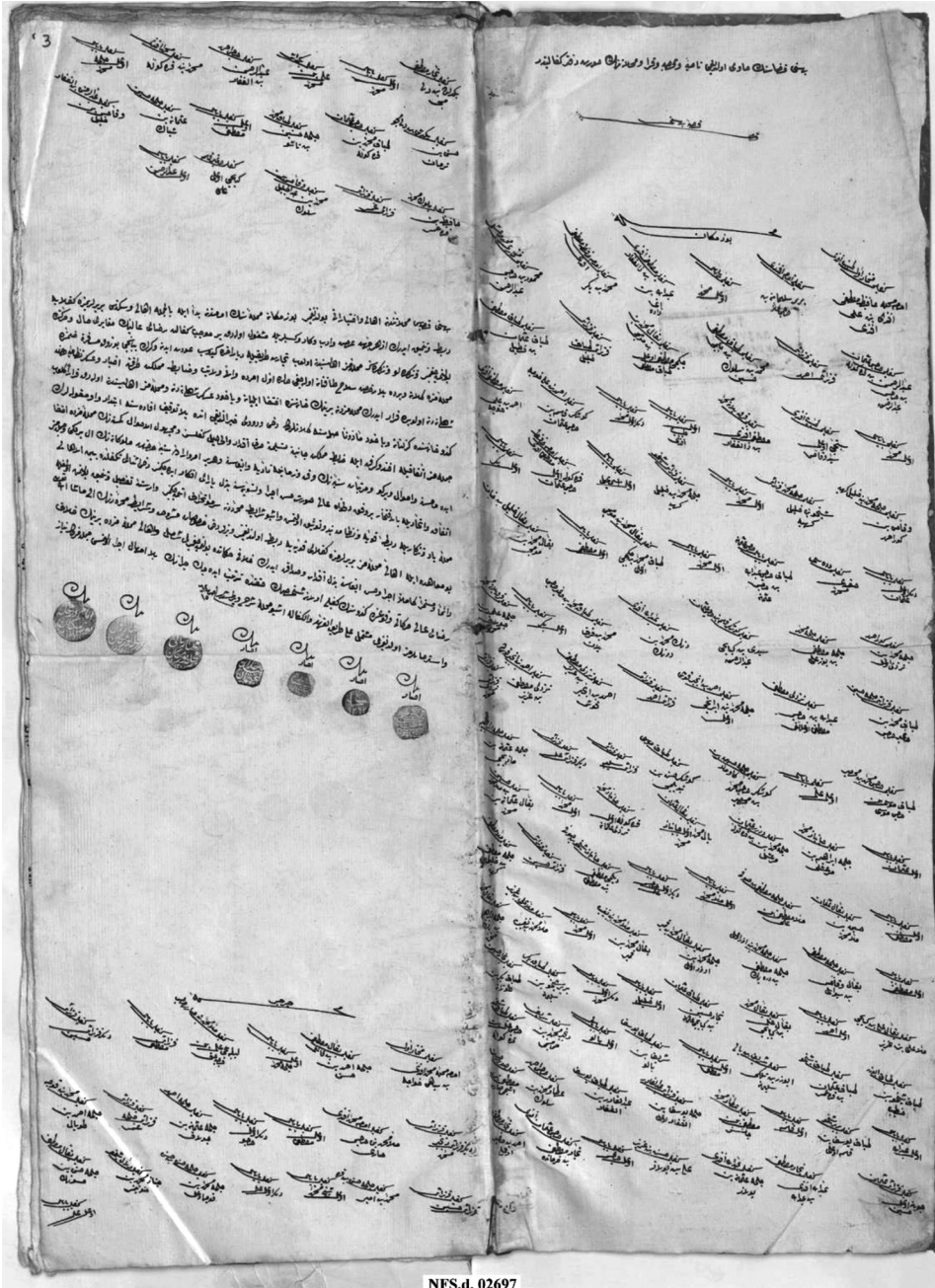
Bey. A'za (Mühür).

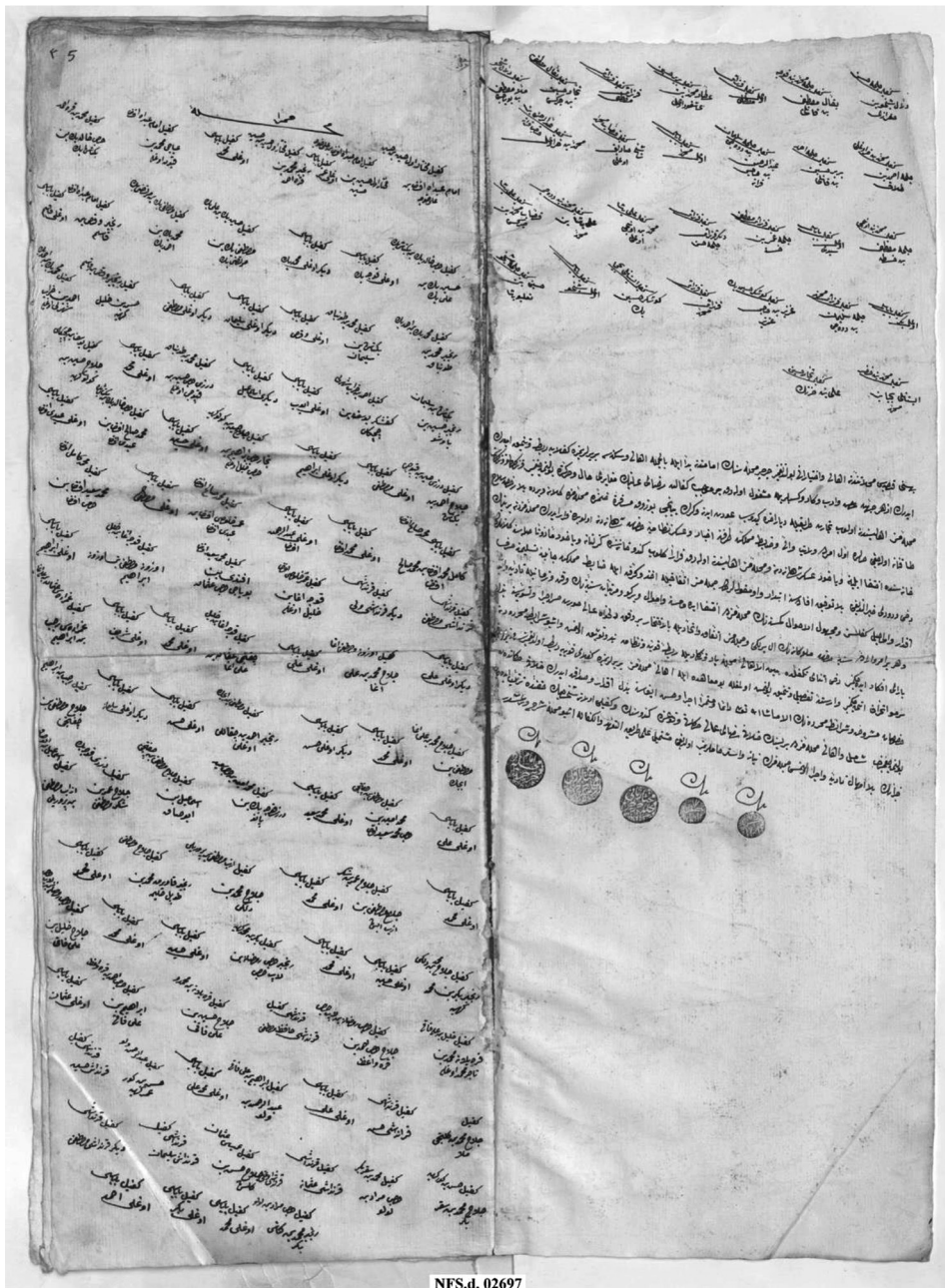
Bey. A'za (Mühür).

Bey. A'za (Mühür).

Bey. Kocabaşı (Mühür).

Ek: 9 Besni Kefâlet Defteri metni

NFS.d. 02697

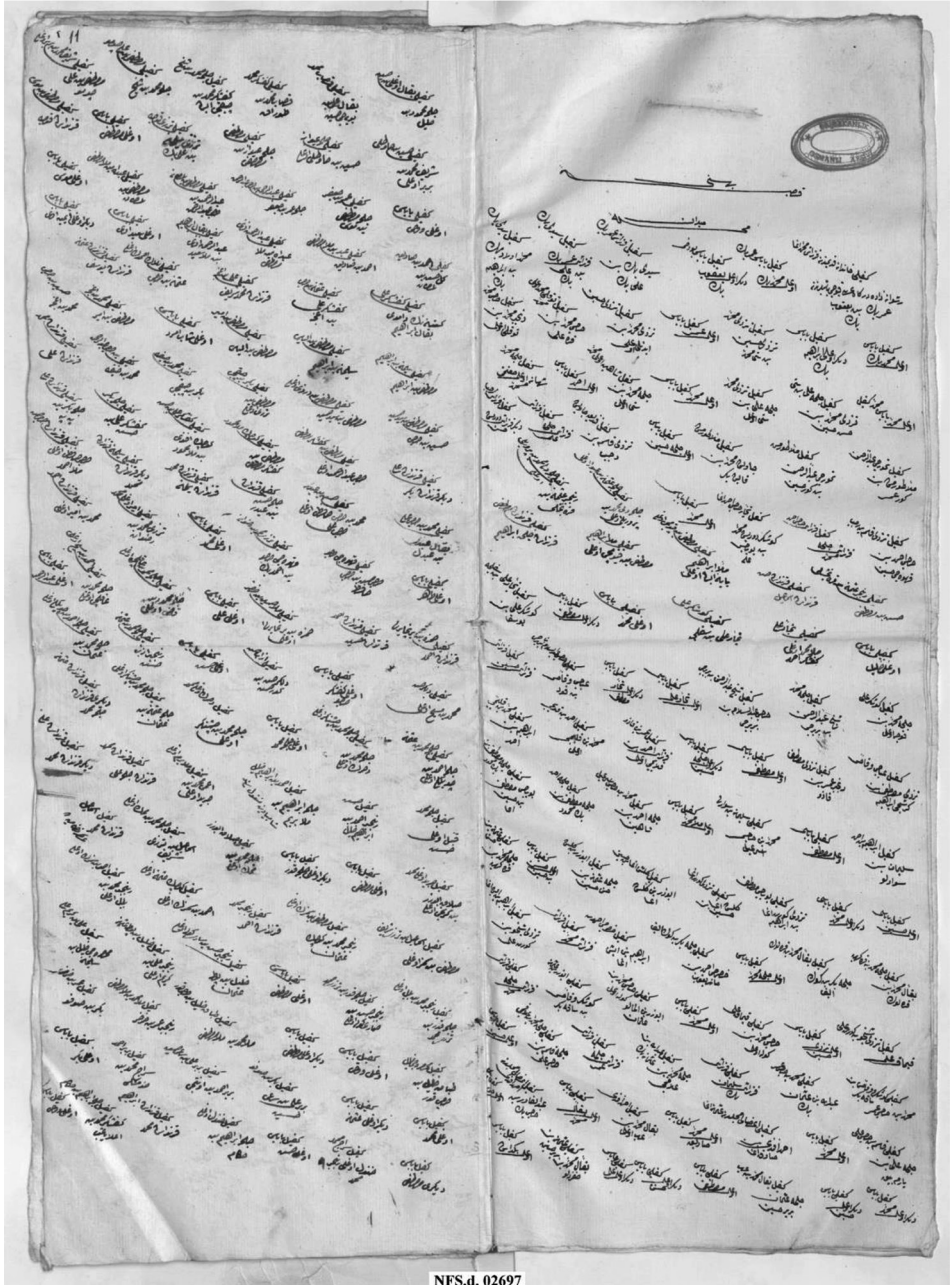
Handwritten manuscript in two columns, featuring dense text in Ottoman Turkish and numerous circular stamps or seals.

The text is arranged in two columns, with the right column containing more text than the left. The script is a cursive Ottoman Turkish hand. The circular stamps, which appear to be official seals, are located at the bottom of the pages. The left page contains a large block of text at the bottom, possibly a summary or a specific entry, followed by several circular stamps. The right page continues the main text and also features several circular stamps at the bottom.

Key elements visible include:

- Text:** Ottoman Turkish script, likely a historical record or administrative document.
- Seals:** Numerous circular stamps, some with Arabic calligraphy and others with Ottoman Turkish text, used for authentication.
- Layout:** Two columns of text per page, with a significant block of text and seals at the bottom of the left page.

NFS.d. 02697

NFS.d. 02697

13

Handwritten text in two columns, likely a manuscript or ledger. The text is written in a cursive script, possibly Ottoman Turkish or Persian. The left page is numbered '13' in the top left corner. The text is organized into several columns, with some lines starting with large, bold letters, possibly indicating the beginning of a new section or entry. The right page continues the text from the left page. The handwriting is dense and fills most of the page area.

NFS.d. 02697

Handwritten text in Ottoman Turkish script, organized into columns and rows. The text appears to be a list or inventory of items, possibly related to a library or collection, with various entries and annotations.

NFS.d. 02697

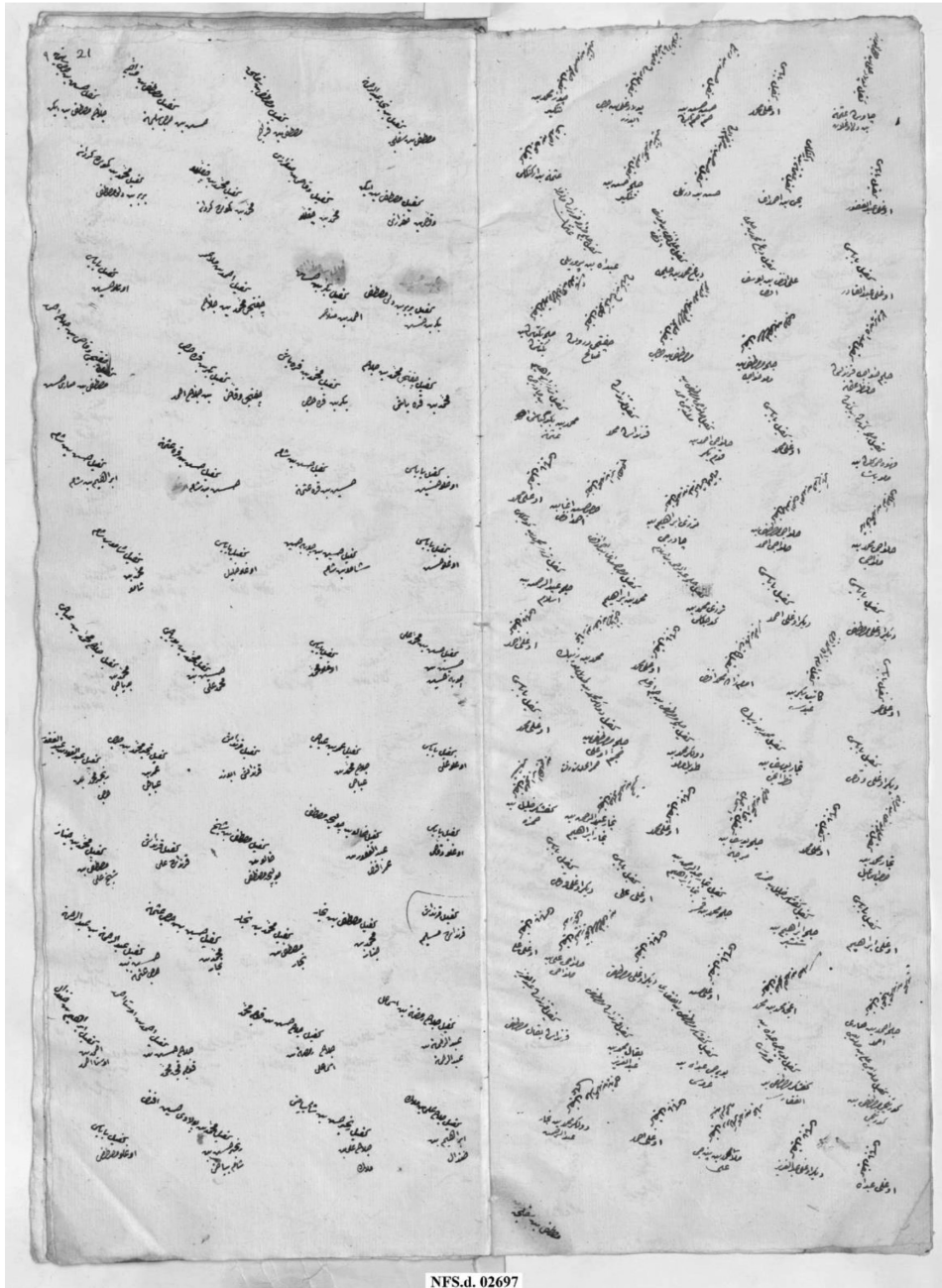
Handwritten text in Ottoman Turkish script, arranged in columns and rows. The text is dense and covers most of the page area. At the bottom of the page, there are several circular stamps or seals, likely official or archival in nature.

8 قسه

Handwritten text in Ottoman Turkish script, organized in vertical columns. The text includes various names, titles, and possibly dates or administrative notes. Some words are underlined or written in larger script.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, organized in vertical columns. The text continues with names and titles, similar to the left page. It appears to be a list or a record of individuals and their positions.

NFS.d. 02697

Handwritten Ottoman Turkish text on two pages of a manuscript. The left page contains a letter, and the right page contains a list of names. The text is written in a cursive script.

The right page contains a list of names, many of which are preceded by the word 'Kendisi' (himself/herself) and followed by a name in parentheses. The names are written in a cursive script.

The stamps are arranged in two rows of three. Each stamp contains a small, illegible inscription or logo, possibly a personal or official seal of the author or a related figure.

The page number '23' is visible in the top left corner of the left page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, arranged in columns and rows. The text is densely packed and appears to be a list or index of names and titles, possibly related to a historical or administrative record. The script is written in a cursive style characteristic of the period. The text is organized into several columns, with some entries spanning across lines. The overall layout is that of a manuscript page with multiple columns of text.

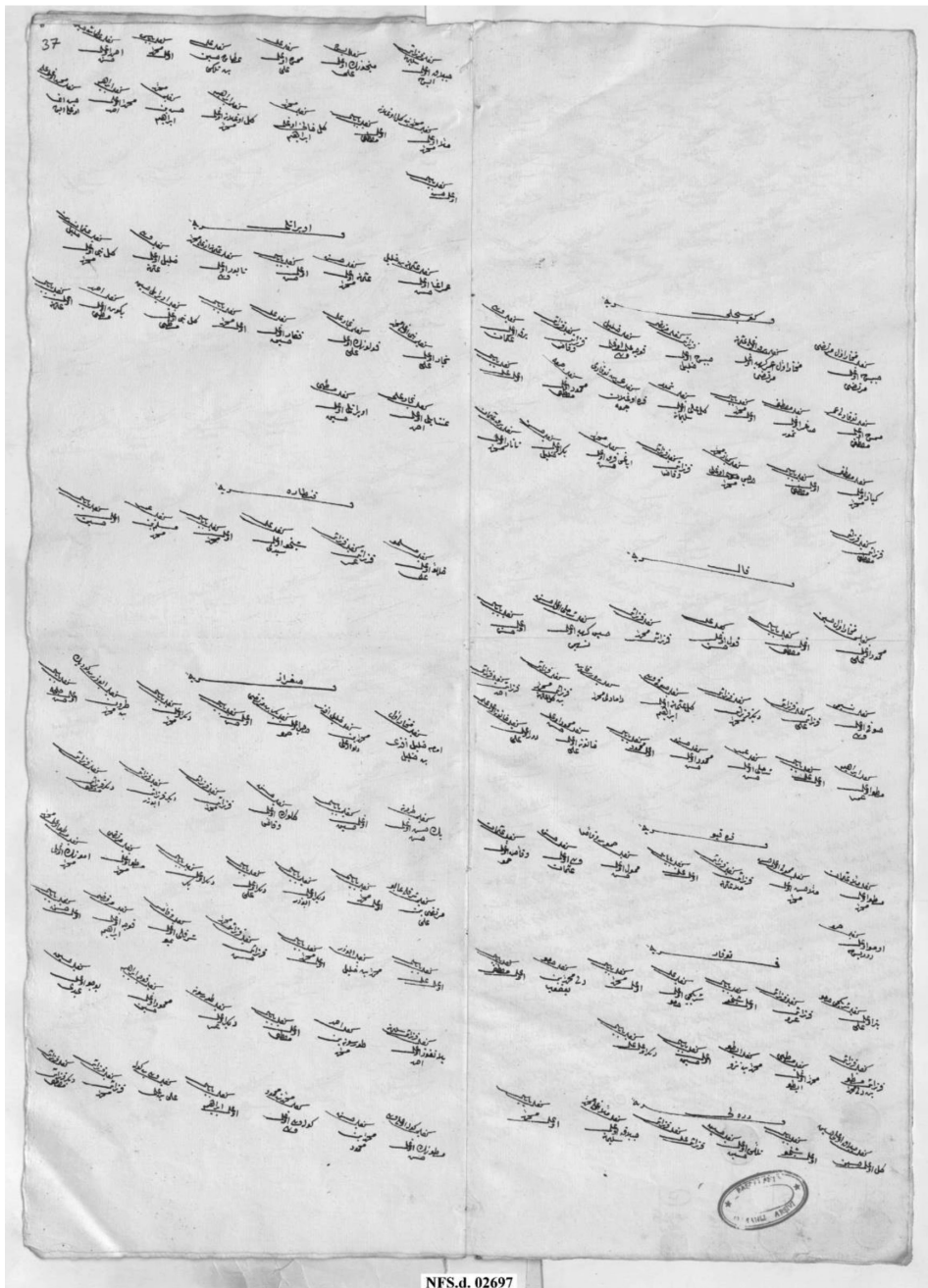
کتابخانه از قریب
کتابخانه از دور
کتابخانه از نزدیک
کتابخانه از راه دور
کتابخانه از راه نزدیک
کتابخانه از راه دور و نزدیک
کتابخانه از راه دور و نزدیک و راه دور
کتابخانه از راه دور و نزدیک و راه دور و راه دور

کتابخانه از قریب
کتابخانه از دور
کتابخانه از نزدیک
کتابخانه از راه دور
کتابخانه از راه نزدیک
کتابخانه از راه دور و نزدیک
کتابخانه از راه دور و نزدیک و راه دور
کتابخانه از راه دور و نزدیک و راه دور و راه دور

کتابخانه از قریب
کتابخانه از دور
کتابخانه از نزدیک
کتابخانه از راه دور
کتابخانه از راه نزدیک
کتابخانه از راه دور و نزدیک
کتابخانه از راه دور و نزدیک و راه دور
کتابخانه از راه دور و نزدیک و راه دور و راه دور

کتابخانه از قریب
کتابخانه از دور
کتابخانه از نزدیک
کتابخانه از راه دور
کتابخانه از راه نزدیک
کتابخانه از راه دور و نزدیک
کتابخانه از راه دور و نزدیک و راه دور
کتابخانه از راه دور و نزدیک و راه دور و راه دور

NFS.d. 02697

Handwritten text in Ottoman Turkish script, organized in columns and rows. The text appears to be a list or index of names and titles, possibly related to a historical or administrative document. The script is dense and fills most of the page area.

Handwritten manuscript in Ottoman Turkish script, consisting of two pages. The text is densely packed and appears to be a collection of entries or a list, possibly related to military or administrative matters. The script is in a cursive style characteristic of the period. The right page contains a circular stamp at the bottom, which is a library or archival mark.

Handwritten manuscript in Ottoman Turkish script, consisting of two pages. The text is densely packed and organized into sections by horizontal lines. The script is a cursive style typical of the 17th-18th centuries. The pages contain various entries, possibly names or titles, with some lines starting with decorative elements. A circular stamp is visible at the bottom right of the right page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, arranged in columns across two pages. The text is dense and appears to be a historical or administrative document. At the bottom left of the left page, there are several circular stamps or seals, some with illegible text and others with numbers like '100' and '1000'. A circular stamp is also visible at the bottom right of the right page.

Handwritten manuscript in Ottoman Turkish, featuring a large table of contents on the left page and a detailed list of entries on the right page. The table of contents includes sections like 'Dava ve Şikâyet', 'Hukuk', and 'Eğitim'. The right page contains a list of names and titles, possibly a roster or a list of works, with some entries in red ink. A circular stamp is visible on the right page, and a small diagram with circles is located at the bottom left of the page.

Table of Contents (Left Page):

- 1. Dava ve Şikâyet
- 2. Hukuk
- 3. Eğitim
- 4. Tıp
- 5. İktisat
- 6. İlahiyat
- 7. Felsefe
- 8. Edebiyat
- 9. Tarih
- 10. Coğrafya
- 11. Matematik
- 12. Fizik
- 13. Kimya
- 14. Astronomi
- 15. Diğer

Right Page Content:

Handwritten entries, likely a list of names or titles, including:

- 1. ...
- 2. ...
- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...
- 6. ...
- 7. ...
- 8. ...
- 9. ...
- 10. ...
- 11. ...
- 12. ...
- 13. ...
- 14. ...
- 15. ...
- 16. ...
- 17. ...
- 18. ...
- 19. ...
- 20. ...

Diagram (Bottom Left):

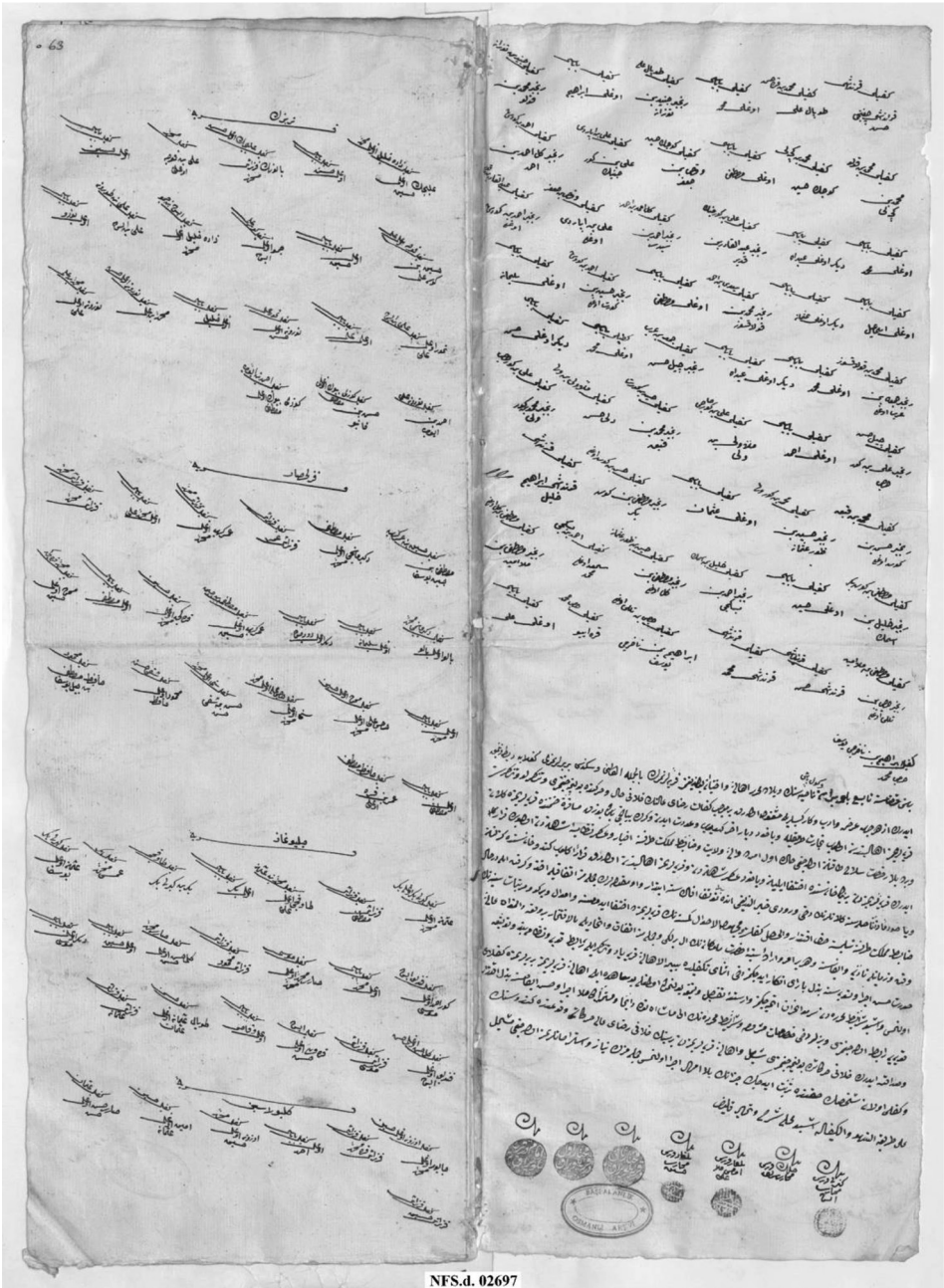
A diagram consisting of several circles of varying sizes, arranged in a row. Each circle contains a small figure or symbol. Below the circles is a horizontal line with an arrow pointing to the right, labeled 'Zaman' (Time).

Handwritten manuscript in Ottoman Turkish, consisting of two pages of dense text. The text is arranged in columns and includes various words and phrases, some of which are underlined or written in larger script. The manuscript appears to be a list or a collection of entries, possibly related to a specific field of study or a collection of names. The right page features a circular stamp at the bottom right corner, which reads "MÜHÜRÜ" and "M. 1311".

Handwritten text in a cursive script, likely a manuscript or ledger. The text is arranged in columns and rows, with some entries appearing to be organized by date or category. The script is dense and fills most of the page area.

چهارم
پنجم
ششم
هفتم
هشتم
نهم
دهم

Handwritten manuscript in Ottoman Turkish script, consisting of two pages of dense text. The text is arranged in columns and includes several section headers such as "فہرست" (Index) and "مباحثات" (Discussions). The script is a cursive style typical of the period. There is a circular stamp on the right page, likely a library or archival mark.

67

(Handwritten text in Ottoman Turkish script, organized in columns and sections with headings such as 'کتابخانه', 'کتابخانه کتبی', 'کتابخانه خطی', etc.)

(The text is arranged in a structured list format, likely an inventory of books or manuscripts. It includes various names, titles, and possibly authors or owners. The script is cursive, characteristic of Ottoman-era documents.)

(A circular stamp or seal is visible on the lower right side of the page.)

Handwritten manuscript in Ottoman Turkish script, consisting of two pages of dense text. The text is organized into columns and sections, with some headings in red ink. A circular stamp is visible on the right page.

Left page header: 69

Right page header: 70

Text sections include:

- Top section: **تاریخ** (History)
- Middle section: **تاریخ** (History)
- Bottom section: **تاریخ** (History)

A circular stamp is located on the right page, containing the text:

REPUBLIC OF TURKEY
KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA VE YAKLAŞTIRMA BAKANLIĞI
MUSEUMS AND MONUMENTS BOARD

Handwritten manuscript in Ottoman Turkish script, consisting of two pages of dense text. The text is written in a cursive style and covers most of the page area. There are several section headers in bold or larger script, including "فصل اول" (Chapter 1) and "فصل دوم" (Chapter 2). The manuscript appears to be a historical or administrative document, possibly a record or a collection of letters. The paper shows signs of age, with some staining and wear at the edges. A circular stamp is visible at the bottom right of the page.

NFS.d. 02697

فصل در بیان

سنگ کبود	سنگ سبز	سنگ سیاه	سنگ زرد	سنگ قرمز	سنگ سفید
سنگ نارنجی	سنگ بنفش	سنگ آبی	سنگ طلایی	سنگ نقره	سنگ مس
سنگ آهن	سنگ کربن	سنگ گوگرد	سنگ گوگرد سفید	سنگ گوگرد سیاه	سنگ گوگرد زرد
سنگ گوگرد قرمز	سنگ گوگرد بنفش	سنگ گوگرد آبی	سنگ گوگرد طلایی	سنگ گوگرد نقره	سنگ گوگرد مس
سنگ گوگرد آهن	سنگ گوگرد کربن	سنگ گوگرد گوگرد	سنگ گوگرد گوگرد سفید	سنگ گوگرد گوگرد سیاه	سنگ گوگرد گوگرد زرد
سنگ گوگرد گوگرد قرمز	سنگ گوگرد گوگرد بنفش	سنگ گوگرد گوگرد آبی	سنگ گوگرد گوگرد طلایی	سنگ گوگرد گوگرد نقره	سنگ گوگرد گوگرد مس

بجای و انواع آنست که باقیمانده اهل و کسبه بر بزرگی آنجا و چیده کفندی سبزه را بی زنبور ایدون
 ایدون را که در حقیقت منزه و آب و کار که در بدنه مشغول اول و در هر روز آنجا قرار میگیرد کماله کماله کماله
 عالیه که در حال و کسبه ایلی و چارتری جنبه اشبه است و در پیشتر آنجا

سنگ کبود	سنگ سبز	سنگ سیاه	سنگ زرد	سنگ قرمز	سنگ سفید
سنگ نارنجی	سنگ بنفش	سنگ آبی	سنگ طلایی	سنگ نقره	سنگ مس
سنگ آهن	سنگ کربن	سنگ گوگرد	سنگ گوگرد سفید	سنگ گوگرد سیاه	سنگ گوگرد زرد
سنگ گوگرد قرمز	سنگ گوگرد بنفش	سنگ گوگرد آبی	سنگ گوگرد طلایی	سنگ گوگرد نقره	سنگ گوگرد مس
سنگ گوگرد آهن	سنگ گوگرد کربن	سنگ گوگرد گوگرد	سنگ گوگرد گوگرد سفید	سنگ گوگرد گوگرد سیاه	سنگ گوگرد گوگرد زرد
سنگ گوگرد گوگرد قرمز	سنگ گوگرد گوگرد بنفش	سنگ گوگرد گوگرد آبی	سنگ گوگرد گوگرد طلایی	سنگ گوگرد گوگرد نقره	سنگ گوگرد گوگرد مس

بجای و انواع آنست که باقیمانده اهل و کسبه بر بزرگی آنجا و چیده کفندی سبزه را بی زنبور ایدون
 ایدون را که در حقیقت منزه و آب و کار که در بدنه مشغول اول و در هر روز آنجا قرار میگیرد کماله کماله کماله
 عالیه که در حال و کسبه ایلی و چارتری جنبه اشبه است و در پیشتر آنجا
 بجای و انواع آنست که باقیمانده اهل و کسبه بر بزرگی آنجا و چیده کفندی سبزه را بی زنبور ایدون
 ایدون را که در حقیقت منزه و آب و کار که در بدنه مشغول اول و در هر روز آنجا قرار میگیرد کماله کماله کماله
 عالیه که در حال و کسبه ایلی و چارتری جنبه اشبه است و در پیشتر آنجا

سنگ کبود	سنگ سبز	سنگ سیاه	سنگ زرد	سنگ قرمز	سنگ سفید
سنگ نارنجی	سنگ بنفش	سنگ آبی	سنگ طلایی	سنگ نقره	سنگ مس
سنگ آهن	سنگ کربن	سنگ گوگرد	سنگ گوگرد سفید	سنگ گوگرد سیاه	سنگ گوگرد زرد
سنگ گوگرد قرمز	سنگ گوگرد بنفش	سنگ گوگرد آبی	سنگ گوگرد طلایی	سنگ گوگرد نقره	سنگ گوگرد مس
سنگ گوگرد آهن	سنگ گوگرد کربن	سنگ گوگرد گوگرد	سنگ گوگرد گوگرد سفید	سنگ گوگرد گوگرد سیاه	سنگ گوگرد گوگرد زرد
سنگ گوگرد گوگرد قرمز	سنگ گوگرد گوگرد بنفش	سنگ گوگرد گوگرد آبی	سنگ گوگرد گوگرد طلایی	سنگ گوگرد گوگرد نقره	سنگ گوگرد گوگرد مس

Doğu-batı istikametinde uzanan Güneydoğu Toros Dağları ile Fırat Nehri arasında kurulan Eski Besni, doğu-batı yönünde uzanan askerî ve ticarî yolların geçtiği stratejik bir noktada bulunmaktaydı. İlk Çağ'dan itibaren Hitit-Asur, Urartu-Asur, Roma-Part mücadelelerine sahne olan Besni, Büyük İskender'in istilasına da uğradı. Romalıların Suriye'deki askerî lejyonlarının ikmal merkezi olan şehir, miladi yılların başında bölgede kurulan Kommagene Krallığı'nın önemli bir askerî üssü haline geldi. Bizans ve Sasanî devletlerinin sınırında kalan Besni, Bizans ile Müslüman devletlerin savaşlarına da tanıklık etti. Haçlı Seferleri sırasında Ermenilerin eline geçen şehir, uzun süre Ermeni krallar tarafından idare edildi. Orta Çağ'da Artuklular, Zengiler, Danişmendliler, Selçuklular, Dulkadirîler, Eyyubiler, Memlukler, Kadı Burhaneddin ve Osmanlılar arasında el değiştiren Besni, Moğollar ve Timurluların istilasına da uğradı.

Osmanlı hakimiyetinde sınır kent özelliğini yitiren Besni'nin stratejik önemi azaldı ve şehir zamanla devlet merkezinden uzak, sıradan küçük bir kasaba hüviyetine büründü. XIX. yüzyıl ortalarında ise Besni, kırsal nüfusuyla birlikte yaklaşık olarak otuz bin kişilik bir kazaydı. Toplam nüfusun üçte biri şehirli, üçte ikisi de kırsal nüfustu. XIX. yüzyıl verilerine göre şehirli nüfus daha çok çeşitli sanat ve zanaat kolları ile ticaretle uğraşmakta, kırsal nüfus ise daha çok geçimini çiftçilik ve rençberlikle sağlamaktaydı.

Günümüzde, Eski Besni'nin yaklaşık beş kilometre kuzeyinde bulunan Besni, sosyal, kültürel ve ekonomik yapısıyla, çok eskilere dayanan tarihinin izleri arasında varlığını sürdürmektedir. Besni'ye uğrayan seyyahların da belirttiği gibi bugün de Besni'ye uğrayanlar şehirde eskiden beri yaşanmakta olan medeni havayı teneffüs ederler.

